

Årsrapport 2011

– Vi vil satse industrielt og markedsrettet

Hafslunds konsernsjef Finn Bjørn Ruyter slår fast at Hafslund framover skal være et energiselskap med en tydelig industriell og markedsrettet profil, hvor finansielt eierskap i selskaper er faset ut.

For Hafslund var 2011 preget av konsentrasjon om hovedvirksomhetene produksjon og levering av fornybar energi samt bygging og drift av infrastruktur for energi.

Organisering om kjernen

– Vi tok høsten 2011 enkelte grep for å organisere konsernet etter den langsiktige kursen som styret i samråd med administrasjonen har lagt opp for selskapet, sier Finn Bjørn Ruyter, som i mars 2012 ble ansatt som konsernsjef i Hafslund. Han kom fra stillingen som konserndirektør for Økonomi og finans, og har fra juli 2011 også vært visekonsernsjef i Hafslund.

Hafslunds organisasjon er endret på toppnivå, slik at hovedvirksomhetene kraftproduksjon, varme, elnett og marked nå er klarere enn før, og står fram som konsernets forretningsområder.

– Samtidig har lederne av forretningsområdene også fått et operativt lederansvar for sine respektive virksomheter. Det gir konsernledelsen økt fokus på drift, forklarer Ruyter.

«Lederne i forretningsområdene har fått et operativt lederansvar. Det gir konsernledelsen økt fokus på drift.»

Avviklet venturevirksomheten

Hafslund har gjennom mange år hatt en betydelig ventureportefølje, blant annet som en av de største eierne i solenergiselskapet REC, og gjennom engasjementer innenfor telebransjen. De senere årene har Venture også vært et eget forretningsområde i Hafslund.

– Avviklingen av ventureporteføljen er den største endringen vi gjorde i 2011, og er en følge av fokusskiftet. Det innebar blant annet at eierskapet i REC og mobilselskapet Network Norway ble avsluttet, for å nevne de største engasjementene. Dette var viktige beslutninger når vi nå skal konsentrere innsatsen om kjerneområdene, forklarer Ruyter.

Industrielt og markedsrettet

Ruyter mener det er riktig for Hafslund å satse industrielt og markedsrettet, slik selskapet nå er rigget.

– Kjernekompetansen til Hafslund er innenfor energiproduksjon, infrastruktur for energi og markedsfunksjonene. Medarbeiderne i Hafslund kombinerer lang erfaring med evne til å tenke i nye baner. Begge deler er like viktige i en tradisjonsrik bransje som vår. Vi er heller ikke flere mennesker i konsernet enn det vi trenger for å opprettholde en god utvikling og drift med den anleggsporteføljen vi har, og på de markedsområdene vi allerede opererer. Og vi er på full fart inn i "AMS-alderen", med alt det innebærer av tunge investeringer og konsekvenser for prosesser og rutiner i den daglige driften. Samtidig har vi en viktig samfunnsrolle å ivareta, både som produsent og distributør av fornybar energi.

«Medarbeiderne i Hafslund kombinerer lang erfaring med evne til å tenke i nye baner. Begge deler er like viktige i en tradisjonsrik bransje som vår.»

Vekstmuligheter

– Hafslund vil fortløpende vurdere mulighetene for vekst innenfor kjerneområdene gjennom oppkjøp av virksomheter og ved å bygge nye anlegg, sier Ruyter.

– De siste årene har det vært få strukturendringer innenfor nettvirksomheten, men vi følger nøye med på utviklingen. Østlandsområdet og særlig Oslo er i kraftig vekst og har behov for ytterligere forsterkninger av infrastruktur for kraft og varme. Innenfor kraftproduksjon ser vi på mulighetene til å hente ut enda mer kraft fra Glomma. Samtidig skal vi bli stadig bedre og kontinuerlig utvikle oss innen kundeprodukter, drift og HMS, sier Ruyter.

Han minner om at energibransjen er kapitaltung, og at man må tenke langsiktig i alt man gjør, enten det er å bygge nye kraftverk eller å foreta store nettinvesteringer.

– Vi er et børsnotert selskap som skal gi konkurransedyktig årlig avkastning for eierne over tid. Samtidig er vi et infrastrukturselskap, og dermed et viktig instrument for all utvikling i vår region. Dette er viktige oppdrag som vi skal ivareta i våre handlinger.

Dette er Hafslund

Hafslund utvikler, bygger ut og leverer fornybar energi, og er en ledende aktør innenfor utbygging og drift av infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme. Hafslund ser det som en viktig del av sin samfunnsrolle å sørge for god tilgjengelighet og høy leveringssikkerhet på disse områdene.

Forretningsidé

Vi leverer framtidens energiløsninger og infrastruktur. Enkelt og effektivt.

Kjerneverdier

Hafslunds kjerneverdier er redelighet, mot og humor.

Redelighet betyr at vi

- tar ansvar og holder det vi lover
- viser respekt og tillit
- unner hverandre suksess og gjør hverandre bedre

Mot betyr at vi

- tar initiativ
- tør å utfordre
- våger å feile

Humor betyr at vi

- viser engasjement
- skaper arbeidsglede
- verdsetter humor

Strategiske prioriteringer og innsatsområder

- Hafslund skal øke sin energiproduksjon gjennom vekst innenfor fornybar og alternativ energi.
- Hafslund skal videreutvikle sin rolle som sentral infrastrukturaktør gjennom fortsatt satsing på utbygging og drift av elnett og fjernvarme.
- Hafslunds posisjon som ledende leverandør av strøm skal opprettholdes og videreutvikles gjennom økt effektivitet og kvalitet, høy servicegrad og produktutvikling.
- Hafslund skal være en pådriver for en strategisk utvikling innenfor strømsalg ved å medvirke til mer effektive markeder og kunderettete løsninger.
- Hafslund skal jobbe målrettet for økt kundetilfredshet.
- Konsernet skal sikre riktig kompetanse og økte prestasjoner gjennom organisasjonsutvikling samt effektive og profesjonelle rekrutteringsprosesser.
- Konsernet skal videreutvikle bedriftskulturen basert på kjerneverdiene for å skape en utviklende og attraktiv arbeidsplass, samt å sikre et godt omdømme.

Organisasjon

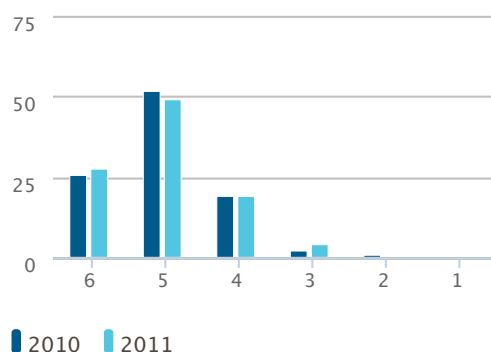

Alle grafer og diagrammer

På denne siden finnes alle grafene som er vist i artiklene i årsrapporten. Det er også tatt med en del grafer som beskriver bransjen og Hafslunds virksomhet ytterligere.

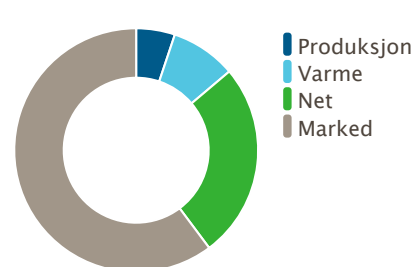
Inntrykk av Hafslund miljøfestival

Prosent. 6 høyest score (kilde: TNS Gallup)

VIS STØRRE GRAF

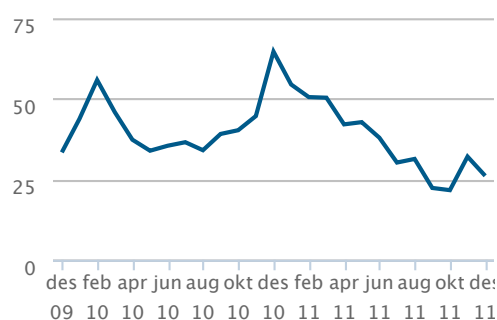
Ansatte i kjernevirksomhetene

VIS STØRRE GRAF

Systempris

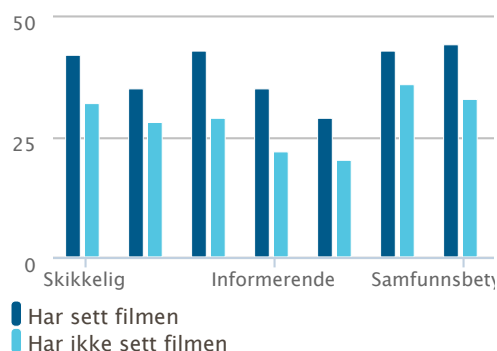
øre/kWh (kilde: Nord Pool Spot)

VIS STØRRE GRAF

Oppfatning av Hafslund

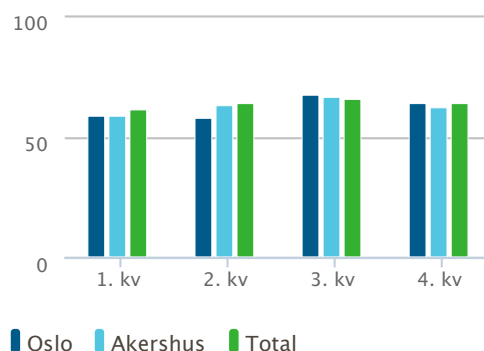
Etter reklamefilmen «Spar strøm»

VIS STØRRE GRAF

Omdømmeutvikling

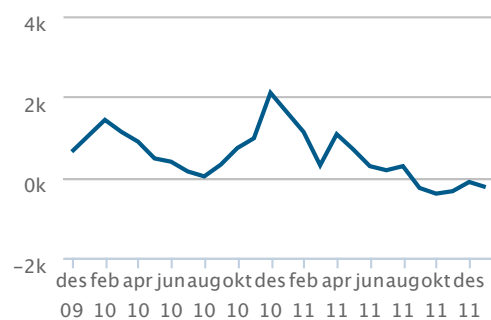
Omdømmescore 2011

VIS STØRRE GRAF

Arbeidskapital

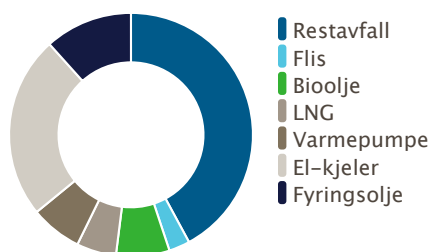
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Innsatsfaktorer fjernvarme

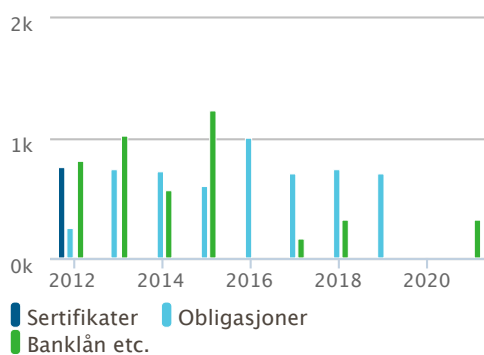
Oslo og Gardermoen / GWh

VIS STØRRE GRAF

Forfallsstruktur Januar 2012

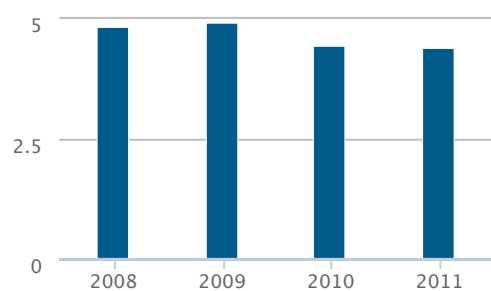
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Sykefravær

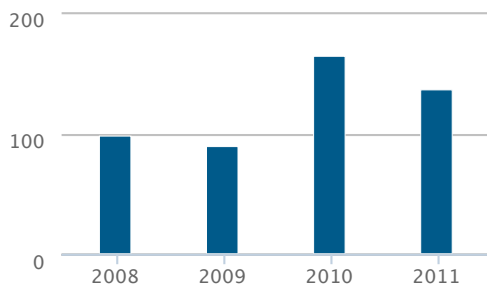
Prosent

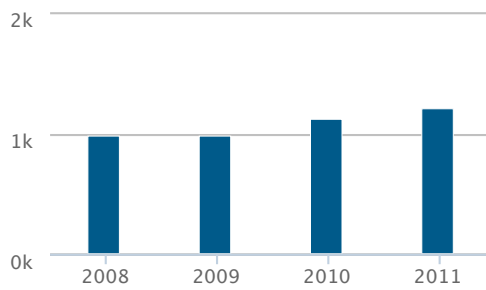
VIS STØRRE GRAF

Antall rekruttert

Antall ansatte

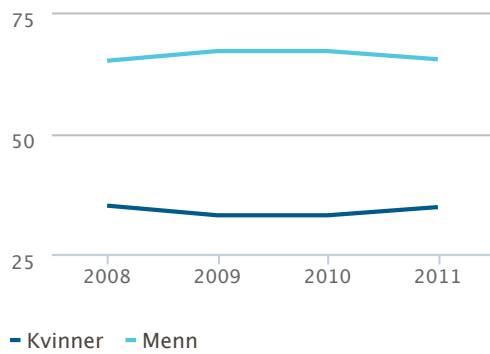

VIS STØRRE GRAF

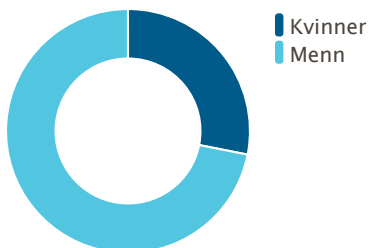
VIS STØRRE GRAF

Fordeling kvinner og menn Prosent

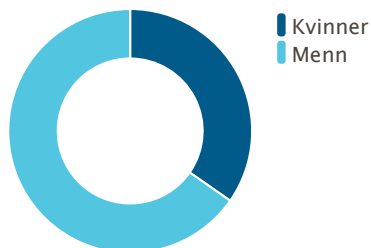
VIS STØRRE GRAF

Kjønnsfordeling ledere Prosent

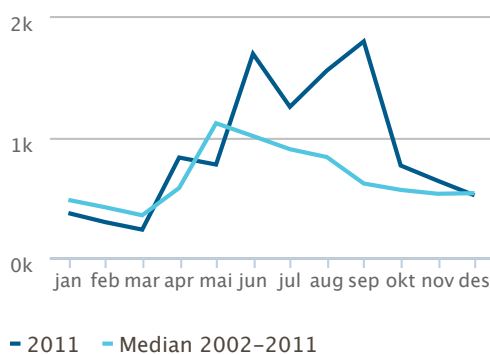
VIS STØRRE GRAF

Kjønnsfordeling ansatte Prosent

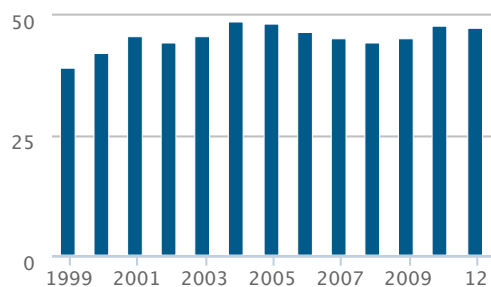
VIS STØRRE GRAF

Vannføring i Glomma m3 per sekund

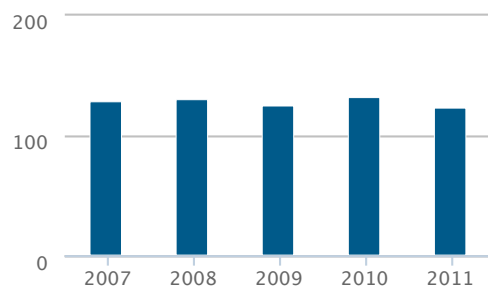

VIS STØRRE GRAF

Nettleie gj.snitt inkl. avgifter Norge
Indeksregulert / øre/kWh

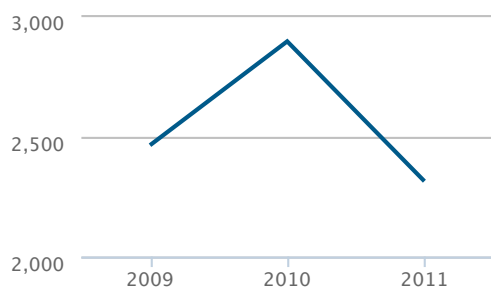
Brutto kraftforbruk
Norge 2007-2011 / TWh

VIS STØRRE GRAF

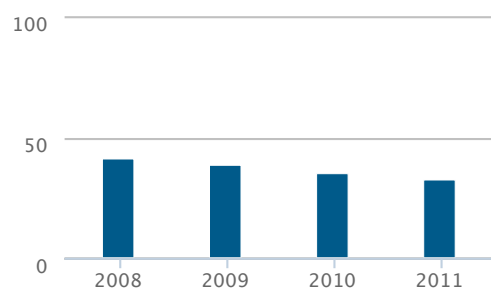
VIS STØRRE GRAF

Inntektsramme Hafslund Nett
Ekskl. overføringskostnader / mill. kroner

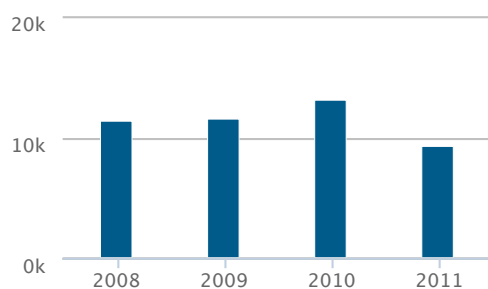

VIS STØRRE GRAF

Utvikling egenkapitalandel
Prosent

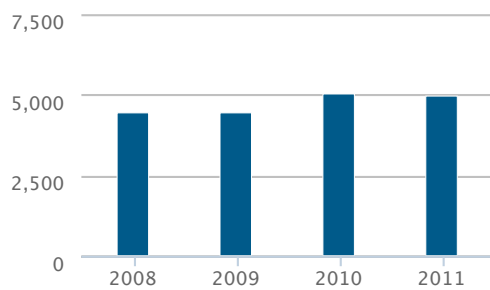
Netto rentebærende gjeld
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

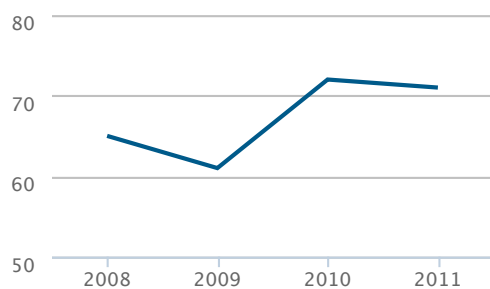
VIS STØRRE GRAF

Energiproduksjon
GWh

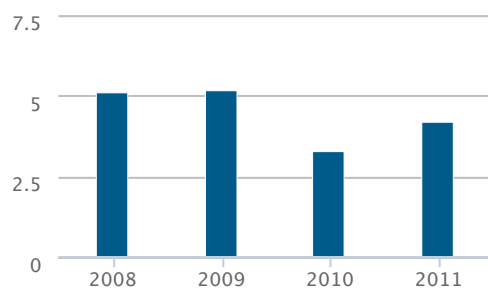
VIS STØRRE GRAF

Fjernvarmepriis inkl. distribusjon øre/kWh

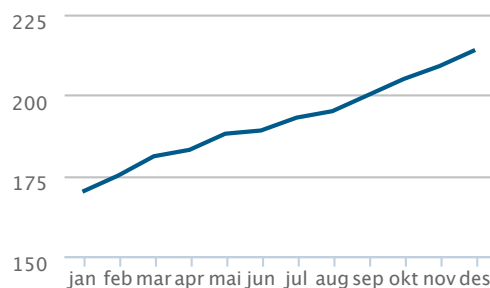
VIS STØRRE GRAF

Gjeld/EBITDA

VIS STØRRE GRAF

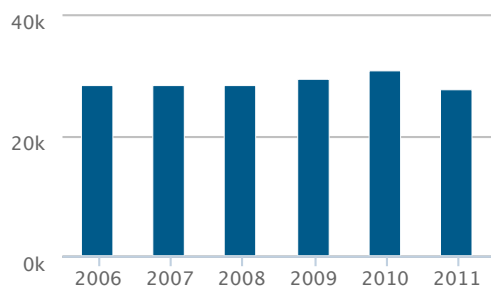
Registrerte brukere Min side Tusen

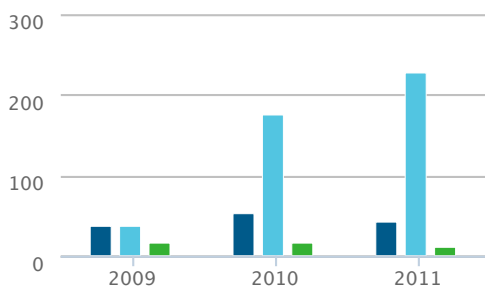
VIS STØRRE GRAF

Årsforbruk per nettkunde kWh

BWtE- og Bio-EI-leveranse GWh

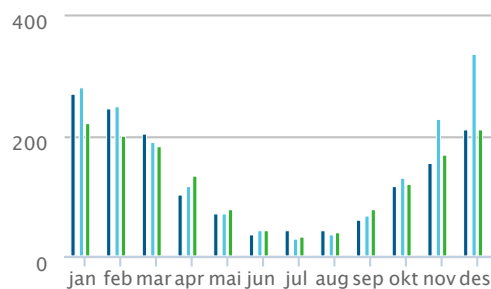
VIS STØRRE GRAF

Fjernvarme Damp El

VIS STØRRE GRAF

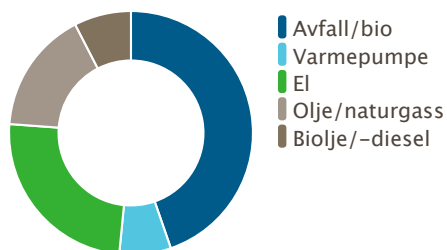
Fjernvarmeproduksjon Per måned og i normalår / GWh

2011 2010 Normal

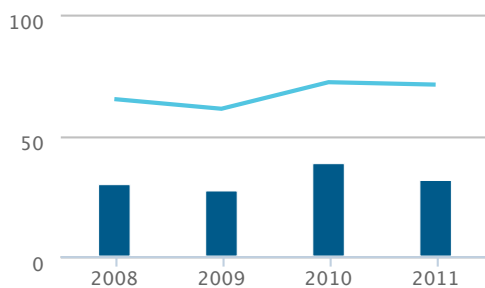
VIS STØRRE GRAF

Fjernvarmeenergi Hafslund Fordelt på primærenergibærer / GWh

VIS STØRRE GRAF

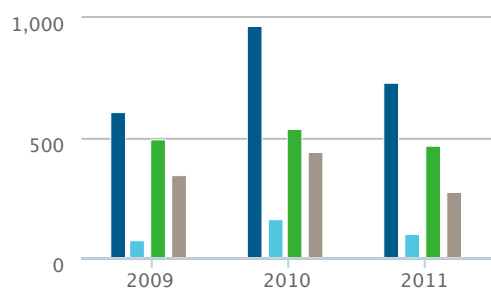
Kraftpris og fjernvarmepris øre/kWh

Opnådd kraftpris
Fjernvarmepris inkl. distribusjon

VIS STØRRE GRAF

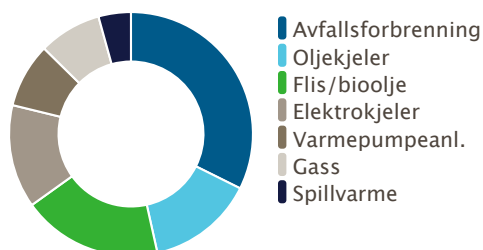
Driftsresultat mill. kroner

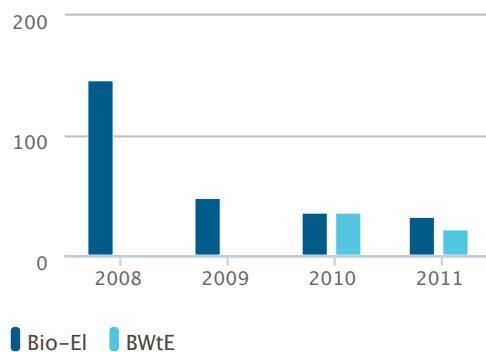
Produksjon Varme Nett
Marked

Fjernvarmeproduksjon Norge

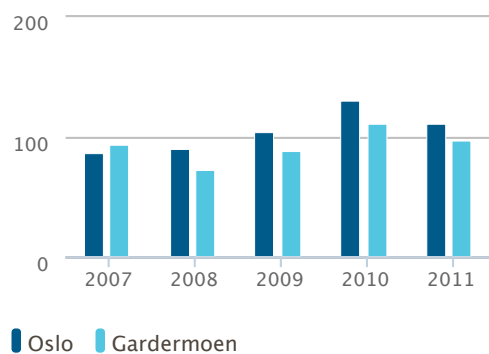
Fordelt på primærenergi 2010 / GWh

VIS STØRRE GRAF

Klimagassutslipp Varme- og elGram CO₂-ekv. per levert kWh

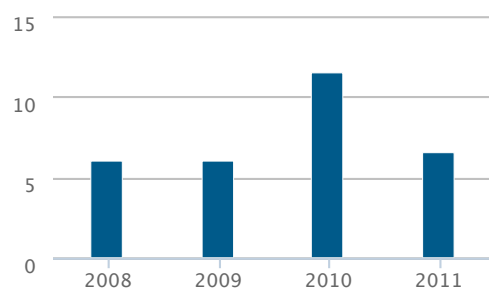
VIS STØRRE GRAF

Klimagassutslipp for fjernvarmeGram CO₂-ekv. per levert kWh

VIS STØRRE GRAF

Avkastning engasjert kapital

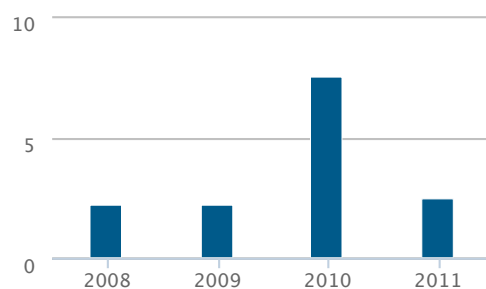
Prosent

VIS STØRRE GRAF

Utbytte per aksje

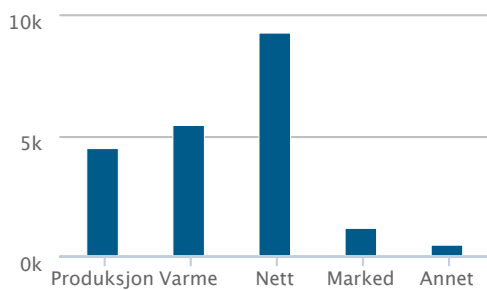
Kroner

VIS STØRRE GRAF

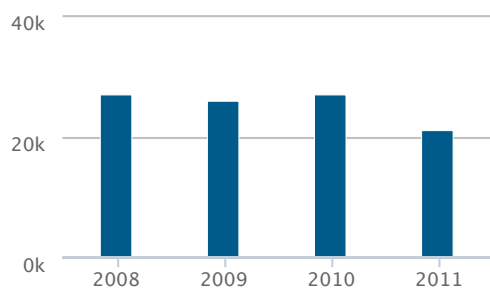
Engasjert kapital per forr.område

mill. kroner

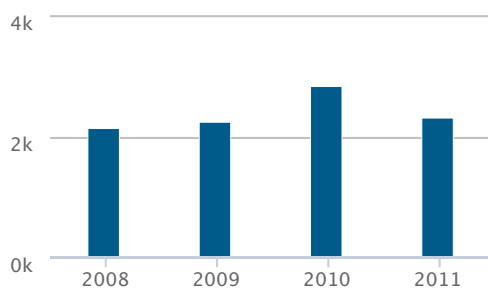
VIS STØRRE GRAF

Engasjert kapital konsern mill. kroner

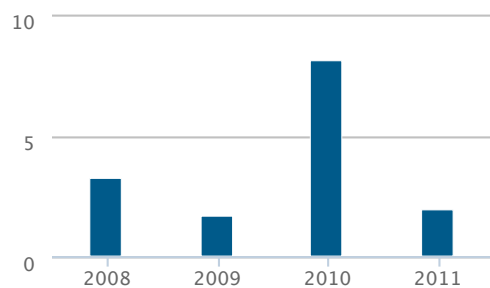
VIS STØRRE GRAF

EBITDA kjernevirksomhet mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

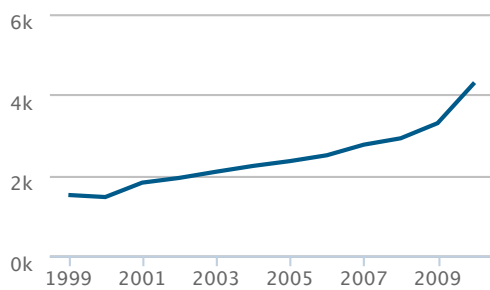
Resultat per aksje ekskl. REC Kroner

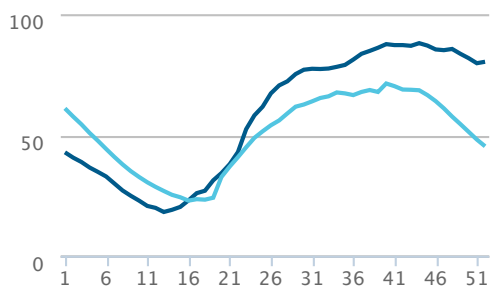
VIS STØRRE GRAF

Fjernvarme levert til forbrukere I Norge / GWh

Magasinfylling i Norge Prosent

VIS STØRRE GRAF

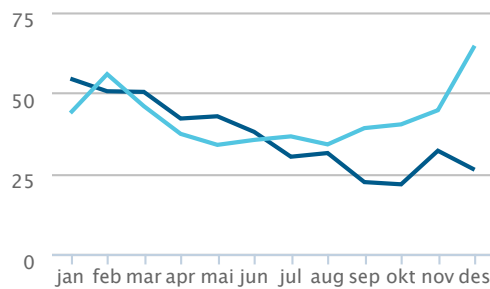

— 2011 — 2010

VIS STØRRE GRAF

Systempris

øre/kWh (kilde: Nord Pool Spot)

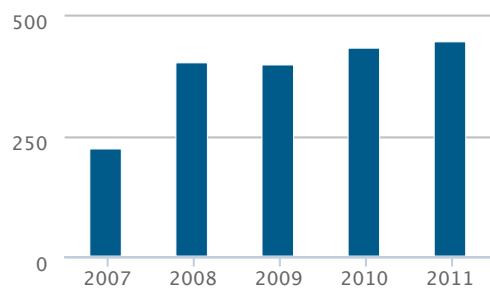

— 2011 — 2010

VIS STØRRE GRAF

Investeringer Varme

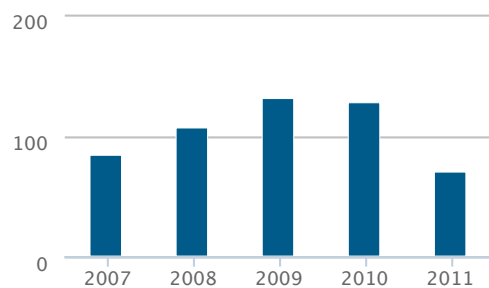
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

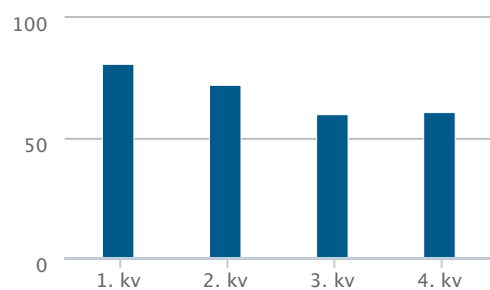
Nye tilknyttede kunder Varme

GWh

VIS STØRRE GRAF

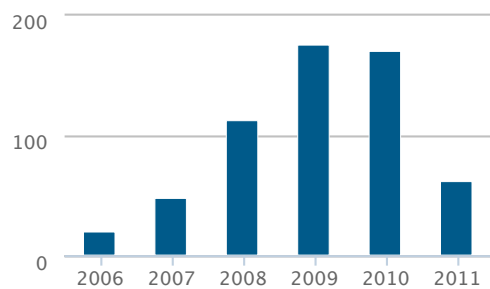
Fjernvarmepris 2011

VIS STØRRE GRAF

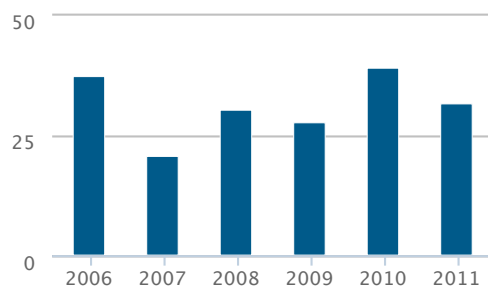
Investeringer Produksjon

mill. kroner

Oppnådd kraftpris

øre/kWh

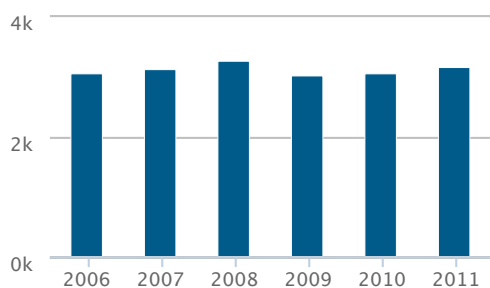

VIS STØRRE GRAF

VIS STØRRE GRAF

Kraftproduksjon

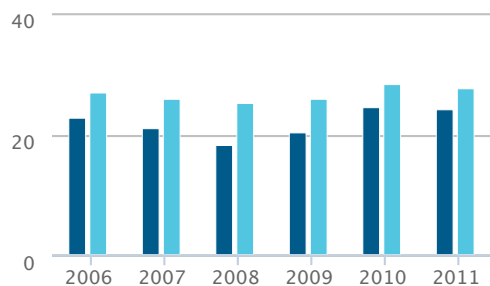
GWh

VIS STØRRE GRAF

Nettleie ekskl. avgifter, indeksregulert

Privatkunder årsforbruk på 20.000 kWh

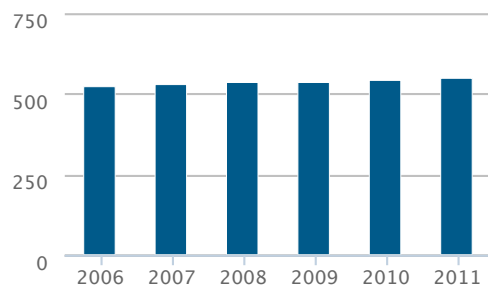

■ Hafslund Nett
■ Landsgjennomsnitt

VIS STØRRE GRAF

Antall nettkunder

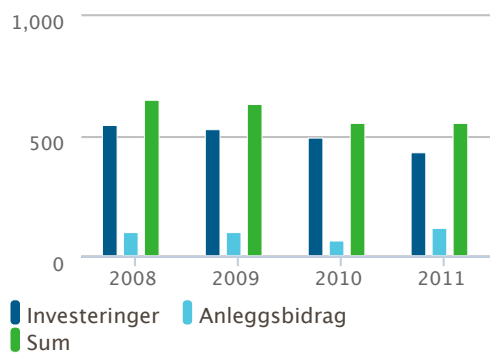
Tusen

VIS STØRRE GRAF

Investeringer og anleggsbidrag Nett

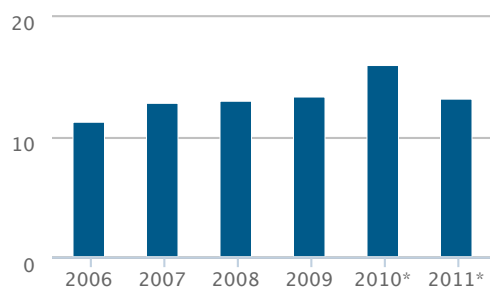
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Leveranse

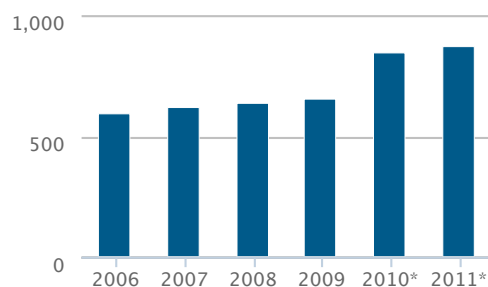
TWh (*inkl. Göta energi og Energibol.)

VIS STØRRE GRAF

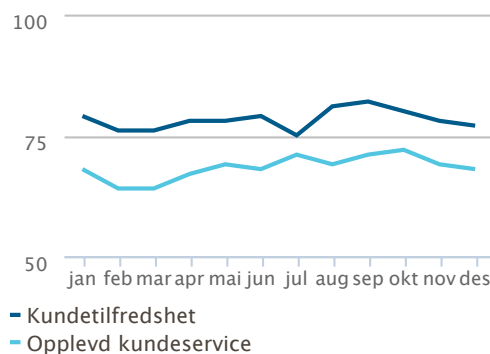
Antall strømkunder

Tusen (*inkl. Göta energi og Energibol.)

VIS STØRRE GRAF

Opplevd kundeservice og -tilfredshet

VIS STØRRE GRAF

Konsernledelsen

Finn Bjørn Ruyter (f. 1964)

Konsernsjef/CFO

Finn Bjørn Ruyter ble ansatt som konsernsjef 20. mars 2012. Han har vært konserndirektør for Økonomi og finans (CFO) i Hafslund siden 16. august 2010 og visekonsernsjef siden 1. juli 2011. Ruyter kom fra stillingen som Chief Operating Officer (COO) i det filippinske vannkraftselskapet SN Aboitiz Power med arbeidssted i Manila. Ruyter arbeidet i perioden 1991-1996 i Norsk Hydro innen oljehandel, raffinering og krafthandel. Han var ansvarlig for krafthandel i Elkem 1996-1998 og leder av Elkem Energi i perioden 1999-2009. Ruyter er utdannet sivilingeniør fra Norges Tekniske Høyskole (NTH) og har en MBA fra Handelshøyskolen BI. Ruyter og nærstående eier 5000 A-aksjer og 100 B-aksjer i Hafslund.

Anders Østby (f. 1974)

Konserndirektør Produksjon

Anders Østby tiltrådte stillingen som konserndirektør for Produksjon 9. september 2011. Han har vært administrerende direktør i Hafslund Produksjon siden oktober 2008, med ansvar for konsernets vannkraftproduksjon og bygging av Hafslunds nye kraftstasjon på Kykkelsrud. Østby har tidligere vært direktør for divisjon Marked i Hafslund Operatør, direktør for nettutbygging og driftsleder i Hafslund Nett, avdelingsleder for planavdelingen i Hafslund Nett, samt byggherrerepresentant i samme selskap. Han er styremedlem i Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) og Kinetic Energy. Østby er utdannet sivilingeniør fra Heriot-Watt University i Edinburgh, Skottland, og har i tillegg økonomistudier fra BI. Han og nærstående eier 437 B-aksjer i Hafslund.

Jan Presttun (f. 1950)

Konserndirektør Varme

Jan Presttun tiltrådte stillingen som konserndirektør for Varme 9. september 2011. Han har arbeidet som konserndirektør for Fjernvarme siden januar 2009 og konserndirektør for Nett siden 2. september 2009. Han har vært administrerende direktør for Hafslund Fjernvarme fra januar 2007 og fram til september 2009. Presttun arbeidet fra februar 2002 og fram til januar 2007 som administrerende direktør i Hafslund Nett. I perioden 2000 til februar 2002 hadde Presttun forskjellige roller i daværende Viken Energinett. Presttun kom til i Hafslund/Viken Energinett i 1999 i forbindelse med oppkjøpet av Energiselskapet Asker og Bærum Nett (EAB Nett), hvor han var administrerende direktør. Han er styremedlem i EB Nett. Presttun er utdannet sivilingeniør fra Norges Tekniske Høyskole (NTH) og bedriftsøkonom fra BI. Han og nærstående eier 3056 B-aksjer i Hafslund.

Jens Auset (f. 1959)

Konserndirektør Nett

Jens Auset tiltrådte stillingen som konserndirektør for Nett 9. september 2011. Han har vært administrerende direktør i Hafslund Nett siden juni 2008, hvor han var ansvarlig for daglig drift og utvikling av Hafslunds nettvirksomhet. Auset har tidligere vært administrerende direktør for Hafslund Driftssentral, direktør for divisjon Nettdrift i Hafslund Nett, IKT-leder i Viken Nett, og fagansvarlig for driftskontroll i samme selskap. Før det jobbet han i Siri-Kvina kraftselskap og i El-Tele Øst. Auset er styremedlem i Norwegian Smartgrid Center, og er Norges representant for Norsk energiforsyning i Eurelectric DSO Director's Gathering. Han er utdannet sivilingeniør fra Norges Tekniske Høyskole (NTH). Auset og nærstående eier 3056 B-aksjer i Hafslund.

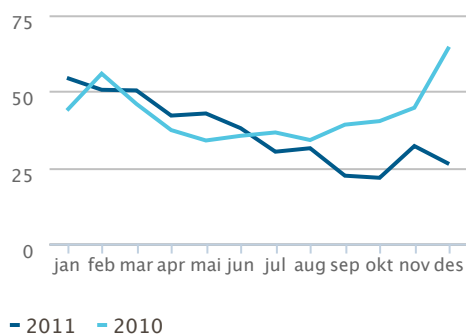
Kari Ekelund Thørud (f. 1975)

Konserndirektør Marked

Kari Ekelund Thørud har vært konserndirektør for Marked siden 1. september 2009. Hun kom fra stillingen som daglig leder i Hafslund Strøm AS, hvor hun var ansvarlig for daglig drift og utvikling av Hafslunds strømvirksomhet. Ekelund Thørud har tidligere vært økonomidirektør for forretningsområdet Varme og infrastruktur i Hafslund ASA og har også vært ansatt som rådgiver for konserndirektør Marked i Hafslund ASA. Hun har videre bakgrunn som førstekonsulent i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Ekelund Thørud er styremedlem i Energi Norge AS og Mallin AS. Hun er utdannet siviløkonom med spesialisering i Internasjonal bedriftsledelse og har gjennomført Kraftanalytikerstudiet ved Norges Handelshøyskole. Ekelund Thørud og nærstående eier 427 B-aksjer i Hafslund ASA.

Systempris

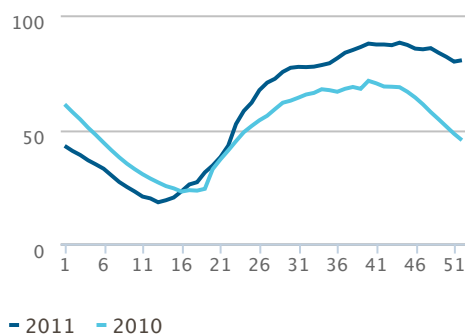
øre/kWh (kilde: Nord Pool Spot)

VIS STØRRE GRAF

Magasinfylling i Norge

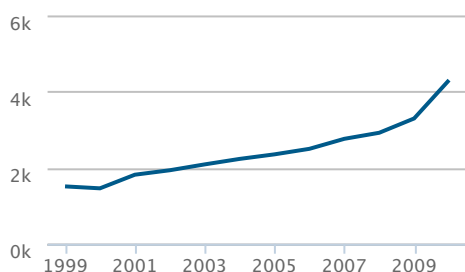
Prosent

VIS STØRRE GRAF

Fjernvarme levert til forbrukere

I Norge / GWh

VIS STØRRE GRAF

Marked og rammebetingelser

Hafslunds virksomhet påvirkes av offentlig regulering gjennom lov og forskrift samt konsesjoner. Dette kommer klarest fram gjennom netreguleringen, som blant annet gir rammer for nettvirksomhetens inntektsnivå og økonomiske resultat.

Andre deler av Hafslunds virksomhet, som kraftproduksjon og strømsalg, opererer i et konkurransemarked uten tilsvarende streng regulering. Varmevirksomheten, både som markedsaktør og eier av infrastruktur, er i en mellomkategori.

Kraftmarkedet

Kraftmarkedet i Norge deles overordnet inn i et engrosmarked og et sluttbrukermarked. Den fysiske engroshandelen foregår på den nordiske kraftbørsen Nord Pool Spot, hvor prisen for kraftlevering blir fastsatt fra dag til dag, med utgangspunkt i anmeldelser fra selger og kjøper. Hovedaktørene på Nord Pool Spot er kraftprodusenter og strømsalgsselskaper. Finansielle kraftkontrakter (derivater) handles hovedsakelig hos Nasdaq OMX Commodities. Strømsalget til den enkelte sluttkunde foregår i sluttbrukermarkedet, som er et konkurransemarked preget av at det er mange aktører, en rekke ulike avtale typer, stort prispress og lave marginer.

Fundamentale forhold

Det norske kraftmarkedet er vannkraftdominert og påvirkes primært av klimatiske

forhold som temperatur og nedbør, men også av tilgangen på importert kraft, konkurransen med andre energibærere og kraftprisen på det europeiske markedet. Det nordiske kraftmarkedet har utgangspunkt i prisdannelsen på Nord Pool Spot, men med periodevis relativt store regionale prisforskjeller på grunn av flaskehalser og ulik ressurstilgang i regionene.

Ved inngangen til 2011 var den norske magasinfyllingen rundt 43 prosent, cirka 26 prosentpoeng under medianverdien. Vinteren 2010/2011 var svært kald, og strømforbruket rekordhøyt. Laveste magasinfylling, 18 prosent, inntraff i uke 13. Deretter fulgte en periode med mildt vær og rask snøsmelting, noe som bidro til økt magasinfylling på et tidligere tidspunkt enn normalt. Sommeren og høsten ble vesentlig våtere enn normalt i de fleste deler av landet, og magasinfyllingen kulminerte i oktober på 88 prosent, på nivå med medianen. Ved utgangen av året var magasinfyllingen rundt 80 prosent.

Prisområder

I 2010 økte Statnett antall prisområder i Norge fra tre til fem. Dette ble gjort av hensyn til forsyningssikkerheten. 1. november 2011 ble Sverige inndelt i fire prisområder. Hensikten var å få en sikrere drift av det svenske kraftsystemet, en sikrere strømforsyning i Sør-Sverige samt høyere kraftimport til Sør-Sverige og Sør-Norge ved høyt forbruk. Med fire prisområder i Sverige i stedet for ett, reduseres utfordringene med at kraftutveksling mellom Sverige og nabolandene ble hindret av begrensninger internt i det svenske nettet.

Kraftprisen i 2011

Systemprisen i 2011 var fallende fram til uke 40. Systemprisen i uke 1 var 62,08 øre per kWh, mens laveste nivå, 7,83 øre per kWh, inntraff i uke 40. Deretter steg systemprisen noe, for så å falle igjen mot utgangen av året, da systemprisen var 22,06 øre per kWh. Gjennomsnittlig systempris i 2011 var 36,72 øre per kWh. Gjennomsnittlig systempris i 2010 var 42,52 øre per kWh, den høyeste noen gang.

Områdeprisen for NO1 (Østlandet) var i årets første kvartal noe høyere enn systemprisen på grunn av svak hydroressurs, mens den i resten av året var opptil 7 øre per kWh lavere enn systemprisen på grunn av god magasinfylling.

Hafslunds kraftproduksjon

Hafslunds strategi om å selge egenprodusert kraft i spotmarkedet uten betydelig grad av framtidig prissikring, ble videreført i 2011. Risikoen Hafslund tar i kraftmarkedet, reguleres av konsernets risikorammer. Oppnådd kraftpris for konsernets kraftproduksjon i 2011 var i gjennomsnitt 31,62 øre per kWh, 19,0 prosent lavere enn i 2010. Årsproduksjonen var 3135 GWh, 1,1 prosent høyere enn normalnivået.

Hafslunds kraftverksrettigheter er ervervet før dagens hjemfallsordning ble etablert, slik at det ikke kan gjøres hjemfall gjeldende for noen av konsernets egne kraftverk.

Sluttbrukersalg

Markedet for strømsalg til sluttbrukere består av nærmere 100 leverandører og kjennetegnes av stort prispress og lave marginer.

Hafslund er Norges største strømlleverandør med totalt 878 000 kunder ved utgangen av 2011, hvorav 696 000 i Norge og 182 000 i Sverige og Finland.

Strømselskapene tilbyr ulike strømvavtaler, som i hovedsak følger prisutviklingen på kraftbørsen Nord Pool Spot. Som følge av lave engrospriser fra våren og ut året var strømprisen til sluttbrukerne i 2011 i gjennomsnitt vesentlig lavere enn i 2010. Gjennomsnittlig strømpris til sluttbrukerne i første halvår 2011 var likevel den høyeste som er notert.

Et felles norsk-svensk sertifikatmarked for fornybar elektrisk energi trådte i kraft 1. januar 2012. Ordningen skal samlet utløse 26 TWh fornybar elproduksjon gjennom et pliktig sertifikatsystem som skal initiere ny fornybar elproduksjon. Strømkundene

Sommeren og høsten 2011 ble vesentlig våtere enn normalt i de fleste deler av landet, og magasinfyllingen kulminerte i oktober på 88 prosent.

Markedet for strømsalg til sluttbrukere består av nærmere 100 leverandører og kjennetegnes av stort prispress og lave marginer.

finansierer ordningen ved at strømselskapene legger elsertifikatkostnaden inn i strømprisen.

Nettvirksomheten

Hafslund Nett er gjennom lover, forskrifter og konsesjonsvilkår underlagt en rekke bestemmelser og krav som styrer selskapets virksomhet og bruk av ressurser.

Inntektsrammesystemet

Nettselskapenes årlige inntektsramme setter en øvre begrensning på hvor mye selskapene kan ta betalt for overføring av elektrisk kraft.

Nettselskapene har monopol på overføring av elektrisk energi der hvor de er tildelt konsesjon. For å unngå at nettselskapene utnytter sin monopolstilling reguleres de blant annet av NVE på ulike områder. Økonomisk reguleres nettselskapene gjennom årlige inntektsrammer som fastsettes av NVE. Inntektsrammen setter en øvre begrensning på hvor mye nettselskapet kan ta betalt for overføring av elektrisk kraft.

NVE fastsetter inntektsrammen basert på økonomisk og teknisk rapportering som nettselskapene er pliktig å gjøre til NVE hvert år. Inntektsrammen skal over tid dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Gjennom inntektsrammereguleringen fastsettes den totale inntektsrammen til bransjen. Deretter gjør NVE sammenlignbare effektivitetsanalyser for å avgjøre hvor kostnadseffektivt det enkelte nettselskap driver sin virksomhet. Dersom et nettselskap presterer bedre enn snittet i bransjen kan det oppnå en avkastning høyere enn bransjens normalavkastning og vise versa.

Nettselskapenes inntektsramme avhenger også av kvaliteten på det de leverer. Avbrudd i nettet har direkte effekt på det årlige resultatet til nettselskapet.

Gjeldende reguleringsmodell kom i 2007, og bransjen har hatt store innvendinger mot den aktuelle modellen. Hovedinnvendingene går på utilstrekkelig investeringsinsentiv, manglende forutsigbarhet og kompleks modell. NVE jobber med endringer av gjeldende modell på alle nettnivå og har antydnet at eventuelle endringer vil bli gjort gjeldende fra 2013. Hva de konkrete endringene innebærer er ikke bransjen kjent med per i dag.

EU og nettnivåer

Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å ta eldirektiver fra EU inn i norsk lovgivning. Energimarkedspakke III ble vedtatt i EU i 2009, men er ennå ikke implementert i norsk lov. Denne omhandler blant annet driftsansvar, eierskap og regulering av regional- og sentralnett.

I Europa opererer man med to nettnivå – "distribution" og "transmission". I Norge har man med tre nettnivå – sentralnett, regionalnett og distribusjonsnett. Det er uklart hva man i Norge kan karakterisere som "distribution" og hva som er "transmission", og dermed hvilke krav som blir gjeldende. Hafslund Nett er en betydelig regionalnettseier, og avventer hvordan norske myndigheter vil implementere Energimarkedspakke III og hvorvidt dette vil gi endringer for eierskap og drift av overføringsnettet på sentral- og regionalnettsnivå.

Kompetanseforskriften

Forskrift om krav til kompetanse mv. hos anleggs- og områdekonsesjonærer (kompetanseforskriften) ble fastsatt av Olje- og energidepartementet 10. mars 2011. Forskriften trådte i kraft 1. juli 2011. Formålet med forskriften er å bidra til å sikre at alle som har anleggs- og/eller områdekonsesjon i medhold av energiloven har egen kompetanse til i normaldrift å utføre de oppgavene som følger av energiloven, forskrifter til energiloven og konsesjonsvedtak fastsatt med hjemmel i energiloven. Det er en overgangsbestemmelse til 1. juli 2013 for egenkompetanse i nettselskaper

Nettselskapenes årlige inntektsramme setter en øvre begrensning på hvor mye selskapene kan ta betalt for overføring av elektrisk kraft.

med inntektsramme.

Hafslund Nett har i 2011 startet arbeidet med å legge virksomheten til rette for å oppfylle gjenstående krav i kompetanseforskriften.

Avanserte måle- og styringssystemer (AMS)

NVE har lagt rammer for innføringen av AMS i Norge, og satt frister for den obligatoriske innføringen. Ved utgangen av 2015 skal 80 prosent av nettkundene ha fått installert AMS, og ved utgangen av 2016 skal AMS være på plass hos samtlige kunder. AMS har hjemmel i Forskrift vedtatt 24. juni 2011 om endring i Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester (avregningsforskriften).

AMS omfatter selve målerne, tilhørende utstyr for kommunikasjon og styring ute hos kundene, løsninger for kommunikasjon mellom kundene og nettselskapet samt utstyr og systemer som må til for å kunne motta, lagre og prosessere måledataene i AMS-systemet.

Hafslund Nett etablerte i 2011 et prosjekt med mandat å gjennomføre implementeringen av AMS i Hafslund Netts distribusjonsområde. Etter gjennomført prekvalifisering ble tilbudsunderlaget sendt til ti selskaper med tilbudsfrist våren 2012. Det vil i løpet av høsten 2012 bli inngått kontrakt med én prime leverandør.

Varme

Norges tilslutning til EUs fornybardirektiv innebærer at Norge forplikter seg til et løft for fornybar energi. Hafslund mener at både økt satsing på forskning og et hensiktsmessig støttesystem for fornybar energi er nødvendige virkemidler. Særlig viktig er det å utvikle hensiktsmessige støtteordninger for fornybar varmeproduksjon på nivå med de elsertifikatene for fornybar elkraftproduksjon.

Avfallssituasjonen

Høye priser, mangel på avfall og varierende brenselkvalitet var også i 2011 en vesentlig utfordring for norske anlegg for energiutnyttelse av avfallsbasert brensel. Ulike priser på brensel og energi, samt avgiftsforskjeller mellom Norge og Sverige, gjør det lønnsomt å transportere restavfall over lange avstander til svenske forbrenningsanlegg. Den statlige sluttbehandlingsavgiften på avfall ble fjernet i oktober 2010 for å ikke ytterligere forverre markedssituasjonen, men dette ga i praksis ingen umiddelbar bedring av rammevilkårene for de norske anleggene. Svenske aktører har fortsatt bedre rammevilkår som et resultat av en langsiktig miljøpolitikk, godt utbygde fjernvarmeanlegg og større betalingsevne for energien.

En sunn utvikling av bransjen og muligheten for å sikre en rimelig avkastning i forhold til risiko, forutsetter mer likeverdige konkurransevilkår for privat og offentlig bransje og innenfor EØS/EU-systemet når det gjelder blant annet import/eksport, avgifter og støtteordninger.

Hafslund har også i 2011 deltatt aktivt i arbeidet for å sikre likeverdige rammevilkår med hensyn til eksportrestriksjoner og priser på avfall.

Fjernvarme

Ved revisjon av plan- og bygningsloven ble tilknytningsplikten for nybygg innenfor konsesjonsområdet for fjernvarme innlemmet i loven. Sammen med hovedregelen om tilknytningsplikt er det innført en unntaksbestemmelse som åpner for at kommunene kan frita bygg for tilknytningsplikt dersom de har en mer miljøvennlig oppvarmingsløsning.

Oslo kommune behandler nå en søknad om fritak fra tilknytningsplikten til fjernvarme. Dette er den første søknaden om unntak i henhold til den nye loven, og Oslo kommune tatt initiativ til et arbeid for å etablere et faglig grunnlag for å vurdere slike søknader.

Ved utgangen av 2016 skal avanserte måle- og styringssystemer (AMS) være på plass hos samtlige norske kunder.

Ulike priser på brensel og energi samt avgiftsforskjeller gjør det lønnsomt å transportere norsk restavfall over lange avstander til svenske forbrenningsanlegg.

Pellets

Hafslunds pelletsfabrikk BioWood Norway på Averøya i Møre og Romsdal produserer trepellets til industrielle formål. Råvaren er importert treflis. Hovedmarkedet er kraftkrevende industri, fjernvarmeverk og moderne kullfyrte kraftverk beliggende ved havner i Nord-Europa og Storbritannia.

Ved inngangen til fyringssesongen 2010/2011 var det underkapasitet i det globale pelletsmarkedet og en begrenset mengde pellets på lager. Året startet med pelletspriser på om lag 120 euro per tonn. Som følge av den kalde vinteren og underkapasiteten steg prisene gjennom sesongen til om lag 135 euro per tonn ved utgangen av året.

Det er fortsatt knapphet på pellets til de store, industrielle konsumentene i det europeiske markedet. Konsekvensen av dette er at det brukes kull i større grad enn forutsatt. Kull kompenserer derfor for bortfall av pellets. Det er ingen entydig forklaring på hvorfor pelletsproduksjonen er omtrent halvparten av installert kapasitet på verdensbasis, men begrenset råvaretilgang som følge av lavkonjunktur i den globale økonomien og tekniske utfordringer hos noen av de større pelletsprodusentene er noe av forklaringen.

De gode prestasjonene i fokus

Medarbeiderpolitikken i Hafslund skal legge til rette for at den enkelte medarbeider gis mulighet til å ta et selvstendig ansvar for egne prestasjoner, ved at de gis oppgaver og ansvar som reflekterer den kompetansen den enkelte har. På denne måten muliggjør Hafslund en kompetansedrevet vekst og at konsernet oppnår de målene som er satt, til beste for våre kunder, eiere og samfunnet for øvrig.

Hafslunds verdier

Hafslunds kjerneverdier redelighet, mot og humør samt konsernets etiske retningslinjer er en del av rammeverket for all virksomhet og skal kjennetegne Hafslunds medarbeidere i alt de foretar seg, både innad i bedriften og i møte med kunder, leverandører, samarbeidspartnere og andre.

Kjerneverdiene legger grunnlaget for de gode prestasjonene.

Motiverte medarbeidere

Hafslund har fokus på å konkretisere mål og strategi slik at alle medarbeidere skal ha tydelige leveransemål og krav knyttet til sitt arbeid, og kunne se sammenhengen mellom egne prestasjoner og konsernets resultater. Dette utgjør selve kjernen i arbeidet med kontinuerlig forbedring og lederutvikling i Hafslund.

Hafslund innførte i 2010 en ny leder- og medarbeiderundersøkelse. Undersøkelsen gjennomføres hver høst, og tar utgangspunkt i prestasjoner og hva som påvirker disse. Undersøkelsen som ble gjennomført i oktober 2011 hadde svarprosent på 89. Gjennomsnittlig score på konsernnivå for alle punktene de ansatte ble spurt om, ble på 4,08 på en skala fra 1 til 5, noe som er en signifikant framgang fra året før da gjennomsnittet var 3,89.

En sentral dimensjon som måles er effekten av ledelse og medarbeideres eget bidrag til økte prestasjoner, og dermed også økt trivsel. Resultatene fra 2011 viser at medarbeiderne opplever tydeligere mål enn året før. Scoren på dette området gikk opp fra 3,70 i 2010 til 4,16 i 2011. Resultatene viser også at opplevelsen av støttende ledelse i Hafslund er høy. Støttende ledelse er en av de viktigste forutsetningene for at medarbeidere opplever jobbautonomi. Jobbautonomi handler om opplevelse av

Opplevelsen av støttende ledelse i Hafslund er høy – en viktig forutsetningen for at

selvstendighet i jobb og mulighet til å ta egne avgjørelser. Opplevelsen av jobbautonomi er det viktigste påvirkningsområdet for indre motivasjon som handler om at jobben oppfattes som meningsfull og spennende. Sterk indre motivasjon er den viktigste driveren til gode prestasjoner.

medarbeidere opplever jobbautonomi.

Det er gjennomført målrettede tiltak i selskapene med utgangspunkt i resultatet av leder- og medarbeiderundersøkelsen. Hafslunds konsernfelles HR-funksjon bistår selskapene i utviklingen av medarbeidere basert på felles standard.

Utvikling av medarbeidere og ledere

En kontinuerlig utvikling av alle medarbeidere og ledere er en forutsetning for Hafslunds videre utvikling. Å ha utfordrende oppgaver og lære av hverandre utgjør grunnmuren i utviklingen, men i tillegg har Hafslund tre bedriftsinterne utviklingsprogrammer for medarbeidere og ledere: Glød, Vekst og Kraft.

I løpet av 2011 har Hafslund gjennomført to av programmene, Glød og Vekst. I tillegg gjennomføres ulike utviklingstiltak i regi av de enkelte selskapene i konsernet, i de fleste tilfellene som en integrert del av den daglige driften.

Glød, som tidligere var et mer utpreget talentprogram, rekrutterte 23 deltakere etter en åpen søkeprosess hvor over 100 ansatte søkte. Målgruppen for programmet er gode pådrivere og dyktige fagpersoner i konsernet. Programmet hadde sin oppstart i november 2010 og ble avsluttet i mars 2012 med en studiereise med smartgrid som tema. Sentrale temaer i programmet har vært innovasjon, kommunikasjon og retorikk samt strategi og forretning. Programmet baserer seg på trening, refleksjon, casearbeider, ny innsikt og coaching.

23 ansatte deltok i 2010-2011 i Hafslunds talentprogram Glød hvor innovasjon, kommunikasjon og retorikk samt strategi og forretning var sentrale temaer.

Lederutviklingsprogrammet Vekst ble avsluttet med siste samling i september 2011, og 19 deltakere gjennomførte programmet. Målgruppen for Vekst er nye ledere, og sentrale temaer har vært forståelse av rollen som leder, rammer for ledelse i Hafslund, kommunikasjon, egenledelse. Trening, coaching og refleksjon er viktige arbeidsmetoder i Vekst.

I tillegg arrangeres introduksjonskurs for nyansatte, opplæring i helse, miljø og sikkerhet og andre felles kompetanseutviklingstiltak for selskapene i konsernet.

Hafslund er opptatt av å stimulere til kompetanseutvikling, både på områder som er relevant for nåværende stilling, og for at ansatte kan utvikle seg på nye kompetanseområder. I 2006 ble det opprettet et personalutviklingsfond i samarbeid med de ansattes representanter. Fondet gir ansatte mulighet til å søke om økonomisk støtte til utdanning utover det som er relevant for nåværende stilling. I 2011 ble det tildelt nær en million kroner.

Organisasjonsutvikling

Hafslund arbeider systematisk med organisasjonsutvikling med tre fokusområder:

Beste praksis gjennom enkle og standardiserte prosesser og metoder.
Koordinerte endring-/forbedringsprosesser som gir læring på tvers av selskaper.
Kontinuerlige forbedringsprosesser i selskapene.

Arbeidet består blant annet av teamutvikling, spesielt med fokus på effektive ledergrupper, operasjonalisering av strategi og støtte for gjennomføring av forbedringsprosesser. I løpet av 2011 er det gjennomført systematiske forbedringsprosjekter i tre av Hafslunds selskaper, basert på LEAN-metodikk.

Rett rekruttering

Å rekruttere de rette medarbeiderne er sentralt for Hafslunds videre utvikling. Målet med all rekruttering er å velge den medarbeideren som er best egnet til den enkelte rolle/stilling som skal besettes. Rekruttering og intern mobilitet skal skje på basis av kompetanse og egnethet uavhengig av kjønn, alder, etnisk opprinnelse, religion og

seksuell legning.

Hafslund har et bedriftsinternt rekrutteringsteam som bistår selskapene i alle rekrutteringer, og på denne måten kvalitetssikrer teamet alle prosessene. I 2011 ansatte Hafslund 137 nye medarbeidere. Blant de nyansatte var 46 prosent kvinner og 54 prosent menn.

Hafslund rekrutterer medarbeidere fra et bredt spekter av fagmiljøer, fra sivilingeniører til kunderådgivere. Konsernet har lykket med å tiltrekke seg dyktige medarbeidere til tross for at konkurransen om den beste arbeidskraften er hard, spesielt innenfor tekniske fagmiljøer.

Samarbeid for framtidig kompetanse

Hafslund inngikk i 2011 en samarbeidsavtale med NTNU i Trondheim. Konsernet ønsker dermed å bidra til at NTNU utdanner kandidater som har den kompetansen som trengs i energibransjen framover, og samtidig bringer det Hafslund nærmere arbeidet som pågår i forsknings- og utviklingsmiljøet. Det er opprettet et samarbeidsorgan som definerer hvilke konkrete områder Hafslund og NTNU samhandler om.

I tillegg har Hafslund partnerskapsavtaler med Ungt Entreprenørskap i Østfold og Oslo, og er involvert i flere aktiviteter på skoler for å stimulere til skaperglede og nyskaping. Hafslund er representert i styrene for Ungt Entreprenørskap Oslo og Ungt Entreprenørskap Østfold.

Likestilling og mangfold

34,7 prosent av Hafslunds 1207 medarbeidere er kvinner og 65,3 prosent er menn. Konsernet har en mer balansert kjønnsfordeling enn energibransjen for øvrig, og fordelingen er også litt jevnere enn i 2010, da 33,5 prosent av de ansatte var kvinner og 66,5 prosent menn.

Hafslund arbeider for større mangfold i alle deler av virksomheten, både for å gi alle like muligheter uavhengig av kjønn eller bakgrunn, og fordi dette skaper økt konkurransekraft og fremmer utvikling. Samarbeidet med Alarga er ett av tiltakene Hafslund har gått inn på for å fremme arbeidet med mangfold i konsernet. Alarga er et kompetansenettverk som har som formål å styrke konkurransekraften i norsk næringsliv gjennom å øke den interkulturelle kompetanse.

God samarbeidskultur

Hafslund har et godt samarbeid med tillitsvalgte, og konsernet legger stor vekt på å ha en kontinuerlig dialog om konsernets videre utvikling. Det er etablert et konsernfelles bedriftsutvalg med representanter fra konsernledelsen og de ansattes representanter. I tillegg har selskapene etablerte samarbeidsfora. I 2011 ble det inngått ny samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA), og nå er også de ansattes organisasjoner en del av avtalen med NAV.

Helse, miljø og sikkerhet

Et systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet skal ligge til grunn for all virksomhet i Hafslund. Som et ledd i kartlegging av status, gjennomfører konsernet en årlig HMS-undersøkelse. Undersøkelsen for 2011 viser en generell positiv utvikling fra året før, og 83 prosent av medarbeiderne svarer at de er kjent med helse, miljø og sikkerhetsrutinene i eget selskap. Undersøkelsen kartlegger også hvordan sykmeldte følges opp, om varslingsrutinene er kjent og eventuell forekomst av mobbing og trakassering. Resultatene av kartleggingen følges opp med handlingsplaner i hvert selskap.

En god arbeidsmiljøopplæring er en viktig forutsetning for et systematisk HMS-arbeid. I 2011 gjennomførte 75 medarbeidere og ledere grunnopplæring i arbeidsmiljø i et bedriftsinternt opplegg, og ytterligere 35 ledere hadde lederopplæring innenfor HMS.

Hafslund lykkes med å tiltrekke seg dyktige medarbeidere til tross for at konkurransen om den beste arbeidskraften er hard.

Hafslund arbeider for større mangfold i virksomheten for å gi alle like muligheter, og for å skape økt konkurransekraft og å fremme utvikling.

I 2011 har Hafslund hatt fokus på innrapportering og læring av uønskede hendelser, og startet innføringen av et konsernfelles rapporteringssystem. Systemet vil bli implementert i alle selskaper i løpet av 2012, og vil etter hvert også omfatte leverandører.

Som et ledd i å sikre at selskapene etterlever både offentlige og konsernkrav, gjennomfører konsernstab HMS HMS-revisjoner i alle deler av virksomheten. I 2011 ble sju av selskapene revidert.

Få skader og lavt sykefravær

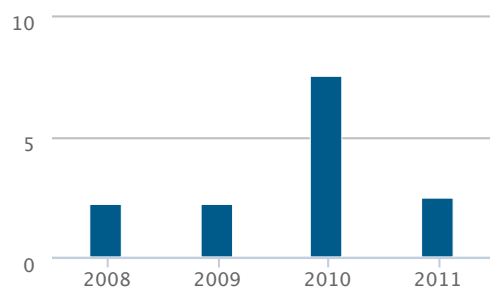
Hafslunds mål er at alle medarbeidere og andre som arbeider i tilknytning til virksomheten skal ha en trygg arbeidsdag. Målet er null skader i tilknytning til konsernets totale virksomhet, både overfor egne ansatte og leverandører. I 2011 ble det registrert en hendelse med personskade på egne ansatte, og denne skaden resulterte i ti fraværsdager. Dette er en nedgang fra 2010, da det ble registrert sju hendelser med personskade.

Hafslund har som mål at sykefraværet ikke skal overstige 4 prosent, og resultatet for 2011 endte på 4,35 prosent. Dette er på nivå med foregående år da sykefraværet var 4,4 prosent. Korttidsfraværet (1-16 dager) var på 2,0 prosent, og langtidsfraværet (over 16 dager) på 2,35 prosent.

Hafslund har gjennom mange år lagt vekt på å ha en tett oppfølging av sykemeldte i tråd med IA-avtalen, og med bedriftshelsetjenesten (Hjelp 24) og NAV som gode støttespillere.

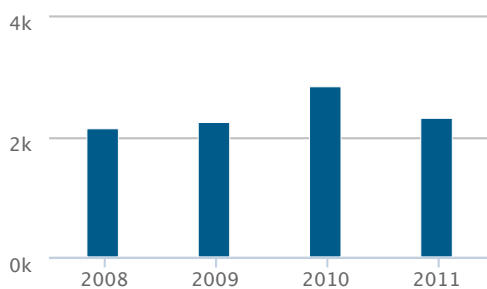
Utbytte per aksje

Kroner

EBITDA kjernevirksomhet

mill. kroner

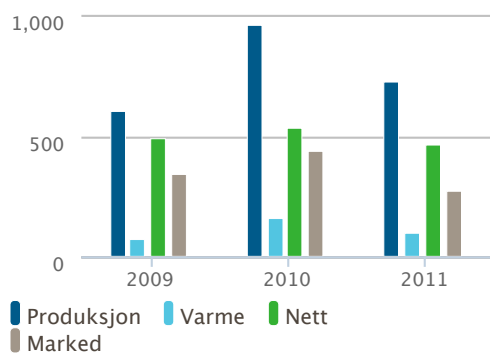

VIS STØRRE GRAF

VIS STØRRE GRAF

Driftsresultat

mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Nøkkeltall

(mill. kroner)

Resultat (eksklusive REC)

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Salgsinntekter	13 704	15 829	10 670	11 056	8 625	9 799
EBITDA	2 235	3 914	2 213	2 224	2 643	2 717
Driftsresultat	1 433	2 644	1 331	1 374	1 751	2 048
Resultat før skatt og avhendet virksomhet	849	2 173	670	689	1 306	1 716
Årsresultat	388	1 583	335	637	1 158	1 024
REC - effekt på årsresultat	(1 086)	(1 975)	(137)	(15 912)	12 198	10 626

Kapital og kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra driften	3 510	565	1 879	1 085	140	1 467
Drifts,- og ekspansjonsinvesteringer	1 172	1 702	1 698	1 752	3 166	1 176
Engasjert kapital	20 919	27 028	25 870	27 067	40 669	28 849
Egenkapitalandel	32,9%	35,3%	38,6%	41,1%	64,6%	53,3%
Netto rentebærende gjeld	9 321	13 067	11 601	11 442	10 102	9 379

Kroner per aksje (eksklusive REC)

Resultat	1,99	8,11	1,71	3,26	5,93	5,25
Utbytte *	2,50	7,50	2,25	2,25	3,00	17,75
Kontantstrøm fra driften	17,98	2,89	9,62	5,56	0,72	7,52

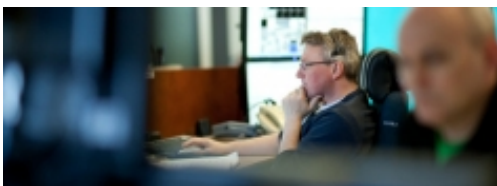
** Årene 2010 og 2006 er inkludert ekstraordinært utbytte på henholdsvis 5,00 kroner og 15,00 kroner

Et rendyrket energikonsern

Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme. Fra høsten 2011 er hovedvirksomhetene kraftproduksjon, varme, elnett og marked ble egne forretningsområder i Hafslund. Ventureporteføljen ble avviklet, herunder eierskapet i solenergiselskapet REC. Hafslunds kjernekompetanse er innenfor energiproduksjon, bygging og drift av infrastruktur samt marked, som danner basis for konsernets videre utvikling og vekst.

Et rendyrket energikonsern

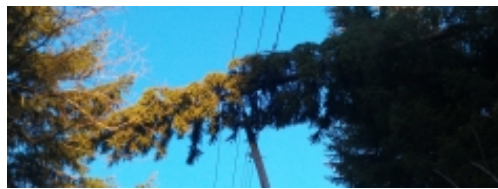
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet "Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

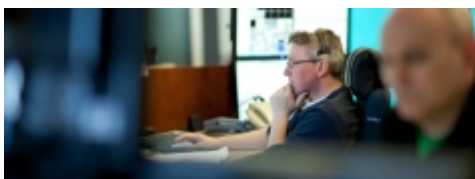
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo. Ved å bygge om hovednettet i Oslo til spenningsnivå 132 kilovolt økes kapasiteten i nettet, og nettet legges til rette for framtidig befolkningsvekst og næringsutvikling. I tillegg reduseres faren for strømbrudd. Strømtapene i nettet reduseres tilsvarende det årlige strømforbruket til 3500 husstander. Oppgraderingen av hovednettet er planlagt ferdig i 2018.

Et rendyrket energikonsern

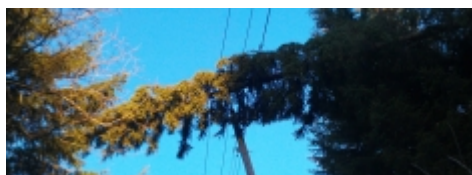
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

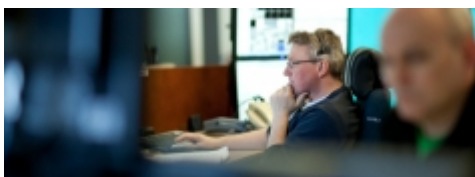
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet "Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd. 200 personer jobbet ute med feilretting, parallelt med at 50 ansatte jobbet med innkoplinger, styring av utemannskaper og kundesvenvenderer på driftssentralen. 12 000 kunder fikk strømmen tilbake før det hadde gått én time, mens 138 kunder var strømløse i over 36 timer.

Et rendyrket energikonsern

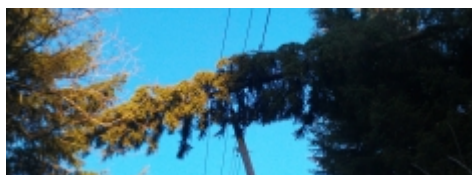
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

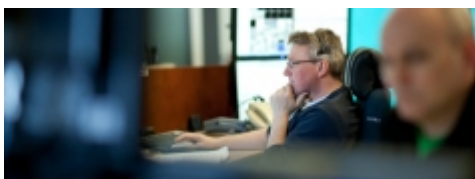
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger. Kraftledningene i Østfold er planlagt framført gjennom kommunene Rygge, Råde, Sarpsborg og Fredrikstad. Det er Norges vassdrags- og energidirektorat som beslutter det endelige trasévalget, men alle som har ønsket har kunnet komme med innspill både til trasévalg og valg av mastetyper. Arbeidet er planlagt gjennomført i perioden 2013-2017.

Et rendyrket energikonsern

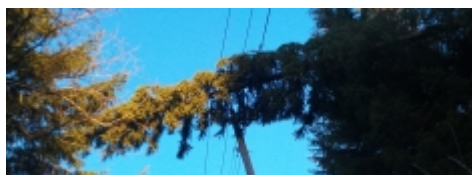
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømnettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

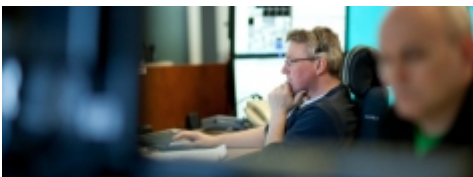
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet. Innen utgangen av 2016 skal samtlige nettkunder ha fått installert nye strømmålere – hovedkomponenten i avanserte måle- og styringssystemer (AMS). AMS gjør at kundene ikke lenger trenger å lese av måleren selv, og de vil alltid få en korrekt strømregning. For nettselskapene innebærer AMS betydelige fordeler både for planlegging og drift. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt.

Et rendyrket energikonsern

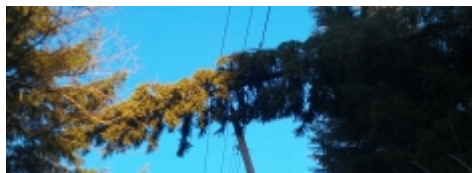
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

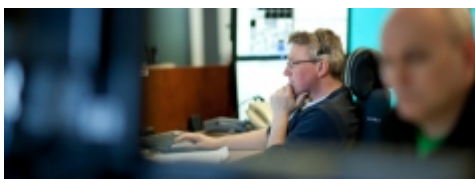
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011. Hafslund har mer enn 110 års erfaring med miljøvennlig vannkraft, og siste skudd på stammen er det nye kraftverket på Kykkelsrud i Askim. Kraftverket øker produksjonskapasiteten til Hafslund med 100 GWh, noe som tilsvarer det årlige strømbehovet til 5000 boenheter. Den offisielle åpningen ble foretatt 3. august 2011 av olje- og energiminister Ola Borten Moe.

Et rendyrket energikonsern

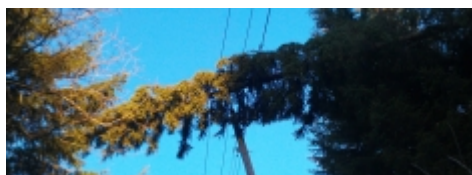
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

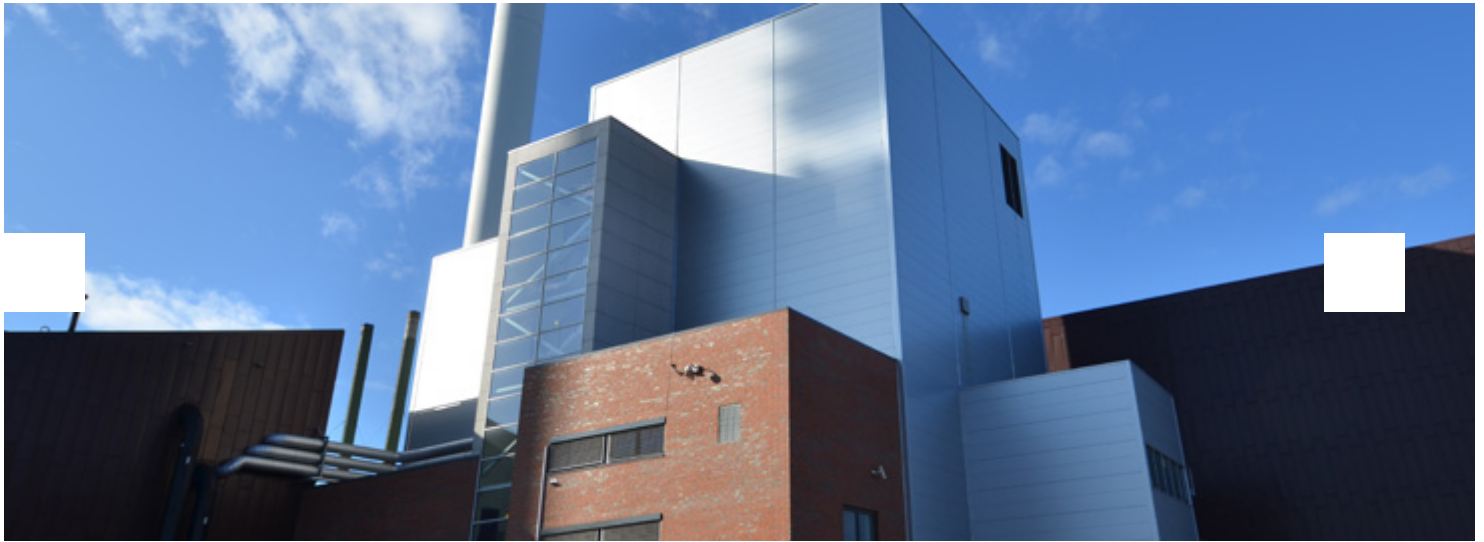

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

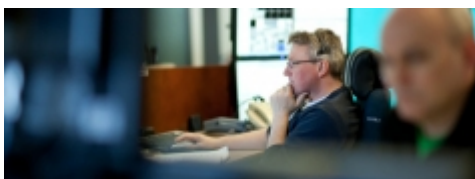
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral. Som et ledd i Hafslunds kontinuerlige arbeid med å fase ut fossile energikilder fases en nåværende 20 megawatt oljekjel på Haraldrud varmesentral ut og erstattes av en 56 megawatt trepulverfyrt kjel. Arbeidet ble oppstartet i 2011. Det årlige pelletsbehovet er på cirka 40 000 tonn. Kjelen vil være i full operativ drift i første kvartal 2013.

Et rendyrket energikonsern

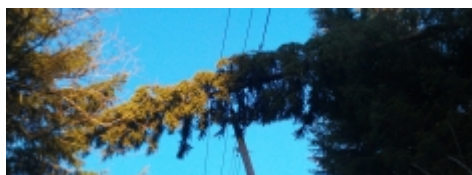
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

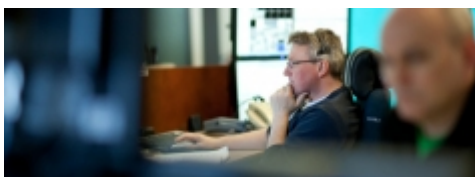
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge. På markedsføringsbransjens årlige samling Max Marketing Mix i november kunne Hafslund Kundesenter glede seg over å bli kåret som "Årets kundesenter". En måned tidligere ble kundesenteret, som Norges første inhouse-kundesenter, sertifisert som Godkjent Call senter i henhold til statutter fastsatt av NORDMA og NHO.

Et rendyrket energikonsern

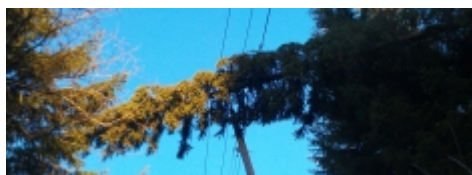
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

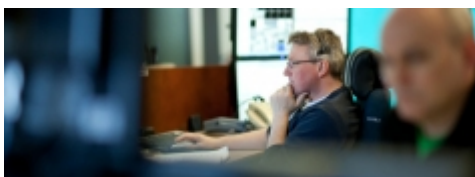
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet. Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød, hvor målgruppen er gode pådrivere og dyktige fagpersoner i konsernet. De 23 deltakerne var med på flere samlinger, hvor innovasjon, kommunikasjon og retorikk samt strategi og forretningsforståelse var sentrale temaer. Glød ble avsluttet i mars 2012 med en studiereise.

Et rendyrket energikonsern

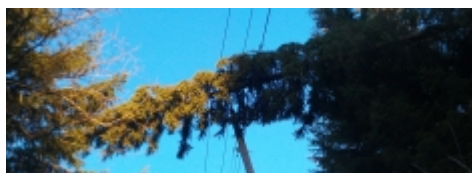
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

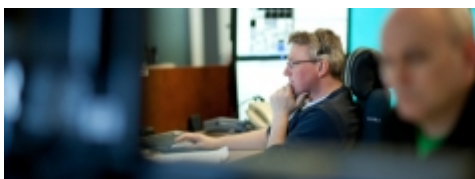
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen. Hafslund samlet søndag 5. juni 60 000 små og store til miljøfestival i Frognerparken – en av verdens største markeringer av Verdens miljødag. Perfekt festivalvær, et stort utvalg aktiviteter og en imponerende rekke med lokale og nasjonale artister bidro til et vellykket arrangement i miljøets tegn.

Et rendyrket energikonsern

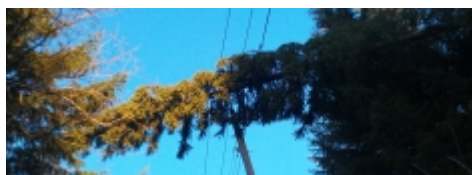
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

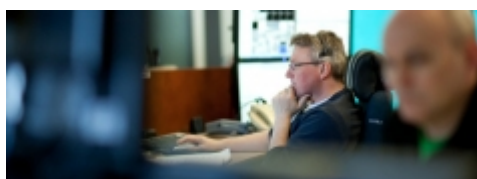
Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Drømmetreff med framtiden

Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette. I 2011 ble samarbeidsprosjektet Hafslund Drømmetreff styrket som en viktig utviklings- og inspirasjonskanal for barne- og ungdomsfotballen Oslo og Akershus. Spillerutvikling, klubbkvelder, ungdomssamlinger, før kampen-party og konkurranser har stått på agendaen. Prosjektet er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 klubber med til sammen nærmere 20 000 spillere.

Et rendyrket energikonsern

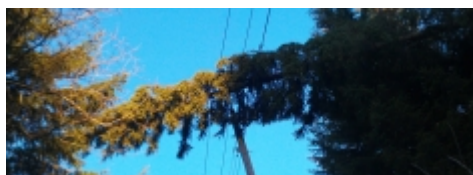
Hafslund foretok i 2011 endringer i organisasjonen slik at konsernet nå framstår som et mer rendyrket energikonsern enn tidligere, med fokus på fornybar energi og infrastruktur for elektrisitet og fjernvarme.

Nytt nett for økt strømbehov

Med en befolkningsvekst på 20 000 i året og betydelig næringsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å bygge ut og oppgradere strømmettet i Oslo.

«Dagmar» tok strømmen

Natt til 2. juledag feide uværet

"Dagmar" over vårt område, og over 50 000 av Hafslund Netts kunder ble berørt av strømbrudd.

Store nettplaner i Østfold

For å sikre stabil strømforsyning i Østfold la Hafslund Nett høsten 2011 fram planer for nye og forsterkede kraftledninger i området. Det er søkt konsesjon om framføring av to 132 kilovolt ledninger.

De første stegene mot AMS

Avanserte styrings- og målesystemer (AMS) vil stå sentralt i energibransjen i flere år framover. Hafslund startet i 2011 sitt innføringsprosjekt, noe som vil berøre alle kundene i nettområdet.

Mer kraft fra Glomma

Hafslunds lange tradisjon som produsent av miljøvennlig vannkraft ble videreført da et nytt elvekraftverk på Kykkelsrud i Askim ble åpnet i august 2011.

Mer miljøvennlig fjernvarme

Hafslund fortsetter arbeidet med å fase ut fossile energikilder i produksjonen av fjernvarme. I 2011 startet etableringen av en trepulverfyrt kjel på 56 megawatt på Haraldrud varmesentral.

Årets kundesenter

Hafslund Kundesenter nådde helt til topps på Max Marketing Mix 2011 og kunne titulere seg som "Årets Kundesenter". Kundesenteret er også det første sertifiserte inhouse-kundesenteret i Norge.

Medarbeidere som gløder

Hafslund gjennomførte i 2011 utviklingsprogrammet Glød – en videreføring av Hafslunds tidligere talentprogram. 23 ansatte med god driv og fagkunnskap deltok i programmet.

Suksess i Frognerparken

Søndag 5. juni gikk Hafslunds miljøfestival for barn av stabelen i Frognerparken. 60 000 små og store tok del i et stort utvalg aktiviteter og fikk oppleve en imponerende artistrekke på scenen.

Drømmetreff med framtiden

Hafslunds Drømmetreff er et samarbeid mellom Hafslund, Vålerenga Fotball og 29 breddeklubber i Stor-Oslo om å utvikle barne- og ungdomsfotballen. 20 000 barn og unge har i 2011 nytt godt av dette.

Forretningsområdene

Hafslunds operative virksomhet er organisert i fire forretningsområder - Produksjon, Varme, Nett og Marked. Konsernet har i tillegg to stabsområder - Økonomi og finans og Kommunikasjon og samfunnsansvar.

Produksjon

Utbygging og oppgradering av anlegg tilfører samfunnet mer fornybar energi.

Varme

Investeringer i fjernvarme bidrar til bedre klima og miljø.

(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/produksjon/>) (<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/varme/>)

Nett

Effektiv drift bidrar til en av landets laveste nettleier.

Marked

Høy score på målinger av kundetilfredshet og opplevd kundeservice.

(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/>) (<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/market/>)

Økonomi og finans

Kommunikasjon og samfunnsansvar

God operasjonell drift, men resultatet er preget av lavere kraftpriser.

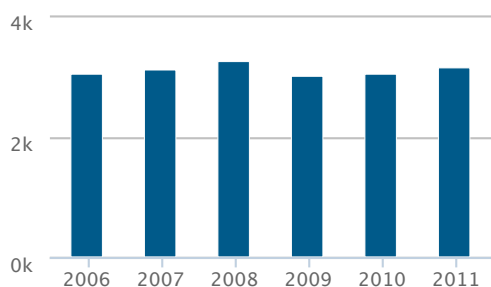
(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/kommunikasjon-og-finans/>)

Mange besøkte Hafslunds miljøfestival for barn i Frognerparken 5. juni.

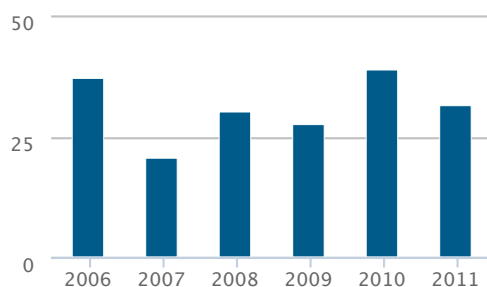
(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/kommunikasjon-og-samfunnsansvar/>)

Kraftproduksjon
GWh

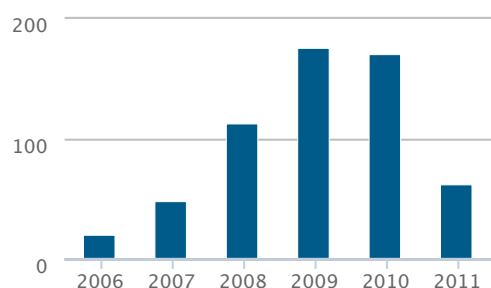
VIS STØRRE GRAF

Oppnådd kraftpris
øre/kWh

VIS STØRRE GRAF

Investeringer Produksjon
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Produksjon

Produksjon ivaretar alle oppgaver knyttet til konsernets virksomheter innenfor kraftproduksjon og krafthandel. Våren 2011 ble et nytt kraftverk satt i drift på Kykkelsrud - Hafslunds første nye kraftverk på 25 år.

Hafslunds lange tradisjon som vannkraftprodusent er videreført ved åpningen av det nye kraftverket FKF4. Gamle Kykkelsrud kraftverk fra 1903 ble tatt ut av produksjon i september 2008, og våren 2011 ble det nye kraftverket med ytelse 40 MW satt i drift som en del av Fellesanlegget Kykkelsrud Fossumfoss (FKF).

FKF4 er det første nye elvekraftverket til Hafslund på 25 år. Det vil gi økt kapasitet, noe som gir større fleksibilitet til å kunne stoppe øvrige aggregater og gjøre oppgraderinger og justeringer, og dermed øke levetiden for disse. Utbyggingen øker produksjonskapasiteten ved FKF tilsvarende det årlige strømbehovet til 5000 boenheter.

Vannåret 2011

2011 ble et av de varmeste og våteste årene som er registrert i Norge. Til tross for et svært tørt første kvartal ble 2011 det tredje våteste året på 33 år, med 126 prosent av gjennomsnitt vannføring i Glomma og kun ti prosent lavere enn det våteste året som er målt. Vannføringen påvirket driften og planlagt vedlikeholdsarbeid i Hafslunds kraftverk, og for å utnytte vannføringen best mulig for kraftproduksjon ble en rekke oppgraderingsprosjekter skyvet på i tid.

Rehabiliteringsprogrammet for Kaplan-aggregater

I 2011 har Hafslund Produksjon videreført programmet for rehabilitering av selskapets Kaplan-aggregater for å utbedre og sikre framtidig drift. Kaplan-aggregatene er selskapets største bidragsyter i kraftproduksjonen beregnet ut fra produksjonsvolum. Aggregatene Vamma 11 og FKF 3 er vinteren 2011/2012 ute av drift på grunn av oppgradering.

Oppgraderingsprogrammet i Vamma

Oppgraderingsprogrammet for de eldste Francis-aggregatene i Vamma kraftverk ble ferdigstilt i 2011. Det er lagt ned en betydelig innsats for å øke ytelsen og levetiden på aggregatene. Oppgraderingen gir 20 GWh ny vannkraftproduksjon. Hafslund Produksjon iverksetter også utskiftning av kontrollanlegget i Vamma for å sikre optimal styring og kontroll av selskapets største kraftstasjon.

Prosjekt Sarp

Hafslund Produksjon vurderer muligheten for økt kraftproduksjon i Nedre Glomma. I samarbeid med andre parter i Sarpsfossen er det gjennomført en mulighetsstudie ved Vassdragslaboratoriet ved NTNU. Forholdene i vassdraget er kartlagt for å vurdere flomberedskapen ved Sarpsfossen og muligheten for økt kraftproduksjon.

Krafthandel

Hafslund krafthandelsfunksjon er fra 1. januar 2012 en del av forretningsområde Produksjon. Krafthandelsvirksomheten er base for krafthandel, herunder risikostyring og sikringsstrategi. Virksomheten tar hånd om fysisk og finansiell handel i forbindelse med salg av konsernets egen kraftproduksjon og prissikring av sluttkundeleveranser, samt kjøp av nett-tap for konsernets eget distribusjons- og regionalnett. Virksomheten tar aktive posisjoner i det nordiske engrosmarkedet for kraft. Størstedelen av handelen gjennomføres clearet via Nasdaq OMX Commodities.

Krafthandelsvirksomheten ble i 2011 delt i to selskaper: Hafslund Hedging AS, som forestår prissikring i det finansielle markedet av framtidig levering samt spothandel på Nord Pool Spot, og Hafslund Energy Trading AS, som ivaretar Hafslunds tradingvirksomhet.

Ambisjoner

Hafslund Produksjon har som mål å øke kraftproduksjonen i eksisterende anlegg, og vurderer muligheter for økt kraftproduksjon i vassdrag der selskapet er til stede, samt i nye vassdrag. De siste tiårene har det vært en endring når det gjelder nedbør, snøsmelting og vannføring, med en dreining mot mer nedbør og mildere og våtere år. Dette er en viktig faktor for å utvide kapasiteten. Kraftprisene og innføring av elsertifikatordningen har også endret seg i en retning som gjør det lønnsomt å bygge ut mer kapasitet.

Hafslunds kraftverksrettigheter er ervervet før dagens hjemfallsordning ble etablert, slik at det ikke kan gjøres hjemfall gjeldende for noen av konsernets egne kraftverk.

Hafslund Produksjon har fire elvekraftverk mellom Øyeren og Sarpsborg i nedre Glomma og fire mindre kraftverk i Andelva i Eidsvoll. De fire småkraftverkene står for mindre enn én prosent av Hafslunds totale kraftproduksjon.

Hafslunds kraftproduksjon i 2011 ble på 3135 GWh (millioner kilowattimer), mot 3041 GWh i 2010.

Fellesanlegget Kykkelsrud Fossumfoss (FKF)

FKF ligger ved Glomma, 13 km nedenfor Øyeren, i Askim og Spydeberg kommuner. FKF ble etablert over tre perioder. Første utbygging ble gjennomført i 1960-1963, andre utbygging 1982-1985, og den siste i 2008-2011. Antall aggregater er fire, og middelårsproduksjonen er 1265 GWh.

Vamma kraftverk

Kraftverket ligger ved Glomma, 15 km nedenfor Øyeren, i Askim og Skiptvet kommuner. Byggeår 1915-1971. Antall aggregater er 11, og middelårsproduksjon er 1350 GWh.

Sarp kraftverk

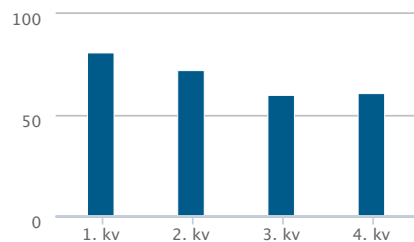
Sarp kraftverk er deleid med Borregaard og ligger på østsiden av Glomma og utnytter fallet i Sarpsfossen. Byggeår 1978. Det er ett aggregat, og Hafslunds andel av middelårsproduksjonen er 317 GWh.

Hafslund kraftverk

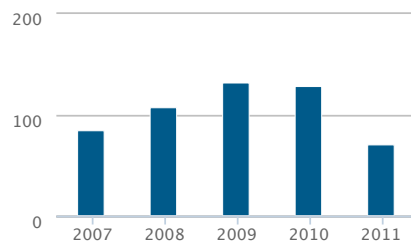
Hafslund kraftverk ligger ved Sarpsfossen på østsiden av Glomma, i Sarpsborg. Byggeår 1899-1956. Antall aggregater er fire, og middelårsproduksjon er 145 GWh.

Eidsvoll-verkene

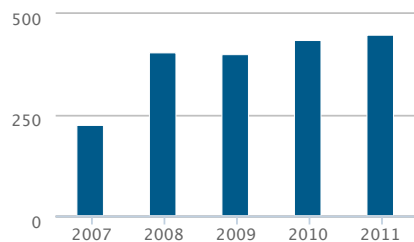
Hafslund ASA kjøpte i 1993 fire kraftverk med tilhørende anlegg og rettigheter, inklusive reguleringen av Hurdalsjøen og noen mindre sjøer ovenfor, av Mathiesen-Eidsvold Værk ANS. Byggeår er 1960-2005 og middelårsproduksjonen 23 GWh.

Fjernvarmepris 2011

VIS STØRRE GRAF

Nye tilknyttede kunder Varme GWh

VIS STØRRE GRAF

Investeringer Varme mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Varme

Fra 1. januar 2012 er det gjennomført en fusjon mellom Hafslund-konsernets selskaper Hafslund Fjernvarme og Hafslund Miljøenergi. Det nyopprettede selskapet, Hafslund Varme, omfatter alle oppgaver tilknyttet konsernets fjernvarmesatsning i Oslo og omegn samt energiutnyttelse av avfallsbasert brensel i Østfold.

Hafslund Varme er Norges største leverandør av fjernvarme og representerer rundt en tredel av all produsert fjernvarme i Norge. Selskapet er i tillegg en betydelig aktør innen produksjon av damp til industrien i Sarpsborg og Fredrikstad. Fusjonen mellom Hafslund Fjernvarme og Hafslund Miljøenergi styrker varmefagmiljøet i konsernet gjennom synergier og sentralisering av unik kompetanse.

Flere brenselstyper

Til fjernvarmeproduksjonen i Oslo kommer cirka en tredel fra avfallsforbrenningsanleggene til Energigjenvinningsetaten i Oslo kommune. I tillegg benyttes energi fra egne anlegg basert på bioenergi og varmepumper. Spisslastbehov dekkes opp med varme produsert fra elkjeler, LNG (flytende naturgass) og oljekjeler. Hovedproduksjonsanleggene er på Klemetsrud og Haraldrud.

Produksjonen av industridamp skjer ved selskapets to anlegg i Østfold, basert på avfallsbasert brensel. Bio-Ei Fredrikstad, som er driftet av FREVAR, produserer fjernvarme, industridamp og elektrisitet, og BWtE leverer damp til Borregaards industrianlegg i Sarpsborg.

Fjernvarmekunder i Stor-Oslo

Hafslund Varme distribuerte i 2011 cirka 1,5 TWh varme til oppvarmingsbehov og varmt tappevann til næringsbygg og offentlige bygg, borettslag og småhuskunder i

Oslo-regionen. I overkant av 4200 kunder, fordelt på boligblokker, rekkehus og næringsbygg, er tilknyttet Hafslunds fjernvarmenett.

Hafslund Fjernvarme produserer og leverer fjernvarme til Oslo Lufthavn Gardermoen og omkringliggende næringsområde. I tillegg leveres varme til Kolbotn sentrum og Mastemyr Næringspark. Kunder med et samlet behov på 71 GWh ble tilknyttet fjernvarmenettet i 2011. Dette tilsvarer oppvarmingsbehovet og varmt tappevann til cirka 5000 boenheter.

Renere luft i Oslo

Fjernvarme er den mest miljøvennlige måten å varme opp Oslo på, fordi den utnytter overskuddsvarme fra kloakk og forbrenning av avfall og trevirke. Dette er ressurser som ellers ville gått tapt eller blitt sett på som avfall. Fjernvarme erstatter i mange tilfeller gamle oljekjeler. Målinger viser at noen få høye skorsteiner med strenge krav til rensing, gir vesentlig mindre lokal forurensning enn mange lave utslippspunkter. Ved å øke andelen fjernvarme reduseres utslipp av støv og CO₂, noe som bidrar til renere luft. Fjernvarmen er et viktig virkemiddel for å nå kommunens ambisiøse mål når det gjelder bedre miljø og redusert luftforurensning.

Nye varmesentraler

I 2011 har det vært omfattende aktivitet knyttet til etableringen av Rodeløkka varmesentral, en spisslastsentral i fjernvarmenettet som er tilpasset bioolje, men kan driftes med lett fyringsolje. Varmesentralen vil fungere som effektsikring i nettet og har maksimal effekt på 100 MW. Anlegget var ved utgangen av året nær ferdigstilt.

På Haraldrud etablerer Hafslund Varme en biobasert kjel på 56 MW som skal erstatte en 20 MW oljekjel. Den nye kjelen skal benytte pellets som blir malt opp til pulver som brensel. Dette er den første kjelen i sitt slag i denne størrelsesorden i Norge. Pelletsbehovet vil være cirka 40 000 tonn, noe som anslås til å utgjøre over en tredjedel av det totale pelletsforbruket i Norge. Kjelen vil bli idriftsatt vinteren 2013.

Fokusskifte

Etter flere år med stor utbygningsvirksomhet har Hafslund Varme endret fokus fra utbygging av fjernvarmenettet til økt fokus på optimal drift. Fokusområder er redusert tur- og returtemperatur i fjernvarmenettet for å sikre lavere varmetap i nettet, samt økning av overføringskapasiteten. Det skal videre jobbes med optimal bruk av brenslere i varmeproduksjonen.

Utvalgte prosjekter

Mer fornybar varme

(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/varme/mer-fornybar-varme/>)

Oljefritt på Oppsal

(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/varme/oljefritt-pa-oppsal/>)

Fakta

Produkt

Et fjernvarmeanlegg tilsvarer et stort sentralvarmeanlegg som forsyner bygg med varmt vann til oppvarming og varmt tappevann. Varmtvannet distribueres til forbrukerne gjennom isolerte rør, og varme overføres fra fjernvarmenettet til husets anlegg via varmeveksler.

Konsesjonsområde og kunder

Hafslund har konsesjon til å bygge ut fjernvarme i Oslo og deler av Oppegård, og på Gardermoen og Jessheim. Fjernvarme leveres til cirka 1000 næringsbygg, 600 boligblokker og 2550 småhuskunder.

Produksjon og drift

14 produksjonsanlegg i Oslo og Akershus står for produksjonen av cirka 1,5 TWh fjernvarme i et normalår.

I produksjonen benyttes primært fornybar energi. Fossile energikilder blir erstattet av mer biobrensel, avfallsvarme og varmepumper, samt ved at pellets og bioolje tas i bruk.

Utbygging

Kunder med et samlet behov på 71 GWh ble tilknyttet fjernvarmenettet i 2011. Dette tilsvarer oppvarmingsbehovet og varmt tappevann til cirka 5000 boliger.

Mer fornybar varme

Hafslund er en pådriver for fjernvarmeutbygging og tar stadig nye grep for å øke produksjonen av miljøvennlig fjernvarme. I 2011 har Hafslund Varme gjennomført en betydelig investering i Haraldrud varmesentral, hvor en pelletsbasert kjel erstatter en oljefyrt kjel.

Haraldrud varmesentral er et av knutepunktene i fjernvarmesatsingen i Oslo og har vært i drift siden 1982. Deler av grunnlasten kommer fra det nærliggende avfallsforbrenningsanlegget til Energigjenvinningsetaten i Oslo kommune (EGE). I tillegg produserer Hafslund Varme grunnlast fra eget fastbrenselanlegg som i hovedsak brenner sortert rivningstrevirke. Ut over det benyttes det spisslastkjeler for de kaldeste dagene, eller når det er forhold i fjernvarmenettet som medfører kapasitetsbehov.

Den nye 56 megawatt kjelen skal benytte pellets som brensel og er et viktig skritt på veien mot mer fornybar varme. Trepelletsen blir malt opp til pulver, og blir deretter blåst inn i kjelen. Dette er den første kjelen i sitt slag i denne størrelsesorden i Norge. Fordelene med denne typen kjel er at den også kan benytte andre fornybare brensler, som trevirke og bio-olje, og den kan reguleres på samme enkle måte som en oljekjel. Kjelen er svært fleksibel og kan også fyres med mineralolje som reserveløsning. Den nye kjelen skal være i full operativ drift i januar 2013.

Pelletsbehovet vil være cirka 40 000 tonn, noe som tilsvarer mer enn en tredel av det totale pelletsforbruket i Norge og et tømmerforbruk på 100 000 kubikkmeter. For det nye anlegget blir det bygget et 28 meter høyt brenselshåndteringsbygg med lagringskapasitet på 2000 kubikkmeter pellets. I brenselshåndteringsbygget blir pelleten kvernet til pulver og blåst til et mellomlager før det mates inn på brennerne. Forbruket er estimert til 13 tonn i timen ved full effekt, og det er lagringskapasitet til om lag fire dagers forbruk.

Etableringen har en kostnadsramme på 220 millioner kroner og mottar 40 millioner kroner i støtte fra Enova. Olje- og energiminister Borten Moe var på befaring på

varmesentralen i desember 2011 sammen med administrerende direktør i Enova, Nils Kristian Nakstad. Statsråden har i flere taler trukket fram Haraldrud varmesentral som et referanseprosjekt for fornybar energi.

Etter etableringen av den nye trepulverfyrte kjelen vil anlegget på Haraldrud ha en samlet kapasitet på 267 megawatt.

Oljefritt på Oppsal

Hovedledningen mellom Klemetsrud og Oslo sentrum åpner for tilknytning av nye områder til fjernvarmenettet. Nå har fjernvarmen gjort sitt inntog på Oppsal. Men høydeforskjellen til hovednettet har gitt visse utfordringer.

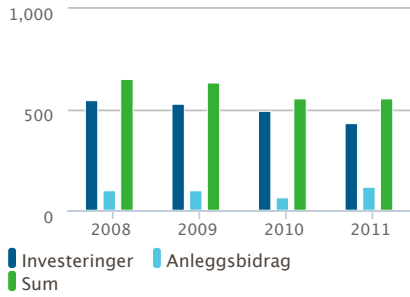
Oppsal egner seg godt for fjernvarmeutbygging, da det er høy boligtetthet og til dels store borettslag, hvorav mange har eldre oljefyringsanlegg. De gamle fyringsanleggene er miljømessig ugunstige og i en alder hvor investeringer i fyringsanleggene må vurderes, enten i form av full renovering eller bytte til alternative energikilder. Flere av borettslagene vurderte alternative løsninger, men økt etterspørsel etter fjernvarme fra beboere, høy leveringssikkerhet og redusert lokal forurensing gjorde at valget falt på fjernvarme da den nye hovedledningen fra Klemetsrud til sentrum i 2009 åpnet for tilknytning av Oppsal til fjernvarmenettet.

Høydeforskjellen til hovednettet bød imidlertid på visse utfordringer. Oppsal-plataet ligger på rundt 150 meter over havet, noe som er en god del høyere enn hovedledningen som går forbi Østensjøvannet. For å unngå at trykket i ledningsnettet blir for høyt, ble det bygd en særskilt varmeveksler. Vannet føres gjennom denne varmeveksleren, slik at man har to uavhengige kurser.

Borettslagene Oppsal, Fuglemyra, Vetlandsveien, Skøyenåsen, Solhøgda og Oppsaljordet blir tilknyttet i 2012. Til sammen representerer disse et årlig energiforbruk på om lag 20 GWh. I tillegg kommer den allerede tilknyttede tvillingskolen Oppsal skole og Vetland skole samt Oppsal senter. I utkanten av Oppsal leveres fjernvarme til Manglerud skole.

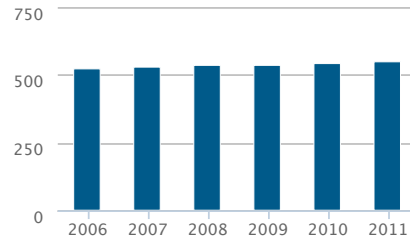
På Oppsal som andre steder bygges fjernvarmetraseen med isolerte stålrør som skal tåle opp til 140 graders temperatur og et trykk på over 20 bar, noe som er to til tre ganger høyere enn det trykket i vannledninger. Dette setter strenge krav til utførelsen.

Investeringer og anleggsbidrag Nett mill. kroner

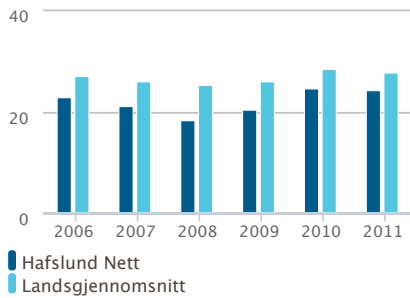
VIS STØRRE GRAF

Antall nettkunder Tusen

VIS STØRRE GRAF

Nettleie ekskl. avgifter, indeksregulert Privatkunder årsforbruk på 20.000 kWh

VIS STØRRE GRAF

Nett

Hafslund Nett er Norges største nettselskap med 552 000 kunder i Oslo, Akershus og Østfold. Nettet bygges stadig ut for å bedre leveringssikkerheten ytterligere, og for å dekke behovene til en økende næringsvirksomhet og voksende befolkning i regionen.

Hafslund Nett eier og drifter regionalnettet i Oslo, Akershus og Østfold, og eier distribusjonsnettet i Oslo, størstedelen av Akershus og i deler av Østfold. Det totale strømforbruket i Hafslund Netts område var i 2011 på 21,3 TWh, en reduksjon på cirka 9 prosent fra 2010. I Hafslunds distribusjonsnett ble det distribuert 15,2 TWh strøm, en reduksjon på i overkant av 9 prosent fra fjoråret.

Nett for framtiden

Med flere tusen nye strømkunder hvert år og en stor sentrumsutvikling trenger Oslo mer kraft. Hafslund Nett fortsetter derfor arbeidet med å oppgradere strømnettet i Oslo til 132 kV. Ved å gå opp til dette spenningsnivået reduseres nett-tapet med et volum som tilsvarer forbruket til nesten 3500 husstander årlig. Med oppgraderingen vil nettet være forberedt på framtidig lastøkning, og faren for strømbrydd vil reduseres på grunn av økt kapasitet i nettet. Oppgraderingen er planlagt ferdig i 2018.

Mye infrastruktur i bakken

En av de største utfordringene i Oslo knyttet til oppgradering til 132 kV er at det allerede ligger mye infrastruktur i bakken. Ved legging av kabler stilles det krav til avstand til vann- og avløpsrør, fjernvarmerør, eksisterende høyspentkabler, telekabler, trikkeskinner med mer. I tillegg tas det hensyn til elektromagnetiske felter fra kabelanlegget. I den grad det har latt seg gjøre har Hafslund Nett og Hafslund Fjernvarme benyttet felles grøft ved utbyggingen for å redusere ulempene for

publikum mest mulig.

Prioritert informasjon og dialog

Mange blir berørt av den omfattende nettutbyggingen, som dessverre tidvis medfører begrenset framkommelighet, reduserte parkeringsmuligheter og redusert adgang til eiendommer og butikker. Hafslund Nett har lagt ekstra stor vekt på god informasjon og dialog med alle berørte parter både i forkant av og under utbyggingen.

Råd og retningslinjer fra myndighetene

I forbindelse med framføringen av 132 kV-kablene i Oslo har Hafslund Nett registrert økt bekymring for magnetfelt i nærhet av boliger, skoler, barnehager og friluftsområder. Hafslund Nett har stor forståelse for at folk er bekymret for helseeffekten av magnetfelter fra strømførende linjer og kabler. Selskapet er ett av 140 nettselskaper i landet med høyspentledninger, og er selv svært opptatt av de helsemessige spørsmålene rundt kraftledninger. Hafslund Nett forholder seg derfor til de fakta som foreligger, og til de råd og retningslinjer som kommer fra Statens strålevern og andre myndigheter.

Uværet "Dagmar"

I romjulen feide stormen "Dagmar" over Hafslund Netts område, og gjorde over 50 000 kunder strømløse. Hafslund Nett hadde oppbemannet driftssentralen, og hadde store mannskapsstyrker ute hele romjulen for å gjenopprette strømforsyningen. På de tre mest hektiske dagene jobbet rundt 200 personer ute samtidig med feilretting. 12 000 kunder fikk strømmen tilbake før det var gått en time, og etter 24 timer var om lag 1100 kunder uten strøm. Et fåtall kunder var uten strøm i mer enn tre døgn.

AMS

Hafslund Nett startet i 2011 et prosjekt for innføring av avanserte måle- og styringssystemer (AMS), basert på endringer i forskriften om måling, avregning og fakturering. Prosjektet legger til grunn at AMS skal være installert og idriftsatt hos samtlige kunder innen utgangen av 2016. I november 2011 ble pre-kvalifiserte leverandører av AMS invitert til å gi tilbud på en komplett løsning. Signering av avtale vil etter planen skje i løpet av høsten 2012. Prosjektet vil gjennomføre en pilotinstallasjon før AMS installeres i full skala hos samtlige nettkunder.

Utvalgte prosjekter

[Hafslund Nett sikrer](#)

[strømforsyningen i Østfold](#)

[\(http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/hafslund-nett-sikrer-strmforsyningen-i-ostfold/\)](http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/hafslund-nett-sikrer-strmforsyningen-i-ostfold/)

«Fjordbyen» krever mer strøm

[\(http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/fjordbyen-krrever-mer-strm/\)](http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/fjordbyen-krrever-mer-strm/)

Inn i AMS-alderen

[\(http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/inn-i-ams-alderen/\)](http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/inn-i-ams-alderen/)

Økt spenning i Oslo

[\(http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/kt-spenning-i-oslo/\)](http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/nett/kt-spenning-i-oslo/)

Fakta

Hafslund Nett

Hafslund Nett er Norges største nettselskap. Selskapet er regionalnettseier i Oslo, Akershus og Østfold, og eier distribusjonsnettet i Oslo og størstedelen av Akershus. Antall nettkunder er om lag 552 000, i et område hvor det bor om lag 1,4 millioner mennesker. Det totale strømforbruket i regionalnettet er cirka 21,3 TWh.

Hafslund Driftssentral

Fra Hafslund Driftssentral styres, overvåkes og optimaliseres strømmettet til 1,4 millioner mennesker, fjernvarmeanleggene i Oslo-området og Hafslunds kraftverk i Glomma. I tillegg styres utemannskaper som skal ivareta optimal drift og feilretting.

Hafslund Nett sikrer strømforsyningen i Østfold

Befolkningsvekst i og omkring de større byene i Østfold, økt næringsvirksomhet, satsing på industri og ikke minst byggingen av nytt sykehus ved Sarpsborg medfører høyere strømforbruk i Østfold fylke.

Deler av dagens regionalnett i Østfold har for liten kapasitet til å ivareta nåværende og framtidig økning i strømforbruket. Det er også begrenset mulighet for reserveforsyning ved feil. Situasjonen forverres når strømforbruket øker vinterstid. I dag vil en større feil i nettet kunne medføre strømstans for opptil 20 000 kunder.

For å sikre en stabil strømforsyning som tar høyde for den framtidige lastøkningen er det nødvendig med nye og forsterkede kraftledninger i fylket.

Hafslund Nett har søkt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om konsesjon for både nye kraftledninger og oppgraderinger av eksisterende linjer i Østfold. De fleste nye linjene vil bygges for den nye regionalnettspenningen på 132 kilovolt.

Hafslund Nett har søkt om konsesjon for kraftledningene med ulike traséalternativer og løsninger. Det er NVE som beslutter det endelige trasévalget, men alle har mulighet til å komme med innspill både til valg av traseer og mastetyper. En del av utredningene er samordnet med Statnetts "SydVest-link" mellom Norge og Sverige, der et av traséalternativene går i det samme området.

I forbindelse med oppgradering av linjene er det nødvendig å bygge om flere transformatorstasjoner, i tillegg til en full reinvestering av transformatorstasjonen i Råde.

Ett av prosjektene vil være starten på den framtidig 132 kilovolt-ringen i Østfold, som skal sikre strømforsyningen til Moss, Rygge, Råde og Fredrikstad.

Totale kostnader for hele prosjektet er beregnet til om lag 400 millioner kroner.
Arbeidet er planlagt gjennomført i perioden 2013-2018.

Konsesjonssøkte kraftledninger

Dyrløkke (Frogn) – Tegneby (Vestby)

Aasgaard (Eidsberg) – Ørje (Marker)

Hasle (Sarpsborg) – Råde (Råde)

Halmstad (Rygge) – Råde (Råde) – Fjærå (Fredrikstad)

Kråkerøy (Fredrikstad) – Hvaler (Hvaler)

«Fjordbyen» krever mer strøm

Havneområdet med tilgrensende arealer fra Frognerkilen i vest til Sydhavna i sørøst går under navnet «Fjordbyen» og inkluderer blant annet utbyggingen av Bjørvika. Hafslund Nett skal sørge for at «Fjordbyen» får nok strøm.

Oslo kommune skal frigjøre store arealer for byutvikling med boliger, rekreasjonsområder og næringsvirksomhet på en måte som gjør at byen åpnes mot fjorden, til glede for Oslos befolkning.

«Fjordbyen» vil få nærmere 10 000 nye boliger og mer enn 40 000 arbeidsplasser. I tillegg kommer kulturinstitusjoner, shoppingsentre og forretninger, parker og havnepromenade samt flere publikumsattraksjoner. Deler av området vil fortsatt være havn for ulike typer skip som legger til kai i Oslo.

«Fjordbyen» trenger vesentlig mer strøm enn det som brukes i de samme områdene i dag, selv om det legges opp til mest mulig energieffektive løsninger. For Hafslund Nett betyr det en kraftig økning av belastningen i nettet. Utbygging av ny infrastruktur i «Fjordbyen» er svært krevende. Kabler skal føres fram gjennom et omfattende veisystem, de skal krysse jernbanespor, passere mange nye bygninger og delvis gå i kulverter. I tillegg må nettstasjoner og annet synlig utstyr tilpasses arkitektenes krav når det gjelder estetikk og plassering.

De lokale terrengforholdene med ustabile masser krever at det støpes solide fundamenter for nettstasjoner og at kabelføringer legges på fundamenterte føringsveier.

Det vil komme nye miljøkrav om at båter som ligger ved kai i mer enn to timer, ikke kan ha motorene i gang. Siden båtene selv genererer strømmen de bruker, må de i framtiden få strømforsyning fra land. Foreløpig har Hafslund Nett etablert landstrøm til Color Line-båtene som legger til kai ved terminalen på Filipstad. Effektbehovet for disse båtene er på 4,5 megawatt (4500 kilowatt). Strømmen leveres fra Hafslund Netts 11 kilovolts distribusjonsnett. Landstrøm betyr mye for bedring av luftkvaliteten,

og er også et viktig lokalt klimatiltak. Med landstrøm reduseres utslippet av CO₂ tilsvarende det årlige CO₂-utslippet fra 1700 biler. Landstrøm vil etter hvert også komme på Akershuskaia, Vippetangen og Revierkaia. Her har Oslo Havn signalisert et samlet effektbehov på hele 25 megawatt.

Hafslund Nett er godt i rute og følger utbyggingen av «Fjordbyen» tett fram til den står ferdig omkring år 2020.

Inn i AMS-alderen

I 2011 gikk startskuddet for innføringen av avanserte styrings- og målesystemer (AMS) i Norge. Vi snakker om energibransjens kanskje største enkeltsatsing noensinne. Hafslund Nett er godt i gang med jobben som skal sikre at nettselskapets 550 000 kunder vil få AMS til riktig tid.

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsatte sommeren 2011 den endelige forskriften som regulerer innføringen av AMS. Hafslund Nett var da allerede i gang med forberedelsene til sitt innføringsprosjekt, som både investeringsmessig og operasjonelt er det største enkeltprosjekt i Hafslund Netts historie.

Innen utgangen av 2016 skal samtlige norske nettkunder ha fått installert nye strømmålere, som er hovedkomponenten i AMS-løsningen. Med AMS trenger ikke kundene lenger å lese av måleren selv, og de vil alltid få en korrekt strømregning. For Hafslund Nett innebærer AMS betydelige fordeler både for planlegging og drift av strømmettet.

Alle typer eksisterende strømmålere – både de gamle mekaniske strømmålerne og nyere typer elektroniske målere – vil bli erstattet med nye målere basert på moderne teknologi. Men AMS omfatter mer enn bare målerne – også utstyret for kommunikasjon og styring ute hos kundene, løsningene for kommunikasjon mellom kundene og Hafslund Nett samt utstyret og systemene som må til for å kunne motta, lagre og prosessere måledataene i AMS-systemet er viktige deler i den totale løsningen.

Ti prekvalifiserte leverandører konkurrerer om AMS-leveransen til Hafslund Nett, og kontrakten vil bli inngått i løpet av høsten 2012. Deretter følger tilrettelegging av prosjektgjennomføringen i samarbeid med valgt leverandør, før det gjennomføres en større pilot i forkant av utrulling. Hafslund Nett har satt som mål at AMS skal være på plass hos samtlige nettkunder i god tid før fristen 31. desember 2016.

AMS har bakgrunn i blant annet kravene til et mer effektivt energimarked og økt

kostnadseffektivitet i forsyningssystemet. Samtidig medfører kravene til driftssikkerhet og mer samordnet planlegging et økt behov for detaljert informasjon om tilstanden i nettet. AMS vil gi Hafslund Nett detaljert informasjon om forsyningstilstanden i de ytre delene av nettet og ute hos kunden, noe som man i dag har bare i begrenset grad.

AMS åpner for bruk av ny teknologi som gir enda større interaktivitet med sluttbrukerne enn AMS alene. Kundene kan bli smartere strømbukere, strømløverbøndene vil kunne tilby nye og mer "skreddersydd" avtaletyper, og det vil åpne seg et nytt marked for tredjepartsleverandører som tilbyr smarte løsninger som skal hjelpe kundene til å få en mer energieffektiv hverdag.

Økt spenning i Oslo

Rask befolkningsvekst og ny sentrumsutvikling i flere bydeler gjør at Oslo trenger mer kraft. Strømnettet må derfor bygges ut og oppgraderes. Dette kommer både kundene, miljøet og samfunnet til gode. Ved å øke spenningsnivået i nettet reduseres strømtapene, og det legges til rette for framtidig lastøkning.

Det eksisterende hovednettet i Oslo har for liten kapasitet og går mot slutten av levetiden, noe som øker risikoen for avbrudd i strømforsyningen. Et strømbrydd i høyspentnettet rammer ofte mange kunder samtidig.

Hafslund Nett er nå i gang med å fullføre utbyggingen av hovednettet i Oslo. Oppgraderingen innebærer at nettet bygges ut for spenningsnivå 132 kilovolt. Dette er et omfattende prosjekt som ble påbegynt i 1990, og ble startet opp igjen i 2005 etter noen års pause. Arbeidet med kabellegging og oppgradering av transformatorstasjoner til 132 kilovolt pågår nå for fullt. 132 kilovolt gir langt større overføringskapasitet enn dagens hovednett, som er bygd for spenningsnivåene 33 og 47 kilovolt. Oppgraderingen skal være ferdigstilt i 2018, og Hafslund Nett vil da ha et robust nett med god kapasitet i mange år framover.

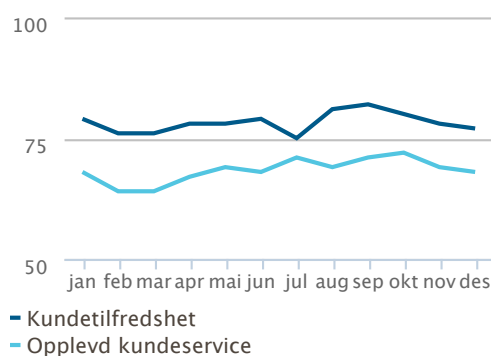
Å grave i Oslos gater er en stor utfordring. Kabelarbeidet skal utføres til minst mulig hinder for trafikk og ferdsel. Det krever god koordinering og god informasjon til alle berørte. Hafslund Nett forsøker å benytte de eksisterende kabeltraseene der det er mulig. Da kan de gamle oljeisolerte kablene fjernes, og det eliminerer risikoen for oljelekkasjer fra kablene. Samtidig unngås "konkurranse" om plassen med vann- og avløpsrør, fjernvarmerør, fiberkabel og annen infrastruktur i bakken. Særlig i Oslo sentrum begynner det å bli trangt om plassen.

Når ombyggingen til 132 kilovolt er ferdig, vil den høyere spenningen redusere strømtapene i nettet tilsvarende det årlige strømforbruket til 3500 husstander.

Det har vært en kraftig lastøkning i nettet som følge av stor tilflytting og utvikling av nye områder som eksempelvis Fjordbyen og Ensjøbyen. I alle utbyggingsprosjekter er

strømforsyningen en sentral faktor, og det er uten unntak behov for mer strøm. Ved å legge om til 132 kilovolt-anlegg velger Hafslund Nett en mer framtidsrettet løsning.

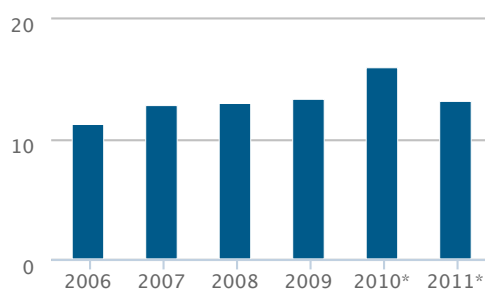
Opplevd kundeservice og -tilfredshet

VIS STØRRE GRAF

Leveranse

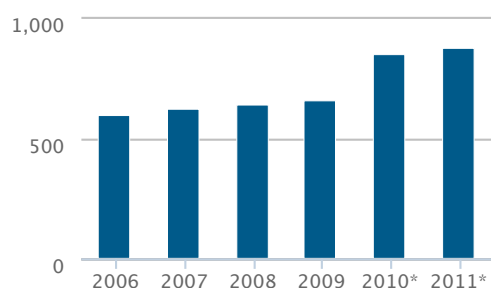
TWh (*inkl. Göta energi og Energibol.)

VIS STØRRE GRAF

Antall strømkunder

Tusen (*inkl. Göta energi og Energibol.)

VIS STØRRE GRAF

Marked

Marked tilbyr strøm til privat- og bedriftsmarkedet gjennom åtte hel- og deleide selskaper i Norge og Sverige. Marked er ansvarlig for majoriteten av all kundebehandling og fakturering under merkenavnet Hafslund.

Sluttbrukermarkedet i 2011 var krevende. Lange perioder med høye priser, en stram ressursituasjon gjennom vinteren, utvidelse av antall prisområder i Sør-Norge, variasjoner i områdeprisene og etableringen av nye prisområder i Sverige, medførte nye markedsutfordringer og økt kompleksitet og usikkerhet.

Nye produkter og salgskanaler

Konkurransen om strømkundene er hard, og selskapene avhengig av å etablere effektive salgskanaler for å kunne få en lønnsom kundevekst. Eksempelvis inngikk NorgesEnergi høsten 2011 en samarbeidsavtale med Elkjøp om salg av strømvakter i Elkjøps butikker i Norge. Salget startet opp i november og har innfridd partenes forventninger.

Det er generelt lave marginer på strømsalg. Selskapene i Marked jobber derfor aktivt med å ta fram gode og relevante tilleggsprodukter samt abonnementsbaserte tjenester som kan tilbys kundene, supplerende til den løpende strømvartalen. Eksempler på slike tilleggsprodukter og tjenester er Hafslund Strøms "Betalingsforsikring" og Göta Energis "El-konto"-ordning.

Energisparing hos kundene

Hafslund Strøm ønsker å ligge i front når det gjelder å tilby kundene miljøvennlig energi og energiløsninger, og er opptatt av å bidra til at kundene kan redusere sitt strømforbruk. Selskapet har i 2011 videreført tiltak som bidrar til energisparing hos kundene. Dette vil fortsatt være et viktig satsingsområde, blant annet gjennom energieffektiviseringsverktøyet Hafslund Online for bedriftskunder.

Krevende for kundesenteret

Markedssituasjonen vinteren 2010/2011, med høye strømpriser, høyt strømforbruk og høye strømregninger, førte til at antall henvendelser til Hafslund Kundesenter økte kraftig. Antall henvendelser i første kvartal 2011 var 50 prosent høyere enn i samme kvartal året før, og for året under ett var økningen 20 prosent.

Pågangen førte til at det i perioder var lange ventetider på telefon og etterslep i behandlingen av skriftlige henvendelser. Det ble derfor iverksatt konkrete tiltak for å bedre kundenes selvbetjeningsmuligheter. I tillegg er det iverksatt mer langsiktige planer for å redusere innkommende henvendelser og for å bedre interne prosesser. Til tross for den store pågangen viser løpende undersøkelser blant kunder som har vært i kontakt med kundesenteret, at kundene generelt har en positiv oppfatning av kontakten med kundesenteret.

Medarbeiderne på Hafslund Kundesenter kan besvare henvendelser og utføre kundeservice på 15 ulike språk.

Ny faktureringsløsning

Hafslund Fakturaservice foretar løpende fakturering til mer enn én million sluttkunder. Et større system- og organisasjonsutviklingsprosjekt knyttet til endring av selskapets kjernesystemer for fakturering og måleverdihåndtering ble startet opp i 2010. Første fase av prosjektet ble implementert i 2011, og hovedleveransen vil skje i 2012.

Fra oktober 2011 ble det innført månedlig fakturering for alle husholdningskunder med årsforbruk over 8000 kWh. Dette reduserte kapitalbindingen gjennom fakturaprosessen, og ordningen ble godt mottatt av kundene.

Ved utgangen av 2011 var det 230 000 kunder som betaler fakturaen sin via eFaktura.

Kundekommunikasjon

Hafslund ønsker å styrke sin elektroniske kundekommunikasjon og å nå ut til stadig flere kunder gjennom kanaler som internett, e-post og sms. Antall brukere av selvbetjeningsportalen "Min side" økte kraftig i 2011.

Fakta

Strøm

Hafslund er Norges største strømleverandør, med Hafslund Strøm og NorgesEnergi som de ledende

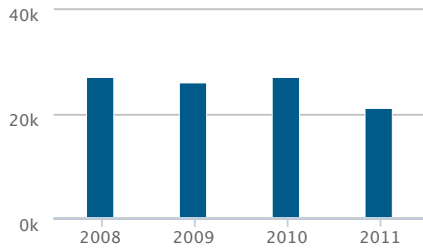
selskapene. NorgesEnergi har i løpet av året styrket sin posisjon som nasjonal lavprisleverandør av strøm, mens Fredrikstad EnergiSalg, Hallingkraft, Røyken Kraft og Total Energi i Norge og Göta Energi i Sverige er regionale, sterke strømselskaper. Energibolaget i Sverige AB er en lavprisaktør med virksomhet i Sverige og Finland, og i 2011 startet selskapet et pilotprosjekt for salg av strøm i Spania.

I 2011 solgte Hafslund 10,2 TWh til privatmarkedet og 5,3 TWh til bedriftsmarkedet. Antall strømkunder i hel- og deleide selskaper ved utgangen av 2011 var 878 000, en økning på 28 000 fra utgangen av 2010.

Tjenester

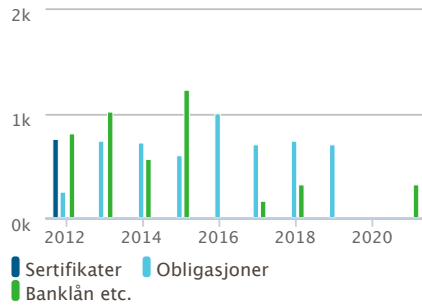
Hafslund Fakturaservice leverer måling, fakturering og innfordring til konsernets selskaper. Hafslund Kundesenter forestår kundebehandlingen for Hafslund Nett og Hafslund Strøm. Inforum Norge produserer permer som eiendomsmeglere gir kunder i forbindelse med boligkjøp. Permen inneholder boliginformasjon samt relevante tilbud på strøm, boligalarm, telefoni og bredbånd med mer. Tjenesten er også tilgjengelig via portalen mitthjem.no.

Engasjert kapital konsern
mill. kroner

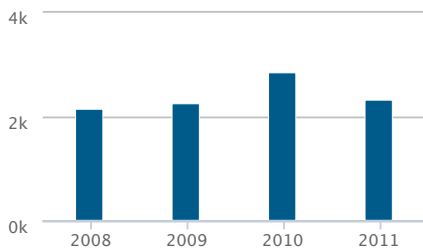
VIS STØRRE GRAF

Forfallsstruktur Januar 2012
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

EBITDA kjernevirksomhet
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Økonomi og finans

Økonomi og finans har ansvaret for finansiell informasjon, risikostyring, finansiering og likviditetsstyring, pensjonskassene og investorkontakt. Økonomi og finans har også ansvar for konsernfelles IKT-strategi.

Finansiell informasjon

Økonomienheten tilrettelegger finansiell styringsinformasjon til ledelsen, styret og markedet. Rapporteringen foregår månedlig til ledelsen og styret, kvartalsvis til markedet, samt med en mer omfattende rapportering gjennom konsernets årsrapport.

Regnskap

Konsernet har eget insourcet regnskapssenter som forestår den løpende regnskapsføringen for de fleste av datterselskapene i konsernet. Sentral konsernregnskapskompetanse kvalitetssikrer utviklingen av regnskapsfaget og utarbeider felles retningslinjer for konsernet.

Risikostyring

Risikostyringsfunksjonen er operativt ansvarlig for oppfølging av rammer og mandater fastsatt av styret. Funksjonen har fokus på all risiko konsernet er eksponert for, og bistår og fasiliteter datterselskapene med sikte på kartlegging og håndtering av eget risikobilde.

Lån og likviditet

Finansenheten forestår alle innlån til konsernet, håndterer valutarisiko, og ivaretar løpende likviditetsstyring. Finans jobber aktivt med å søke en optimal

gjeldssammensetning for å minimere konsernets samlede finanskostnader. Hafslund er en stor utsteder av obligasjoner i det norske markedet, men søker også i stor grad fremmedkapital utenfor Norge.

Pensjonskasser

De sikrete pensjonsordningene er organisert i Hafslund Offentlige Felles Pensjonskasse og Hafslund Private Felles Pensjonskasse. Samlet forvaltningskapital utgjør i underkant av 2,3 milliarder kroner.

IKT

Hafslund gjennomfører store endringer knyttet til sin IKT-struktur og applikasjoner. Innføringen av AMS gjør at store deler av applikasjonsporteføljen må fornyes. I tillegg til å sikre stabil og god drift har hovedprioriteringen også i 2011 vært å forberede IKT-plattformen for framtiden. Konsernets IKT prosjektportefølje er stor for de kommende år.

[Øvrig virksomhet](http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/okonomi-og-finans/ovrig-virksomhet/)

(<http://hafslund.2011.redhost.no/forretningsomradene/okonomi-og-finans/ovrig-virksomhet/>)

Fakta

Økonomi

Tilrettelegger finansiell styringsinformasjon til ledelsen, styret og markedet. Har overordnet ansvar for oppfølging og overvåkning av konsernets finansielle risiko. Bistår med investorinformasjon gjennom kontakt med aksjonærer, investorer og analytikere.

Finans

Forestår alle innlån, håndterer valutarisiko, og ivaretar løpende likviditetsstyring. Har ansvaret for oppfølgingen av konsernets to pensjonskasser.

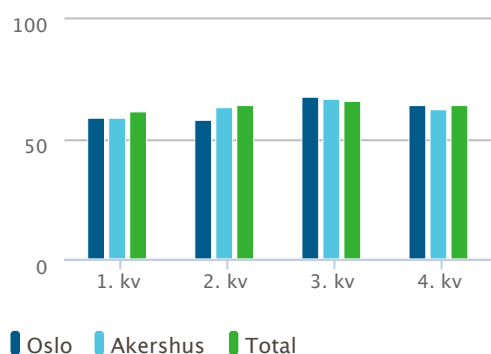
Regnskapsservice

Sentral regnskapsavdeling som utfører den løpende regnskapsføringen til de fleste datterselskapene i konsernet. Enheten bistår med utarbeidelse av årsregnskap og ligningspapirer for datterselskapene.

IKT

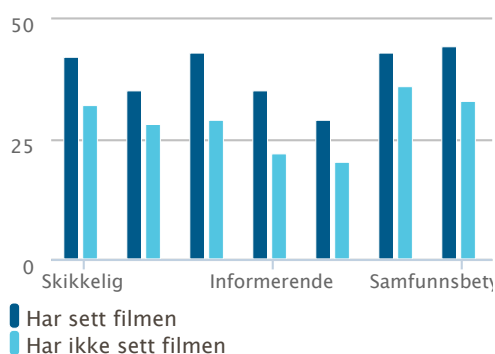
Har ansvar for konsernets strategiske planlegging på IKT-området og oppfølging av leveransen fra konsernets IKT driftspartner.

Omdømmeutvikling Omdømmescore 2011

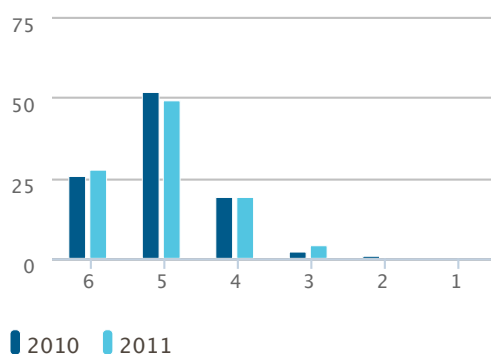
VIS STØRRE GRAF

Oppfatning av Hafslund Etter reklamefilmen «Spar strøm»

VIS STØRRE GRAF

Inntrykk av Hafslund miljøfestival Prosent. 6 høyest score (kilde: TNS Gallup)

VIS STØRRE GRAF

Kommunikasjon og samfunnsansvar

Kommunikasjon og samfunnsansvar omfatter konsernets eksterne- og interninformasjon, samfunnskontakt, virksomhetsprofilering samt miljø- og samfunnsansvar. Enheten er rådgiver for organisasjonen innenfor miljø, etikk og kommunikasjonsutfordringer.

Kommunikasjon og omdømmearbeid

Et sentralt mål i konsernets kommunikasjons- og omdømmearbeid er å bygge kjennskap til og kunnskap om hvordan Hafslund bidrar positivt til samfunnet. Hafslund bygde i 2011 videre på arbeidet som ble gjort i 2010, med tanke på kampanjer og arrangementer hvor målet er å øke publikums kunnskap om Hafslunds samfunnsmessige bidrag og konsernets fokus på miljøløsninger. Et eksempel er Hafslunds vinterfilm, som ble vist på tv i mars og i desember. Filmen kommuniserer at det kan være morsomt å spare strøm, og er laget på bakgrunn av undersøkelser Hafslund har gjennomført som viser at kundene ønsker informasjon om hvordan de kan spare strøm i hverdagen. Vinterfilmen ble støttet med kommunikasjon på web, print og i sosiale medier.

Hafslunds miljøfestival for barn

For andre år på rad arrangerte konsernet Hafslunds miljøfestival for barn i Frognerparken, og på verdens miljødag søndag 5. juni 2011 innfant 60 000 mennesker seg i parken. Hensikten med miljøfestivalen var å fortelle om miljø og fornybar energi på en engasjerende og inspirerende måte. Det var også viktig å fokusere på den oppvoksende generasjonen, for slik å skape et engasjement for framtidige løsninger på miljøutfordringene. Målinger gjennomført på festivalen viste at hele 73 prosent ga arrangementet terningkast fem eller seks. Ni av ti fikk med seg at Hafslund sto bak arrangementet, og ni av ti mente det var positivt at Hafslund engasjerte seg i miljøsaken. Hafslund ble nominert til prisen "Årets Event" av Sponsor- og eventforeningen for Hafslunds miljøfestival for barn.

Øyafestivalen

Hafslund ble Øyafestivalens første generalsponsor i 2010. Øyafestivalen arrangeres i Middelalderparken i Oslo i august hvert år, og er kjent som en svært miljøvennlig festival. Utover det finansielle har Hafslund bidratt til å redusere Øyas energiforbruk med 80 prosent ved å legge inn faststrøm til Middelalderparken. Øyafestivalen slipper dermed å bruke forurensende aggregater. I 2011 inngikk Hafslund et samarbeid med hvitevarerockebandet Hurra Torpedo, for å fortelle om Øya-sponsoratet på en måte som ville appellere spesielt til de yngre målgruppene. Ingeniører fra Hafslund hjalp bandet med å utvikle nye instrumenter som gikk på strøm. Prosessen ble dekket i en sju episoders humoristisk web-tv-serie som ble spredt i sosiale medier, publisert ukentlig på seher.no, og fulgt opp med strategisk plasserte annonser rettet mot målgrupper. På den måten nådde informasjon også ut til publikum som ikke skulle på festivalen. Undersøkelser viser at ni av ti av festivaldeltakerne la merke til Hafslunds tilstedeværelse på festivalen, og at 76 prosent av publikum var positive eller svært positive til Hafslunds samarbeid med Øyafestivalen.

Bredden i Hafslunds sponsorarbeid gjorde at Hafslund ble nominert som "Årets Sponsor" av Sponsor- og eventforeningen.

Miljø og etisk handel

Hafslunds styre har vedtatt en miljøpolicy som gir føringer for hele konsernet. Miljøpolicyen forplikter Hafslund til kontinuerlig og systematisk å forbedre sin innsats for miljøet og begrense virksomhetens miljøpåvirkning. I hvert selskap er det innført miljøledelse for å bidra til at selskapene reduserer sitt miljøfotavtrykk.

Hafslund kjøper varer og tjenester fra ulike eksterne leverandører. Å handle på en etisk forsvarlig måte er en viktig del av Hafslunds samfunnsansvar. Konsernet er medlem av Initiativ for etisk handel, som har som formål å sikre menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø. Hafslund anser det som en naturlig del av konsernets samfunnsansvar å stille krav til både nasjonale og internasjonale leverandører i verdikjeden.

Fakta

Informasjon og samfunnskontakt

Enheten er ansvarlig for konsernets interne og eksterne kommunikasjonsaktiviteter. Dette innebærer blant annet mediekontakt, årsrapport og intranett. Enheten bistår også konsernets selskaper med det strategiske arbeidet opp mot politikere

og regulerende myndigheter.

Merkevarestyring

Enheten har i samspill med forretningsområdene overordnet ansvar for å forvalte og videreutvikle Hafslunds overordnede omdømme- og merkevarestrategi.

Miljø- og samfunnsansvar

Enheten har ansvaret for at de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til miljø, etikk og sosiale forhold. Enheten jobber konsernovergripende, og som støttespiller og rådgiver i saker om miljø og samfunnsansvar for de ulike selskapene.

Sponsoratvirksomhet

Enheten ivaretar og utvikler sponsoraktiviteter i samarbeid med selskapene, og er ansvarlig for publikumsrettete arrangementer i regi av konsernet.

Miljø og samfunnsansvar

Hafslund har ansvaret for de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til klima, miljø og sosiale forhold.

Hafslunds samfunnsansvar er basert på konsernets visjon, verdigrunnlag og bedriftskultur. Hafslund legger til grunn regjeringens definisjon av samfunnsansvar (St.meld. nr. 10 (2008-2009) Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi), som i korthet sier at bedrifters samfunnsansvar innebærer at man skal integrere sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift og i forhold til sine interessenter. Videre heter det at "samfunnsansvar innebærer hva bedriftene gjør på en frivillig basis utover å overholde eksisterende lover og regler i det landet man opererer".

Målet for Hafslunds samfunnsansvar er å opptre som en ansvarlig samfunnsaktør, skape tillit og troverdighet til konsernets virksomhet og framstå som attraktiv for konsernets interessenter.

Dette målet skal realiseres ved å:

- utøve klar og god eierstyring og selskapsledelse for å fremme størst mulig verdiskaping over tid
- bidra til å fremme en bærekraftig utvikling gjennom produksjon og distribusjon av fornybar og alternativ energi
- utøve forretningsvirksomheten på en slik måte at belastningene på det ytre miljøet er lavest mulig
- holde høy etisk standard i utøvelsen av virksomheten og ta økonomiske, miljømessige og sosiale hensyn når beslutninger treffes
- drive virksomheten i tråd med internasjonalt anerkjente prinsipper og retningslinjer for næringsvirksomhet, prinsipper for arbeidstaker- og menneskerettigheter og "føre var"-prinsippet
- støtte samfunnsnyttige formål som etterlever de samme verdier som utgjør konsernets verdigrunnlag, som underbygger konsernets profil, og som bidrar til at konsernet når sine øvrige mål

Samfunnsansvar skal være en integrert og naturlig del av konsernets operative virksomhet og ses på som en del av den langsiktige verdiskapingen. Det skaper tillit og troverdighet og gjør Hafslund mer attraktiv for konsernets ulike interessegrupper. I tillegg reduserer det konsernets forretningsmessige risiko. Derfor ses arbeidet med

Vi skal holde høy etisk standard og ta både økonomiske, miljømessige og sosiale hensyn når beslutninger treffes. Den videre verdiskapingen skal skje gjennom god forretningsdrift og aktivt samfunnsansvar. Gjennom ansvarlig opptreden skal vi skape tillit og troverdighet til konsernets virksomhet og framstå som attraktiv for alle våre interessenter.

Finn Bjørn Ruyter, konsernsjef

samfunnsansvar i nær relasjon til konsernets øvrige forretningsmessige strategier og risikoarbeid, og skal styres på en strukturert måte.

Ytre miljø

Av hensyn til klimautfordringen må framtidens energisystem i langt større grad enn i dag være basert på fornybare energikilder som ikke bidrar til økt CO₂-konsentrasjon i atmosfæren. Dessuten må bruken av energi bli langt mer effektiv i alle ledd.

Selv om verdenssamfunnet sliter med å sette nødvendige og bindende reduksjonsmål for sine utslipp, vil EU og Norge fortsatt ha konkrete reduksjonsmål og tilhørende tiltak som vil berøre Hafslund. Ikke minst vil fornybardirektivet og det kommende kvotesystemet i perioden 2013-2020 i EU påvirke oss. Hafslund har derfor som mål å ytterligere øke sin produksjon av kraft og varme basert på fornybare energikilder, og samtidig redusere bruken av fossil olje og gass. Dessuten skal Hafslund kontinuerlig jobbe med å redusere miljøpåvirkningen fra egen drift.

Om rapporteringen

Data som er benyttet i rapporteringen er innhentet internt i organisasjonen gjennom selskapenes års-, kvartals- og månedsrapportering, regnskapssystemer, samt rapportering til offentlige myndigheter. Rapporten omfatter alle majoritetseide selskaper i Hafslund som har hatt virksomhet i Norge i 2011. Miljødata har ikke vært gjenstand for uavhengig sikring.

Metodikk for beregning av klimagassutslipp

Hvilken beregningsmetodikk og hvilke CO₂-faktorer som benyttes, har stor betydning for det samlede klimagassutslippet som presenteres. Det finnes i dag ingen felles, omforent standard for hvilke faktorer som skal benyttes for ulike energikilder, eksempelvis for bruk av elektrisitet i Norge. Det betyr at åpenhet om benyttet metodikk er viktig for i det hele tatt å kunne vurdere og sammenlikne bedrifters miljøprestasjon.

Hafslund tok i 2011 et initiativ til et prosjekt for fjernvarmebransjen med den målsetting å komme fram til et sett med felles CO₂-faktorer for bransjen. Prosjektet ble gjennomført, og årets regnskap og alle grafer og indikatorer er basert på dette arbeidet^{[1](#)}. CO₂-faktorene er basert på livsløpsvurderinger der dette er mulig. Det betyr at man også inkluderer utslipp fra utvinning, raffinering og transport av for eksempel olje og biobrensel. Faktoren for elektrisitet er et nordisk femårssnitt for

perioden 2004-2008.

Faktorene benyttet er vist i tabellen. Verdiene som ble benyttet for regnskapet i årsrapporten for 2010 er vist i parentes.

Gram CO ₂ e per kWh		
Energikilde i varmeproduksjon	innfyrt/tilført	Kommentar
Forbrenning av restavfall	11,1 (0)	Restavfallet inneholder også noe fossilt materiale, hovedsakelig plast man ikke har klart å gjenvinne, som ved forbrenning slipper ut fossil CO ₂ . Dette er utslipp samfunnet ville hatt uansett, og deponering ville gitt et enda høyere utslipp av klimagasser over tid. Utslippet fra selve ressursen er derfor her satt til null. Øvrige utslipp er direkte forbrenningsutslipp og transport etc.
Skogsflis	18 (13)	Inkluderer blant annet utslipp knyttet til uttak, bearbeiding og transport av brensel.
Utkopplbar kraft til kjeler og øvrig forbruk av elektrisitet	110 (116)	Nordisk kraftmiks for årene 2004-2008.
Fyringsolje	287 (294)	Utslippene inkluderer utvinning, raffinering og transport av brensel.
LNG	251 (221)	Utslippene inkluderer utvinning, raffinering og transport av brensel.
LPG	276 (250)	Utslippene inkluderer utvinning, raffinering og transport av brensel.
Biofyringsolje	10 (13)	Utslippene inkluderer utvinning, raffinering og transport av brensel.

1. <http://www.fjernvarme.no/index.php?sideID=2495&ledd1=21&ledd2=1723>
(<http://www.fjernvarme.no/index.php?sideID=2495&ledd1=21&ledd2=1723>)

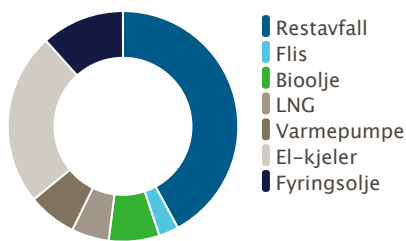
Miljøstyring i Hafslund

Konsernet arbeider kontinuerlig for å bedre sin miljøprestasjon, både i kjernevirksomheten og i intern drift. Effektiv miljøstyring er derfor en naturlig del av Hafslunds samfunnsansvar.

Nivået og omfanget på miljøstyringssystemene er tilpasset det enkelte selskaps behov, men felles for alle er at man følger hovedprinsippene i ISO-forbedringssløyfen, der kontinuerlig forbedring er et viktig prinsipp. Selskapet i konsernet som har størst påvirkning på miljøet, Hafslund Varme, er miljøsertifisert i henhold til ISO 14001. Dessuten er hovedkontoret i Drammensveien 144 sertifisert som Miljøfyrtårn. Konferansesenteret på Hafslund Hovedgård har som mål å bli sertifisert som Miljøfyrtårn tidlig i 2012.

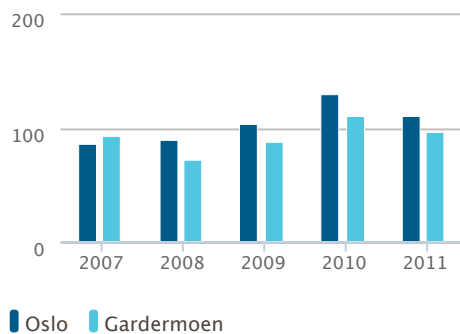
For å kontrollere konsernets miljøpåvirkning benyttes en rekke overvåkings- og rapporteringssystemer. Eksempelvis overvåkes utslippene til luft fra avfallsforbrenningsanleggene 24 timer i døgnet. Overskrides grenseverdiene som myndighetene har satt, blir tiltak iverksatt umiddelbart.

Innsatsfaktorer fjernvarme Oslo og Gardermoen / GWh

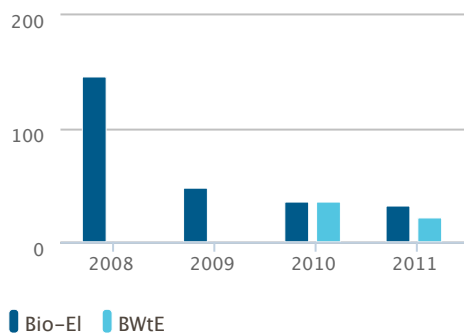
VIS STØRRE GRAF

Klimagassutslipp for fjernvarme Gram CO₂-ekv. per levert kWh

VIS STØRRE GRAF

Klimagassutslipp Varme- og el Gram CO₂-ekv. per levert kWh

VIS STØRRE GRAF

Miljøpåvirkning fra kjernevirksomheten

Hafslunds utslipp av klimagasser skjer hovedsakelig i Hafslund Varmes produksjonsanlegg for fjernvarme i Oslo og på Gardermoen. Hafslund Varme har som mål å fase ut fossile energikilder fra fjernvarmeproduksjonen og investerer derfor i anlegg som benytter bio-olje og pellets.

Hafslund Varme

Selskapets utslipp av klimagasser kommer i første rekke fra produksjon av fjernvarme i Oslo og på Gardermoen. Grunnlasten utgjøres av forbrenning av restavfall (inkludert forbehandlet næringsavfall), biomasse (skogsflis) og varmepumper, som alle medfører svært lave utslipp av klimagasser.

Ved å forbrenne og utnytte energien i restavfallet, som er den avfallsfraksjonen som er igjen etter gjenbruk og materialgjenvinning, tas det vare på energiinnholdet i en ressurs som ellers ville ha gått tapt. Dessuten reduseres både utslipp av klimagasser og øvrige miljøbelastninger betydelig sammenliknet med deponering av avfallet, i tillegg til at avfallsenergien erstatter fossile energibærere. Det er kun i større fjernvarmeanlegg eller i industrien man klarer å utnytte restavfallet på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte.

Ved å utnytte energien i restavfall tas det vare på energiinnholdet i en ressurs som ellers ville ha gått tapt.

Utslipp av klimagasser stammer i hovedsak fra topplast i kalde perioder (elektrisitet, olje og gass). Som i 2010 ble betydelige deler av topplasten dekket av biofyringsolje. Noe utslipp kommer også fra støttebrensel i avfallsforbrenningsanleggene (olje og propan).

Øvrige utslipp av klimagasser stammer fra lekkasjer av kjølemedium i varmepumpene (R134a (tetrafluoretan)). Gassen er ikke giftig, men er en kraftig drivhusgass dersom den slipper ut gjennom mindre lekkasjer. I 2011 skjedde det et uhell med en ventil på anlegget, og utslippet ble høyere enn normalt.

I 2011 var Hafslund Varmes totale utslipp av klimagasser i alt cirka 159 000 tonn CO₂e. Grafen viser utslippene av CO₂e per kWh levert til kunder i Hafslunds to hovedområder for fjernvarme. Tallene er ikke klimakorrigert og viser at i kalde perioder, som i 2010, øker utslippene på grunn av økt bruk av fossil spisslast.

Uten Hafslunds fjernvarmeproduksjon måtte man ha dekket opp varmebehovet med andre og i mange tilfeller miljømessig uheldige løsninger. Fyringsolje ville da ha ofte ha blitt benyttet i mange mindre og eldre anlegg, med dertil økt miljøbelastning, både med tanke på utslipp av klimagasser og lokal forurensing (primært støv og NO_x). Hvis man antar at 80 prosent av fjernvarmeproduksjonen per i dag har erstattet oljekjeler, ligger den årlige utslippsreduksjonen på cirka 270 000 tonn, altså betydelig mer enn de samlede utslippene til Hafslund Varme i 2011. Dette viser hvilket effektivt klimatiltak fjernvarme har vært og fortsatt er.

Uten Hafslunds fjernvarmeproduksjon må varmebehovet dekkes opp med andre og i mange tilfeller miljømessig uheldige løsninger.

Hafslund har som langsiktig mål å erstatte mest mulig av den fossile spisslasten med fornybare energikilder som for eksempel pellets og biofyringsolje. I 2011 var forbruket av biofyringsolje på 112 GWh, hvilket er meget høyt i norsk sammenheng. Hafslund Varme tilstreber å bruke allerede brukt eller prosessert biofyringsolje. I tillegg har man som krav at oljen ikke er tenkt brukt til menneskeføde. Biooljetyper som ble benyttet i 2011 var:

- fiskeolje, restprodukt etter prosessering, fin og grov fraksjon fra flere leverandører, samt fra slakteavfall
- animalsk olje fra slakteavfall og destruksjon
- retulolje fra for eksempel gatekjøkken
- biodiesel generert fra retuloljer
- biodiesel spesielt beregnet for forbrenning generert fra retuloljer
- vegetabiliske oljer som restprodukt etter prosessering
- vegetabiliske oljer ikke beregnet på menneskelig føde

Hafslund Varmes to avfallsforbrenningsanlegg i Østfold leverer damp til både industriformål og fjernvarme, samt en mindre andel til elektrisitetsproduksjon. Begge anleggene hadde i 2011 de laveste utslippene av klimagasser per solgt kWh hittil, se graf. Utslippene skyldes i første rekke nødvendig bruk av støttebrensel som fyringsolje og propan.

Selskapets forbrenningsanlegg har også utslipp til luft av mer lokal og regional karakter, som blant annet partikler, NO_x og SO₂. Utslipp fra de tre avfallsforbrenningsanleggene renses i svært moderne renseanlegg, og man har dessuten strenge utslippskrav som det tilstrebes å overholde til enhver tid. Med ujevne mellomrom inntreffer likevel kortvarige overutslipp til luft ved forbrenningsanleggene. Avvikene blir behandlet umiddelbart, og de lokale miljømyndighetene blir rutinemessig informert. Det har ikke vært overutslipp i 2011 som er vurdert til å ha hatt noen miljømessige konsekvenser av betydning.

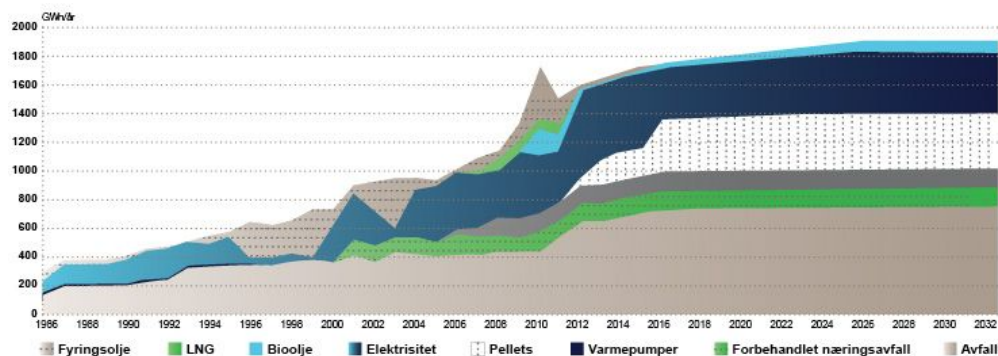
De største avfallsfraksjonene fra Hafslund Varme er askefraksjoner fra forbrenningsanleggene. Deponering og bruk av denne asken er strengt regulert. All aske som ikke kan deponeres på ordinære avfallsdeponier går til NOAHs anlegg for uorganisk farlig avfall på Langøya utenfor Holmestrand. Asken benyttes her til nøytralisering av annet farlig avfall, for eksempel syrer. På den måten effektiviserer asken prosessene på Langøya og reduserer bruk av andre råvarer og innsatsfaktorer. I alt ble det kjørt bort 29 317 tonn bunnaske og 15 763 tonn flyveaske fra

forbrenningsanleggene.

Hafslund Varme 2012 - 2032

Hafslund Varme har som mål å fase ut fossile energikilder fra fjernvarmeproduksjonen. For å oppnå dette målet gjennomfører selskapet nå betydelige investeringer i store anlegg for produksjon av fornybar varme, blant annet med etableringen av Norges største pelleskjel på Haraldrud varmesentral. Spesielle situasjoner og langvarig kulde kan imidlertid medføre en begrenset bruk av fossile energikilder for å opprettholde forsyningssikkerheten. Grafen viser historiske og estimerte energikilder for fjernvarmenettet i Oslo.

Hafslund Varme har som mål å fase ut fossile energikilder fra fjernvarmeproduksjonen.

Hafslund Nett

Samfunnet skal forvente høy forsyningssikkerhet i nettet. Samtidig vil det være lokal motstand både mot nye og eksisterende kraftlinjer, samt mot nødvendig arbeid for å holde kraftgater ryddet med tilstrekkelig bredde. Stormen «Dagmar» viste hvor viktig det siste er i ekstreme situasjoner. Som landets største nettselskap kommer Hafslund Nett jevnlig opp i situasjoner der forskjellige interessenter har ulikt syn. Hafslund tilstreber å balansere ulike hensyn mot hverandre, samtidig som myndighetenes regelverk alltid skal følges.

Tap av energi i overføringsnettet er en samfunnsøkonomisk kostnad, og det er derfor viktig å sikre effektiv kraftoverføring med lavest mulig energitap. Nettapet i Hafslund Nett var i 2011 på 1019 GWh, mot 1228 GWh i 2010. Om lag 2/3 av dette er i distribusjonsnettet, resten i regionalnettet. Hafslund Nett er et av nettselskapene i Norge med lavest prosentvis nett-tap og færrest avbrudd. Størrelsen på nett-tapet indikerer likevel hvor viktig det er å holde dette på et lavest mulig nivå. Den observerte nedgangen fra 2010 skyldes blant annet en reduksjon i overført volum.

For å redusere tapene er det viktig med et vedlikeholds- og investeringsnivå som sikrer samfunnsøkonomisk effektivitet. Hafslund jobber kontinuerlig med å redusere nett-tapene, og det stilles strenge krav til komponenter og utstyr slik at tapene minimaliseres. Den pågående 132 kV-utbyggingen i Oslo sentrum vil eksempelvis alene redusere tapet med over 30 GWh per år.

Den pågående 132 kV-utbyggingen i Oslo sentrum vil redusere nett-tapene med over 30 GWh per år.

De direkte klimagassutslippene fra Hafslund Netts virksomhet er i første rekke ikke-planlagte utslipp av svovelheksafluorid (SF₆). Gassen benyttes som isolasjons- og brytemedium i koblingsanlegg. Gassen er regulert i Kyotoavtalen og er en svært kraftig drivhusgass, hele 23 900 ganger sterkere enn CO₂. Årsaken til at SF₆-gass blir benyttet i høyspenningsanlegg er at anleggene kan bli bygd meget kompakt, noe som ofte er helt nødvendig av plasshensyn. Dette er spesielt viktig når Hafslund Nett for tiden øker spenningen i regionalnettet i Oslo. SF₆-gassen forbrukes normalt ikke i anleggene, men skal være kapslet inne i anleggene for å kunne opprettholde deres tekniske yteevne. I 2011 hadde Hafslund Nett anlegg som inneholdt cirka 20 000 kg SF₆, og utslippene var drøye 41 kg, mot 49 kg i 2010. Dette inkluderer utslipp fra anlegg som Statnett overtok i 2011, men som Hafslund fortsatt drifter.

Hafslund Nett har fortsatt en del høyspentkabler med olje som isolerende medium. Ved skade på denne type kabler kan olje lekke ut i grunnen. Kabeloljen som benyttes er ikke karakterisert som direkte giftig. I grunnen brytes oljen kjemisk ned i løpet av

cirka 30 dager, men den kan likevel påføre miljøet skader ved utslipp av større konsentrasjoner i sårbare miljøer som for eksempel drikkevannskilder og vassdrag med fisk.

Totalt antall liter kabelolje som lekket ut i 2011 var 7120 liter, en økning på tre prosent i forhold til 2010. Oljefylte kabler vil i løpet av en periode på cirka ti år bli byttet ut med plastisolerte kabler som ikke medfører miljølempen ved skade.

Hafslund Produksjon

Selskapets kraftproduksjon (3140 GWh) er utelukkende basert på vannkraft (elvekraft), som er helt uten utslipp til luft og med svært små øvrige miljøkonsekvenser. Et viktig moment er å utnytte vannressursene i Glommavassdraget på en optimal måte, og unngå at vann som kan benyttes til kraftproduksjon går til spille. Dette krever god vedlikeholdsplanlegging og effektiv styring av vannressursene og produksjonsanleggene. Produksjonstilgjengeligheten ved konsernets kraftstasjoner i Glomma var i 2011 på 99,6 prosent.

Det er ikke rapportert om utslipp av hydraulikkolje til vassdrag fra produksjonsanleggene i 2011. Deler av oljen er nå dessuten byttet ut med en oljetype som brytes ned langt hurtigere enn den gamle.

BioWood Norway

Anlegget er fortsatt i en innkjøringsfase og har kun hatt begrenset prøvedrift i kortere perioder. Det ble brukt mindre mengder elektrisitet og propan under prøvedriften.

I konsesjonsvilkår forutsettes at støy som tilføres omgivelsene ikke overstiger 45 dBA og 50 dBA på kveld og helg. Støybildet fra anlegget under oppstart viste seg å være +/- 10 dBA over dette. Det er i 2011 brukt mye ressurser i arbeidet med å begrense støynivået. Anlegget ble kjørt i gang i februar 2012, og det forventes at støyproblemene lar seg løse.

BioWood lagrer flis utendørs. Konsesjonskravene sier at dette skal gjøres på tette flater med oppsamling av sigevann. BioWoods anlegg har ikke tette flater, og oppsamling av sigevann er således ikke etablert. Konsesjonsmyndighet har gitt pålegg om å etterkomme lagringsvilkårene. BioWood har fremmet søknad om endring av utslippstillatelse, bl.a. basert på det faktum at det i en gjennomført miljøkonsekvensvurdering ikke kan påvises noen miljøpåvirkning til sjø grunnet organisk materiale i sigevann og pH. Søknaden forutsetter lagring av flis som nå, kombinert med løpende overvåkning i henhold til omforent overvåkningsplan.

For øvrig tilfredsstiller BioWood så langt alle miljøkrav.

Når anlegget kommer i full drift, vil det produsere 450 000 tonn pellets, som i stor grad vil erstatte fossile brensler.

Hafslunds kraftproduksjon er utelukkende basert på vannkraft, som er helt uten utslipp til luft og med svært små miljøkonsekvenser.

Miljøpåvirkning fra intern drift

Hafslund arbeider aktivt for å redusere energiforbruket i egen bygningsmasse, og det er et klart mål på redusere miljøbelastningen fra konsernets transport.

Eiendomsforvaltning

Hafslund eier eller leier flere eiendommer i Oslo, Akershus og Østfold. Noen av disse leies igjen ut til eksterne leietakere. Hafslund benyttet selv i 2011 cirka 31 000 m². Energiforbruket i denne eiendomsmassen var i alt cirka 7,2 GWh, hvorav 0,9 GWh var fjernvarme fra egen produksjon. Det er observert en nedgang i energiforbruket i de fleste byggene fra 2010 til 2011, noe som skyldes både et mildere år og mer fokus på energibruk.

Det arbeides med å ytterligere redusere energibruken i Hafslunds bygninger. Økt energioppfølging er et viktig redskap i så måte. Hafslunds eget system, Hafslund Online, benyttes blant annet til dette formålet. Effektiv arealutnyttelse av eiendomsmassen er også et viktig tiltak.

Hovedkontoret i Drammensveien 144 ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2010. I 2011 har det vært jobbet med å klargjøre for sertifisering av konferansesenteret på Hafslund Hovedgård som Miljøfyrtårn. Sertifiseringen vil skje i 2012.

Hafslund har som mål å redusere energibruken i sine bygninger ved hjelp av energioppfølgingssystemet Hafslund Online.

Transport og kommunikasjon

Hovedkontorets plassering på Skøyen er svært nær et viktig kollektivknutepunkt med tog, buss og trikk. Dette gjør det mulig for mange ansatte å reise kollektivt til og fra arbeid.

Hafslund-konsernet disponerte i 2011 en bilflåte på cirka 105 biler, hvorav 20 er elbiler. En del av elbilene inngår i en pool, og de ansatte kan bruke disse til og fra møter. Det gjør at bruk av egen bil også kan reduseres. Totalt forbruk av bensin og diesel til Hafslunds bilflåte var henholdsvis cirka 22 000 og 93 000 liter.

Mange ansatte bruker også egne kjøretøy på tjenestereiser. Forbruket av drivstoff til dette formålet er beregnet til cirka 83 000 liter.

Hafslunds ansatte hadde i alt cirka 300 flyvninger i 2011 som ble registrert gjennom

konsernets flyoperatør. Dette er langt mindre enn det som er reelt, og skyldes at mange flyreiser bestilles direkte av flyselskap. Antatt CO₂-utslipp er estimert på nivå med 2010, cirka 160 tonn.

Det er et klart mål å ytterligere redusere miljøbelastningen fra transport. Ansatte oppfordres til å bruke telefon- og videomøter så langt det er praktisk mulig. Hafslund har gode fasiliteter for dette, og utstyret benyttes hyppig, spesielt mellom hovedkontoret og datterselskaper.

Når nye kjøretøy kjøpes inn, settes strenge og konkrete miljøkrav. En innledende behovsanalyse skal sørge for at man ikke overdimensjonerer kjøretøyet. Deretter skal det velges et miljøvennlig alternativ som dekker det reelle transportbehovet.

Ansatte som kjører mye i tjeneste kan dessuten få tilbud om kursing i økonomisk kjøring.

IKT

Hafslund videreførte i 2011 arbeidet med "grønn IT". I hovedsak går dette ut på å redusere antall dataservere gjennom virtualisering, da dette i tillegg til god økonomi også gir lavere behov for elektrisitet og kjøling. Antall virtuelle servere har økt betydelig fra 2010.

Innkjøpte tjenester

Hafslund er en stor innkjøper av ulike tjenester innenfor transport, logistikk og anleggsvirksomhet. Spesielt Nett og Varme er betydelige aktører her, gjennom omfattende anleggsvirksomhet i sentrumsområdene. Dette er aktiviteter som medfører miljøbelastninger som støy og lokal forurensing. Hafslund tilstreber å gjøre dette så skånsomt som mulig, og forsøker dessuten å gi god informasjon til berørte parter. I mange tilfeller er dette virksomhet som er nødvendig for å redusere miljøbelastningene over tid, som for eksempel nedgraving av fjernvarmerør eller oppgradering av strømnettet.

Hafslund reduserer miljøbelastningen fra transport blant annet ved bruk elbiler samt telefon- og videomøter.

Hafslund samarbeider med sine entreprenører for å redusere miljøbelastningene ved anleggsarbeid.

Mer enn en kraftleverandør

Hafslund ønsker fornøyde og miljøbevisste energikunder. Uansett hva slags energi man benytter, vil den energien man ikke bruker alltid være den mest miljøvennlige.

Hafslund ønsker å hjelpe kundene til å bruke energi mest mulig effektivt, og gjennomførte i 2011 flere aktiviteter for å oppnå akkurat dette, blant annet energisparekampanjer i riksmedier. Dessuten har konsernet mye tilrettelagt informasjon på sine nettsider.

Det web-baserte energioppfølgingssystemet Hafslund Online er ytterligere videreutviklet, og systemet benyttes aktivt av flere større næringskunder som et verktøy for blant annet å spare energi.

Nøkkeltall miljø

Konsernoversikt

Virksomhet	Energikilde / innsatsfaktor	GWh innfyrt/tilført	Tonn CO ₂ -ekv.
Fjernvarmeproduksjon Oslo og Gardermoen	Restavfall	665	7 377
	Varmepumper inkl. tap av medium	108	24 487
	Flis	44	790
	Elektrisitet til kjeler	383	42 092
	Bioolje	112	1 121
	Fyringsolje	184	52 837
	LNG	83	20 825
	Elektrisitet prosess	22	2 425
	Sum	1 601	151 954
Varme- og kraftvarmeproduksjon Østfold	Restavfall	390	4 328
	Fyringsolje	2	689
	Propan	3	911
	Elektrisitet	11	1 221
	Sum	406	7 149
BioWood Norway	Elektrisitet	7	781
	Propan	3	690
Eiendomsforvaltning	Elektrisitet	6	695
	Fjernvarme	1	0 ¹⁾
Transport og tjenestereiser	Bensin og diesel	2	607
	Fly	1	160
Kraftdistribusjon	SF ₆		980
	Sum konsern	2 027	163 016

1) Er tatt med i utslipp fra fjernvarmeproduksjon

Varmeproduksjon Oslo

Energikilde	GWh tilført	Tonn CO ₂ -ekv.	Tonn NO _x
Restavfall	655	7 377	35 ²⁾
Varmepumper/tap av medium	108	24 487	
Elektrisitet til kjeler	379	41 744	
Bioolje	112	1 121	34
Fyringsolje	170	48 733	51
LNG	83	20 825	14
Elektrisitet til prosess	22	2 425	
Sum	1 539	146 712	257

2) Hafslunds avfallsforbrenning

CO₂ per kWh levert til kunde: 111 gram.
NO_x per kWh levert til kunde: 0,10 gram.

Varmeproduksjon Gardermoen

Energikilde	GWh tilført	Tonn CO ₂ -ekv.	Tonn NO _x
Biomasse (flis)	44	790	19
Olje	14	4 104	4
Elektrisitet til kjeler	3	348	
Sum	61	5 242	23

CO₂ per kWh levert til kunde: 96 gram.
NO_x per kWh levert til kunde: 0,4 gram.

Øvrige utslipp til luft fra avfallsforbrenning

Komponent		Haraldrud	Bio-el	BWtE
NOX	tonn	34,0	13,9	22,5
Støv	kg	183	305	65
SO ₂	tonn	4,5	0,4	13,4
HCl	tonn	1,6	0,6	1,5
Tungmetaller ¹⁾	kg	1,7	2,5	1,2
Hg	gram	52	197	94
Cd + Tl	gram	17,8	13,1	23,4
Dioksiner og furaner	mg	7,7	1,3	1,2

1) As, Cr, Co, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, V

Kraftproduksjon

Komponent	GWh el
Hafslund Produksjon	3 140
Bio-El	12

Etikk

Hafslund er opptatt av å holde en høy etisk standard i sin forretningsdrift. Dette synliggjøres i virksomheten blant annet gjennom en av Hafslunds kjerneverdier: redelighet.

Hafslund har ansvaret for de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til miljøpåvirkning, arbeidsforhold og øvrige sosiale forhold. Ansvaret går gjennom hele verdikjeden i virksomheten og inkluderer også de innkjøp og investeringer konsernet foretar.

Etisk handel

Som en del av Hafslunds samfunnsansvar har konsernet etisk handel i fokus, og er medlem av Initiativ for etisk handel (IEH). IEHs formål er samarbeid for handel som sikrer menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø. Hafslund ser at handel på en etisk forsvarlig måte fører til utvikling i andre deler av verden, og anser dette som en naturlig del av Hafslunds samfunnsansvar. Etisk handel bidrar til forbedringer i arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden, og det er derfor naturlig at Hafslund stiller krav til konsernets leverandører, ikke bare nasjonalt, men også globalt.

Hafslund har utarbeidet egne etiske retningslinjer for sine leverandører i samarbeid med IEH, samt en intern prosedyre for hvordan selskapene skal arbeide med etisk handel. Som en del av dette arbeidet får sentrale medarbeidere med innkjøpsansvar og andre dette er relevant for opplæring i temaet. Konsernet arbeider kontinuerlig med å etterprøve leverandører gjennom blant annet egenrapportering, og, ved behov, ved å gå i dialog om nødvendige endringer hos leverandørene. I 2011 ble prosedyren revidert blant annet med et kapittel om innleie av utenlandsk arbeidskraft.

Hafslunds etiske retningslinjer for leverandører beskriver målene for arbeidet med etisk handel, og er basert på internasjonale ILO- og FN-konvensjoner, samt nasjonale krav. Konsernets etiske retningslinjer for leverandører omhandler:

- tvangsarbeid
- organisasjonsfrihet
- barnearbeid

Hafslund har i samarbeid med Initiativ for etisk handel utarbeidet etiske retningslinjer for sine leverandører.

- diskriminering
- brutal behandling
- helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- lønn
- arbeidstid
- regulære ansettelser
- marginaliserte befolkningsgrupper
- miljø
- korrupsjon og bestikkelser

Etiske retningslinjer for ansatte

Hafslunds etiske retningslinjer for ansatte gjelder for alle ansatte i konsernet, tillitsvalgte og styrets medlemmer. Formålet med retningslinjene er å sikre at alle ansatte opptrer redelig og skaper tillit til selskapet gjennom sin atferd. Retningslinjene tar utgangspunkt i konsernets verdigrunnlag og omhandler forhold som personlig opptreden, interessekonflikter, bestikkelser, korrupsjon, konkurranse og sanksjoner ved brudd på de etiske retningslinjene. Retningslinjene anses som et minimumskrav, og alle ansatte skal følge eksterne lover og forskrifter, bransjeetiske regler og interne regler som gjelder for Hafslunds virksomhet. Disse er gjort kjent gjennom informasjon på konsernets intranettsider, samt gjennom foredrag og presentasjoner i konsernets ledergrupper på ulike nivåer. Alle nyansatte signerer etiske retningslinjer før de starter i jobb.

I tillegg er det utarbeidet utfyllende retningslinjer for alle som arbeider med kontraktsinngåelser, da dette området er spesielt utsatt for påvirkning. Konsernet tilbyr kurs i etikk for medarbeidere som deltar ved kontraktsinngåelser. I 2011 gjennomførte 60 ansatte kurset.

Det er utviklet rutiner for varsling om kritikkverdige forhold. Så langt Hafslund kjenner til, har det ikke vært tilfeller av eller forsøk på korrupsjon i konsernets virksomheter, og konsernet har heller ikke blitt bøtelagt, utsatt for ikke-økonomiske sanksjoner eller dømt for brudd på lover eller forskrifter.

Hafslunds etiske retningslinjer for ansatte skal sikre at alle ansatte opptrer redelig og skaper tillit til selskapet gjennom sin atferd.

Samfunn

Hafslund samarbeider med ulike aktører innenfor miljø, idrett, humanitær innsats, kultur, undervisning og forskning. Hafslund arbeider kontinuerlig med kombinasjoner av ulike samarbeidspartnere, slik at bredden av aktører skal speile Hafslunds verdier, samt bredden i samfunnet generelt.

Idrett

Samarbeid med Vålerenga Fotball

Hafslund er en av Vålerenga Fotballs hovedsponsorer. Vålerenga Fotball har over lang tid vært en meget samfunnsengasjert klubb, med fokus på breddefotball, antirasisme og inkludering. Hafslund engasjement i Vålerenga Fotball har de senere årene i økende grad vært vinklet mot klubbens satsing på breddeidrett gjennom Breddeprosjektet, som i 2011 fikk navnet Hafslunds Drømmetreff. Prosjektet har som mål å utvikle de deltakende lokale klubbens fotballfaglige og administrative kompetanse. I 2011 var totalt 29 klubber i Stor-Oslo involvert. I sum organiserer klubbene nærmere 20 000 spillere, hovedsakelig barn og unge. Hver vår arrangerer Vålerenga Fotball Hafslund Cup med 2500 jenter og gutter i aldersgruppen 6-12 år.

I 2006 startet Hafslund og Vålerenga Fotball samarbeidsprosjektet Jobbsjansen. Dette banebrytende prosjektet har som mål å gi ungdom fra Oslo og Akershus arbeidstrening i klubben og hos utvalgte samarbeidspartnere av Vålerenga Fotball. Siden starten av prosjektet har mer enn 20 ungdommer blitt ansatt i Hafslund.

Norges Fotballforbund

Hafslund Cup for jenter er et viktig element i Hafslunds samarbeidsavtale med Norges Fotballforbund. I cupen deltar 16-års-lagene til klubbene i Toppserien og 1. divisjon for kvinner. Hensikten er å stimulere spillerne til å satse videre på fotballen, i en aldersgruppe da mange jenter erfaringsvis slutter med fotball.

Hafslunds Drømmetreff i samarbeid med Vålerenga Fotball når fram til 29 klubber med til sammen 20 000 barn og unge i Stor-Oslo.

Miljø

Hafslunds miljøfestival for barn 2011

Søndag 5. juni 2011 arrangerte Hafslund for andre gang Norges største miljøfestival for barn i Frognerparken. Nærmere 60 000 besøkende fikk delta i barneaktiviteter om miljø og fornybar energi og oppleve kjente artister. Hensikten med å arrangere et

gratis arrangement på Verdens miljødag var å inspirere og engasjere barn og unge i temaene miljø og fornybar energi, samt å skape en plattform for videre nysgjerrighet og ytterligere kunnskap.

I forkant av miljøfestivalen ble Barnas Miljørapport publisert. Rapporten forteller hva norske barn tenker om framtiden og miljøet. Den gir klart bud om at det er viktig å lytte til barn i miljøspørsmål, og at mange barn føler at de ikke blir hørt og bekymrer seg over miljøet i framtiden.

Samarbeid med Bellona

Hafslund hadde også i 2011 et faglig samarbeid med miljøstiftelsen Bellona, og benyttet organisasjonen som rådgiver og sparringspartner i miljøspørsmål. Bellona er valgt fordi miljøstiftelsen støtter opp om Hafslunds visjon. Dessuten er Bellona løsningsorientert i sin tilnærming til både utbygging av fornybar energi og energieffektivisering.

Fornuftig energibruk

Fornybar energi er en knapp ressurs det er viktig å verne om og forvalte riktig. Derfor er Hafslund opptatt av å formidle energieffektivisering til konsernets interessenter i ulike kanaler. Både på hafslund.no og hafslundnett.no opplyses det om hvordan forbrukere enkelt kan spare strøm for både å spare penger og skåne miljøet. Konsernet har også kommunisert energisparing gjennom film, annonser og fakturavedlegg.

Humanitært

Samarbeid med Leger Uten Grenser

Hafslund er en av Leger Uten Grensers få hovedsamarbeidspartnere i Norge.

Leger Uten Grenser hjelper befolkningsgrupper i nød, ofre for natur- og menneskeskapte katastrofer og ofre for væpnet konflikt, uten å diskriminere og uten å legge vekt på rase, religion, livsfilosofi eller politisk tilhørighet. Dette sammenfaller både med Hafslunds visjon og kjerneverdien mot. Samarbeidet mellom Leger Uten Grenser og Hafslund er basert på gjensidighet, og organisasjonen informerer internt i Hafslund om sitt arbeid i kriserammede områder.

Kultur

Samarbeid med Øyafestivalen

I 2010 etablerte Hafslund et grønt samarbeid med Øyafestivalen, og samme år kunne festivalen for første gang gå av stabelen utelukkende ved hjelp av fornybar energi. Forurensende dieselaggregater, som de aller fleste festivaler benytter seg av, var historie, og Øyafestivalen reduserte sitt energiforbruk med åtti prosent.

Samarbeidet med Øyafestivalen ble videreført i 2011 med fortsatt fokus på energieffektivisering av festivalen og bevisstgjøring av festivaldeltakerne om fornuftig energibruk.

Hafslund Hovedgård

For Hafslund er det viktig å ivareta Hafslund Hovedgård både som kulturminne og som felles samlingspunkt for Hafslunds ansatte. Gjennom historien har Hafslund Hovedgård vært et sentrum for kunst, kultur og kompetanse. Publikum har også i 2011 hatt mulighet til å stifte nærmere bekjentskap med Hafslund Hovedgård gjennom omvisninger i sommermånedene og ulike kulturarrangementer gjennom året.

Romeriksfondet

I samarbeid med Romerikes Blad deler Hafslund ut støttemidler ti ganger i året til barn og unge på Romerike.

Forskning og utdanning

Hafslunds miljøfestival for barn ble 5. juni arrangert for andre gang i Frognerparken, til glede for 60 000 små og store besøkende.

Hafslund er Øyafestivalens generalsponsor og bidrar til at festivalen er kjent som en av verdens mest miljøvennlige festivaler.

UMB og CenBio

Gjennom en samarbeidsavtale med Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB) bidrar Hafslund til finansiering av fire professor II-stillinger. Hensikten er å styrke forskning, utdanning og kompetanseutvikling innen bioenergi i Norge.

Konsernet støtter også CenBio, et av åtte forskningssentre for miljøvennlig energi, som er etablert av UMB, NTNU og Sintef. CenBio har som mål å øke mengden og tilgjengeligheten av norsk biomasse til bruk i energiproduksjon, å forbedre effektiviteten ved konvertering av biomasse til bioenergi, samt å forbedre lønnsomheten i bioenergibransjen.

Begge avtalene gir Hafslund tilgang til ekspertise og legger til rette for samarbeid i prosjekter som er relevante for konsernets virksomhet.

NTNU

Gjennom en avtale med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) finansierer Hafslund Norges første professorat i morgendagens strømnnett, Smart Grid. Samarbeidet gir Hafslund tilgang til ny kunnskap på dette området.

Annet

Hafslund støtter Ungt Entreprenørskap i Oslo og Østfold og har bidratt til realiseringen av INSPIRIA science center i Sarpsborg. INSPIRIA ble åpnet i august 2011.

Hafslund støtter forskning ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) på områder som er viktige for konsernet.

Styrets beretning

Hafslund har i 2011 vært gjennom store endringer, og har i dag en mer konsentrert forretningsaktivitet enn tidligere. Året 2011 var preget av store svingninger både i været og i kraftmarkedet. Den underliggende driften var god, og for første gang på mange år har Hafslund ferdigstilt en helt ny kraftstasjon.

Selskapet har den siste tiden gått mot en sterkere konsentrering rundt kjernevirksomhet. Hafslund skal være i verdikjeden for kraft og varme, og med kjernevirksomhet menes kraftproduksjon, nett, varme og strømsalg. Konsentreringen rundt kjernevirksomhet ble i 2011 tydeliggjort gjennom salg av virksomhet. I 2011 solgte Hafslund blant annet eierandelene i Network Norway, REC og Fesil. Dette gjør at Hafslund i dag kan satse tydeligere på produksjon av fornybar energi, videreutvikling av infrastruktur for energi, og på strømsalg.

Hafslund oppnådde et årsresultat på -698 millioner kroner i 2011, mot -392 millioner kroner i 2010. Hafslund fikk et årsresultat, eksklusive tap på investeringen i Renewable Energy Corporation (REC), på 388 millioner kroner, noe som er en reduksjon på 1195 millioner fra 2010. Resultatnedgangen må, i tillegg til en gevinst i 2010, også ses i sammenheng med lavere kraftpriser og markedsverdiendringer på derivater (rente, valuta og kraftderivater) og låneporteføljen.

Året 2011 innledet med svært kaldt vær og svak kraftbalanse i Norden. Utover våren og sommeren falt det mye nedbør. Dette bidro til et vesentlig fall i kraftmarkedet. Gjennom sensommeren og høsten var det både mildt og vått, og kraftprisene har holdt seg på et lavt nivå, sammenliknet med tidligere år. Oppnådd kraftpris i 2011 for kraftproduksjonsvirksomheten ble 18 prosent lavere enn i 2010, noe som preger Hafslunds resultater for 2011.

Ved utgangen av 2011 var totalkapitalen 24,7 milliarder kroner og netto rentebærende gjeld 9,3 milliarder kroner. Konsernet har en egenkapitalandel på 33 prosent ved utgangen av året. Hafslund har en robust finansieringsstruktur med langsiktige kommitterte trekkfasiliteter.

Hafslund solgte resterende aksjer i REC i desember 2011. Totalt har Hafslund investert for 2050 millioner kroner i REC, og solgt aksjer for 6170 millioner kroner i REC. Total gevinst av denne investeringen kom på 4120 millioner kroner.

Hafslund har i 2011 styrket foretaksstyringen og innført et oppdatert system for dette, som skal bidra til langsiktig verdiskapning, samt sikre eiernes og andre interessenters tillit til styret, ledelsen og selskapet. God foretaksstyring skal sikre fokus på visjoner, forretningsidé og strategi, samt bidra til oppnåelse av mål og budsjetter.

Konsernet har de siste årene arbeidet målrettet med å styrke selskapets omdømme, og målinger viser at dette arbeidet gir positive resultater. Grensesnittet mot kundene er en viktig faktor i omdømmearbeidet, og de ulike selskapene i Hafslund har i 2011 iverksatt flere tiltak for å ytterligere forbedre kundeopplevelsen. Et viktig mål for Hafslunds omdømmearbeid har vært å bygge kunnskap om hvordan konsernet bidrar positivt i samfunnet, og i løpet av året ble det gjennomført flere ulike kampanjer og eventer som ble godt mottatt av publikum.

I desember 2011 annonserte konsernsjef Christian Berg at han ønsket å fratre stillingen som konsernsjef. Christian Berg stod i stillingen fram til 6. januar 2012. Styret takker Christian Berg for hans innsats og bidrag til konsernets utvikling og vekst. Visekonsernsjef og konserndirektør for Økonomi og finans Finn Bjørn Ruyter ble utnevnt til konstituert konsernsjef fra 6. januar 2012.

Økonomi

Årets resultat

Hafslund-konsernets salgsinntekter i 2011 ble 13,7 milliarder kroner (15,8 milliarder kroner) og årsresultatet -698 millioner kroner (-392 millioner kroner). Den operasjonelle driften har vært god, men resultatet er preget av verdifall på investeringen i REC og lavere kraftpriser enn de senere år. Årsresultatet reflekterer blant annet:

1. En negativ resultateffekt på 1086 millioner kroner fra investeringen i REC (-1978 millioner kroner).
2. Oppnådd kraftpris på 32 øre/kWh i 2011, en reduksjon på 18 prosent fra 2010.
3. En negativ resultateffekt på 218 millioner kroner vedrørende verdiendringer for låneportefølje og kraft-, rente- og valutaderivater, som regnskapsføres til markedsverdier.

Driftsresultatet, eksklusive REC, ble 1433 millioner kroner (2644 millioner kroner) i 2011. Nedgangen fra 2010 skyldes at 2010 hadde en positiv resultateffekt på 575 millioner kroner som følge av gevinst på 875 millioner kroner fra salg av fibernettvirksomheten og en nedskrivning av pelletsanlegget på 300 millioner kroner.

Driftsresultat for kraftproduksjons- og varmekapasiteten på samlet 826 millioner kroner, er en nedgang på 295 millioner kroner fra 2010 og må blant annet ses i sammenheng med lavere kraftpriser.

Nettvirksomhetens driftsresultat på 469 millioner kroner er ned 12 prosent fra 2010, noe som blant annet skyldes de lave statsobligasjonsrentene, og at stormen «Dagmar» i slutten av året medførte kostnader på 56 millioner kroner.

Forretningsområdet Marked fortsetter kundeveksten med en økning på 28 000 kunder i 2011. Marked fikk et driftsresultat på 277 millioner kroner. Dette er nedgang på 165 millioner kroner fra 2010, noe som må ses i sammenheng med negativ verdiutvikling på kraftderivater og noe lavere marginer, til tross for volumvekst.

Konsernets driftsresultat på 1433 millioner kroner eksklusive REC ga en avkastning på engasjert kapital på 6,6 prosent.

Finanskostnadene på 584 millioner kroner er en økning på 113 millioner kroner fra

2010. De økte finanskostnadene skyldes blant annet en belastning på 89 millioner kroner (+27 millioner kroner) som følge av at lavere forward renter øker markedsverdien på låneporteføljen som regnskapsføres til virkelig verdi. Låneporteføljens kupongrente på 4,5 prosent ved utgangen av 2011 er en økning på 0,5 prosentpoeng i løpet av året. Skattekostnaden på 456 millioner tilsvarer en effektiv skattesats på 54 prosent, i forhold til resultat før skatt på 849 millioner kroner (eksklusive REC). Skattekostnaden inkluderer en grunnrenteskatt på 200 millioner kroner (257 millioner kroner) innen kraftproduksjonsvirksomheten.

Konsernets årsresultat på -698 millioner kroner tilsvarer et resultat per aksje på -3,6 kroner (-2,0 kroner), noe som også tilsvarer utvannet resultat. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Konsernets kontantstrøm fra driften før arbeidskapitalendring ble 1254 millioner kroner (2219 millioner kroner). Arbeidskapitalen er kraftig redusert i løpet av 2011, i hovedsak som følge av betydelig lavere kraftpriser i siste del av året sammenlignet med tilsvarende periode i 2010. Videre bidrar både lavere strømforbruk som følge av mildt vær i slutten av 2011 og overgang til månedlig fakturering til lavere arbeidskapital, sammenlignet med 2010. Det resulterte i en positiv arbeidskapital på 248 millioner kroner ved utgangen av 2011, en reduksjon på 2256 millioner kroner fra 2010. Dette gir en netto kontantstrøm fra driften på 3510 millioner kroner i 2011. Driftsresultatet før avskrivninger på 2235 millioner kroner, eksklusive resultateffekter fra REC, er 981 millioner kroner høyere enn netto kontantstrøm fra driften før arbeidskapitalendringen. Denne forskjellen består av betaling av renter og skatt på 1030 millioner kroner, samt resultateffekter uten likviditetseffekt på 49 millioner kroner knyttet til blant annet markedsverdiendringer på aksjer og derivater.

Samlete investeringer i 2011 var 1176 millioner kroner (1646 millioner kroner). Reduksjonen i investeringene fra 2010 skyldes at flere store investeringsprosjekter ble avsluttet i 2010. Investeringene framover antas å ligge på nivået for 2011 og i hovedsak knytte seg til løpende reinvesteringer i nettvirksomheten, gradvis innfasing av AMS fra slutten av 2012, samt videre utvikling av fjernvarmeverksamheten i Oslo. Netto kapitalfrigjøring fra salg av virksomhet og aksjer var 2321 millioner kroner (336 millioner kroner). Kapitalfrigjøringen gjelder salg av aksjer som følge av avvikling av forretningsområdet Venture, inkludert salg av resterende aksjer i REC, samt salg av sentralnettanlegg med tilhørende eiendommer i Oslo til Statnett SF.

Det ble i 2011 utbetalt et utbytte på 7,50 kroner (2,25 kroner) per aksje, tilsvarende 1461 millioner kroner.

Total kontantstrøm til reduksjon av konsernets rentebærende gjeld ble 3,5 milliarder kroner i 2011.

Netto rentebærende gjeld var på 9,3 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Konsernet har en solid balanse, en robust finansieringsstruktur med langsiktige kommitterte trekkfasiliteter, samt en høy likviditetsbeholdning, og er godt rustet til å møte uroen i finansmarkedene. Hafslund har ingen finansielle gjeldsbetingelser (covenants) knyttet til noen låneavtaler.

Forretningsområdene

Hafslund er et ledende kraftkonsern og et av få kraftkonsern i Norden som er notert på børs. Hafslund har produsert ren vannkraft siden 1898, og satser også på fjernvarme for å møte framtidens energibehov. Hafslund er Norges største netteier, størst innen strømsalg og en stor produsent av fornybar energi ved vannkraftproduksjon og varmeverksamhet. Konsernets kjernevirksomhet består av forretningsområdene Produksjon, Varme, Nett og Marked. Konsernets virksomhet er

hovedsakelig i Norge og Sverige, og selskapets hovedkontor ligger i Oslo.

Produksjon

Forretningsområdet Produksjon består av vannkraftproduksjonen, som har en normal årsproduksjon på 3100 GWh, og en sentral krafthandelsenhet. Forretningsområdet hadde driftsresultat på 724 millioner kroner (958 millioner kroner) i 2011. Forretningsområdet Produksjon har en engasjert kapital på 4,5 milliarder kroner ved utgangen av 2011.

Salgsinntektene for vannkraftproduksjonen i 2011 var 999 millioner kroner, noe som er 17 prosent lavere enn i 2010. Den reduserte omsetningen må ses i sammenheng med 18 prosent lavere oppnådde kraftpriser. Driftsresultatet på 743 millioner kroner (929 millioner kroner) reflekterer en oppnådd kraftpris på 32 øre/kWh (39 øre/kWh) og et produksjonsvolum på 3135 GWh (3041 GWh). Som følge av en eksponert sikringsstrategi vil resultatene fra vannkraftproduksjonen i stor grad være drevet av den løpende kraftprisutviklingen. Kraftproduksjonen på 3135 GWh var én prosent over normalproduksjon.

Det omfattende ekspansjons- og oppgraderingsprosjektet for Vamma og Kykkelsrud er avsluttet. Det nye 40 MW kraftverket på Kykkelsrud ble satt i prøvedrift 28. april og har hatt tilfredsstillende drift gjennom året. I løpet av 2013 vil et program for rehabilitering av de fem store Kaplan-aggregatene bli ferdig.

Konsernets sentrale krafthandelsenhet består av handel i spotmarkedet, finansiell sikringshandel og krafttrading. Krafthandelsvirksomheten oppnådde et driftsresultat på -19 millioner kroner (29 millioner kroner). Av dette utgjorde resultatet fra krafttrading -8 millioner kroner, mens 15 millioner kroner er knyttet til negativ verdiutvikling på en lengre kraftkontrakt før denne eksponeringsmessig ble lukket.

Varme

Forretningsområdet Varme består av fjernvarmevirksomheten i Oslo og Akershus samt varme og damp til industri i Østfold. Salgsinntektene for varmevirksomheten ble på 1120 millioner kroner (1259 millioner kroner). Driftsresultat for avskrivninger på 259 millioner kroner er en reduksjon på 18 prosent fra 2010. Driftsresultatet ble 102 millioner kroner (163 millioner kroner). Forretningsområdet Varme har en engasjert kapital på 5,5 milliarder kroner ved utgangen av 2011.

Driftsresultatet reflekterer 35 øre/kWh i dekningsbidrag, en økning på 2 øre/kWh fra 2010. Økningen i dekningsbidraget, til tross for lavere kraftpriser, må ses i sammenheng med både lavere produksjonskostnader som følge av høyere andel fornybare energikilder og billigere spisslast. Samlet energileveranse på 1828 GWh er en reduksjon på 200 GWh fra 2010 og skyldes mildt vær siste del av 2011, mot spesielt kaldt vær i siste del av 2010. Høyere dekningsbidrag per produserte enhet oppveies av lavere energileveranse, og gir et dekningsbidrag på 522 millioner kroner (532 millioner kroner).

For fjernvarmevirksomheten utgjorde andelen elektrisitet og fornybare energikilder 84 prosent for 2011, en økning på 10 prosentpoeng fra 2010. Økningen skyldes større andel avfall som grunnlastkilde som følge av idriftsettelse av en ny ovnslinje hos EGE på Klemetsrud. Denne andelen vil øke ytterligere både ved full årseffekt av ny ovnslinje, en ny spisslastsentral på Rodeløkka fra 2. kvartal 2012 og et nytt trepulverfyrt anlegg på Haraldrud, som planlegges ferdigstilt i slutten av 2012. Varme hadde samlede investeringer på 441 millioner kroner (485 millioner kroner) i 2011. Investeringene knytter seg i hovedsak til organisk vekst ved kundetilknytninger og økt fornybar produksjonskapasitet for fjernvarmevirksomheten i Oslo. Anlegget for energiutnyttelse av avfallsbasert brensel på Borregaards industriområde i Sarpsborg har vært i drift igjennom hele året. Dette anlegget og anlegget i Fredrikstad forbrenner avfall, og begge anleggenes resultater preges av at avfallsmarkedet er utfordrende.

Nett

Forretningsområdet Nett består av selskapene Hafslund Nett AS og Hafslund Driftssentral AS. Salgsinntektene for nettvirksomheten ble 4202 millioner kroner (4804 millioner kroner). Driftsresultatet før avskrivninger ble 983 millioner kroner (1077 millioner kroner) i 2011. Driftsresultatet på 469 millioner kroner er en reduksjon på 12 prosent fra 2010 og reflekterer et regulert dekningsbidrag på 1916 millioner kroner (2287 millioner kroner) samt en merinntekt på 212 millioner kroner (-203 millioner kroner). Forretningsområdet Nett har en engasjert kapital på 9,3 milliarder kroner ved utgangen av 2011.

Nettvirksomheten har hatt en positiv utvikling med færre avbrudd i nettet de siste årene, og har vært blant de selskapene i Norge med best leveringssikkerhet. Denne utviklingen har fortsatt inn i 2011, men mange og langvarige strømbrudd som følge av stormen «Dagmar» i romjulen gjør at gjennomsnittskunden hos Hafslund i 2011 opplevde en økning i lengden på avbruddene. Gjennomsnittlig opplevde Hafslunds kunder avbrudd i strømforsyningen på 1,9 timer, mot tilsvarende 0,7 timer i 2010. Det er en prioritert oppgave for Nett å fortsette det målrettede arbeidet for til enhver tid å ha et stabilt, robust og personsikkert nett, med god leveringspålidelighet i hele nettområdet.

De siste årene har investeringer i regionalnettet, særlig i Oslos sentrale områder, vært prioritert. Samlet planlegger nettvirksomheten i perioden 2012-2014 å bruke om lag fire milliarder kroner til vedlikehold av og investeringer i nettet. Investeringer og vedlikehold inngår i grunnlaget for NVEs fastsettelse av årlig inntektsramme for virksomheten. Hafslund Nett har blant landets rimeligste nettleier. Ved utgangen av året hadde selskapet til sammen 552 000 nettkunder (545 000 kunder ved utgangen av 2010). Hafslund Nett gjennomførte i første halvår 2011 salg av sentralnettanlegg med tilhørende eiendommer i Oslo til Statnett.

Marked

Forretningsområdet Marked består av virksomhetsområdene Strømsalg, Fakturaservice og Kundesenter. Omsetningen på 7,3 milliarder kroner er en reduksjon på 1,0 milliard fra 2010. Omsetningsnedgangen, til tross for 28 000 flere kunder, skyldes i hovedsak lavere engrospriser for kjøp av kraft på Nord Pool, men også noe lavere energietterspørsel som følge av mildt vær siste del av 2011, mot spesielt kaldt vær i siste del av 2010. Det ble solgt 15,5 TWh strøm til kundene, en reduksjon på 400 GWh fra 2010. Forretningsområdet Marked oppnådde et driftsresultat på 277 millioner kroner i 2011 (442 millioner kroner). Nedgangen fra 2010 skyldes i hovedsak 91 millioner kroner i negativ verdiutvikling på kraftderivater, som løpende resultatføres til virkelig verdi, men lavere volum trekker også resultat noe ned fra 2010. Forretningsområdet Marked har en engasjert kapital på 1,2 milliarder kroner ved utgangen av 2011.

Myndighetene jobber mot etablering av et felles nordisk sluttbrukermarked for strøm innen 2016. I 2010 kjøpte Hafslund seg inn i de svenske strømsalgsselskapene Göta energi AB (100 prosent) og Energibolaget i Sverige Holding AB (49 prosent). Sammen med den sterke posisjonen Hafslund har i det norske strømmarkedet, gjør dette at konsernet er godt posisjonert i forhold til et framtidig felles nordisk sluttbrukermarked for strøm. Ved utgangen av 2011 hadde Hafslund til sammen 878 000 strømkunder i heleide og andel av kunder i deleide selskap. Dette omfatter kundeporteføljene til Hafslund Strøm, NorgesEnergi, Fredrikstad EnergiSalg, Hallingkraft, Total Energi og Røyken Kraft i Norge, og porteføljene til de svenske selskapene Göta energi og EBS.

Driftsresultatet for Strømsalg ble 201 millioner kroner, en nedgang på 42 prosent fra 2010. Det har også i 2011 vært et utfordrende marked for strømsalgsselskapene. Lange perioder med høye priser, variasjoner i områdeprisene og etablering av nye prisområder i Sverige, har medført økt kompleksitet for virksomhetene. De

underliggende resultatene i strømsalgsvirksomheten er gode, men resultatet er sterkt preget av at det er belastet med -91 millioner kroner (24 millioner kroner) knyttet til verdiendring av kraftderivater, som løpende regnskapsføres til markedsverdi. Motsvarende urealisert gevinst på sluttbrukerkontraktene kan etter IFRS ikke resultatføres, og denne asymmetrien i resultatføringen kan gi store utslag i perioder hvor engrosprisene beveger seg mye. En stor del av de urealiserte postene gjelder sikrings- og sluttbrukerkontrakter for perioden desember 2011 til mars 2012, slik at en stor del av denne resultateffekten vil være reversert ved utgangen av 1. kvartal 2012.

Den svært utfordrende markedssituasjonen med høye strømpriser, kulde og mye medieoppmerksomhet om strømprisene i første kvartal 2011, medførte en kraftig økning i antall henvendelser til Hafslund Kundesenter. Sammenlignet med foregående år var det i første kvartal en økning i antall henvendelser til kundesenteret på over 50 prosent, og for året sett under ett var det en økning på rundt 20 prosent.

Det er iverksatt tiltak med sikte på å bedre kundenes muligheter for selvbetjening, og mer langsiktige tiltaksplaner med siktemål å redusere innkommende henvendelser og bedre interne arbeidsprosesser. Til tross for stor pågang og mange henvendelser viser TNS Gallups løpende undersøkelser blant et utvalg av kundene som har vært i kontakt med Hafslund Kundesenter, at kundene generelt har en positiv oppfatning av kontakten med kundesenteret, samt at kundenes oppfatning av Hafslund som leverandør er god.

Hafslund Fakturaservice leverer måling, fakturering og innfordring til konsernets selskaper. Dette omfatter løpende fakturering til mer enn én million sluttkunder. I 2010 ble det satt i gang et større system- og organisasjonsutviklingsprosjekt, knyttet til endring av selskapets kjernesystemer for fakturering og måleverdihåndtering. Innfasingen av de nye systemene vil skje løpende gjennom 2011 og 2012.

Myndighetskontakt og næringspolitikk

Konsernet har virksomhet som i stor grad opererer innenfor rammevilkår fastsatt av myndighetene. Hafslund har i 2011 arbeidet videre med myndighetskontakt og næringspolitikk, med mål om å bedre rammevilkårene for Hafslunds virksomhetsområder.

NVE har antydnet at bransjen kan vente endringer i den eksisterende reguleringsmodellen for nettvirksomheten fra 2013. Hva endringene konkret vil innebære, er ikke kjent per i dag, men det er forventet kun små justeringer med utgangspunkt i dagens modell. Dagens regulering har ikke stimulert til videre strukturell utvikling av bransjen. Bransjen har etterlyst en regulering som i større grad gir eierne trygghet for at det er lønnsomt å investere i denne samfunnskritiske infrastrukturen. På kort sikt er det viktig at dagens reguleringsmodell endres slik at den tar høyde for et finansmarked med høy kredittspread og lav rente, som det har vært i 2011. I 2011 har modellen ikke gitt Hafslund tilfredsstillende avkastning.

Kompetanseforskriften ble vedtatt med virkning fra 1. juli 2011. Det er gitt en frist fram til 1. juli 2013 for nettselskapene å innrette seg etter de nye kravene til kompetanse og bemanning. Den nye forskriften vil få konsekvenser for bemanningen i nettselskapet.

NVE vedtok 24. juni 2011 bestemmelser om AMS (avanserte måle- og styringssystemer) i Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester (avregningsforskriften). Gjennom forskriften krever NVE at ved 80 prosent av nettkundene skal ha fått installert AMS ved utgangen av 2015, og ved utgangen av 2016 skal AMS være på plass hos samtlige kunder.

Hafslund har god dialog med Enova for å sikre videre utbygging av fjernvarme.

Samfunnsansvar

Hafslund har ansvaret for de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til ytre miljøpåvirkning, menneskerettigheter, arbeidsforhold og øvrige sosiale forhold. Ansvaret går gjennom hele Hafslunds verdikjede og virksomhet, og inkluderer også de innkjøp og investeringer Hafslund foretar. Hafslund legger til grunn regjeringens definisjon av samfunnsansvar som angitt i St. meld. nr. 10 (2008-2009): Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi. Gjennom 2011 er det arbeidet kontinuerlig med CSR i konsernets selskaper, med hovedfokus på miljøledelse og etisk handel. Arbeidet fortsetter i 2012.

Det ytre miljø

God miljøstyring er en naturlig del av Hafslunds samfunnsansvar, og sikrer effektiv ressursutnyttelse. I 2011 har enhetene i konsernet arbeidet aktivt med dette. Hafslund Varmer, som står for majoriteten av energibruken og utslipp i konsernet, er sertifisert i henhold til den strenge standarden ISO 14001. Hovedkontoret i Drammensveien 144 er sertifisert som Miljøfyrtårn, og det samme vil konferansesenteret på Hafslund hovedgård bli.

Hafslunds energibruk og utslipp til luft domineres av konsernets varmeproduksjon. En høy andel fornybar energi i innsatsfaktorene gjør at utslippene av klimagasser er lave i forhold til mengden produsert energi. Forbrenningsanleggene har også utslipp av mer lokal og regional karakter, som støv, NOx og SOx. Disse utslippene har i 2011 i all hovedsak ligget under myndighetenes grenseverdier, og overskridelser har blitt raskt avviksbehandlet. Sammenlignet med 2010 har utslippene per kWh varmeproduksjon gått ned, først og fremst på grunn av et varmere år med mindre bruk av fossil spisslast.

Hafslund Varmer har konkrete planer om å øke mengden fornybar energi som inngår i innsatsfaktorene for produksjon av varme, blant annet med bruk av pellets. Hafslund har som mål å fase ut alle fossile energikilder fra fjernvarmeproduksjonen. Spesielle situasjoner og langvarig kulde kan føre til et begrenset bruk av fossile energikilder for å opprettholde forsyningssikkerheten.

Det er i samfunnets interesse at vannressursene i Glomma-vassdraget blir utnyttet på en mest mulig effektiv måte. Produksjonstilgjengeligheten ved Hafslunds produksjonsanlegg lå i 2011 på 99,6 prosent.

For Hafslund er det også viktig å sikre at produsert energi kommer fram til bedrifter og husholdninger uten vesentlige avbrudd og energitap, og til en lavest mulig samfunnsøkonomisk kostnad. Den pågående omleggingen av hovednettet i Oslo til 132 kV vil i så måte redusere tapene i nettet ytterligere.

Hafslunds påvirkning på det ytre miljø fra øvrig drift stammer i hovedsak fra drift av egen bygningsmasse, egen transport, samt innkjøpte tjenester (transport og entreprenørvirksomhet).

Konsernet samarbeider med Veolia Miljø og Miljøtransport om avfalls- og returordninger. Hafslund er også medlem av Renas, en innsamlings- og behandlingsordning for næringsselektroavfall.

Hafslund er godt posisjonert for å støtte opp under de politiske målene innen klimapolitikken, både nasjonalt og internasjonalt, herunder EUs 20-20-20-mål. Arbeidet med å utvikle mer fornybar energi, samtidig som miljøpåvirkningen av egen drift reduseres, fortsetter i 2012.

Etikk og korrupsjon

Hafslund er opptatt av å holde en høy etisk standard i all sin forretningsdrift. Konsernet har som eneste aktør i kraftbransjen vært medlem av Initiativ for etisk handel (IEH) siden 2008. Medlemskapet hjelper Hafslund å stille tydelige etikk-krav til konsernets leverandører om at disse skal utøve sin forretningsvirksomhet på en slik måte at de ikke bryter med nasjonale og internasjonale anerkjente prinsipper og retningslinjer knyttet til menneske- og arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon.

For å forebygge korrupsjon, bestikkelser og interessekonflikter har Hafslund dessuten utarbeidet etiske retningslinjer for ansatte, som også er vedtatt av styret i Hafslund.

Sosialt ansvar

Medarbeiderforhold

Hafslund hadde ved utgangen av året 1207 medarbeidere (1123), fordelt på 34,7 prosent kvinner og 65,3 prosent menn. Kjønnsbalansen er bedret fra foregående år, da fordelingen mellom kvinner og menn var henholdsvis 33,5 og 66,5 prosent. Konsernledelsen besto i 2011 av to kvinner og fem menn. Styret i Hafslund ASA har en kvinneandel på 40 prosent. Tre av de aksjonærvalgte og en av de ansattes styrerepresentanter er kvinner, av totalt ti styremedlemmer.

Konsernet har fokus på å bedre kjønnsbalansen, både generelt og blant ledere spesielt. Viktige tiltak for å oppnå dette er gode rekrutteringsprosesser og utviklingsprogrammer for ledere og nøkkelmedarbeidere.

Hafslunds lønnspolitikk er basert på individuell lønnsfastsettelse, og konsernet følger opp at lønnsforskjeller ikke er basert på diskriminerende grunnlag. Det er redegjort for godtgjørelse til ledende personer i årsrapporten under Eierstyring og selskapsledelse.

Helse, miljø og sikkerhet

Hafslund arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet for å sikre at alle ansatte har et godt arbeidsmiljø. Det gjennomføres årlig flere kartlegginger av medarbeidernes arbeidsforhold, og resultatene følges opp med handlingsplaner i de enkelte selskaper. Konsernet gjennomfører også HMS revisjoner av selskapene for å kontrollere at selskapene har et systematisk HMS-arbeid, samt etterlever offentlige og bedriftsinterne krav. I 2011 ble det gjennomført HMS-revisjoner i sju selskaper.

Hafslund undertegnet i 2011 en ny samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv (IA). Hafslund har vært IA-bedrift siden mars 2005, og IA er godt innarbeidet i konsernet.

Sykefraværet i konsernet var i 2011 på 4,35 prosent, som er på nivå med foregående år. Korttidsfraværet opptil 16 dager var på 2,0 prosent, og langtidsfraværet var på 2,35 prosent.

Sykefraværet i de enkelte selskaper varierte fra en til åtte prosent. Hafslund har et nært samarbeid med NAV og bedriftshelsetjenesten Hjelp 24 om å forebygge og redusere sykefravær.

I 2011 ble det registrert en personskade på egne ansatte, og denne skaden medførte 10 dagers fravær. Hafslund har i 2011 hatt stort fokus på å øke innrapporteringen av uønskede hendelser, og på denne måten få et bedre grunnlag for skadeforebyggende arbeid.

Risikoforhold

Hafslunds virksomhet er eksponert for risiko av regulatorisk, juridisk, finansiell, politisk og markedsmessig art, i tillegg til operasjonell risiko. Risikovurderinger er en integrert del av all forretningsvirksomhet, og selskapets samlede risiko er på konsernnivå gjenstand for vurdering av styret. Hafslund har etablert retningslinjer og rammer for

aktiv styring av risiko på en rekke områder.

Ved utgangen av 2011 hadde Hafslund ubenyttete trekkfasiliteter på 4400 millioner kroner, som skal sikre finansiering også i perioder hvor det er vanskelig å få finansiering i markedene. Dette er tilstrekkelig for å dekke både arbeidskapitalbehov og refinansiering av gjeld de neste 12 månedene. Hafslund er til stede i både innen- og utenlandske lånemarkeder, og har, til tross for urolighetene i finansmarkedene, så langt hatt god etterspørsel etter sertifikat- og obligasjonslån.

Markedspriser på kraft er en av flere viktige faktorer for konsernets resultater. Dette gjelder i særlig grad kraftproduksjonsvirksomheten, som i hovedsak har en strategi om spot-eksponering med noen grad av fremtidig prissikring i terminmarkedet. Strømsalgsvirksomheten søker å redusere usikkerhet knyttet til kraftpriser gjennom sikring. Motpartsrisiko i kraftmarkedet minimeres gjennom bruk av standardiserte kontrakter, som cleares mot og avregnes av Nasdaq OMX Commodities. I tillegg er Hafslund eksponert for endring i prisene på råvarer og ferdigvarer knyttet til fjernvarme, avfallsforbrenning og bioenergi. Konsernledelsen evaluerer og beslutter strategier for styring av denne type risiko innenfor den risikoprofil styret har besluttet.

Konsernets finansavdeling styrer og sikrer valutaeksponering aktivt for å redusere valutarisiko, både i forhold til krafthandel og lån i utenlandsk valuta. Hafslund er eksponert for renterisiko gjennom renteendringer på de rentebærende lånene, i tillegg til at fem års statsobligasjonsrente inngår i inntektsrammefastsettelsen for nettvirksomheten. Renterisiko søkes redusert gjennom en balansert styring av fast og flytende rente i selskapets renteportefølje. Styret har godkjent de retningslinjer og rammer som gjelder for styring av finansiell risiko.

Flere av konsernets virksomheter innenfor energiforsyning er konsesjonspliktige og i betydelig grad gjenstand for offentlig regulering. Særlig gjelder dette kraftproduksjon, fjernvarme og nettvirksomheten. Nettvirksomheten er et naturlig monopol med offentlig regulerte inntekter. Gjeldende nettreguleringsregime er lite forutsigbart i forhold til framtidig inntektsramme og framtidig avkastning på investering i nettet, og representerer dermed en risiko for nettvirksomheten. Innføring av avanserte måle- og styringssystemer (AMS) fram mot 2016 representerer prosjektrisiko for nettvirksomheten. Uvær som stormen "Dagmar" i desember 2011 medfører økte kostnader både i form av erstatning og reparasjoner.

For strømsalgsvirksomheten vil kundeutviklingen representere et sentralt risikomoment. Virksomheten har til enhver tid en betydelig fordringsmasse mot sine kunder, men hovedtyngden skriver seg fra mindre fordringer mot privatkunder, der tap historisk sett har vært marginale.

Eierstruktur og aksjonærforhold

Hafslund ASA har to aksjeklasser, hvor A-aksjene gir stemmerett på konsernets generalforsamling. Dette er historisk betinget og fraviker fra "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse". Selskapets aksjekapital ved utgangen av 2011 var 195 186 264 kroner, fordelt på 115 427 759 A-aksjer og 79 758 505 B-aksjer. Kursen per 30. desember 2011 var 58,00 kroner for A-aksjen og 58,00 kroner for B-aksjen. Hafslunds børsverdi var 11,3 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Avkastningen (verdiendring + utbytte) i 2011 ble -5,4 prosent. Tilsvarende endret Oslo Børs' hovedindeks OSEBX (OSEBX justeres for utbytte) med -13,1 prosent.

Oslo kommune var per 31. desember 2011 største aksjonær i Hafslund ASA med 53,7 prosent av aksjekapitalen, hvorav 58,5 prosent av A-aksjene og 46,8 prosent av B-aksjene. Fortum Forvaltning AS er nest største aksjonær med 34,1 prosent av aksjekapitalen, hvorav 32,8 prosent av A-aksjene og 36,0 prosent av B-aksjene. Ved årsskiftet eide Hafslund 397 361 egne B-aksjer.

Styrets arbeid

Styret i Hafslund har arbeidet i henhold til vedtatt styreinstruks med retningslinjer for styrets arbeid. Nye prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Hafslund ble vedtatt i 2011, og endres fortløpende i tråd med "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" (corporate governance). Beskrivelse av prinsippene for eierstyring og selskapsledelse samt avvik fra "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" er omtalt i årsrapporten. God eierstyring ligger til grunn for styrets arbeid.

Hafslund oppfyller kravene i loven om kjønnskvalifisering i ASA-styrer. Styret gjennomfører årlig evaluering av arbeidsform, kompetanse og samarbeid mellom styret og ledelsen. Styrets kompensasjonsutvalg gir blant annet tilrådning til styret i saker som gjelder selskapets vederlag til konsernsjefen. Styret opprettet i 2010 styrets revisjonsutvalg. Revisjonsutvalgets oppgaver er å bistå styret i arbeidet med å utføre sine plikter i forbindelse med regnskapsavleggelsen og vurderingen av selskapets internkontroll.

På ordinær generalforsamling den 4. mai 2011 ble følgende styremedlemmer valgt med funksjonstid fram til ordinær generalforsamling 2013: Odd Håkon Hoelsæter, Ole Ertvaag og Hans Kristian Rød.

Det er enighet i Hafslund om å ikke etablere en bedriftsforsamling. Styret er følgelig direkte ansvarlig overfor generalforsamlingen og aksjonærene. Opplysninger som Hafslund er pliktig til å gi etter regnskapsloven § 3-3b om redegjørelse for foretaksstyring i årsrapport 2011, er hensyntatt i Eierstyring og selskapsledelse.

Utbytte og disponering av resultatet

Styret vil overfor ordinær generalforsamling den 24. april 2012 foreslå at det for regnskapsåret 2011 deles ut et ordinært utbytte på 2,50 kroner per aksje, totalt 487 millioner kroner. Styret foreslår følgende disposisjoner av Hafslund ASAs årsresultat på -403 millioner kroner:

Overført fra annen egenkapital: -890 millioner kroner
Avsatt til utbytte: 487 millioner kroner
Sum disponert: -403 millioner kroner

Etter disse disponeringene utgjorde selskapets frie egenkapital 3140 millioner kroner per 31. desember 2011.

Framtidsutsikter

Det er et overordnet mål å befeste Hafslunds posisjon som et ledende energiselskap i Norge basert på lønnsom vekst. Det er styrets oppfatning at selskapet og dets ledelse innehar den nødvendige erfaring og kompetanse for å utvikle selskapet i denne retningen.

Hafslunds økonomiske resultater påvirkes direkte av kraftprisutviklingen. Dette gjelder særlig for kraftproduksjon og fjernvarme, mens inntjeningen innen nettvirksomheten i stor grad påvirkes av endringer i de offentlige reguleringene. Hvilke grep politikere i Norge og Europa tar for å begrense den globale oppvarmingen har også betydning for Hafslund. Dette har innvirkning på kraftmarkedet og hvilke prosjekter innen fornybar energi det vil være økonomisk forsvarlig å satse på i framtiden.

Hafslund er godt posisjonert for å støtte opp under målene i klimapolitikken og for å kunne ta del i de forretningsmulighetene klimapolitikken gir. Hafslund er også godt posisjonert for økt integrasjon av de nordiske sluttbrukermarkedene for strøm.

Styret anser Hafslund som godt rustet til å møte utfordringene konsernet står overfor i tiden framover. Konsernet har en robust finansieringsstruktur med langsiktige

kommitterte trekkfasiliteter.

Den strategiske konsentrasjonen rundt kjernevirksomhet vil ytterligere styrke og bygge opp under Hafslunds satsning på fornybar energi, infrastruktur for energi og strømmarkedet. Dette gjør at Hafslund kan videreføre og utvikle rollen som et ledende energiselskap. Styret mener det både forretningsmessig og finansielt er lagt et godt grunnlag for en tilfredsstillende utvikling for Hafslund.

Styret i Hafslund ASA
Oslo, 20. mars 2012

Birger Magnus
Styreleder

Maria Moræus Hanssen

Susanne Jonsson

Kristin Bjella

Ole Ertvaag

Hans Kristian Rød

Odd Håkon Hoelsæter

Tyra Marie Hetland

Per Orfjell

Per Luneborg

Finn Bjørn Ruyter
Konsernsjef

Presentasjon av styret

Birger Magnus (f. 1955)

Styreleder

Birger Magnus er tidligere konserndirektør i medieselskapet Schibsted og har vært styreleder i Aftenposten og VG. Magnus var i perioden 1985-1996 partner i konsultentselskapet McKinsey. Magnus er styreleder i Storebrand ASA, Statoil Fuel & Retail ASA, bMenu A/S og Magnus & Co A/S. Han er dessuten styremedlem i Aschehoug, Kristian Gerhard Jebsens Skipsrederi og Kristian Gerhard Jebsens Stiftelse. Magnus er utdannet sivilingeniør fra NTH og har en MBA fra den franske skolen INSEAD. Magnus og nærstående eier ingen aksjer i Hafslund.

Ole Ertvaag (f. 1963)

Styremedlem

Ole Ertvaag er Founding Partner og CEO i HitecVision AS. Han har 20 års erfaring fra nasjonal og internasjonal oljeindustri og finansbransje. Ertvaag har siden 2000 ledet HitecVision, en av Norges største private equity-forvaltere, med en forvaltningskapital på cirka 18 milliarder kroner. Før dette var han CFO og COO i det børsnoterte oljeteknologikonsernet Hitec ASA. Ertvaag har tidligere innehatt en rekke styreverv i noterte og unoterte selskaper. Han har særlig arbeidet med transaksjoner, og har de siste ti årene vært instrumentell i en lang rekke oppkjøp, fusjoner/fisjoner, selskapssalg og børsnoteringer. Ertvaag er økonomiutdannet fra Handelshøyskolen BI. Han ble valgt inn i styret første gang 3. mai 2007, og har funksjonstid fram til ordinær generalforsamling i 2013. Ertvaag og nærstående eier ingen aksjer i Hafslund.

Hans Kristian Rød (f. 1953)

Styremedlem

Hans Kristian Rød er ansatt i Fortum Nordic AB. Han har vært ansatt i Neste Corporation siden 1991 og i Fortum siden 1997, da selskapet ble etablert gjennom sammenslåingen av Neste og Ivo. Han har hatt ledende stillinger innenfor olje og gass samt energi, og var administrerende direktør i Fortum Petroleum AS fra 1994, og leder for Fortums olje og gass virksomhet fra 1998. Siden 2003 har han vært ansvarlig for Fortums virksomhet innenfor energi i Norge. Rød er styremedlem i Infratek ASA, PA Resources AB, North Energy AS, Fredrikstad Energi AS og Infragas AS, i tillegg til en rekke selskaper i Fortum-konsernet. Hans Kristian Rød er utdannet diplomøkonom fra Bedriftsøkonomisk institutt i Oslo (1978) og MBA fra University of Wisconsin, Madison (1980). Rød og nærstående eier ingen aksjer, men Fortum eier 37 853 110 A-aksjer og 28 706 339 B-aksjer i Hafslund.

Susanne Jonsson (f. 1957)

Styremedlem

Susanne Jonsson har siden 2002 vært ansatt som Vice President Corporate Controller i Fortum Corporation. Hun er ansvarlig for Fortum-konsernets interne og eksterne finansielle rapportering, juridisk struktur og skatt. Jonsson har arbeidet i energibransjen siden midten av 1990-tallet, da hun ble ansatt som økonomidirektør i Stockholm Energi. Stockholm Energi fusjonerte i 1998 med Birka Energi, hvor Jonsson også var medlem av konsernets ledergruppe. Jonsson har tidligere cirka 15 års erfaring som revisor hos PriceWaterhouseCoopers revisjonsfirma. Hun er utdannet siviløkonom. Jonsson og nærstående eier ingen aksjer, men Fortum eier 37 853 110 A-aksjer og 28 706 339 B-aksjer i Hafslund.

Maria Moræus Hanssen (f. 1965)

Styremedlem

Maria Moræus Hanssen har vært investeringsansvarlig i Aker ASA siden 2008. Hun er utdannet reservoaringeniør fra NTH (1988) og petroleumsøkonom fra franske petroleumsinstituttet, IFP (1991). Moræus Hanssen begynte i Norsk Hydro i 1992, senere Statoil. Hun jobbet hovedsakelig med norsk sokkel blant annet som letesjef, som ansvarlig for nye feltutbygginger, som plattformsjef og var senior vice president for gassforsyning- og infrastruktur da hun sluttet. Hun er styremedlem i Det norske oljeselskap ASA. Moræus Hanssen og nærstående eier ingen aksjer i Hafslund.

Kristin Bjella (f. 1958)

Styremedlem

Kristin Bjella er partner i advokatfirmaet Hjort DA i Oslo, og leder for firmaets energiavdeling. Bjella har mangeårig erfaring fra juridisk og strategisk rådgivning med energirett og fast eiendom som hovedarbeidsfelt. Hun har også arbeidet med transaksjoner innen samme bransje, etter å ha drevet egen advokatpraksis innen arbeidsfeltet, og før dette jobbet med samme som advokat og partner i advokatfirmaet Haavind AS. Bjella har tidligere hatt styreverv i Hafslunds konsernstyre, og i Hafslunds datterselskap Hafslund Fjernvarme. Av øvrige verv nevnes styreleder i Det Norske Samlaget og nestleder i Stiftelsen Radiumhospitalet. Bjella og nærstående eier 800 A-aksjer og 200 B-aksjer i Hafslund.

Odd Håkon Hoelsæter (f. 1945)

Styremedlem

Odd Håkon Hoelsæter var konsernsjef i Statnett SF fra januar 1992 til februar 2009. Før det var han driftsdirektør for Samkjøringen av kraftverkene i Norge. Hoelsæter har vært styreleder i Nord Pool ASA, styremedlem i Gassco AS og Spekter (tidligere NAVO), samt i Hafslund Nett AS, og er i dag styremedlem i blant annet Agder Energi Nett AS og Eidsiva Nett Holding AS. I tillegg til sine styreverv arbeider Hoelsæter også som rådgiver. Hoelsæter har tidligere vært President i NORDEL og ETSO, som var de nordiske/europeiske samarbeidsorganisasjonene for de systemansvarlige nettselskapene. Hoelsæter er utdannet sivilingeniør fra NTH. Hoelsæter og nærstående eier ingen aksjer i Hafslund.

Tyra Marie Hetland (f. 1948)

Styremedlem (ansattrepresentant)

Tyra Marie Hetland er konserntillitsvalgt og seniorkonsulent i Hafslund Fakturaservice AS. Hun har tidligere arbeidet som e-verksjef ved Rælingen E-verk og som økonomisjef ved Romerike Energi AS. Hetland har også arbeidet med ressursregnskap for energi ved forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Hun er utdannet bedriftsøkonom ved BI. Hetland ble valgt inn i styret som vararepresentant første gang i 2007, og sist gjenvalgt av de ansatte 9. november 2010, med funksjonstid to år. Hun har vært områdetillitsvalgt i Hafslund Marked for EL & IT Forbundet siden 2007. Hetland og nærstående eier 100 B-aksjer i Hafslund.

Per Orfjell (f. 1952)

Styremedlem (ansattrepresentant)

Per Orfjell er konserntillitsvalgt og spesialrådgiver i Hafslund. Han har arbeidet som energimontør i Oslo Lysverker, avdelingsleder i Oslo Energi AS siden 1992 og som avdelingsleder i Viken Energinett AS siden 1996. Orfjell er utdannet energimontør. Han ble valgt inn i styret første gang 1. oktober 1998 og sist gjenvalgt av de ansatte 9. november 2010, med funksjonstid to år. Han er hovedtillitsvalgt i Fagforbundet i Hafslund. Orfjell og nærstående eier 252 B-aksjer i Hafslund.

Per Luneborg (f. 1967)

Styremedlem (ansattrepresentant)

Per Luneborg er konserntillitsvalgt og seniorrådgiver i Hafslund Nett AS. Luneborg er utdannet cand. mag. innen elektrotekniske og økonomiske fag ved Høyskolen i Narvik. Han ble ansatt i Oslo Energi AS i 1996 og har arbeidet som senioringeniør, gruppeleder og prosjektleder i flere selskaper tilknyttet nettvirksomhetene i konsernet. Luneborg ble valgt inn i styret som varamedlem første gang i 2003, og

som styremedlem i desember 2007. Han ble sist gjenvalgt av de ansatte 9. november 2010, med funksjonstid to år. Han har vært konserntillitsvalgt for NITO i Hafslund siden 2003. Luneborg og nærstående eier 277 B-aksjer i Hafslund.

Resultat konsern

01. januar - 31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Salgsinntekter	5	13 704	15 829
Kjøp varer og energi		(9 015)	(10 871)
Lønnskostnader	19, 22	(864)	(582)
Resultat investering i Renewable Energy Corporation ASA	11	(1 090)	(1 991)
Andre (tap)/gevinster - netto	20, 28	17	1 058
Andre driftskostnader	21	(1 630)	(1 564)
Andel resultat i tilknyttete selskap	9	23	43
Driftsresultat før avskrivninger		1 145	1 922
Avskrivninger og nedskrivninger	6, 7, 8	(803)	(1 270)
Driftsresultat		343	652
Finanskostnader	23	(584)	(471)
Resultat før skattekostnad		(241)	181
Skattekostnad	24	(456)	(573)
Årsresultat		(698)	(392)
Tilordnet			
Aksjonærer i morselskapet		(695)	(393)
Ikke-kontrollerende eierinteresser		(2)	1
Resultat per aksje for den del av årsresultatet som er tilordnet selskapets aksjonærer (NOK per aksje)			
Resultat per aksje videreført virksomhet (= utvannet resultat per aksje)	15	(3,6)	(2,0)

Note 1 til 29 er en integrert del av konsernregnskapet

Utvidet resultat konsern

01. januar - 31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Årsresultat			
		(698)	(392)
Utvidet resultat:			
Verdiendring investering i Renewable Energy Corporation ASA	11	(194)	138
Skatt på verdiendring investering i Renewable Energy Corporation ASA		2	(2)
Omregningsdifferanser			11
Utvidet resultat etter skatt			
		(192)	147
Årets totalresultat			
		(890)	(245)
Totalresultat tilordnes:			
Aksjonærene i morselskapet		(888)	(246)
Ikke-kontrollerende eierinteresser		(2)	1
Årets totalresultat			
		(890)	(245)

Note 1 til 29 er en integrert del av konsernregnskapet.

Balanse konsern

31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Eiendeler			
Varige driftsmidler	6	18 632	18 557
Immaterielle eiendeler	7	2 379	2 389
Investeringer i tilknyttete selskaper	9	426	430
Langsiktige fordringer	12, 19, 26	462	360
Langsiktige eiendeler		21 899	21 736
Varer		61	59
Kundefordringer og andre fordringer	10, 13	1 708	5 188
Derivater	3, 10	26	74
Finansielle eiendeler	10, 11	102	2 327
Betalingsmidler	10, 14	870	211
Kortsiktige eiendeler		2 767	7 859
Sum eiendeler		24 666	29 595
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital	15	4 275	4 275
Opptjent egenkapital		3 833	6 184
Ikke-kontrollerende eierinteresser		23	5
Egenkapital		8 131	10 464
Lån	10, 17	9 047	10 259
Utsatt skatt	18	3 186	2 971
Pensjoner og liknende forpliktelser	19, 26		57
Langsiktig gjeld		12 233	13 287
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10, 16	2 133	1 917
Derivater	3, 10	86	2
Betalbar skatt	24	280	525
Lån	10, 17	1 802	3 400

Kortsiktig gjeld	1 302	5 844
Sum gjeld	16 535	19 131
Sum gjeld og egenkapital	24 666	29 595

Styret i Hafslund ASA
Oslo, 20. mars 2012

Birger Magnus
styreleder

Maria Moræus Hanssen

Susanne Jonsson

Kristin Bjella

Ole Ertvaag

Hans Kristian Rød

Odd Håkon Hoelsæter

Tyra Marie Hetland

Per Orfjell Per Luneborg

Finn Bjørn Ruyter
konsernsjef

Note 1 til 29 er en integrert del av konsernregnskapet.

Kontantstrømoppstilling konsern

01. januar - 31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Kontantstrøm fra driften	25	4 540	1 249
Betalte renter		(540)	(536)
Betalte skatter		(490)	(149)
Netto kontantstrøm fra driften		3 510	565
Drifts- og ekspansjonsinvesteringer	6, 7	(1 176)	(1 646)
Salg varige driftsmidler		329	5
Kjøp av aksjer		(28)	(501)
Kapitalfrigjøring salg av aksjer		2 349	837
Kontantstrøm investeringsaktiviteter		1 473	(1 305)
Opptak lån		4 832	7 158
Nedbetaling av lån		(7 731)	(6 107)
Utbytte og andre egenkapitaltransaksjoner		(1 445)	(439)
Kontantstrøm finansieringsaktiviteter		(4 344)	612
Endring i betalingsmidler		639	(129)
Betalingsmidler per 1. januar		211	311
Valutagevinst/(tap) betalingsmidler		19	28
Betalingsmidler per 31. desember	10, 14	870	211

Note 1 til 29 er en integrert del av konsernregnskapet.

Endring i konsernets egenkapital

Millioner kroner	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen innskutt egenkapital	Fond 1)	Omregnings- differanser	Opptjent egenkapital	Egenkapital til morselskapets aksjonærer	Ikke- kontrollerende eierinteresser	Total egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2010	195	4 080	76	56	4	6 731	11 142	11	11 154
Årets resultat						(393)	(393)	1	(392)
Utvidet resultat				136	11		147		147
Årets totalresultat				136	11	(393)	(246)	1	(245)
Transaksjoner med eierne:									
Endring ikke- kontrollerende eierinteresser								(7)	(7)
Utdelt ordinært utbytte for 2009						(439)	(439)		(439)
Andre egenkapitaleffekter						1	1		1
Egenkapital per 31. desember 2010	195	4 080	76	192	15	5 900	10 458	5	10 464
Årets resultat						(698)	(698)	(2)	(700)
Utvidet resultat				(192)			(192)		(192)
Årets totalresultat				(192)		(698)	(890)	(2)	(892)
Transaksjoner med eierne:									
Endring ikke- kontrollerende eierinteresser								20	20
Endring egne aksjer 2)						3	3		3
Utdelt ordinært utbytte for 2010						(1 461)	(1 461)		(1 461)
Andre egenkapitaleffekter						(3)	(3)		(3)
Egenkapital per 31. desember 2011	195	4 080	76	0	15	3 741	8 107	23	8 131

1) Fondet inneholder netto verdiøkning i virkelig verdi for finansielle instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, inntil investering avhendes eller hvor det fastslås at investeringen ikke har verdi utover balanseført kostpris.

2) Det vises til note 15 vedrørende beholdning av egne Hafslund-aksjer.

Styret har foreslått et utbytte på 2,50 kroner per aksje for regnskapsåret 2011. Tilsvarende tall for 2010 var 7,50 kroner per aksje, hvorav 5,00 kroner per aksje var en ekstraordinær utbetaling.

Note 1 til 29 er en integrert del av konsernregnskapet

Noter konsern

Noter konsern

SØK ETTER NOTE

Note 1 Generell informasjon

Hafslund ASA (selskapet) med datterselskaper (samlet konsernet) er et av de største børsnoterte kraftkonsernene i Norden. Hafslund er landets største nettselskap, størst innen strømsalg, størst innen fjernvarme og en middels stor norsk kraftprodusent.

Hafslund-konsernet driver sin virksomhet gjennom datterselskaper og tilknyttete selskaper og opererer i det alt vesentlige innenfor det norske markedet. Hovedkontoret ligger i Oslo. Selskapet er notert på Oslo Børs. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 20. mars 2012.

[Last ned som dokument](#)

Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kost-prinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, samt finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder derivater) til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 4.

a) Nye og endrede standarder tatt i bruk av konsernet

Det er ingen nye eller endrede IFRS-standarder eller IFRIC-fortolkninger som er trådt i kraft med virkning for finansregnskap for 2011, som er vurdert å ha en vesentlig effekt for konsernregnskapet.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidliganvendelse av noen nye eller endrede IFRS-standarder eller fortolkninger.

- IAS 19 Employee Benefits ble endret i juni 2011. Endringen medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat når de oppstår, umiddelbar resultatføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening og at man erstatter rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler med netto rentebeløp beregnet ved diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse. Konsernet har ennå ikke slutført analysen av konsekvensene av endringene i IAS 19. Se note 19 for informasjon om estimatavvik per utgangen av 2011. Standarden forventes å tre ikraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013.

- IFRS 9 Financial Instruments ble utgitt i november 2009 og oktober 2010 og regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. IFRS 9 erstatter de deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles i to kategorier: de som måles til virkelig verdi og de som måles til amortisert kost. Klassifisering gjøres ved første gangs regnskapsføring, og avhenger av konsernets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikken ved de kontraktsfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hovedendringen for finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi er at den delen av endring i virkelig verdi som skyldes selskapets egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for resultatregnskapet, dersom dette ikke medfører en periodiseringsfeil i resultatmålingen. Konsernet planlegger å anvende IFRS 9 når standarden trer i kraft og er godkjent av EU. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 eller senere, men IASB har på høring et forslag til utsatt ikrafttredelse til regnskapsperioder som begynner 1. januar 2015 eller senere.
 - IFRS 10 Consolidated Financial Statements er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden forventes ikke å påvirke konsernregnskapet.
 - IFRS 12 Disclosures of interest in Other Entities inneholder opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet, tilknyttete selskaper, selskaper for særskilte formål "SPE" og andre ikke-balanseførte selskaper. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 12. Konsernet planlegger å anvende standarden for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013 og senere.
 - IFRS 13 Fair Value Measurement definerer hva som menes med virkelig verdi når begrepet benyttes i IFRS, gir en enhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal bestemmes i IFRS og definerer tilleggsopplysninger som skal gis når virkelig verdi benyttes. Standarden gir kun veiledning om anvendelsesmetode der bruken allerede er påkrevd eller tillatt i andre IFRS-standarder. Konsernet benytter virkelig verdi som målekriterium for visse eiendeler og forpliktelser. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 13. Konsernet planlegger å anvende IFRS 13 for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2012 og senere.
 - IFRS 11 Joint Arrangements erstatter IAS 31 Interests in Joint Ventures and SIC-13 Jointly-controlled Entities – Non-monetary Contributions by Venturers. IFRS 11 fjerner opsjonen for å konsolidere felleskontrollerte virksomheter ved bruk av bruttometoden. Felleskontrollert virksomhet skal regnskapsmessig behandles ved bruk av egenkapitalmetoden. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 11, men det forventes ingen vesentlig regnskapsmessig effekt. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2013.
- For øvrig er det ingen andre vedtatte IFRS-standarder eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

2.2 Konsolideringsprinsipper

a) Datterselskap

Datterselskaper er alle enheter der konsernet har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Ved fastsettelse av om det foreligger kontroll inkluderes virkningen av potensielle stemmerettigheter som kan utøves eller konverteres på balansedagen. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolidering når kontroll opphører.

Ved kjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte selskapet måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte selskapets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til virksomhetssammenslutningen kostnadsføres når de påløper.

Når virksomhet erverves i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen. Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingete vederlaget skal i henhold til IAS 39 resultatføres eller føres som en endring i utvidet resultat dersom det betingete vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingete vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av ikke-kontrollerende eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill jfr 2.6. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartete prinsipper, der datterselskapenes regnskapsprinsipper samsvarer med konsernets valgte prinsipper. Konserninterne transaksjoner, mellomværender, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon elimineres også.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved kjøp av aksjer fra ikke-kontrollerende eiere føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført beløp av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Når konsernet ikke lenger har kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat reklassifiseres til resultatet.

b) Tilknyttete selskaper

Tilknyttete selskaper er selskaper hvor Hafslund ASA har betydelig innflytelse, men ikke kontroll (normalt definert som stemmeberettiget eierandel på mellom 20 og 50 prosent). Investeringer i tilknyttete selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Unntatt er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men som inngår i ventureporteføljen (se note 2.9).

Investeringer i tilknyttete selskaper regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres og justerer balanseført verdi av investeringen. Balanseført beløp inkluderer også eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet, redusert med eventuelle senere nedskrivninger. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttete selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og justerer også balanseført verdi av investeringen. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttete selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttete selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinje "Andel resultat i tilknyttete og felleskontrollerte selskaper".

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttete selskaper, regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærene utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttete selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

c) Felleskontrollert virksomhet

Hafslund driver Glommens og Laagen Brugseierforening i fellesskap med andre aktører. Foreningen er regnskapsmessig behandlet som et felleskontrollert foretak. Konsernets andel i foretaket innregnes ved hjelp av egenkapitalmetoden. Andelen i det felleskontrollerte foretaket ble på kjøpstidspunktet registrert til anskaffelseskost, og deretter justert for endringer i Hafslunds andel av det felleskontrollerte foretakets netto eiendeler. Hafslund resultatfører en andel av foretakets resultat tilsvarende sin eierandel.

Hafslund eier 49 % av aksjene i Energibolaget i Sverige Holding AB, og har sammen med andre aksjonærer bestemmende innflytelse i selskapet. Konsernets andel i selskapet er konsolidert linje for linje i konsernregnskapet etter bruttometoden fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet.

2.3 Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres etter samme struktur som i konsernets interne rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen. Segmentstrukturen er endret i 2011, se note 5.

2.4 Omregning av utenlandsk valuta

a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Alle pengeposter i utenlandsk valuta er omregnet til kursen på balansetidspunktet. Realisert valutagevinst eller –tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i utenlandsk valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og –tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Andre valutagevinster og –tap presenteres på linjen for andre (tap)/gevinster – netto.

Valutavirkningen på ikke-pengeposter (både eiendeler og forpliktelser) inngår som del av vurderingen av virkelig verdi. Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som aksjer til virkelig verdi over resultatet, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap. Valutadifferanser på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, inkluderes i verdiendringen som føres mot utvidet resultat.

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- a) Balansen, inkludert goodwill og merverdier ved oppkjøp, er omregnet til balansedagens kurs.
- b) Inntekter og kostnader omregnes til norske kroner ved å benytte gjennomsnittskurs.
- c) Omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen.

2.5 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseført til anskaffelseskost, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet, herunder direkte henførbare lånekostnader. Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at framtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at driftsmidlenes anskaffelseskost, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Annen fornybar energianlegg	10 - 50 år
Nettanlegg	14 - 50 år
Fiber, teknisk utstyr løsøre	3 - 30 år
Annen eiendom	20 - 50 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp (note 2.7).

Gevinst og tap ved avgang driftsmidler resultatføres under andre (tap)/gevinster - netto og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Vannfall

Vannfallsrettigheter er balanseført til historisk anskaffelseskost. Vannfallsrettigheter er vurdert å være en tidsubegrenset eiendel der det ikke foreligger hjemfallsrett, og avskrives ikke.

b) Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill tilhørende den solgte virksomheten.

For etterfølgende vurdering av behov for nedskrivning blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

c) Kundeporteføljer

Kundeporteføljer balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Kundeporteføljene har begrenset utnyttbar levetid og føres til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte avskrivninger. Avskrivning foretas lineært over forventet gjennomsnittlig avtaleperiode.

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi med fradrag av salgskostnader. Ved vurdering av verdifall grupperes eiendelene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) holdt for salg

Anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) blir klassifisert som holdt for salg når balanseført beløp i hovedsak vil bli realisert ved en salgstransaksjon og et salg er vurdert som svært sannsynlig. Måling skjer til det laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter.

2.9 Finansielle eiendeler

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: a) til virkelig verdi over resultatet, b) utlån og fordringer og c) finansielle eiendeler tilgjengelige for salg. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen og foretas ved anskaffelse.

a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Denne kategorien har to underkategorier: i) finansielle eiendeler holdt for handelsformål, og ii) finansielle eiendeler som ledelsen initielt har valgt å klassifisere til virkelig verdi over resultatet. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikringsrelasjon. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet, regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under andre (tap)/gevinster – netto i den perioden de oppstår. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler hvis de holdes for handelsformål, eller hvis de forventes å bli realisert innen 12 måneder etter balansedagen.

b) Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked. Utlån og fordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. For senere perioder måles utlån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. De klassifiseres som omløpsmidler med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer klassifiseres som kundefordringer og andre fordringer i balansen, samt kontanter og kontantekvivalenter (se note 2.12 og 2.13).

c) Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien, eller som ikke tilhører noen annen kategori. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg balanseføres første gang til virkelig verdi pluss transaksjonskostnader. For etterfølgende perioder måles eiendelene til virkelig verdi. De klassifiseres som anleggsmidler så sant ikke investeringen forfaller eller ledelsen har til hensikt å selge investeringen innen 12 måneder fra balansedagen. Salg og nedskrivning av konsernets verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg har medført en omklassifisering av samlet verdiregulering på 192 millioner kroner fra utvidet resultat til driftsresultat i 2011.

d) Verdifall på finansielle eiendeler

På balansedagen vurderes det hvorvidt det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet. Dersom slike objektive indikatorer foreligger, og verdireduksjoner tidligere har vært ført mot utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til det konsoliderte resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Verdiforringelse på aksjer og tilsvarende instrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg ført i resultatregnskapet reverseres ikke gjennom resultatregnskapet. Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, omklassifiseres samlet verdiregulering som er ført i utvidet resultat over resultatet.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Endringer i virkelig verdi på derivater regnskapsføres som andre (tap)/gevinster – netto.

Hafslund vil anvende sikringsbokføring fra 1. januar 2012. Formålet med sikringen er å redusere variabilitet i kontantstrømmer knyttet til salg av fysisk kraft i Østfold/Akershus.

Konsesjonskraft

Hafslund har avtaler om levering av konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser. Konsesjonskraft skal i utgangspunktet sikre kommunene elektrisk kraft til en rimelig pris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør. Leveransen av konsesjonskraft er å anse som en lovmessig plikt, og inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris.

2.11 Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av først-inn, først-ut-metoden (FIFO).

2.12 Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved etterfølgende måling vurderes kundefordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rente, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

2.13 Betalingsmidler

Betalingsmidler består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.14 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen. Ved kjøp av egne aksjer føres vederlaget, inkludert eventuelle transaksjonskostnader fratrasket skatt, til reduksjon i egenkapitalen (tilordnet morselskapets aksjonærer) inntil aksjene blir annullert, utstedt på nytt eller solgt. Dersom egne aksjer senere blir solgt eller utstedt på nytt, føres vederlaget, fratrasket direkte transaksjonskostnader og tilknyttete skattevirkninger, som økning av egenkapital tilordnet morselskapets aksjonærer.

2.15 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved etterfølgende måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

2.16 Lån

Lån måles, styres og følges opp basert på virkelig verdi i henhold til interne risikostyringsprosedyrer, og endring i virkelig verdi kommuniseres i den interne ledelsesrapporteringen. Inntil 31.12.2009 ble disse lånene regnskapsført til virkelig verdi over resultatet i henhold til Fair value option (FVO), og vil fortsette å bli regnskapsført på samme måte til de blir innfridd. Disse lånene blir regnskapsført til virkelig verdi når utbetaling av lånet fant sted, og transaksjonskostnader ble utgiftsført direkte. For lån med anskaffelsestidspunkt etter 1.1.2010 velger Hafslund å ikke benytte seg av FVO, og disse lånene regnskapsføres til amortisert kost. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.17 Skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. I slike tilfeller, føres også skatten mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Skattekostnaden beregnes i samsvar med de skattesatser, skattelover og -regler som er vedtatt på balansedagen. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig. Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom konsernet deltar i en transaksjon om kjøp av en eiendel eller gjeld som ikke er en del av en foretaksintegrasjon og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskapsmessig eller skattemessig resultat, regnskapsføres ikke utsatt skatt på transaksjonstidspunktet. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de skattereduserende midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttete selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig framtid. Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt.

Beskatning av kraftproduksjonsvirksomheten

Kraftproduksjonsvirksomheten er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Utover alminnelig inntektsskatt og eiendomsskatt belastes kraftproduksjonsvirksomheten med naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige kraftproduksjon de siste sju årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Naturressursskatten kan avregnes mot alminnelig inntektsskatt, og ikke utliknet naturressursskatt kan framføres tillagt renter. Ikke utliknet naturressursskatt klassifiseres som en rentebærende fordring.

Grunnrenteskatten utgjør 30 prosent av kraftstasjonenes normerte resultat utover beregnet friinntekt. Negativ grunnrenteinntekt kan framføres mot senere positiv grunnrenteinntekt inkludert renter. Negativ grunnrenteinntekt inngår som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skatt/skattefordel i grunnrentebeskatningen sammen med utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller vedrørende driftsmidler i kraftproduksjonen.

Kraftproduksjonsvirksomheten belastes også med eiendomsskatt som utgjør inntil 0,7 prosent av beregnet takstverdi. Alminnelig inntektsskatt og grunnrenteskatt resultatføres som ordinære skatter. Eiendomsskatt resultatføres som en driftskostnad.

2.18 Pensjonsforpliktelser, bonusordninger og andre kompensasjonsordninger overfor ansatte

a) Pensjonsforpliktelser

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger. Konsernet har både ytelsesplaner og innskuddsplaner.

Ytelsesplan

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opp-tjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for medlemmene av ytelsesplanene er beregnet til cirka 16 år.

Estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene utover det største av 10 prosent av verdien av pensjonsmidlene eller 10 prosent av pensjonsforpliktelsene, blir ført i resultatregnskapet over en periode som tilsvarer arbeidstakernes forventete gjennomsnittlige resterende ansettelsesperiode. Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Innskuddsplan

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en separat juridisk enhet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere bidrag hvis enheten ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller.

b) Bonusordninger

Konsernet regnskapsfører en forpliktelse og en kostnad ved tildeling av egne aksjer til ansatte. Kostnadsføring foretas lineært over opptjeningsperioden og presenteres som lønnskostnader. Verdien måles til aksjens markedsverdi på tildelingstidspunktet. Ved kostnadsføring regnskapsføres en tilsvarende økning av annen innskutt egenkapital.

c) Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes før det normale tidspunktet for pensjonering, eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til en eller flere ansatte i henhold til en formell, detaljert plan som ikke kan trekkes tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen, diskonteres til nåverdi.

2.19 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger når det eksisterer en plikt som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventete utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som

følge av endret tidsverdi føres som finanskostnad.

2.20 Inntektsføring

a) inntektsføring generelt

Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer ved opptjening. Opptjening ved varesalg skjer i det hoveddelen av risiko og kontroll over varen overføres til kjøper. Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift og rabatter. Konserninternt salg elimineres.

b) Salg av kraft

Salg av kraft resultatføres på tidspunkt for levering til kunden. Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i kraftkontrakter presenteres som salgsinntekter.

c) Nettleie

Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Tillatt inntekt består av inntektsramme fastsatt av regulator (NVE) tillagt overføringskostnader, påslag Enova og eiendomsskatt samt fratrullet avbruddskostnader. Mer-/mindreinntekt, som er forskjellen mellom inntektsført nettleie og tillatt inntekt defineres som regulatorisk gjeld/eiendel som ikke kvalifiserer til balanseføring. Inntektsført beløp det enkelte år tilsvarer periodens leverte volum avregnet til den til enhver tid fastsatte tariff. Resultatet for 2011 er påvirket av en merinntekt på 212 millioner kroner mot en mindreinntekt på 203 millioner kroner i 2010. Akkumulert merinntekt på 155 millioner kroner ved utgangen av 2011 tilfredsstiller ikke definisjon av forpliktelse i det konseptuelle rammeverket og er derfor ikke balanseført.

d) Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.21 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Konsernet leier noen varige driftsmidler. Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelige verdi og minsteleiens nåverdi. Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjestående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader) blir inkludert i annen langsiktig gjeld. Renteelementet i finanskostnaden kostnadsføres over leieperioden for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenværende saldo for hver periode. Varige driftsmidler som er finansielt leaset, blir avskrevet over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid.

2.22 Utbytte

Utbytteutbetalinger til morselskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

[Last ned som dokument](#)

Note 3 Finansiell risikostyring

Konsernets virksomhet innebærer eksponering mot en rekke ulike risikofaktorer. Hafslund har en naturlig eksponering mot finansiell risiko i tilknytning til kraftmarkedet, og er i tillegg eksponert for valutarisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg økonomisk mot visse finansielle risikoer. Risikostyringen skal støtte opp under verdiskapingen og sikre en fortsatt solid finansiell plattform. Rammer og styringsmål for risikostyringen er gitt ved styregodkjente overordnede retningslinjer samt tilhørende risikomandater.

Risikoansvar tilligger som hovedprinsipp den operasjonelle ledelsen i den enkelte enhet. For finansielle risikofaktorer som kraftprisrisiko, renterisiko og valutarisiko som har store likhetstrekk på tvers av forretningsområdene, er risikostyringen likevel i betydelig grad sentralisert.

a) Kraftpris og volumrisiko

Flere av konsernets resultatenheter er eksponert for risiko knyttet til kraftmarkedet. Den naturlige markedseksponeringen kommer hovedsakelig som følge av eierskap i kraftproduksjon, nettvirksomhet og strømsalg til kunder. For fjernvarmevirksomheten er det også en risiko ved at pris settes ut fra kundens alternativkostnad til oppvarming (elektrisitet). Det samme gjelder energigjenvinningsanleggene i Hafslund Miljøenergi AS, hvor prismekanismer i salgskontraktene gjør at inntektene i større eller mindre grad avhenger av kraftprisen. I tillegg foretar Hafslund aktiv posisjonstaking i kraftmarkedet gjennom konsernets tradingavdeling. Krafthandelsfunksjonen i konsernet utfører alle handler i markedet.

Risikostyringen for krafthandel er basert på styregodkjente strategier for forvaltning av krafthandelsrelatert risiko i Hafslund som i hovedsak har en strategi om spoteksponering med noen grad av fremtidig prissikring i terminmarkedet. Utviklingen i kraftpriser vil sammen med faktorer som påvirker produksjonsvolum, i første rekke værforhold, være av vesentlig betydning for resultatene til produksjonsvirksomheten. For strømsalgsvirksomheten er risikostyringen rettet inn mot å redusere svingninger i marginen.

Som operasjonelt risikostyringsmål i forhold til kraftprisrisiko benytter Hafslund Value at Risk. Daglig Value at Risk (DVaR)-rapporter distribueres daglig til konsernets ledelse, og et sammendrag av rapportene inngår i konsernets månedlige ledelsesrapportering. Per 31. desember 2011 var DVaR for Hafslunds samlede kraftportefølje 49 millioner kroner (2010: 105 millioner kroner). Størsteparten av risikoen henføres til risiko for prisfall for framtidig produksjonsportefølje i kraftproduksjonsvirksomheten. I forhold til nevnte produksjonsportefølje har det vært et behov for å fastsette en tidsavgrensningshorisont for risikostyring. Denne er satt til inneværende år pluss to år. For å oppnå den ønskete risikoreduserende effekt for kraftporteføljene benyttes standardiserte derivatprodukter som futures, forwards og CFD, samt opsjoner. Sikringshandel gjøres i hovedsak mot, eller cleares hos den nordiske elbørsen Nasdaq OMX Commodities.

b) Pellets og flisrisiko

Konsernet har gjennom Biowood Norway AS eksponering knyttet til innkjøp av flis og salg av ferdigvaren pellets. Herunder valutarisiko gjennom krysset EUR/USD og fraktrisiko. Utover dette kommer volumrisiko forbundet med usikkerhet knyttet til kapasiteten i produksjonslinjen.

c) Valutarisiko

Hafslund har gjeld i fremmed valuta, samt virksomheter som gjennomfører transaksjoner som er eksponert for svingninger i valutakurs. Dette gjelder i særdeleshet handel med kraft og kraftderivater i Euro og SEK, samt handel med pellets og flis i henholdsvis EUR og USD. Konsernets finansavdeling er på vegne av de operative enhetene ansvarlig for å styre den samlede valutaeksponering til konsernet, og utfører alle transaksjoner ut mot markedet. Motgående posisjoner nettes til en viss grad internt mellom selskap. For å redusere valutarisiko benyttes hovedsakelig valutaterminer og i noen tilfeller valutaopsjoner. Ved låneopptak i utenlandsk valuta sikres hovedstol og basisrente med basisswap på opptrekstidspunktet. Valutaderivater regnskapsføres til virkelig verdi.

Dersom alle andre faktorer var konstante, og NOK endrer seg mot SEK og Euro med 7,5 prosent ville dette gi en resultateffekt etter skatt som følge av verdiendring på Hafslunds portefølje av valutaderivater på +/- 4 millioner kroner per 31. desember 2011 (2010: +/- 10 millioner kroner). Sannsynligheten for en resultatmessig negativ kursendring på mer enn 7,5 prosent i løpet av et år er estimert til mindre enn 10 prosent basert på historiske data og forutsetning om framtidig normalfordeling. Derivat-kontrakter i Euro og SEK er blant annet inngått med formål å sikre framtidige valutaposisjoner tilknyttet kraftderivater som strømsalgsvirksomheten holder for sikringsformål, samt redusere valutarisiko tilknyttet framtidig eurokontantstrøm fra salg av kraftproduksjon.

d) Renterisiko

Hafslunds driftsinntekter og kontantstrøm fra operasjonell virksomhet er for en stor del uavhengig av renteendringer. Unntaket er nettvirksomheten der fastsettelsen av inntektsrammen inneholder et vesentlig renteelement. I gjeldende økonomiske regulering for nettselskapene er avkastningskravet på nettkapitalen knyttet opp mot årsgjennomsnittet av fem års statsobligasjonsrente. Konsernet er i tillegg eksponert for renterisiko i forhold til rentebærende gjeld. For lån med flytende rente vil renteendringer påvirke selskapets kontantstrøm. For selskapets lån med opptakstidspunkt før 31. desember 2009 vil renteendringer, inkludert endringer i kredittspread, påvirke virkelig verdi av lånene. Gjennom 2011

har endring i kredittspread isolert sett medført en reduksjon i låneporteføljens virkelige verdi på 20 millioner kroner (2010: 49 millioner kroner). Kredittspread påvirkes av løpetid, likviditet og risiko. De største bankene publiserer estimat for Hafslunds kredittspread for lån med ulike løpetider, basert på observerte priser i obligasjonsmarkedet. Ved beregning av endring i virkelig verdi på låneporteføljen som følge av endring i Hafslunds kredittspread brukes det en interpolert gjennomsnittlig endring i kredittspread for en durasjon tilsvarende durasjonen på Hafslunds lån og rentederivater.

Hafslund har en blanding av fast- og flytende rentelån i sin låneportefølje. Rentederivater benyttes for å redusere svingninger i kontantstrøm knyttet til finanskostnader. Gjennom rammer for renterisiko har styret besluttet at andelen fastrente for låneporteføljen skal ligge mellom 30 og 60 prosent. Per 31. desember 2011 utgjorde andelen flytende rente cirka 53 prosent (2010: 67 prosent). For å simulere følsomheten for kraftige rentesvingninger har porteføljen av lån og rentederivater per 31. desember 2011 blitt testet mot et skift på +/- 1,5 prosent over hele yield-kurven. Med bakgrunn i historiske data vil man med cirka 90 prosents sannsynlighet ikke oppleve større renteendring enn dette i løpet av et år. Et slikt skift ville medføre en endring i konsernets årlige finanskostnader (justert for skatteeffekt) på 170 millioner kroner (2010: +/- 131 millioner kroner). Dette inkluderer både endringer i rentekostnader som følge av endret flytende rente, endringer i virkelig verdi på fastrentelån og endringer i virkelig verdi på rentederivater. Fordi inntektsrammen for nettvirksomheten også varierer med svingninger i renten, ville samlet effekt av renteendring på resultat før skatt være lavere.

e) Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom kontantstrømmen fra virksomheten og finansielle forpliktelser. Kontantstrømmen fra krafthandelsvirksomheten vil variere blant annet i forhold til prisnivået i markedet. Konsernet har derfor etablert langsiktige, kommitterte trekkrettigheter for å sikre tilgjengelig likviditet også i perioder hvor det kan være vanskelig å oppnå finansiering i markedene. Ubenyttete trekkrettigheter per 31. desember 2011 utgjorde 4,4 milliarder kroner (2010: 3,7 milliarder kroner).

f) Kredittrisiko

Hovedtyngden av konsernets debitorer er privatpersoner som kjøper strøm eller fjernvarme. I forbindelse med salget av Hafslund Fibernett AS til PE-fondet EQT ble det ytt en selgerkreditt pålydende 310 millioner kroner over sju år per 21. desember 2010. Hafslund har foruten dette ingen vesentlig konsentrasjon av kredittrisiko. Oppfølging og innkreving av kundefordringer er sentralisert i en egen resultatenhet i konsernet (Hafslund Fakturaservice). Motpartsrisiko i forhold til krafthandelsvirksomheten minimeres gjennom at man hovedsakelig bruker standardiserte kontrakter som cleares mot Nasdaq OMX Commodities. Risikomandat for rente og valuta, som er forankret i styrevedtak, inneholder retningslinjer for kredittverdighet for institusjonelle motparter.

Hovedtyngden av forfalte kundefordringer per 31. desember 2011 ligger i forretningsområdet Marked, og gjelder i all hovedsak fordringer mot private strømkunder. Det er avsatt 49 millioner kroner til dekning av tap på denne fordringsmassen (2010: 37 millioner kroner). Økningen skyldes en særskilt avsetning på 15 millioner knyttet til et utestående krav på 25 millioner kroner. Kundefordringene eldre enn 30 dager etter forfall, var på 134 millioner kroner (2010: 109 millioner kroner). Ubetalte kundefordringer, ikke forfalt med mer enn 30 dager var på 123 millioner kroner (2010: 61 millioner kroner).

Kundefordringer per 31. desember fordeler seg som følger i antall dager etter forfall:

Millioner kroner

2011	Ikke forfalt	0-60 dager	60-90 dager	90-120 dager	>120 dager	Sum
Kundefordringer	525	137	35	27	87	811
2010						
Kundefordringer	749	198	32	21	92	1092

Forfallsanalyse for finansielle poster:

Millioner kroner

2011	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	>5 år	Sum
Rentederivater	(1)	(1)	(26)	(19)	12	(34)
Valutaderivater	(5)	2	4			1

Kraftderivater	(44)	(3)	11	8		(27)
Lån	(1 006)	(796)	(3 115)	(2 836)	(3 096)	(10 849)
Leverandørgjeld	(481)					(481)
Sum	(1 537)	(797)	(3 126)	(2 847)	(3 084)	(11 390)

2010	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	>5 år	Sum
Rentederivater		(4)	(28)	(5)	2	(35)
Valutaderivater	4	2	3		(3)	6
Kraftderivater	58	10	22	13		103
Lån	(3 518)	(328)	(2 435)	(3 546)	(3 832)	(13 659)
Leverandørgjeld	(464)					(464)
Sum	(3 920)	(320)	(2 438)	(3 538)	(3 833)	(14 049)

Kapitalforvaltning

Konsernet overvåker kapitalforvaltningen med utgangspunkt i utviklingen i egenkapitalandelen, netto rentebærende gjeld og kontantstrøm fra driften. Ved utgangen av 2011 var egenkapitalandelen 33 prosent. Hafslund har langsiktig finansiering som sikrer handlefrihet også i perioder hvor det er vanskelig å få finansiering i markedene. Ved utgangen av 2011 hadde konsernet ubenyttete trekkrettigheter som er tilstrekkelige til å dekke konsernets refinansieringsbehov de neste 12 måneder.

Millioner kroner	2011	2010
Totale lån	10 849	13 659
Kontanter, kontantekvivalenter og rentebærende fordringer	(1 528)	(592)
Netto rentebærende gjeld	9 321	13 067
Driftsresultat før avskrivninger	1 145	1 922
Egenkapital	8 131	10 464
Egenkapitalandel %	33 %	35 %
Totalkapital	24 666	29 595

Vurdering av virkelig verdi

Finansielle instrumenter

Porteføljen av eiendeler til virkelig verdi over resultatet omfatter sju investeringsobjekter (ventureporteføljen) som ikke er notert på børs eller OTC-liste. Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedssdata, er instrumentet inkludert i nivå 3. Se note 10.

Kundefordringer og andre fordringer

For kundefordringer og andre kortsiktige fordringer er pålydende verdi justert for avsetninger ansett som en rimelig tilnærming til virkelig verdi.

Rente, valuta og kraftderivater

Virkelig verdi av rentebytteavtaler beregnes som nåverdi av estimerte, framtidige kontantstrømmer, basert på noterte swaprenter per balansedagen. Virkelig verdi av forwardkontrakter i utenlandsk valuta beregnes ved å benytte kursene i forwardmarkedet på balansedagen. Virkelig verdi av valutaopsjoner beregnes ved hjelp av opsjonsprisinde modeller basert på noterte forwardkurser på balansedagen. Virkelig verdi for kraftderivater som handles på den nordiske

kraftbørsen Nasdaq OMX Commodities (tidligere Nord Pool), er verdsatt i henhold til gjeldende priser på Nasdaq OMX Commodities (tidligere Nord Pool) på balansedagen. For kraftderivater som er handlet utenfor børs, estimeres verdi som nåverdi av framtidige kontantstrømmer, basert på forwardpriser fra Nasdaq OMX Commodities (tidligere Nord Pool) på balansedagen. For langsiktige kontrakter av vesentlig størrelse er kontantstrømmene neddiskontert.

Lån

Lån som er vurdert til virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere lånenes kontantstrømmer. Som diskonteringsrate er rentekurven for norske swaprenter tillagt Hafslunds kredittspreader benyttet.

Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

For leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld anses balanseført verdi som en rimelig tilnærming til virkelig verdi.

[Last ned som dokument](#)

Note 4 Regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Konsernet benytter estimer og gjør forutsetninger knyttet til framtiden. De regnskapsestimer som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfallet. Estimer og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om framtidige hendelser som anses å være sannsynlige under nåværende omstendigheter. Forskjellen som oppstår mellom estimer og virkelig verdi, regnskapsføres i den perioden de blir kjent, dersom de vedrører denne perioden. Dersom forskjellen vedrører både inneværende og framtidige perioder, regnskapsføres den fordelt på de aktuelle perioder.

Estimer og forutsetninger, hvor skjønnsmessige vurderinger har vesentlig effekt for balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår drøftes nedenfor:

Salg og distribusjon av strøm

Endelig avregning knyttet til salg og distribusjon av strøm avsluttes etter at årsregnskapet er avlagt for store deler av kundebasen innen nett- og strømsalgsvirksomhetene. Som grunnlag for estimering av inntektene tas det utgangspunkt i fysisk levert kraftvolum for perioden. Fysisk levert volum fordeles etter prognostisert forbruk per kundegruppe og prisplan. Det er en viss usikkerhet knyttet til volumavvik på fordelingen mellom de ulike segmentenes priser. Balanseførte opptjente inntekter per utgangen av 2011 er 504 millioner kroner. Totale inntekter knyttet til salg og distribusjon av strøm var i 2011 12 694 millioner kroner. Historisk har det vært avvik på opp til +/- 80 millioner kroner mellom estimerte inntekter og endelig fakturerte inntekter.

Estimert verdifall på goodwill og varige driftsmidler

Verdien på balanseførte eiendeler vil i stor grad være bygget på skjønn og estimer, spesielt gjelder det eiendeler som i utgangspunktet ikke blir avskrevet eller amortisert. I Hafslund-konsernet vil dette i hovedsak dreie seg om goodwill og vannfallsrettigheter med ubestemt levetid. Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og varige driftsmidler, jf note 2.7. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. Dette er beregninger som krever bruk av estimer. Se note 8 for beskrivelse av verdifallstester.

Lån til virkelig verdi

Lån som er vurdert til virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere lånenes kontantstrømmer. Som diskonteringsrate er rentekurven for norske swaprenter pluss Hafslunds kredittspreader benyttet. Endringen i kredittspreader i løpet av 2011 utgjør isolert sett en reduksjon i låneporteføljens virkelige verdi på 20 millioner kroner.

Pensjoner

Nåverdien av pensjonsforpliktelsene avhenger av flere ulike faktorer som er bestemt av en rekke aktuariemessige forutsetninger. Forutsetningene som benyttes ved beregning av netto pensjonskostnad (inntekt) inkluderer diskonteringsrenten. Endringer i disse forutsetningene vil påvirke balanseført verdi av pensjonsforpliktelsene. Konsernet bestemmer egnet diskonteringsrente ved utgangen av hvert år. Dette er renten som skal brukes til å beregne

nåverdien av framtidige estimerte utgående kontantstrømmer som kreves for å gjøre opp pensjonsforpliktelsene. Ved fastsettelse av egnet diskonteringsrente ser konsernet hen til renten på norske statsobligasjoner som har forfall tilnærmet likt den relaterte pensjonsforpliktelsen. En del andre pensjonsforutsetninger er delvis basert på markedsbetingelser. Endring i diskonteringsrente på 0,2 prosentpoeng medfører en endring på omtrent 4 prosent i brutto pensjonsforpliktelse. Tilleggsinformasjon er gitt i note 19.

Aksjeinvesteringer

Virkelig verdi på konsernets aksjeinvesteringer som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. Se note 10 for nærmere beskrivelse av verdsettelsen av aksjeinvesteringene.

Usikre forpliktelser

Ved vurdering av usikre forpliktelser må ledelsen utøve skjønnsmessige vurderinger for å fastsette hvorvidt det foreligger sannsynlighetsovervekt for at en hendelse skal medføre økonomiske forpliktelser for konsernet, samt bestemme beste estimat for framtidige utbetalinger. Se note 26 for nærmere beskrivelse av usikre forpliktelser.

[Last ned som dokument](#)

Note 5 Segmentinformasjon

Konsernledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Hafslund rapporterer forretningsområder som driftssegmenter. Hafslund har de siste årene hatt en tydeligere satsing på fornybar energi innen vannkraft og varme, samt videreutvikling av infrastruktur for energi og nordisk vekst innen strømsalg. Konsernet har foretatt organisatoriske endringer for å reflektere dette. Hafslunds virksomhet organiseres i forretningsområdene Kraftproduksjon, Varme, Nett og Marked. Forretningsområdene er beskrevet i kapitlet Forretningsområder i årsrapporten, hvor det også fremgår hvilke tjenester inntektene knytter seg til. De nye driftssegmentene legger til grunn endringer i konsernledelsens interne oppfølging av lønnsomhet og utvikling.

Segmentet Kraftproduksjon inkluderer konsernets krafthandel, som tidligere var presentert under Annen virksomhet. Forretningsområdet Varme består av fjernvarmeverksamheten samt to energigjenvinningsanlegg i Østfold, som tidligere var en del av forretningsområdet Varme og bioenergi. Marked består av det tidligere segmentet Strømsalg samt kunde- og fakturerings tjenester som tidligere inngikk i Annen virksomhet. Pelletsverksamheten, tidligere presentert under Varme og bioenergi, inngår i Annen virksomhet.

Konsernledelsen vurderer segmentenes prestasjoner og lønnsomhet basert på driftsresultat og avkastning på engasjert kapital. Driftsresultatet i segmentinformasjon er identisk med det som presenteres i resultatoppstillingen for konsernet. Renteinntekter og -kostnader allokteres ikke til segmenter ettersom denne typen aktiviteter styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditetssituasjon. Transaksjoner mellom segmentene gjennomføres i henhold til armlengdeprinsippet.

Millioner kroner	Kraftproduksjon		Varme		Nett		Marked	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Brutto segmentsalg	1 024	1 220	1 120	1 259	4 202	4 804	7 275	8 289
Salg mellom segmenter	15	15	5	8	34	41	241	226
Salgsinntekter	1 009	1 206	1 115	1 251	4 167	4 763	7 034	8 063
Driftsresultat	724	958	102	163	469	532	277	442
Finanskostnader	(34)	(44)	(95)	(84)	(84)	(109)	3	0
Skattekostnad	(399)	(513)	(2)	(23)	(114)	(108)	(95)	(132)
Årsresultat	289	404	9	59	275	316	220	337
Avskrivninger driftsmidler	(45)	(43)	(157)	(151)	(514)	(546)	(9)	(9)

Nedskrivning driftsmidler								
Avskrivninger immaterielle eiendeler							(7)	(9)
Tap på fordringer		(6)		(37)	(41)	(17)		(13)
Engasjert kapital	4 464	4 395	5 464	5 280	9 257	9 668	1 215	3 391
Investeringer	62	171	463	518	444	485	107	166

Millioner kroner	Annen virksomhet		Elimineringer		Konsern	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Brutto segmentsalg	565	729	(481)	(472)	13 704	15 829
Salg mellom segmenter	186	182	(481)	(472)		
Salgsinntekter	379	547			13 704	15 829
Driftsresultat	(1 228)	(1 443)			343	652
Finanskostnader	(373)	(234)			(584)	(471)
Skattekostnad	153	202			(456)	(573)
Årsresultat	(1 491)	(1 508)			(698)	(392)
Avskrivninger driftsmidler	(67)	(104)			(793)	(853)
Nedskrivninger driftsmidler		(350)				(350)
Avskrivninger immaterielle eiendeler	(3)	(55)			(10)	(64)
Tap på fordringer	(14)	(3)			(74)	(57)
Engasjert kapital	519	4 293			20 918	27 028
Investeringer	139	362			1 215	1 702

Avstemming av engasjert kapital mot egenkapital (millioner kroner):

	2011	2010
Engasjert kapital	20 918	27 028
Betalbar skatt	(280)	(525)
Utsatt skatt	(3 186)	(2 971)
Lån	(10 849)	(13 659)
Betalingsmidler	870	211
Rentebærende fordringer	431	348
Annet	227	32
Egenkapital	8 131	10 464

Inntekter analysert etter kategori (millioner kroner):

	2011	2010
--	------	------

Salg av strøm	7 026	8 069
Kraftproduksjon	1 137	1 179
Fjernvarmesalg	977	1 138
Distribusjonsinntekter	3 913	4 496
Andre inntekter	651	947
Sum	13 704	15 829

Størstedelen av inntektene kommer fra energikunder lokalisert rundt Oslo, Akershus og Østfold, hvor også selskapets eiendeler er lokalisert. Inntekter fra konsernets strømselskaper i Sverige utgjør 823 millioner kroner, mens engasjert kapital i de svenske selskapene er 97 millioner kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 6 Varige driftsmidler

Millioner kroner	Fiber, tekn.utstyr og løsøre	Kraftanlegg	Fjernvarme og andre fornybare energianlegg	Nett	Anlegg under utførelse	Annen eiendom	Sum
Balanseført verdi per 31. desember 2009	820	3 840	3 314	8 682	1 992	162	18 809
Regnskapsåret 2010							
Balanseført verdi per 1. januar 2010	820	3 840	3 314	8 682	1 992	162	18 809
Driftsinvesteringer	49	47			1 366	9	1 471
Balanseførte lånekostnader					55		55
Overført fra anlegg under utførelse	316	(132)	909	433	(1 526)		0
Avhendet virksomhet	(550)				(24)		(574)
Avgang til bokført verdi							
Avskrivninger 2010	(191)	(43)	(151)	(465)		(4)	(854)
Nedskrivninger 2010	(50)				(300)		(350)
Balanseført verdi per 31. desember 2010	394	3 712	4 072	8 650	1 563	167	18 557
Per 31. desember 2010							
Anskaffelseskost	1 765	6 825	4 674	13 422	1 876	202	28 764
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(1 371)	(3 113)	(603)	(4 772)	(313)	(35)	(10 208)
Balanseført verdi per 31. desember 2010	394	3 712	4 072	8 650	1 563	167	18 557
Regnskapsåret 2011							
Balanseført verdi per 1. januar 2011	394	3 712	4 072	8 650	1 563	167	18 557
Driftsinvesteringer	89				1 080		1 169
Balanseførte lånekostnader					38		38
Overført fra anlegg under utførelse	60	386	256	440	(1 142)		
Avhendet virksomhet							

Avgang til bokført verdi	(19)		(316)	(2)	(4)	(341)	
Avskrivninger 2011	(148)	(45)	(151)	(446)	(3)	(793)	
Nedskrivninger 2011							
Balanseført verdi per 31. desember 2011	376	4 053	4 177	8 328	1 539	160	18 632

Per 31. desember 2011

Anskaffelseskost	1 853	7 211	4 930	13 423	1 852	198	29 467
Akkumulerte avskrivninger	(1 334)	(3 158)	(754)	(5 095)	(13)	(38)	(10 836)
Akkumulerte nedskrivninger	(143)				(300)		(443)
Balanseført verdi per 31. desember 2011	376	4 053	4 177	8 328	1 539	160	18 632

Kapitaliseringssats lånekostnader					5%		
Avskrivningsprosent	3-33	2-5	2-10	2-7		0-5	

Konsernet balansefører lånekostnader med 38 millioner kroner i 2011 på eiendeler som kvalifiserer for det. Veid gjennomsnittlig lånerente for konsernet er benyttet.

Det vises til note 8 vedrørende gjennomførte verdifallstester.

Konsernet har per 31. desember 2011 samlede framtidige leieforpliktelser knyttet til kontorbygg og trafostasjoner på 1378 millioner kroner i nominelt beløp:

Millioner kroner

2012	122
2013	123
2014	125
2015	127
2016	130
2017 og senere	751
Samlede leieforpliktelser	1 378

Leiekontraktene er operasjonelle og har varierende betalingsterminer, prisreguleringsklausul og rett til forlengelse av leieforholdet. I 2011 ble det resultatført 120 millioner kroner i leie av kontorbygg og trafostasjoner.

[Last ned til Excel](#)

Note 7 Immaterielle eiendeler

Millioner kroner	Kunde- porteføljer	Vannfalls- rettigheter	Sum	Goodwill	Sum immaterielle eiendeler
Balanseført verdi per 31. desember 2009	29	253	282	2 000	2 282

Regnskapsåret 2010

Tilgang ved oppkjøp	13		13	148	161
Driftsinvesteringer	2		2	9	11
Avhendet virksomhet				(5)	(5)
Nedskrivninger				(50)	(50)
Avskrivninger	(10)		(10)		(10)
Balanseført verdi per 31. desember 2010	34	253	287	2 102	2 389

Per 31. desember 2010

Anskaffelseskost	92	356	448	2 718	3 166
Akkumulerte avskrivninger	(58)	(103)	(161)	(518)	(679)
Akkumulerte nedskrivninger				(98)	(98)
Balanseført verdi per 31. desember 2010	34	253	287	2 102	2 389

Regnskapsåret 2011

Driftsinvesteringer				7	7
Avgang				(5)	(5)
Avskrivninger	(10)		(10)		(10)
Balanseført verdi per 31. desember 2011	24	253	277	2 104	2 381

Per 31. desember 2011

Anskaffelseskost	92	356	448	2 720	3 168
Akkumulerte avskrivninger	(68)	(103)	(171)	(518)	(689)
Akkumulerte nedskrivninger				(100)	(100)
Balanseført verdi per 31. desember 2011	24	253	277	2 104	2 381

Det vises til note 8 vedrørende gjennomførte verdifallstester.

[Last ned til Excel](#)

Note 8 Verdifallstester

Hafslund-konsernet har betydelige eiendeler, både varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, hvor balanseførte verdier baserer seg på estimer. Varige driftsmidler er balanseført til anskaffelseskost, og avskrives lineært til restverdi over forventet utnyttbar levetid. Varige driftsmidler knyttet til konsernets kraftproduksjon ble ved implementering av IFRS verdsatt til virkelig verdi. Restverdi og utnyttbar levetid estimeres. Goodwill har ingen direkte anskaffelseskost, men baseres på konsernets egne verdsettelse i forbindelse med virksomhetsoppkjøp. Goodwill allokeres til konsernets kontantgenererende enheter. Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid samt goodwill avskrives ikke. Disse eiendelene testes derfor årlig for verdifall.

Konsernet overvåker løpende indikasjoner på mulig verdifall. I tilfelle indikasjoner på mulig verdifall gjennomføres verdifallstester umiddelbart. Dersom verdifallstestene tilsier at de balanseførte verdiene ikke lenger kan forsvares foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. De gjennomførte verdifallstestene som årlig gjennomføres i 4. kvartal 2011 bekrefter at de balanseførte verdiene til de kontantgenererende enhetene forsvares. Tabellen nedenfor viser balanseførte verdier for fordelt på de enkelte kontantgenererende enhetene:

Millioner kroner Resultatenhet	Driftsmidler	Immaterielle eiendeler	Sum	Akkumulerte nedskrivninger	Diskonterings- rente før skatt	Terminalverdi år	Vekst terminalverdi
Kraftproduksjon	4 109	253	4 362		7,4%	2019	1,5%
Nett	8 837	266	9 103		5,7%	2043	1,5%
Varme	4 922	583	5 505		8%	2027	1%
Marked	124	1 230	1 354	93	8,4%	2017	1,5%
Pellets	278		278	300	10,4%	2017	1,5%
Annen virksomhet	362	49	411	148	9,6 % - 10,8 %	2017	1,5%
Sum	18 632	2 381	21 013	541			

I 2010 ble svake markedsforhold og redusert dekningsbidrag innen det europeiske pelletsmarkedet ansett som indikator på verdifall knyttet til konsernets pelletsanlegg på Averøya. Verdifallstest resulterte i nedskrivning av pelletsfabrikken med 300 millioner kroner. Det ble også foretatt en nedskrivning for de kontantgenererende enhetene Embriq og Nextnet (annen virksomhet) i 2010 på 100 millioner kroner, hvorav goodwill ble nedskrevet med 50 millioner kroner og varige driftsmidler med 50 millioner kroner.

Kontantstrømmer knyttet til resultatenhetene identifiseres og neddiskonteres. Gjenvinnbart beløp av en kontantgenererende enhet beregnes basert på hvilken verdi eiendelen vil gi for virksomheten. Nåverdien av fremtidige kontantstrømmer tar utgangspunkt i budsjett for 2012 samt prognoser for de fire påfølgende årene før terminalverdien fastsettes. For kraftproduksjon, nett og varme benyttes kontantstrømmer for en lengre periode før terminalverdien fastsettes, da disse er forutsigbare på lengre sikt. Benyttet diskonteringsrente reflekterer den spesifikke risikoen til resultatenheten.

Fremtidige kontantstrømmer legger til grunn en rekke forutsetninger. Forutsetninger som er lagt til grunn for kraftpriser, oljepriser og valuta benytter forwardpriser på Nasdaq OMX, ICE og Norges Bank på tidspunkt for de gjennomførte verdifalltestene. Det er i 2014 lagt til grunn kraftpris på 34,7 øre/kWh og oljepris på 62,6 øre/kWh, samt USD kurs på 6. Det forutsettes normalproduksjon for kraftproduksjon og varmevirksomheten. Normalproduksjon for kraftproduksjonsvirksomheten på 3100 GWh legger til grunn 10 års vannhistorikk justert for effektivitetsforbedringer. Normalproduksjon på 1658 GWh i 2012 for fjernvarmevirksomheten (inngår i Varmer) legger til grunn snitt temperaturforhold siste 10 år, justert for eksisterende og planlagte kundetilknytninger. Innen strømsalg legges til grunn flat kundeutvikling etter 2014, ingen endringer i forbruksmønster og svakt fallende marginutvikling. For pelletsvirksomheten forutsettes det et årlig produksjonsvolum på 400 000 tonn pellets fra 2014 og en pelletspris på rundt 135 Euro/tonn i 2014 som deretter øker med 1 %. Verdifallstesten av Bio-El anlegget forutsetter at spotprisen for mottak av avfall øker med 25 prosent frem til 2014 og deretter årlig økning på 2,1 prosent frem til terminalåret. Dagens inntektsrammemodell for nettvirksomheten forutsettes videreført frem til terminalåret.

Sensitivitet ved estimering av gjenvinnbart beløp

Gjennomførte sensitivitetstestene viser god robusthet for de kapitaltunge enhetene i konsernet.

Estimering av gjenvinnbart beløp baserer seg på antakelser om framtidig utvikling på en rekke områder. Dette vil blant annet være framtidig utvikling i energimarkedet, temperatur, økonomisk vekst og forbruksmønster. Hafslund konsernet har gjennomført sensitivetsanalyser hvor en har sett på hvilke konsekvenser ulike endringer i forutsetningene har på gjenvinnbart beløp. Dette gjelder for eksempel fall i kraftpriser, lavere energiproduksjon, en reduksjon på 20 prosent av kontantstrømmen i terminalverdiåret eller en økning på 20 prosent i diskonteringsrenten. Gjenvinnbart beløp for konsernet er mest sensitiv for endringer i kraftpris og regulatorisk utvikling innen nettvirksomheten. En permanent reduksjon i kraftprisene på 20 prosent reduserer gjenvinnbart beløp med omtrent 2 milliarder kroner, og innebærer ingen nedskrivningsbehov for konsernet.

Sensitivitetstestene for energigjenvinningsanlegget Bio-El Fredrikstad (inngår i Varmer) og for pelletsanlegget viser imidlertid liten robusthet i forhold til en negativ utvikling i forutsetningene for sentrale verdidrivere knyttet til for eksempel utvikling i pris på mottak av avfall for energigjenvinningsanlegget eller i pelletsprisen, råvarepris og valutakryss EUR/USD for pelletsvirksomheten. Energigjenvinningsanleggets framtidige lønnsomhet er avhengig av en positiv utvikling innen avfallsmarkedet. Energigjenvinningsanlegget BioEl Fredrikstad har en balanseført verdi på 357 millioner kroner og pelletsanlegget 278 millioner kroner ved utgangen av 2011.

[Last ned til Excel](#)

Note 9 Investering i tilknyttet selskap

Millioner kroner	Anskaffelses- tidspunkt	Anskaffelseskost	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel
Rakkestad Energiverk AS	2001	43	Rakkestad	33%	33%
Infratek ASA	2009	380	Oslo	43,3%	43,3%
Glommens og Laagens Brukseierforening	1903		Lillehammer	22,3%	22,3%

Millioner kroner	2011	2010
Balanseført verdi 1. januar	430	439
Andel resultat	30	50
Utbytte	(27)	(55)
Korrigert fjorårsresultat Infratek ASA	(7)	(4)
Balanseført verdi 31. desember	426	430

Årets avskrivning merverdi	1	1
Merverdi per 31. desember	7	7

Konsernets andel av resultat, eiendeler og gjeld i de tilknyttete selskapene, hvorav Infratek ASA er børsnotert:

	Registrert i	Eiendeler	Gjeld	Salgsinntekter	Årets resultat
Rakkestad Energiverk AS	Rakkestad	34	9	23	1
Infratek ASA	Oslo	714	504	1 251	31
Glommens og Laagens Brukseierforening	Lillehammer	52	7	18	(1)
Sum		799	520	1 292	30

[Last ned til Excel](#)

Note 10 Finansielle instrumenter etter kategori

Følgende prinsipper for etterfølgende måling av finansielle instrumenter er anvendt for finansielle eiendeler i balansen:

Millioner kroner	Eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Tilgjengelig for salg	Utlån og fordringer	Totalt
Eiendeler per 31. desember 2011				
Langsiktige fordringer			431	431
Aksjer og andeler	102			102
Derivater	26			26
Kundefordringer og andre fordringer			1 708	1 708

Kontanter og kontantekvivalenter			870	870
----------------------------------	--	--	-----	-----

Sum finansielle eiendeler 31. desember 2011	128		3 009	3 137
--	------------	--	--------------	--------------

Eiendeler per 31. desember 2010

Langsiktige fordringer			360	360
Aksjer og andeler	743	1 584		2 327
Derivater	74			74
Kundefordringer og andre fordringer			5 188	5 188
Kontanter og kontantekvivalenter			211	211
Sum finansielle eiendeler 31. desember 2010	817	1 584	5 759	8 160

Forpliktelser per 31. desember 2011	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Andre finansielle forpliktelser	Totalt
Lån	7 843	3 006	10 849
Derivater	86		86
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		1 514	1 514
Sum finansielle forpliktelser 31. desember 2011	7 929	4 520	12 449

Forpliktelser per 31. desember 2010

Lån	13 659		13 659
Derivater	2		2
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld		1 646	1 646
Sum finansielle forpliktelser 31. desember 2010	13 661	1 646	15 307

Endringer i finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet inngår i posten andre (tap)/gevinster i resultatregnskapet.

Konsernet har aksjeinvesteringer i en ventureportefølje. Ventureporteføljen styres risiko- og rapporteringsmessig samlet og vurderes til virkelig verdi. Investeringene vurderes til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi for aksjeinvesteringer er ført under andre (tap)/gevinster - netto. Aksjeposten i Renewable Energy Corporation ASA (REC) er solgt i 2011 til kurs 3,40 per aksje. Salg og nedskrivning av konsernets investering i REC har medført en omklassifisering av samlet verdiregulering fra utvidet resultat til over resultat, som resultat investering i Renewable Energy Corporation ASA, på 192 millioner kroner i 2011.

Investeringer hvor markedsverdien er større enn 10 millioner kroner ved utgangen av 2011:

Millioner kroner	Antall aksjer	Eierandel	Balanseført verdi 2011-12-31
Glo	266 531	10,89%	42
Nextnet	2 169 642	100,00%	40
Chapdrive AS	2 237 948	12,79%	14
Øvrige			6
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet			102

Investeringene til virkelig verdi over resultat og tilgjengelig for salg er vurdert til markedsverdi basert på følgende metoder:

1. For selskaper notert på børs eller OTC liste, benyttes notert kurs på balansedagen.
2. For eierposter som ikke er aktivt omsatt, er siste emisjonspris eller transaksjonsverdi lagt til grunn.
3. I tilfeller hvor det ikke er hensiktsmessig å benytte notert kurs eller transaksjonsverdi, benyttes neddiskonterte framtidige kontantstrømmer og/eller multiplert basert på vurdering mot sammenliknbare selskaper.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2011:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:				
Aksjer og andeler		102		102
Derivater			26	26
Sum eiendeler	0	102	26	128
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet:				
Lån		7 843		7 843
Derivater			86	86
Sum forpliktelser	0	7 843	86	7 929

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2011:

	Aksjer og andeler	Derivater	Sum
Åpningsbalanse	679	74	753
Salg i perioden	(595)		(595)
Overføring til nivå 2	(63)		(63)
Gevinst eller tap ført i resultatet	(21)	(124)	(145)
Utgående balanse	0	(50)	(50)

Aksjeinvesteringene er i sin helhet basert på metode 2. Hafslund inngikk avtale med Eidsiva Vekst 22. desember om å slå sammen sin investeringsvirksomhet ved at Hafslunds ventureportefølje legges inn i et felleseid selskap med Eidsiva Vekst; Energy Future Invest AS (EFI). Aksjeinvesteringen er verdsatt til transaksjonsverdi ved avtalt overføring til EFI. Transaksjonen gjennomføres med virkning fra 2012. Hafslund og Eidsiva vil eie 49,5 prosent hver av EFI. Den nye sammenslåtte porteføljen vil bestå av hel- og deleierskap i til sammen 12 selskaper og en betydelig kontantbeholdning. Det har ikke vært identifisert "dag 1 gevinster".

[Last ned til Excel](#)

Note 11 Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Hafslund solgte sin eierandel i Renewable Energy Corporation (REC) ASA på 89 millioner aksjer (8,93 prosent) 9. desember 2011 til kurs 3,40. Investeringen var klassifisert som «finansielle eiendeler tilgjengelig for salg». Salg og nedskrivning av konsernets investering i REC har medført en omklassifisering av samlet verdiregulering fra utvidet resultat til over resultatet som investering i Renewable Energy Corporation ASA på 192 millioner kroner.

Balanseført verdi 1. januar	1 584	3 432
Tilgang		464
Avgang	(300)	(459)
Realisert (tap)/gevinst ført over resultat	(1 090)	(1 991)
Netto urealisert (tap)/gevinst ført direkte mot egenkapitalen	(194)	138
Balanseført verdi 31. desember	0	1 584
Last ned til Excel		

Note 12 Langsiktige fordringer

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Rentebærende lån og fordringer	274	232
Innskudd pensjonskasse	116	116
Netto pensjonsmidler	30	
Annet	42	12
Sum langsiktige fordringer	462	360

Alle langsiktige fordringer forfaller senere enn 1 år etter balansedagen. Virkelig verdi av langsiktige fordringer tilsvarer balanseført verdi.

[Last ned til Excel](#)

Note 13 Kundefordringer og andre fordringer

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Kundefordringer	811	1 092
Avsetning til dekning av tap	(25)	(15)
Kundefordringer netto	786	1 077
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	667	2 131
Rentebærende fordringer	42	20
Fordring ved salg av Fibernett		1 377
Andre fordringer	213	583
Sum kundefordringer og andre fordringer	1 708	5 188

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer tilsvarer balanseført verdi. Se for øvrig note 3 for nærmere beskrivelse.

[Last ned til Excel](#)

Note 14 Betalingsmidler

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Betalingsmidler innenfor konsernkonto	454	
Betalingsmidler utenfor konsernkonto	416	211
Sum betalingsmidler	870	211

Av bankinnskudd på 870 millioner kroner utgjør 14 millioner kroner sikkerhetsstillelse knyttet til krafthandelsvirksomheten. Hafslundkonsernet har to konsernkontosystemer, et i DNB og et i Nordea. Et konsernkontosystem innebærer solidaransvar mellom deltakende selskaper. Hafslund ASAs konti utgjør eneste direkte mellomværende med bankene, mens innskudd og trekk på datterselskapenes konti betraktes som interne mellomværende med Hafslund ASA. Deltakende selskap i konsernkontosystemene har et solidarisk selvskyldneransvar for samlet trekk i de to konsernkontosystemene begrenset oppad til 400 millioner kroner, som er trekkramme.

[Last ned til Excel](#)

Note 15 Aksjekapital og overkurs

Aksjekapitalen i Hafslund ASA per 31. desember består av følgende aksjeklasser:

Millioner kroner	A-aksjer	B-aksjer	Sum aksjer	Overkurs	Sum
Per 31. desember 2010	115	80	195	4 080	4 275
Per 31. desember 2011	115	80	195	4 080	4 275

Aksjenes pålydende er kr 1,-. Det er ingen utestående aksjeopsjoner. B-aksjene gir ikke stemmerett. For øvrig gir hver aksje rett i selskapet. Hafslund har per 31. desember 2011 en beholdning på 397 361 B-aksjer (2010:451 161 B-aksjer).

De største aksjonærene i Hafslund ASA per 31. desember 2011 var:

(i tusen aksjer)	A-aksjer	B-aksjer	Sum	Eierandel	Stemmeandel
Oslo kommune	67 525	37 343	104 868	53,7%	58,5%
Fortum Forvaltning AS	37 853	28 706	66 559	34,1%	32,8%
Østfold Energi AS	5 201	4	5 205	2,7%	4,5%
Odin Norden		3 880	3 880	2%	
Sum > 1 % eierandel	110 579	69 933	180 512	92,5%	95,8%
Sum øvrige	4 849	9 825	14 674	7,5%	4,2%
Totalt antall aksjer	115 428	79 758	195 186	100%	100%

[Last ned til Excel](#)

Note 16 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Leverandørgjeld	482	464

Skyldige offentlig trekk	619	271
Påløpte rentekostnader	159	193
Påløpte kostnader	520	636
Øvrige forpliktelser	353	353
Sum leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	2 133	1 917

[Last ned til Excel](#)

Note 17 Lån

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Langsiktige lån		
Obligasjonslån fast rente	4 235	4 138
Obligasjonslån flytende rente	1 206	1 013
Andre lån	3 606	5 108
Sum langsiktige lån	9 047	10 259
Kortsiktige lån		
Obligasjonslån flytende rente	256	383
Sertifikatlån	750	1 581
Andre lån	796	1 436
Sum kortsiktige lån	1 802	3 400
Sum lån	10 849	13 659

Alle lån med opptakstidspunkt før 1. januar 2010 er balanseført til virkelig verdi som er beregnet ved å neddiskontere lånenes kontantstrømmer. Virkelig verdi inkluderer ikke påløpte renter. Som diskonteringssats er rentekurven for norske swaprenter pluss Hafslunds kredittspreader benyttet. Fra og med 1. januar 2010 blir nye lån vurdert til amortisert kost, dette utgjorde 3 006 millioner kroner ved årsskiftet.

Nominelt beløp per 31. desember 2011 var 10 613 millioner kroner. Tilsvarende beløp per 31. desember 2010 var 13 535 millioner kroner.

Følgende kredittspreader er benyttet:

Kredittspread (basispunkter)

Løpetid (år)	2011-12-31	2010-12-31
0,25	20	17
0,5	20	17
1	5	14
2	92	67
3	115	95
4	125	108
5	135	120

6	140	125
7	145	130
8	148	133
9	152	137
10	155	140

Endringen i kredittspreader i løpet av 2011 utgjør isolert sett en reduksjon i lånedporteføljens virkelige verdi på 20 millioner kroner. Tilsvarende endring i 2010 var en reduksjon på 49 millioner kroner.

Konsernets lån er eksponert for renteendringer i markedet basert på følgende løpetid på renten på lånene:

	2011-12-31	2010-12-31
0-6 måneder	6 603	9 533
6-12 måneder		
1-3 år	1 109	351
Over 3 år	3 137	3 775
Sum lån	10 849	13 659

Hafslund har en syndikert trekkfasilitet på 3 600 millioner kroner med løpetid til 17. juni 2016. Hafslund har en betinget opsjon på inntil to års forlengelse. Långiver er et banksyndikat bestående av seks nordiske banker. Trekkfasiliteten benyttes som back-stop for løpende sertifikatlån og generell likviditetsreserve. Ved årsskiftet var hele fasiliteten ubenyttet. Konsernet har videre en bilateral trekkfasilitet på 400 millioner kroner som var ubenyttet ved årsskiftet. I tillegg har konsernet kassekreditt i Nordea på 400 millioner kroner som også var ubenyttet ved årsskiftet.

Hafslund har negativ pantsettelsesklausul i låneavtalene. Enkelte av avtalene har bestemmelser om at det ikke skal avhendes vesentlige eiendeler uten etter samtykke og eierskapsklausul som sier at over 50 prosent av selskapets aksjekapital skal eies av dagens eiere, eller aksjonærer som har en kredittrating på minimum A- (Standard & Poor) eller A3 (Moody's), eller har samtykke fra bankene.

Forfallsprofil rentebærende lån:

	2011-12-31	2010-12-31
0-6 mnd	1 006	3 072
6-12 mnd	796	328
1-3 år	3 115	2 892
4-5 år	2 836	3 546
Over 5 år	3 096	3 820
Sum lån	10 849	13 659

[Last ned til Excel](#)

Note 18 Utsatt skatt

Utsatt skatt nettoføres i balansen når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt.

Følgende beløp er blitt nettoført:

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Utsatt skattefordel som reverseres senere enn 12 måneder	117	104
Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	50	21
Sum utsatt skattefordel	167	125
Utsatt skatt som reverseres senere enn 12 måneder	3 213	3 096
Utsatt skatt som reverseres innen 12 måneder	140	
Sum utsatt skatt	3 353	3 096
Sum utsatt skatt - netto	3 186	2 971

	2011	2010
Endring i balanseført utsatt skatt		
Balanseført verdi 1. januar	2 971	2 951
Resultatført i perioden	213	22
Ført mot egenkapitalen i perioden	2	(2)
Balanseført verdi per 31. desember	3 186	2 971

Endring utsatt skatt og utsatt skattefordel (millioner kroner):

Utsatt skatt	Driftsmidler	Kortsiktige forskjeller	Sum
Per 31. desember 2009	2 976	0	2 976
Resultatført i perioden	26	(21)	5
Ført mot egenkapitalen i perioden	(2)		(2)
Per 31. desember 2010	3 000	(21)	2 979
Resultatført i perioden	203	159	362
Ført mot egenkapitalen i perioden		2	2
Per 31. desember 2011	3 203	140	3 343

Millioner kroner	Pensjoner	Lån og forpliktelser	Annet	Framførbart underskudd	Sum
Per 31. desember 2009	(79)	(26)	100	(20)	(25)
Resultatført i perioden	64	(60)	(4)	17	17
Per 31. desember 2010	(15)	(86)	96	(3)	(8)
Resultatført i perioden	25	(31)	(146)	3	(149)
Per 31. desember 2011	10	(117)	(50)	0	(157)

Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart underskudd er balanseført i den grad det er sannsynlig at konsernet kan anvende dette mot framtidig skattepliktig overskudd. Konsernet har balanseført utsatt skattefordel knyttet til skattemessig framførbart underskudd i sin helhet.

[Last ned til Excel](#)

Note 19 Pensjonskostnader, -forpliktelser og -midler

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger organisert i pensjonskasser og forsikringsselskaper. Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger fra selskapene, som hovedsakelig fastsettes på basis av aktuarberegninger. Konsernet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. I henhold til lov om obligatorisk tjenstepensjon er det etablert avtaler om innskuddspensjon med virkning fra 1. juli 2006 i alle selskaper som ikke har hatt kollektive pensjonsordninger for ansatte. Fra 1. januar 2010 har de fleste selskapene tegnet uførepensjonsforsikring for ansatte med innskuddspensjon. 488 ansatte var dekket gjennom ytelsesplaner i Hafslunds to pensjonskasser per 31. desember 2011. I tillegg utbetalte pensjonskassene pensjon til i alt 1136 personer. Utover dette har konsernet innskuddsplaner i ulike forsikringsselskaper. Hafslund endret pensjonsordningene fra 1. januar 2007. Dette innebærer at pensjonskassene ble stengt for opptak av nye medlemmer. Samtidig ble innskuddsplaner for nyansatte innført. De fleste ansatte er omfattet av avtalefestet ordning for førtidspensjonering som er en ytelsesbasert pensjonsplan som ligger under LO-NHO-ordningen om avtalefestet pensjon (AFP).

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi ved utgangen av året. Pensjonsforpliktelsene (netto nåverdi av pensjons-ytelsen opptjent på balansedagen justert for framtidige lønnsøkninger) er vurdert etter beste estimat basert på forutsetninger per balansedagen. De actuarielle beregningene av pensjonsforpliktelsene er utført av uavhengig aktuar. Forutsetningene for lønnsøkninger, økning i pensjonsutbetalinger og G-regulering er testet mot historiske observasjoner, inngåtte tariffavtaler og forholdet mellom enkelte forutsetninger.

Ansatte som slutter før pensjonsalder, mottar fripolise. Hafslunds pensjonskasser forvalter fripolisene som knytter seg til opptjente rettigheter i kommunale ytelsesplaner. Hafslund er økonomisk forpliktet til å justere fripolisene i takt med økningen i folketrygdens grunnbeløp. Fra tidspunktet for utstedelse av fripoliser opptjent i andre ytelsesplaner, er Hafslund fritatt for ytterligere forpliktelser overfor den ansatte som fripolisen gjelder for. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunktet for utstedelse av fripolisene og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og midler.

Millioner kroner	2011-31-12	2010-31-12
Balanseført forpliktelse:		
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	2 443	2 091
Virkelig verdi på pensjonsmidler	(1 775)	(1 563)
Faktisk netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	668	528
Nåverdi av forpliktelse for ikke fondsbaserte ordninger	291	332
Ikke resultatførte estimatavvik	(1 108)	(907)
Arbeidsgiveravgift	119	104
Netto pensjonsforpliktelse i balansen (inkl arbeidsgiveravgift)	(30)	57

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året:

Pensjonsforpliktelse per 1. januar (ekskl. arbeidsgiveravgift)	2 423	2 367
Avhendet virksomhet		
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	43	42
Rentekostnad	89	89
Estimatendringer	286	201
Utbetalte ytelser	(99)	(104)

Forpliktelser ved planendring og oppkjøp	(8)	(172)
--	-----	-------

Pensjonsforpliktelse per 31. desember (ekskl. arbeidsgiveravgift)	2 734	2 423
--	--------------	--------------

Endring i pensjonsmidlenes virkelig verdi:

Virkelig verdi på pensjonsmidler per 1. januar	1 563	1 644
Avhendet virksomhet		
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	98	92
Estimatendringer	77	(188)
Totalt tilskudd	124	104
Totale utbetalinger fra fond	(87)	(89)
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31. desember	1 775	1 563

Minste pensjonsforpliktelse, som er netto nåverdi av pensjonsforpliktelsen basert på nåværende pensjonsgivende inntekt opptjent på balansedagen, var 31. desember 2011 og 2010 henholdsvis 2276 millioner kroner og 1987 millioner kroner. Forventet innbetaling i 2011 utgjør 141 millioner kroner.

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn:	2011	2010
Diskonteringsrente	2,6%	4%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,1%	5,4%
Årlig lønnsvekst	3,3%	3,8%
G-regulering	3,3%	3,8%
Regulering av løpende pensjon	0,1%	3%

Demografiske forutsetninger som er lagt til grunn ved beregningene, er basert på uføregrunnlaget IR73 omregnet til intensitetsmetode og det dynamiske dødelighetsgrunnlaget GAP07 utviklet av GablerWassum AS.

Forventet langsiktig avkastning på pensjonsmidlene er basert på en estimert statsobligasjonsrente per 31. desember, justert for avkastningsforskjeller for ulike investeringskategorier som pensjonsmidlene er plassert i. Den forventete langsiktige avkastningen er basert på langsiktig historisk avkastning. Faktisk avkastning på pensjonsmidlene i 2011 var 83 millioner kroner (70 millioner kroner i 2010).

Millioner kroner	2011	2010
Årets pensjonsopptjening	43	42
Rentekostnad	89	89
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	(98)	(92)
Amortisering av forpliktelse ved planendring	(25)	(172)
Amortisering av estimeringstap/(gevinst)	56	25
Arbeidsgiveravgift	2	(18)
Medlemsinnskudd	(1)	
Pensjonskostnad ytelsesplaner	66	(126)
Pensjonskostnad tilskuddsplaner	19	15

Pensjonsmidlene er investert i obligasjoner og pengemarkedsplasseringer utstedt av den norske stat, norske kommuner, finansinstitusjoner og foretak. Obligasjoner i utenlandsk valuta er valutasikret. Investeringene i aksjer er begrenset til 35 prosent av totale pensjonsmidler. Det er investert i både norske og utenlandske aksjer. Estimatavviket er fordelt forholdsmessig mellom de enkelte aktivaklasser.

Pensjonsmidlene består av:

Millioner kroner	2011-31-12		2010-31-12	
Egenkapitalinstrumenter	576	33%	516	33%
Rentebærende instrumenter	1 142	63%	985	63%
Annet	57	4%	63	4%
Virkelig verdi pensjonsmidler	1 775	100%	1 563	100%

Oversikt over pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonseiendeler:

Millioner kroner	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen	2 734	2 423	2 367	2 367	2 397
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	1 775	1 563	1 644	1 644	1 792
Underdekning	959	860	723	723	605

[Last ned til Excel](#)

Note 20 Andre (tap) / gevinster netto

Millioner kroner	2011	2010
Andre finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultat		
Verdiendring aksjer	(27)	(26)
Mottatt utbytte		60
Andre finansinntekter	96	63
Derivater		
Renteswapper - lån	1	24
Valutaterminkontrakter	(18)	13
Opsjoner	6	(6)
Terminkontrakter	(110)	36
Salg finansielle eiendeler		
Gevinst salg aksjer	68	893
Sum andre (tap)/gevinster netto	17	1 058

[Last ned til Excel](#)

Note 21 Andre driftskostnader

Millioner kroner	2011	2010
Vedlikeholdskostnader	682	670
Kjøp av tjenester	149	132
Husleie, strøm etc.	179	168
Salgs- og markedsføringskostnader	133	124
Annet	487	470
Sum andre driftskostnader	1 630	1 564

Det er i 2011 for konsernet regnskapsført honorar til revisor på 9,7 millioner kroner (7,8 millioner kroner i 2010). Honoraret fordeler seg på lovpålagt revisjon med 6,8 millioner kroner, andre attestasjonstjenester med 0,7 millioner kroner, skatterådgivning med 1,5 millioner kroner og andre tjenester utenfor revisjon med 0,7 millioner kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 22 Lønnskostnader

Millioner kroner	2011	2010
Lønn	615	554
Arbeidsgiveravgift	100	93
Pensjonskostnader - ytelsesplaner	66	(126)
Pensjonskostnader - tilskuddsplaner	19	15
Andre ytelser	64	46
Sum lønn og andre personalkostnader	864	582

Godtgjørelse til ledende ansatte

Tusen kroner	2011	2010
Lønn og andre kortsiktige ytelser til ledende ansatte	38 802	22 540
Opptjente pensjonsrettigheter	2 854	2 861
Styrehonorar	2 650	2 157
Sum godtgjørelse til ledende ansatte	44 306	27 558

Tusen kroner	2011-31-12	2010-31-12
Lån til ledende ansatte	4 293	3 060

Antall ansatte i konsernet er 1207

[Last ned til Excel](#)

Note 23 Finanskostnader

Millioner kroner	2011	2010
Rentekostnader lån	(513)	(528)
Verdiendring lån til virkelig verdi	(89)	27
Aktivering av byggelånsrenter	38	55
Agiovinning/(-tap)	14	(1)
Andre finanskostnader	(34)	(24)
Sum finanskostnader	(584)	(471)

[Last ned til Excel](#)

Note 24 Skattekostnad

Millioner kroner	2011	2010
Betalbar skatt	243	525
Utsatt skatt	213	48
Sum skattekostnad	456	573

Skatten på resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde framkommet dersom nominell skattesats hadde vært benyttet. Differansen er forklart som følger:

Millioner kroner	2011	2010
Resultat før skattekostnad inkl. avhendet virksomhet	(241)	182
Skatt beregnet med nominell skattesats (28 %)	67	(51)
Grunnrenteskatt	(200)	(257)
Salg og verdiendring aksjer	(300)	(280)
Permanente forskjeller	(7)	9
Endring vurdering utsatt skattefordel	(6)	
Resultat tilknyttete selskap	6	13
Nedskrivninger goodwill		(14)
Andre justeringer	(16)	7
Sum skattekostnad	(456)	(573)

Effektiv skattesats	(189%)	315%
---------------------	--------	------

Endring i effektiv skattesats skyldes hovedsakelig at kun 3 prosent av avkastningen på aksjeinvesteringer beskattes, samt belastning av grunnrenteskatt.

[Last ned til Excel](#)

Note 25 Kontantstrøm fra driften

Millioner kroner	2011	2010
Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA)	1 145	1 922
Justeringer for:		
- resultat salg driftsmidler & virksomhet	(6)	(870)
- resultat vedrørende investering i REC	1 090	1 991
- resultat finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	50	(145)
- andre ikke likviditetsposter	5	6
Endringer i arbeidskapital:		
- Varer	(3)	(34)
- Kundefordringer og andre fordringer	2 055	(1 379)
- Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	204	(241)
Kontantstrøm fra driften	4 540	1 249

[Last ned til Excel](#)

Note 26 Betingete utfall

Skatt på genvist ved salg av aksjer

Som et ledd i konsernets strategi for å profesjonalisere eiendomsdriften, samt ytterligere rendyrke netteierfunksjonen, gjennomførte Hafslund konsernet i 2006 og 2007 utfisjonering av en rekke eiendommer fra Hafslund Nett AS. Samlet omfattet dette 58 eiendommer som ble overført til i alt 11 eiendomsselskaper organisert som en del av konsernets eiendomsvirksomhet. I 2006 og 2007 ble aksjene i to av selskapene solgt (Hatros I AS og Hatros II AS). Hafslund anså salgene av aksjene som skattefrie etter fritaksmetoden Sentralskattekontoret for Storbedrifter hevder at salget av aksjene i Hatros I rammes av den ulovfestede gjennomskjæringsregelen. Hafslund klaget vedtaket inn for Skatteklagenemnda. Hafslund mottok vedtak i Skatteklagenemnda i juni 2011, hvor de stadfester at grunnlaget for ulovfestet gjennomskjæring er til stede. Ny ligning for 2006 med skatt på 95 millioner kroner er mottatt og betalt. Skatteklagenemndas vedtak kan ikke påklages. Hafslund har tatt ut stevning i saken. Når det gjelder salget av Hatros II AS har Hafslund mottatt varsel om at Sentralskattekontoret for Storbedrifter hevder at salget av aksjene i Hatros II rammes av den ulovfestede gjennomskjæringsregelen, og en eventuell skatt knyttet til dette salget utgjør 172 millioner kroner. Hafslund har foretatt en samlet regnskapsmessig avsetning på 95 mill kroner ved utgangen av 2011 knyttet til disse salgene.

Mulig reguleringsansvar pensjonsforpliktelser

Saken gjelder premiekrav fra Kommunal Landspensjonskasse (KLP), vedrørende regulering av pensjonsforpliktelser knyttet til 593 tidligere ansatte/pensjonister i ulike nettselskaper. Aktuarberegninger viser at reguleringskravet tilsvarer en netto pensjonsforpliktelse på 192 millioner kroner ved utgangen av 2011. Kravene er knyttet til pensjoner omfattet av kollektive pensjonsforsikringsavtaler som er sagt opp overfor KLP i perioden 1992 til 2003. Hafslund har overfor KLP avvist kravet. Dette er dels begrunnet i at Hafslund er feil adressat for kravet, da Hafslund ikke har overtatt slike forpliktelser fra de tidligere nettselskapene. Videre er avvissningen begrunnet i at forsikringsforholdene med KLP er avsluttet og at KLP gjennom fast praksis og konkludent atferd selv har påtatt seg reguleringsansvaret.

I 2008 ble kravet fra KLP overført til Sikringsordningen som er etablert under Overføringsavtalen (for offentlige pensjonsordninger) for å dekke pensjonsforpliktelser hvor arbeidsgiver er opphørt eller hvor det av annen grunn ikke betales inn premie. Sikringsordningen tok ut søksmål mot Hafslund i juni 2009 vedrørende reguleringspremie for årene 2005 til 2008. I oktober 2010 var saken oppe for Oslo tingrett som konkluderte med at det ikke er hjemmel for Sikringsordningens regresskrav og fullt ut frifant Hafslund i søksmålet. Sikringsordningen anket til lagmannsretten, med

forventet behandling i oktober 2012. I februar 2012 inngikk Hafslund og Sikringsordningen forlik i saken. Forliket innebærer reversering av avsetning på 27 millioner kroner som gir resultateffekt i første kvartal 2012.

[Last ned som dokument](#)

Note 27 Transaksjoner med nærstående parter

Oslo kommune eier per 31. desember 2011 53,7 prosent av aksjene i Hafslund ASA. Hafslund ASA eier per 31. desember 2011 43,3 prosent av Infratek ASA. Hafslund både selger og kjøper varer og tjenester med de nærstående partene Oslo kommune og Infratek ASA. Alle transaksjoner mellom partene er basert på markedsmessige betingelser. Fordringer på nærstående parter kommer hovedsakelig fra salg av varer og tjenester. Leverandørgjeld til nærstående parter kommer hovedsakelig fra kjøp av varer og tjenester.

Millioner kroner	Oslo kommune		Infratek ASA	
Resultat:	2011	2010	2011	2010
Salg av varer og tjenester	254	320	29	40
Kjøp av varer og tjenester	119	110	365	480
Balanse:	2011-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Fordringer	41	87	4	3
Leverandørgjeld	19	17	80	64

Lån

Hafslund har to obligasjonslån på henholdsvis 500 millioner kroner og 740 millioner kroner hos Oslo Pensjonsforsikring AS, etablert i 2007 og 2008. Lånene har ti års løpetid. Begge lånene ble tatt opp til markedsmessige betingelser og er børsnoterte. Norsk Tillitsmann er avtalemotpart. Oslo Pensjonsforsikring AS er et livsforsikringsselskap som er heleid av Oslo kommune. Lånene inngår i Langsiktige lån, obligasjonslån fast rente i note 17.

Lån til nærstående selskaper:	2011	2010
Balanseført verdi 1. januar	123	129
Lån innvilget	3	9
Lån nedskrevet	(12)	
Lån tilbakebetalt	(121)	(22)
Renteinntekter	16	9
Mottatte renter	(6)	(2)
Balanseført verdi 31. desember	3	123

Hafslund har ytt lån til selskaper som inngår i konsernets ventureportefølje. Per 31. desember 2011 er utestående fordringer på selskap i porteføljen totalt 3 millioner kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 28 Oppkjøpt og solgt virksomhet

Det er ikke kjøpt eller solgt virksomhet i 2011.

I 2010 kjøpte Hafslund 49 prosent av aksjene i Energibolaget i Sverige Holding AB (EBS) med virkning fra 1. juni 2010, og med opsjon på å kjøpe resterende aksjer i 2013. EBS behandles regnskapsmessig som felleskontrollert virksomhet, og Hafslund regnskapsfører sin forholdsmessige andel av selskapets resultat og balanse. Regnskapsførte eiendeler og forpliktelser i oppkjøpsåret:

Millioner kroner	Oppkjøpstidspunkt	2010-12-31
Immaterielle eiendeler	2	5
Varige driftsmidler	6	4
Omløpsmidler	65	81
Konter	59	101
Langsiktig gjeld	19	16
Kortsiktig gjeld	68	114
Goodwill	86	86
Kjøpssum	131	

Hafslund kjøpte 100 prosent av aksjene i Göta Energi AB med virkning fra 30. juni 2010. Regnskapsførte eiendeler og forpliktelser i oppkjøpsåret:

Millioner kroner	
Fordringer	223
Kassekreditt	(209)
Sum identifiserbare eiendeler	14
Verdi fastpriskontrakter	12
Goodwill	57
Kjøpssum	83

I 2010 kjøpte Hafslund 100 % av selskapene Totalenergi AS og Integrate AS for henholdsvis 14 millioner kroner og 10 millioner kroner i kontant betaling. Merverdier på 10 millioner kroner i Totalenergi AS er identifisert som kundeporteføljer, og merverdier på 4 millioner kroner i Integrate AS er klassifisert som goodwill.

Solgt virksomhet

Hafslund solgte Hafslund Fibernett AS til PE-fondet EQT V med virkning fra 27. desember 2010. Selskapet ble solgt for 1477 millioner kroner. Som et ledd i avtalen ga Hafslund en selgerkreditt på 310 millioner kroner, mens resterende del av salgssum ble gjort opp i konanter i januar 2011. Solgte eiendeler er hovedsakelig varige driftsmidler. Selskapet har lav gjeldsandel, hvor gjelden i det vesentligste består av skatteforpliktelser og leverandørgjeld. Gevinsten fra salget ble 875 millioner kroner og fremkommer i resultatregnskapet på linjen andre (tap)/gevinster - netto. Kontantbeholdning i Hafslund Fibernett AS på salgstidspunktet var 3 millioner kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 29 Selskaper som inngår i konsolideringen

Selskap	Land/forretningskontor	Eie-/stemmeandel %
Hafslund ASA	Oslo	100
Hafslund Produksjon AS	Sarpsborg	100
Sarp Kraftstasjon AS	Sarpsborg	100
Hafslund Miljøenergi AS	Sarpsborg	100
Slagen Energigjenvinning AS	Sarpsborg	100
Hafslund Pellets Holding AS	Oslo	100
Bio Wood Norway AS	Oslo	100
Hafslund Nett AS	Oslo	100
Hafslund Driftssentral AS	Oslo	100
Hafslund Varme AS	Oslo	100
Viken Fjernvarme AS	Oslo	100
Hafslund Strøm AS	Oslo	100
NorgesEnergi AS	Kristiansand	100
Hallingkraft AS	Ål	100
Røyken Kraft AS	Røyken	51
Fredrikstad Energisalg AS	Fredrikstad	100
Total Energi AS	Florø	100
Gøta Energi AB	Kungälv	100
Energibolaget i Sverige AB	Haninge	49
Hafslund Fakturaservice AS	Oslo	100
Hafslund Kundesenter AS	Oslo	100
Hafslund Handel AS	Oslo	100
Hafslund Venture II AS	Oslo	100
Hafslund Gamma AS	Oslo	100
Hafslund Telekom Nettjenester AS	Oslo	100
NextNet AS	Flekkefjord	100
Embriq AS	Oslo	100
Embriq Services AB	Göteborg	100
Policom AB	Karlstad	100
4-Tech AS	Oslo	100
Hafslund Hedging AS	Oslo	100
Hafslund Energy Trading AS	Oslo	100
Balder Energy AS	Oslo	78
RåEl Kraft AS	Oslo	78
Vestfjorden Kraft AS	Oslo	80
Inforum Norge AS	Fredrikstad	100
Oslo Energi AS	Oslo	100
Hafslund Eiendom AS	Oslo	100
Ulven 1 AS	Oslo	100
Ulven 2 AS	Oslo	100

Slemdalsveien 105 AS	Oslo	100
Sinsenveien 86 AS	Oslo	100
Rosenkrantzgate 14 AS	Oslo	100
Hafslund USA Inc	USA	100
Hafslund Energy LLC	USA	100
Hafslund Energy Trading LLC	USA	100
Fiber Norge AS	Oslo	100

[Last ned til Excel](#)

Balanse Hafslund ASA

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Eiendeler			
Utsatt skattefordel	6	15	27
Sum immaterielle eiendeler		15	27
Sum varige driftsmidler	7	178	140
Aksjer i datterselskap og andre selskaper	8	15 182	16 365
Andre langsiktige fordringer	3, 9	3 120	3 373
Sum finansielle eiendeler		18 302	19 738
Sum anleggsmidler		18 495	19 905
Kundefordringer og andre fordringer	10	1 239	3 731
Derivater		16	6
Bank	16	665	
Sum omløpsmidler		1 920	3 737
Sum eiendeler		20 415	23 642
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital		4 348	4 350
Opptjent egenkapital		3 082	3 968
Sum egenkapital	17, 18	7 430	8 318
Avsetning for forpliktelser	3	67	55
Langsiktig rentebærende gjeld	13, 14	9 932	10 836
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser		9 999	10 891
Kortsiktig rentebærende gjeld	11	750	2 719
Leverandørgjeld		28	23
Avsatt utbytte	17	487	1 461
Betalbar skatt	6	26	

Annen kortsiktig gjeld	12	1 695	230
Sum kortsiktig gjeld		2 986	4 433
Sum egenkapital og gjeld		20 415	23 642

Styret i Hafslund ASA
Oslo, 20. mars 2012

Birger Magnus
Styreleder

Maria Moræus Hanssen

Susanne Jonsson

Kristin Bjella

Ole Ertvaag

Hans Kristian Rød

Odd Håkon Hoelsæter

Tyra Marie Hetland

Per Orfjell

Per Luneborg

Finn Bjørn Ruyter
Konsernsjef

Resultat Hafslund ASA

01. januar - 31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Driftsinntekter		222	220
Lønn og andre personalkostnader	2, 3	175	94
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	7	19	10
Andre driftskostnader	4	1 353	345
Driftskostnader		1 547	449
Driftsresultat		(1 325)	(230)
Resultat aksjeinvesteringer	5	28	57
Netto finansposter	5	933	164
Finansielle poster		961	221
Ordinært resultat før skatt		(364)	(9)
Skattekostnad ordinært resultat	6	(39)	(27)
Årsresultat		(403)	(36)
Disponeringer:			
Utbytte	17	487	1 461
Overført (fra)/til egenkapital		(890)	(1 497)

Kontantstrømoppstilling Hafslund ASA

01. januar - 31. desember

Millioner kroner	Noter	2011	2010
Ordinært resultat før skatt		(364)	(9)
Avskrivninger og nedskrivninger	7	19	10
Andre resultatposter justert for likviditetseffekt		1 173	158
Inntektsført ikke mottatt konsernbidrag		(1 192)	(355)
Endring arbeidskapital med mer		(31)	(79)
Endring fordring konsernselskaper		4 831	(2 390)
Netto kontantstrøm fra driften		4 436	(2 665)
Investert i varige driftsmidler	7	(62)	(38)
Investering i datterselskaper		0	(214)
Salg av driftsmidler eller datterselskaper		5	0
Endring i langsiktige fordringer		253	1 192
Netto kontantstrøm investeringer		196	940
Endring rentebærende gjeld		(2 873)	1 123
Netto mottatt konsernbidrag		355	844
Endring andre langsiktige forpliktelser		12	(73)
Utbetalt utbytte		(1 461)	(439)
Egne aksjer		0	0
Netto kontantstrøm finansieringsaktiviteter		(3 967)	1 455
Netto endring bankbeholdning		665	(270)
Bank per 1. januar		0	270
Bank per 31. desember		665	0

Noter Hafslund ASA

Noter Hafslund ASA

SØK ETTER NOTE

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet til Hafslund ASA er avlagt i henhold til regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge (NGAAP).

Driftsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget. Salg av varer og tjenester blir regnskapsført på tidspunktet for levering til kunden, forutsatt at kunden har overtatt risiko og eiendomsretten.

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, fordringer som tilbakebetales innen ett år, samt eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten, er omløpsmidler. Gjeld med forfall senere enn ett år etter regnskapsårets utløp er oppført som langsiktig gjeld. Øvrig gjeld er klassifisert som kortsiktig.

Vurderingsprinsipper

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Balanseposter i utenlandsk valuta, som ikke er sikret mot valutakursendringer, er vurdert til balansedagens kurs. Balanseposter som er sikret mot kurssvingninger med finansielle instrumenter, vurderes til sikringskurs. Balanseposter i utenlandsk valuta som sikrer hverandre, er vurdert til balansedagens kurs. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på andre balanseposter er klassifisert som finanspost.

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg foretas det en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap for øvrige kundefordringer.

Egne aksjer

Hafslund tilbyr egne aksjer med rabatt til ansatte for å oppfordre ansatte til eierskap i bedriften. Ved salg av egne aksjer til ansatte til en lavere pris enn markedspris resultatføres forskjellen mellom markedspris og salgpris som lønn og andre personalkostnader. Egne aksjer er balanseført som reduksjon av egenkapitalen.

Investeringer i datterselskap, tilknyttete og felleskontrollerte selskaper

Investeringer i datterselskap, tilknyttete og felleskontrollerte selskaper vurderes i henhold til kostmetoden. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som finansielle inntekter. Verdsattelse av enkeltelskap ivaretas gjennom etterlevelse av IAS 36 i konsernet.

Langsiktige aksjeinvesteringer

Langsiktige investeringer i selskaper hvor Hafslund kontrollerer mer enn 20 prosent av eierinteressene, men ikke har betydelig innflytelse eller langsiktig eierinteresse, er oppført til anskaffelseskost justert for eventuell varig nedgang i verdi. De enkelte investeringene vurderes individuelt. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som finansielle inntekter. Realiserte gevinster eller tap og eventuell nedskrivning på grunn av varig nedgang i verdien er medtatt i resultatregnskapet under finansielle poster.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er ført opp i balansen til historisk anskaffelseskost tillagt oppskrivninger og fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Egne investeringsarbeider aktiveres til full tilvirkningskost. Driftsmidler og anlegg avskrives fra

det tidspunkt de blir satt i drift. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Ved salg av driftsmidler medtas gevinster som driftsinntekter og tap som driftskostnader.

Pensjoner og pensjonsforpliktelser

Se konsernets note 2.18. Hafslund ASA har benyttet adgangen til å gå over til NRS 6A som henviser til IAS 19 ved regnskapsmessig behandling av pensjonskostnader.

Skattekostnad, utsatt skatt og utsatt skattefordel

Skattekostnaden sammenstilles med ordinært resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Balanseført utsatt skatt er beregnet etter utlikningsmetoden med full avsetning på netto skatte-økende midlertidige forskjeller basert på balansedagens skatte-satser og nominelle størrelser. Balanseført utsatt skattefordel knyttet til netto skattereduserende midlertidige forskjeller og underskudd til framføring er basert på en sannsynliggjøring av tilstrekkelig framtidig inntjening eller utnyttelse av skatteposisjoner gjennom konsernbidrag.

Finansielle derivater

Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Regnskapsmessig resultatføres finansielle gevinster og tap fra derivater ved forfall dersom kriteriene for regnskapsmessig sikring ikke er tilfredsstillt.

Lån

Lånene regnskapsføres til pålydende. Låneutgifter ved opptak av lån resultatføres direkte.

Usikre forpliktelser (avsetninger)

Usikre forpliktelser regnskapsføres dersom det er mer sannsynlig at de kommer til oppgjør, enn at de ikke kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsværdi.

Dersom det gjennom vedtak besluttet å gjennomføre tiltak (restrukturering) som vesentlig endrer omfanget av virksomheten eller måten den drives på, og når tiltakene medfører sluttvederlag, blir det gjort avsetninger. Avsetningen beregnes ut fra beste estimat på de utgiftene som forventes å påløpe.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Dette innebærer at man i analysen tar utgangspunkt i enhetens årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomhet og finansieringsvirksomhet.

[Last ned som dokument](#)

Note 2 Lønn og andre personalkostnader

Millioner kroner	2011	2010
Lønn	117	105
Arbeidsgiveravgift	14	19
Pensjonskostnader	35	(37)
Andre ytelser	9	7
Sum lønn og andre personalkostnader	175	94
Antall ansatte per 31.12.11	125	140

Informasjon om godtgjørelse til styret og ledende ansatte er gitt under Eierstyring og selskapsledelse.

[Last ned til Excel](#)

Note 3 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Pensjonskostnad

Millioner kroner	2011	2010
Ytelsesplaner:		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	9	10
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	29	30
Avkastning av pensjonsmidler	(31)	(30)
Netto amortisering	22	(45)
Arbeidsgiveravgift	2	(5)
Pensjonskostnad ytelsesplaner	31	(40)
Tilskuddsplaner:		
Arbeidsgivers tilskudd	4	3
Sum pensjonskostnader	35	(37)

Pensjonsmidler- og forpliktelser

Millioner kroner	2011-31-12	2010-31-12
Brutto pensjonsforpliktelser	849	750
Pensjonsmidler	(566)	(491)
Faktisk netto pensjonsforpliktelser	283	259
Ikke amortisert avvik fra plan/forutsetning	(314)	(264)
Arbeidsgiveravgift	43	37
Netto pensjonsforpliktelser (pensjonsmidler)	12	32
Balanseført netto pensjonsforpliktelser	(67)	(55)
Balanseført netto pensjonsmidler	55	23
	2011-31-12	2010-31-12
Netto pensjonsforpliktelse 1. januar	32	109
Pensjonskostnad i året	31	(40)
Pensjonsutbetalinger og betaling av pensjonpremie	(51)	(37)
Netto pensjonsforpliktelse 31. desember	12	32
Forutsetninger	2011-31-12	2010-31-12

Forventet avkastning	2,60%	5,40%
Diskonteringsrente	4,10%	4,00%
Lønnsregulering	3,25%	3,75%
Pensjonsregulering	3,25%	3,75%

Antall ansatte omfattet av pensjonsordningen per desember 2011 er 122.

[Last ned til Excel](#)

Note 4 Andre driftskostnader

Millioner kroner	2011	2010
Kjøp av tjenester	39	34
Husleie, strøm etc.	9	9
Salgs- og markedsføringskostnader	27	36
Nedskrivning aksjer i datterselskap	1 184	159
Andre driftskostnader	94	107
Sum andre driftskostnader	1 353	345

Kostnadsført honorar til revisor i 2011 for Hafslund ASA utgjør 1,6 millioner kroner. Honoraret fordeler seg som følger:

Lovpålagt revisjon 1 million kroner

Skatterådgivning 0,3 millioner kroner

Annen rådgivning 0,3 millioner kroner

[Last ned til Excel](#)

Note 5 Resultat aksjeinvesteringer og netto finansposter

Millioner kroner	2011	2010
Utbytte	28	55
Gevinst ved salg av aksjer	0	2
Resultat fra aksjeinvesteringer	28	57
Renteinntekter 1)	437	462
Rentekostnader	(693)	(652)
Konsernbidrag	1 192	355
Andre finansinntekter/(finanskostnader)	(3)	(1)
Netto finansposter	933	164

1) Renteinntekter for Hafslund ASA inkluderer konserninterne renter for årene 2011 og 2010 med henholdsvis 432 millioner kroner og 457 millioner kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 6 Skattekostnad

Millioner kroner	2011	2010
Resultat før skattekostnader	(364)	(9)
Permanente forskjeller	1 158	107
Endring midlertidige forskjeller	(40)	(95)
Skattegrunnlag før anvendelse av fremførbart underskudd og konsernbidrag	754	3
Anvendelse av fremførbart underskudd		(3)
Konsernbidrag, skattefritt	(660)	
Skattegrunnlag, betalbar skatt	94	

Skattekostnad består av:

Beregnet skatt	26	
Korrigert skatteoppgjør	1	
Endring utsatt skatt	12	27
Skattekostnad	39	27

Avstemming av skattesats

Resultat før skattekostnader	(364)	(9)
Forventet skattekostnad etter nominell skattesats 28 %	(102)	(3)
Skatteeffekt av skattefrie inntekter og ikke fradragsberettigete kostnader	140	30
Skattekostnad	39	27
Effektiv skatteprosent	(11%)	(305%)

	2011-31-12	2010-31-12
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel		
Kortsiktige forskjeller	(12)	(11)
Driftsmidler	(69)	(97)
Påløpte pensjonsforpliktelser	28	13
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel	(53)	(95)
Balanseført utsatt skattefordel	(15)	(27)

[Last ned til Excel](#)

Note 7 Varige driftsmidler

Millioner kroner	Maskiner, utstyr, inventar	Tomter og annen eiendom	Arbeid under utførelse	Sum
------------------	----------------------------	-------------------------	------------------------	-----

Balanseført verdi per 31.desember 2009	38	72	1	113
Investeringer	13	5	20	38
Årets avskrivninger	(8)	(2)		(10)
Balanseført verdi per 31.desember 2010	44	75	21	140
Anskaffelseskost	183	100	21	304
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(139)	(25)		(164)
Balanseført verdi per 31.desember 2010	44	75	21	140
Investeringer	49		13	62
Avgang	(1)	(4)		(5)
Årets avskrivninger	(17)	(2)		(19)
Balanseført verdi per 31.desember 2011	75	69	34	178
Anskaffelseskost	231	96	34	361
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(156)	(27)		(183)
Balanseført verdi per 31.desember 2011	75	69	34	178
Avskrivningsprosent	3-33	0-5		

[Last ned til Excel](#)

Note 8 Aksjer i datterselskaper og andre selskaper

Millioner kroner	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eier-/ stemme- andel %	Andel bokført egenkapital selskap per 31.12.2011	Bokført verdi 31.12.2011
Hafslund Handel AS	1986	Oslo	100	856	1 085
Sarp Kraftstasjoner AS	1987	Sarpsborg	100	90	61
Hafslund Nett AS	2009	Oslo	100	5 478	4 422
Hafslund Eiendom AS	2009	Oslo	100	651	662
Hafslund Strøm AS	2009	Oslo	100	1 636	1 348
Hafslund Fakturaservice AS	2009	Oslo	100	143	30
Hafslund Kundesenter AS	2009	Oslo	100	20	15
Hafslund Varme AS	2009	Oslo	100	1 257	3 073
Hafslund Pellets Holding AS	2009	Oslo	100	165	
Hafslund Miljøenergi AS	2009	Sarpsborg	100	530	335
Hafslund Produksjon AS	2009	Askim	100	878	3 076
Hafslund Driftssentral AS	2009	Oslo	100	187	722
Inforum AS	2009	Fredrikstad	100	15	10

Gøta Energi AB	2010	Kungälv	100	37	83
Sum aksjer i datterselskaper				11 943	14 922
Energibolaget i Sverige AB	2010	Haninge	49	83	131
Infratek ASA	2002	Oslo	43,3	309	129
Sum aksjer i datterselskaper, tilknyttete og felleskontrollerte selskaper				12 335	15 182

Aksjene i Hafslund Handel AS er nedskrevet med 1184 millioner kroner som følge av tap av egenkapital.

[Last ned til Excel](#)

Note 9 Andre langsiktige fordringer

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Balanseført netto pensjonsmidler (se note 3)	55	23
Rentebærende lån og fordringer	249	34
Innskudd pensjonskasse	116	116
Lån konsernselskaper	2 700	3 200
Sum andre langsiktige fordringer	3 120	3 373

[Last ned til Excel](#)

Note 10 Kundefordringer og andre fordringer

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Kundefordringer	15	1
Fordring konsernselskaper	1 192	3 715
Andre fordringer	32	15
Sum kundefordringer og andre fordringer	1 239	3 731

[Last ned til Excel](#)

Note 11 Kortsiktig rentebærende gjeld

Millioner kroner	Rente % per 2011-12-31	Rente % per 2010-12-31	Gjeld per 2011-12-31	Gjeld per 2010-12-31
Diverse sertifikater og kortsiktige lån	3,9	2,6-3,9	750	2 693
Kassekreditt				26
Kortsiktig rentebærende gjeld			750	2 719

[Last ned til Excel](#)

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

Millioner kroner	2011-12-31	2010-12-31
Skyldig offentlig trekk	3	5
Påløpte renter	184	193
Annen ikke rentebærende gjeld	24	19
Gjeld til andre konsernselskaper	1 484	13
Sum annen kortsiktig gjeld	1 695	230

[Last ned til Excel](#)

Note 13 Langsiktig rentebærende gjeld

Millioner kroner	Rente % per 2011-12-31	Rente % per 2010-12-31	Gjeld per 2011-12-31	Gjeld per 2010-12-31
Obligasjonslån fast rente	5,0-6,3	5,0-6,3	4 009	4 009
Obligasjonslån flytende rente	3,2-4,9	2,7-4,3	1 458	1 390
Andre lån	3,2-5,7	2,8-5,2	4 465	5 437
Sum langsiktig rentebærende gjeld			9 932	10 836

Avdragsprofil langsiktig rentebærende gjeld Hafslund ASA

År	2012	2013	2014	2015	2016	Deretter	Sum
Millioner kroner	1 125	1 767	1 284	1 819	1 000	2 937	9 932

Hafslund har en syndikert trekkfasilitet på 3 600 millioner kroner med løpetid til 17. juni 2016. Hafslund har en betinget opsjon på inntil to års forlengelse. Långiver er et banksyndikat bestående av seks nordiske banker. Trekkfasiliteten benyttes som back-stop for løpende sertifikatlån og generell likviditetsreserve. Ved årsskiftet var hele fasiliteten ubenyttet. Konsernet har videre en bilateral trekkfasilitet på 400 millioner kroner som var ubenyttet ved årsskiftet. I tillegg har konsernet kassekreditt i Nordea på 400 millioner kroner som også var ubenyttet ved årsskiftet.

Hafslund har negativ pantsettelsesklausul i låneavtalene. Enkelte av avtalene har bestemmelser om at det ikke skal avhendes vesentlige eiendeler uten etter samtykke og eierskapsklausul som sier at over 50 prosent av selskapets aksjekapital skal eies av dagens eiere, eller aksjonærer som har en kredittrating på minimum A- (Standard & Poor) eller A3 (Moody's), eller har samtykke fra bankene.

[Last ned til Excel](#)

Note 14 Nærstående parter

Hafslund har to obligasjonslån på henholdsvis 500 millioner kroner og 740 millioner kroner hos Oslo Pensjonsforsikring AS, etablert i 2007 og 2008. Lånene har ti års løpetid. Begge lånene ble tatt opp til markedsmessige betingelser og er børsnoterte. Norsk Tillitsmann er avtalemotpart. Oslo Pensjonsforsikring AS er et livsforsikringsselskap som er heleid av Oslo kommune. Lånene inngår i Langsiktige lån, obligasjonslån fast rente i note 17 for konsernet.

[Last ned til Excel](#)

Note 15 Risikostyring og finansielle derivater

Tabellen nedenfor viser utestående renteswapper per 31. desember 2011:

Millioner kroner

Valuta	Beløp	Hafslund betaler		Hafslund mottar		Start	Forfall
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4,3%	Flytende	3M Nib	22.04.2009	23.04.2012
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4,1%	Flytende	3M Nib	11.11.2008	12.11.2012
NOK	200	Fast/halvårlig	3,2%	Flytende	6 M Nib	21.01.2009	21.01.2013
NOK	350	Flytende/halvårlig	6 m Nib+185	Fast/årlig	5%	04.02.2009	04.02.2013
NOK	200	Fast/årlig	5,1%	Flytende	3M Nib	29.04.2005	11.07.2013
NOK	200	Fast/halvårlig	5,4%	Flytende	6 M Nib	25.02.2009	26.08.2013
NOK	200	Flytende	3M Nib+120	Fast/årlig	6,2%	09.01.2004	09.01.2014
NOK	200	Fast/årlig	4,9%	Flytende	3M Nib	09.01.2004	09.01.2014
NOK	200	Fast/kvartalsvis	3,8%	Flytende	3M Nib	09.03.2011	10.03.2014
NOK	200	Fast/kvartalsvis	3,7%	Flytende	3M Nib	29.04.2011	29.04.2014
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4%	Flytende	3M Nib	09.03.2011	09.03.2015
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4%	Flytende	3M Nib	29.04.2011	29.04.2016
NOK	200	Fast/halvårlig	3,8%	Flytende	6M Nib	26.08.2013	25.08.2016
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4,1%	Flytende	3M Nib	21.05.2013	21.05.2017
NOK	200	Fast/kvartalsvis	4%	Flytende	3M Nib	21.05.2012	22.05.2017
NOK	500	Flytende	6M Nib+200	Fast/årlig	6,3%	21.01.2009	21.01.2019

Virkelig verdi på renteswappene utgjorde -34 millioner kroner per 31. desember 2011.

Valutaterminer

Selskapet har inngått valutaterminer med virkelig verdi 1 millioner kroner per 31. desember 2011.

[Last ned til Excel](#)

Note 16 Kontanter og kontantekvivalenter

Som sikkerhet for enkelte forpliktelser kjøper konsernet bankgarantier. Disse garantiene utgjorde per 31. desember 2011 557 millioner kroner for handel i strømmarkedet, 51 millioner kroner i skattetrekksgarantier, 37 millioner kroner i husleiegarantier, 18 millioner kroner i kontrakts- og betalingsgarantier.

[Last ned til Excel](#)

Note 17 Egenkapital

Millioner kroner	Aksjekapital	Overkursfond	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum innskutt og opptjent EK
------------------	--------------	--------------	----------------------------	----------------------	-----------------------------

Egenkapital 31. desember 2009	195	4 080	74	5 465	9 815
Årets resultat				(36)	(36)
Avsatt utbytte (7,50 kr per aksje)				(1 461)	(1 461)
Egenkapital 31. desember 2010	195	4 080	74	3 968	8 318
Årets resultat				(403)	(403)
Avsatt utbytte (2,50 kr per aksje)				(487)	(487)
Endring egne aksjer			(2)	4	2
Egenkapital 31. desember 2011	195	4 080	72	3 082	7 430

Hafslund har per 31. desember 2011 en beholdning på 397 361 egne B- aksjer. Gjennomsnittlig kjøpskurs er 105,27 per aksje og utgjør en samlet kostpris på 41 830 541 kroner.

[Last ned til Excel](#)

Note 18 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Det viser til note 15 i konsernregnskapet.

[Last ned til Excel](#)

Revisjonsberetning

Til generalforsamlingen i Hafslund ASA

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Hafslund ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets regnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Hafslund ASA per 31. desember 2011, og av selskapets

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, www.pwc.no
Org.no.: 987 009 713 MVA, Medlem av Den norske Revisorforening

Revisors beretning - 2011 - Hafslund ASA, side 2

resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Hafslund ASA per 31. desember 2011, og av konsernets

Resultat og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 20. mars 2012

PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Fraurud
Statsautorisert revisor

Ledelseserklæring vedrørende årsrapportens innhold

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- konsernregnskapet for 2011 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven.
- årsregnskapet for morselskapet for 2011 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.
- regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.
- årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Styret i Hafslund ASA
Oslo, 20. mars 2012

Birger Magnus

styreleder

Maria Moræus Hanssen

Susanne Jonsson

Kristin Bjella

Ole Ertvaag

Hans Kristian Rød

Odd Håkon Hoelsæter

Per Orfjell

Per Luneborg

Tyra Marie Hetland

Finn Bjørn Ruyter
konsernsjef

Eierstyring og selskapsledelse

Hafslunds retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse skal sikre tillit til selskapets styre og ledelse og legge grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for aksjonærer, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig.

Styret og ledelsen i Hafslund ASA følger opp kravene gitt i den norske anbefalingen av 21. oktober 2010 med endringer 2011, som er tilgjengelig på www.nues.no. Hafslund avlegger en redegjørelse om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen.

Avvik fra anbefalingen kommenteres kort nedenfor, og mer detaljert under det enkelte punkt i redegjørelsen.

- Hafslund har to aksjeklasser. A-aksjen gir én ordinær stemmerett per aksje. B-aksjen gir ikke ordinær stemmerett. (Avvik fra punkt 4 i anbefalingen)
- Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse vedrørende generalforsamling er i hovedsak ivaretatt gjennom vedtekter og etablert praksis for Hafslund ASA, men avviker noe på ett punkt ved at en av føringene i anbefalingen er at styret bør påse at: "det foreligger rutiner som sikrer en uavhengig møteledelse i generalforsamlingen". Styret forholder seg inntil videre til gjeldende vedtekter for Hafslund: "Generalforsamlingen ledes av styrets leder eller den generalforsamlingen velger". (Avvik fra punkt 6 i anbefalingen)
- På bakgrunn av inngått avtale mellom Hafslund ASA og de ansattes fagforeninger har ikke konsernet bedriftsforsamling. (Avvik fra punkt 8 i anbefalingen)

Nedenfor er en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse. Redegjørelsen følger samme struktur som i anbefalingen av 21. oktober 2010. Opplysninger som Hafslund er pliktig til å gi etter regnskapsloven § 3-3b om redegjørelse for foretaksstyring i årsrapport 2011, er hensyntatt i denne redegjørelsen.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Hafslund ASAs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal bidra til langsiktig verdiskaping, samt til å sikre eiernes og andre interessenters tillit til styret, ledelsen og selskapet.

Styret i Hafslund ASA følger opp kravene gitt i "Norsk anbefaling – eierstyring og selskapsledelse" av 21. oktober 2010. Det gis en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i selskapets årsrapport, som omfatter hvert enkelt punkt i anbefalingen. Eventuelle avvik fra anbefalingen skal forklares.

Hafslunds verdigrunnlag sier at de ansatte skal kjennetegnes ved redelighet, mot og humør overfor medarbeidere, kunder, leverandører og samarbeidspartnere:

- Redelighet betyr at de ansatte tilstreber god etikk, er til å stole på, viser respekt og tillit, er inkluderende, respekterer ulikheter, samt unner hverandre suksess og gjør hverandre bedre.
- Mot betyr at de ansatte er åpne og direkte, tar initiativ, tør å utfordre, spør, delegerer, står for egne meninger og at det er lov til å feile, men at det ikke trenger å gjentas.
- Humør betyr at de ansatte viser engasjement, skaper arbeidsglede og verdsetter humor.

Hafslund er opptatt av å holde en høy etisk standard i all forretningsdrift. Dette synliggjøres i virksomheten blant annet gjennom en av Hafslunds kjerneverdier: Redelighet. Alle ansatte i konsernet har underskrevet Hafslunds etiske retningslinjer.

Hafslunds etiske retningslinjer for ansatte gjelder for alle ansatte i konsernet, tillitsvalgte og styrets medlemmer. Retningslinjene tar utgangspunkt i konsernets verdigrunnlag og omhandler forhold som personlig opptreden, interessekonflikter, bestikkelser, korrupsjon, konkurranse og sanksjoner ved brudd på de etiske retningslinjene. Retningslinjene anses som et minimumskrav, og alle ansatte skal følge eksterne lover og forskrifter, bransjeetiske regler og interne regler som gjelder for Hafslunds virksomhet. I tillegg er det utarbeidet utfyllende retningslinjer for alle som arbeider med kontraktsinngåelser, da dette området er spesielt utsatt for påvirkning.

Konsernet har utarbeidet klare retningslinjer for samfunnsansvar. Styrende for all virksomhet er overordnet mål og strategi for samfunnsansvar. Dette konkretiseres ytterligere gjennom miljøpolicy og prosedyre for miljøledelse, samt etiske retningslinjer for leverandører med tilhørende prosedyre for etisk handel. Etiske retningslinjer for investeringer er også utarbeidet. Selskapene arbeider etter en fastsatt mal, og rapporterer inn status og utfordringer minimum to ganger årlig. Konsernets arbeid med samfunnsansvar må sees på som en del av konsernets internkontrollsystem.

2. Virksomhet

Hafslund virksomhet tydeliggjøres gjennom vedtektene. Formål i henhold til vedtektenes § 3 er:

1. *Produksjon, fordeling, distribusjon, omsetning og anvendelse av energi*
2. *industri, handel, konsulent-, entreprenør- og finansiell virksomhet*
3. *annen virksomhet som står i forbindelse med de ovennevnte formål, herunder drift og forvaltning av selskapets faste eiendommer og øvrige ressurser.*

Formålet kan fremmes ved deltagelse i eller samarbeid med andre foretak i inn- og utland.

Konsernets forretningsidé er: "Vi leverer framtidens energiløsninger og infrastruktur. Enkelt og effektivt."

Hafslunds mål og strategier skal være innenfor rammen av selskapets vedtekter, og kommuniseres via selskapets aksjonærrapporter, investorpresentasjoner og/eller børs melding.

3. Selskapskapital og utbytte

Egenkapitalen skal til enhver tid være tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil. Egenkapitalen i selskapet skal ikke være større enn det som er nødvendig for å sikre en forsvarlig utvikling av selskapets verdier.

Hafslund har som mål å gi aksjonærene konkurransedyktig avkastning sammenlignet med alternative plasseringer med tilsvarende risiko. Slik avkastning søkes gjennom en kombinasjon av verdistigning og aksjeutbytte. Den langsiktige utbyttepolitikken for konsernet er å utbetale utbytte tilsvarende minst 50 prosent av årsresultat (resultat etter skatt) justert for ikke kontantgenererende poster i normalår.

Styrefullmakter til å foreta kapitalforhøyelser skal begrenses til definerte formål. Skal styrefullmakt dekke flere formål, bør hvert formål behandles som egen sak i generalforsamlingen. Etter allmennaksjeloven kan styrefullmakt gis for inntil to år. Ifølge anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse bør ikke denne adgangen benyttes, derimot bør styrefullmakt ikke gis for et tidsrom lenger enn frem til neste ordinære generalforsamling. Tilsvarende gjelder styrefullmakter til kjøp av egne aksjer. Oversikt over eventuelle slike styrefullmakter er tilgjengelig i generalforsamlingsprotokoll fra selskapets siste generalforsamling som er tilgjengelig på selskapets hjemmeside www.hafslund.no.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Hafslund etterstreber å likebehandle konsernets aksjonærer.

Hafslund har to aksjeklasser. A-aksjene gir én ordinær stemmerett per aksje. B-aksjene gir ikke ordinær stemmerett. Dette fraviker anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, og krav til full likebehandling av aksjeeiere. Styret foretar fortløpende en vurdering av grunnlaget for en sammenslåing av de to aksjeklassene med selskapets majoritetseiere, og vil fremme forslaget for generalforsamlingen når signaler på positivt vedtak er tilstede. En sammenslåing av selskapets to aksjeklasser er i tråd med god corporate governance og er ansett å fremme likviditeten i aksjen.

Dersom eksisterende aksjeeieres fortrinnsrett ved eventuelle kapitalforhøyelser fravikes, skal dette begrunnes ut fra selskapets og aksjonærenes felles interesse i saksdokument til generalforsamlingen. Dersom styret vedtar kapitalforhøyelsen med fravikelse av fortrinnsretten på bakgrunn av fullmakt, skal begrunnelsen offentliggjøres i børs melding i forbindelse med kapitalforhøyelsen.

Selskapets transaksjoner i egne aksjer bør foretas over børs, eller på annen måte til børs kurs.

Ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom Hafslund ASA og aksjeeier, styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse, bør styret sørge for at det foreligger en verdivurdering fra en uavhengig tredjepart. Dette gjelder ikke når generalforsamlingen skal behandle saken etter reglene i allmennaksjeloven. Uavhengig verdivurdering bør foreligge også ved transaksjoner mellom selskaper i samme konsern der det er minoritetsaksjonærer.

Styremedlemmer og ledende ansatte, eller nærstående av disse, skal melde fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

5. Fri omsettelighet

Med de begrensninger som er fastsatt ved lov, kan Hafslunds aksjer overdras og erverves fritt.

6. Generalforsamling

Styret i Hafslund ASA bør legge til rette for at flest mulig aksjeeiere kan utøve sine rettigheter ved å delta i selskapets generalforsamling, og at generalforsamlingen blir en effektiv møteplass for aksjeeiere og styret, i henhold til "Norsk anbefaling – eierstyring og selskapsledelse".

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse på dette punktet er i hovedsak ivarettatt gjennom vedtekter og etablert praksis for Hafslund ASA, men avviker noe på ett punkt ved at en av føringene er at styret bør påse at: "det foreligger rutiner som sikrer en uavhengig møteledelse i generalforsamlingen". Styret velger inntil videre å fravike anbefalingen på dette punktet og videreføre det som hittil er praktisert, og som følger gjeldende vedtekter for Hafslund: "Generalforsamlingen ledes av styrets leder eller den generalforsamlingen velger".

På ordinær generalforsamling i 2011 foreslo styret en uavhengig møteleder.

Vedkommende ble valgt av generalforsamlingen til å lede møtet. Anbefaling fra NUES ble i praksis etterlevet.

7. Valgkomité

Hafslund ASA har en valgkomité som velges av generalforsamlingen.

Generalforsamlingen skal velge komiteens leder og medlemmer, og fastsette dens godtgjørelse basert på oppgavenes ansette karakter og tidsbruk.

Valgkomiteens oppgaver er omtalt i retningslinjer for valgkomiteen. Valgkomiteens retningslinjer vedtas av generalforsamlingen. Komiteens oppgave er å foreslå kandidater som velges til styret, samt å anbefale honorarer for medlemmene av disse organer. Valgkomiteens innstilling bør begrunnes og inneholde relevant informasjon om kandidatene og deres uavhengighet.

Krav om valgkomité er vedtektsfestet i Hafslund ASA (§ 8). Sammensetningen av valgkomiteen skal søkes å representere brede aksjeeierinteresser og nødvendig kompetanse, samt at flertallet bør være uavhengig av styret og den daglige ledelsen. Maksimalt ett medlem av valgkomiteen bør være styremedlem og bør da ikke stille til gjenvalg til styret. Tilsvarende bør ikke den daglige ledelsen eller andre ledende ansatte være medlem av komiteen. Hafslund ASA har ikke bedriftsforsamling eller representantskap.

Oversikt over medlemmer av valgkomiteen og frister for å fremme forslag til komiteen samt valgkomiteens instruks er tilgjengelig på Hafslunds hjemmeside www.hafslund.no.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

På bakgrunn av inngått avtale mellom Hafslund ASA og de ansattes fagforeninger, jfr. allmennaksjelovens § 6-35, annet ledd, har ikke Hafslund ASA bedriftsforsamling. Dette fraviker fra Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Styret i Hafslund ASA skal bestå av fra fem til tolv medlemmer. Fra tre til åtte medlemmer velges av generalforsamlingen. Tjenestetiden for medlemmer valgt av generalforsamlingen er to år. Tjenestetiden for så nær halvparten av disse medlemmer som mulig skal utløpe hvert år. De ansatte velger minst to

styremedlemmer blant de ansatte, eller minst det antall styremedlemmer, eventuelt også observatør, med varamedlemmer som de ansatte kan kreve i henhold til allmennaksjeloven med forskrifter, når selskapet ikke har bedriftsforsamling. Tjenestetiden er to år.

Styremedlemmenes CV er å finne på Hafslunds hjemmeside www.hafslund.no og i selskapets årsrapport.

Valgkomiteen innstiller på styrets aksjonærvalgte medlemmer overfor generalforsamlingen. Selskapet er opptatt av at kandidater til styret har den nødvendige bransjeinnsikt, i tillegg til en tilstrekkelig forretningsmessig, ledelsesmessig og finansiell kompetanse for å kunne fungere som en visjonær, strategisk og resultatsøkende dialogpartner for administrasjonen. Styret skal videre sammensettes slik at det kan ivareta aksjonærfellesskapets interesser og fungere som et kollegialt organ.

Aksjonærvalgte styremedlemmer eller deres nærstående skal ikke ha rådgivings- eller konsulentoppdrag for selskapet, være ansatt i Hafslund eller ha avtaler av vesentlig økonomisk betydning med konsernet. Konsernet skal som hovedregel heller ikke kjøpe rådgivnings- eller konsulentoppdrag fra et selskap som et styremedlem eier eller er ansatt i. Eventuelle unntak fra disse prinsippene skal i hvert enkelt tilfelle styrebehandles. Styremedlemmene skal heller ikke være nærstående til andre styremedlemmer eller ledende ansatte.

I henhold til styreinstruksen skal ikke et styremedlem delta i behandling eller avgjørelsen av spørsmål som har særlig betydning for sin egen del, eller for noen nærstående at medlemmet må anses å ha fremtredende personlig eller økonomisk interesse i saken. Det samme gjelder for konsernsjefen.

Et styremedlem skal heller ikke delta i behandlingen av saker der vedkommende har en sentral posisjon i et selskap som i samme sak har en aktuell eller nærliggende interessekonflikt med Hafslund ASA.

Videre skal minst to av selskapets aksjonærvalgte styremedlemmer være uavhengig av selskapets hovedaksjeeiere for å bidra til aksjemarkedets tillit. Flertallet av de aksjeeiervalgte medlemmene bør være uavhengig av selskapets daglige ledelse og/eller vesentlige forretningsforbindelser. Representanter for den daglige ledelsen skal ikke være medlem av styret.

Styrets leder bør velges av styret, som følge av at selskapet ikke har bedriftsforsamling.

Styremedlemmer i Hafslund ASA oppfordres til å eie aksjer i selskapet. I årsrapporten bør styret opplyse om deltagelse på styremøtene. I tillegg bør det opplyses hvilke styremedlemmer som oppfattes som uavhengige.

Deltakelse per styremedlem 2011

Navn	Ant. møter deltatt	Ant. møter ikke deltatt	Representant for
Birger Magnus	10		Uavhengig
Maria Moræus Hanssen	9	1	Uavhengig
Susanne Jonsson	9	1	Fortum
Hans Kristian Rød	9	1	Fortum
Ole Ertvaag	6	4	Uavhengig
Kristin Bjella	10		Uavhengig

Odd Håkon Hoelsæter	7		Uavhengig
Hanne Harlem	2	1	Uavhengig
Per Orfjell	9	1	Ansatte
Per Lundeborg	10		Ansatte
Tyra Marie Hetland	10		Ansatte

Styremedlemmer har hatt ulik funksjonstid, og har ikke hatt anledning til å delta på like mange møter.

9. Styrets arbeid

Styret er ansvarlig for forvaltningen av Hafslund, og skal sørge for å sette strategisk retning, forsvarlig organisering av virksomheten samt føre tilsyn med den daglige ledelsen. Vedtektene § 9 regulerer valg og tjenestetid for styremedlemmer.

Hafslund er i henhold til allmennaksjeloven pålagt å ha en styreinstruks. Denne har blant annet til formål å fastsette retningslinjer som skal gjelde for styrets arbeid og saksbehandling, herunder de viktigste regler som gjelder for konsernsjefens arbeidsoppgaver og plikter overfor styret, samt styrets myndighet og kompetanse i overensstemmelse med gjeldende rett.

Etter allmennaksjeloven har styret det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet og for å føre tilsyn med den daglige ledelsen og selskapets virksomhet.

I henhold til styreinstruksen skal konsernsjefen én gang i året i samråd med styrets leder sette opp forslag til årlig plan med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Det skal normalt avholdes åtte og minimum fire møter per år. Konsernsjef, i samråd med styreleder, er ansvarlig for forsvarlig forberedelse og dokumentasjon av saker styret skal behandle.

Styret skal velge en nestleder som skal være styreleders stedfortreder, og ellers være en effektiv samtalepartner til denne. Styreleder bør etterstrebe at styrets forhandlinger finner sted i det samlede styret, og at alle vesentlige beslutninger treffes i et samlet styre. I saker hvor styreleder selv er eller har vært aktivt engasjert (f.eks. i forhandlinger om fusjoner eller oppkjøp) bør det velges et annet styremedlem til å lede diskusjonen.

Etter allmennaksjeloven skal selskapet ha et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget velges av og blant styrets medlemmer.

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bidra til en grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder godtgjørelse til ledende ansatte.

Styret informerer om bruk av styreutvalg i årsrapporten.

Styret gjennomfører en egenevaluering av styrets arbeid en gang i året. Valgkomiteen underrettes om dette arbeidet, og blir informert om konklusjonene fra evalueringen.

10. Risikostyring og intern kontroll

Styret skal påse at selskapet har god intern kontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring av konsernets virksomhet. Risikostyringen og intern kontrollen skal reflektere virksomhetens art og omfang samt verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Styret foretar årlig en gjennomgang av konsernets viktigste risikoområder og den interne kontrollen. Styret vil videre gi en beskrivelse av hovedelementene i selskapets interne kontroll og risikostyringssystemer knyttet til den finansielle rapporteringen i

konsernets årsrapport.

Selskapets årsrapport skal gi beskrivelse av hovedelementer i selskapets interne kontroll og risikostyringssystemer knyttet til dets finansielle rapportering og operative drift.

Styrets rapportering av hovedelementene i konsernets systemer for intern kontroll og risikostyring knyttet til finansiell rapportering

Risikostyring i Hafslund skal være en integrert del av virksomhetens prosesser, og sikre at risiko av betydning for oppnåelse av Hafslunds mål blir kartlagt, analysert og håndtert så tidlig som mulig og på en kostnadseffektiv måte.

Hafslund har organisert virksomheten gjennom datterselskapet. Konsernsjefen styrer konsernet dels gjennom konsernledelsen og dels gjennom styrene i datterselskapene. Alle operative beslutninger knyttet til virksomheten i datterselskap tas av ledelsen og styret i datterselskapet.

Hafslund-konsernet rapporterer i henhold til kravene i internasjonale regnskapsstandarder (IFRS). Konsernet har etablert retningslinjer som skal sikre pålitelig, relevant, tidsriktig og lik informasjon til aksjonærer og finansmarkedet for øvrig. Retningslinjene dekker også interne behov.

Konsernet benytter regnskapssystemet IFS og konsolideringsverktøyet Cognos Controller. Cognos Controller har en overordnet kontoplan og innebygde kontroller for sjekk av konsistens i informasjonen. Rapporterende enheter har ansvar for å iverksette tilstrekkelige kontrollhandlinger for å forebygge feil i den finansielle rapporteringen. Konsernøkonomi utarbeider finansiell rapportering for Hafslund-konsernet og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer. Konsernregnskapssjefen utarbeider retningslinjer som utdyper kravene som de rapporterende enheter må overholde. Det er etablert prosesser og kontrolltiltak for å kvalitetssikre finansiell rapportering.

Hafslund har i 2011 besluttet å øke nivået på foretaksstyringen i konsernet, med felles rammeverk og metodikk til støtte for alle operative enheter og støttefunksjoner. Konsernet har utarbeidet en web-basert mal på intranett for å samle og kommunisere styringsdokumenter, herunder instruksjer og retningslinjer for løpende regnskapsføring, delårs- og årsoppgjør rapportering. Lederne for konsernets rapporterende enheter har ansvar for løpende finansiell oppfølging og rapportering, og skal sørge for å implementere hensiktsmessig og effektiv internkontroll i samsvar med fastsatte instruksjer og retningslinjer.

Konsernøkonomi identifiserer årlig vesentlige risikoer innen finansiell rapportering, og vurderer hvorvidt etablerte kontrollhandlinger i datterselskaper er tilstrekkelige for å redusere risiko til et akseptabelt nivå. Styret gjennomgår årlig risikobildet for hvert forretningsområde og samlet for konsernet, herunder identifiserer og vurderer årlig risiko for vesentlige feil i konsernets finansielle rapportering. Selskapsledelsen i datterselskapene er ansvarlig for å implementere nødvendige kontroller for å redusere identifiserte risikoer. Konsernets ledelse vurderer implementering av egnet rapporteringsverktøy for overvåking av datterselskapenes etterlevelse av identifiserte risikoer.

Konsernledelsen vurderer løpende forretningsområdenes prestasjoner og lønnsomhet, samt forhold og hendelser som påvirker fremtidig utvikling og optimal ressursutnyttelse. Det utføres gjennomgang av finansiell utvikling med de enkelte forretningsområdene og i konsernledermøter regelmessig.

Revisjonsutvalget gjennomgår kvartalsvis finansiell rapportering for Hafslund-konsernet. Utvalget foretar en grundig gjennomgang av vesentlige vurderingsposter og enkelttransaksjoner i tillegg til eventuelle endringer i regnskapspraksis. Utvalget har diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor som en del av sin kvartalsvise gjennomgang. Styret i Hafslund ASA behandler delårsrapporter og årsregnskap for konsernet etter behandling i administrasjonen og gjennomgang i revisjonsutvalget. Årsregnskapene fastsettes av generalforsamlingen.

11. Godtgjørelse til styret

Styrets kompensasjon skal stå i rimelig forhold til de oppgaver og ansvar som er pålagt dem. På ordinær generalforsamling i 2003 ble det vedtatt at godtgjørelse til styrets medlemmer fastsettes av generalforsamlingen etterskuddsvis. Styrets honorarer er ikke resultatavhengig. Styret er ikke tildelt opsjoner.

Hovedregelen er at styremedlemmene, eller selskap de er tilknyttet, ikke skal påta seg særskilte oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet. Dersom de likevel gjør det, skal styret informeres, og honorarer for slike oppgaver bør godkjennes av styret.

Det opplyses i Hafslunds årsrapport om alle godtgjørelser til de enkelte medlemmene av styret, inklusiv eventuelle honorarer for særskilte oppgaver, samt hvor mange aksjer som er eid av de ulike styremedlemmene.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til konsernsjef og ledende ansatte vedtas av styret og fremlegges for generalforsamlingen i henhold til loven.

Retningslinjene for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte skal angi hovedprinsippene for selskapets lederlønnspolitik og søke å oppnå sammenfallende interesser mellom aksjeeiere og ledende ansatte.

Resultatavhengig godtgjørelse til ledende ansatte i form av opsjons- og bonusprogrammer eller lignende bør knyttes til verdiskapning for aksjeeierne eller resultatutvikling for selskapet over tid og være forankret i målbare forhold som den ansatte kan påvirke. Det er satt et tak på resultatavhengig godtgjørelse.

13. Informasjon og kommunikasjon

Hafslund ASA sine retningslinjer for informasjon og kommunikasjon har åpenhet og likebehandling av alle aksjonærer som et overordnet mål.

I henhold til reglene for notering ved Oslo Børs, publiseres det hvert år en finansiell kalender.

Informasjon til selskapets aksjonærer legges ut på selskapets websider samtidig som den sendes aksjonærene. Hafslund ASA er underlagt børsens regler for offentliggjøring av informasjon.

Styret er positive til at Hafslund ASA har kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen, så lenge kontakten ikke innebærer et brudd med prinsippet om likebehandling av aksjonærer. Henvendelser av vesentlig betydning skal håndteres av styrets leder.

14. Selskapsovertakelse

Hovedprinsipp ved overtakelsestilbud er at Hafslund skal opptre ryddig og etisk. Ved mulige overtakelsessituasjoner er styret oppmerksom på den særlige aktsomhet som påhviler styret slik at samtlige aksjeeieres verdier og interesser blir ivaretatt. Dette innebærer bl.a. at virksomhetens drift ikke skal forstyrres unødig, og at aksjonærer får

nok tid og informasjon til å ta stilling til tilbudet.

Styret vil ikke uten særlige grunner søke å forhindre eller vanskeliggjøre at noen framsetter overtakelsestilbud på selskapets virksomhet eller aksjer.

Framsettes et overtakelsestilbud på selskapets aksjer, vil ikke selskapets styre utnytte fullmakter eller treffe andre vedtak som vanskeliggjør tilbudet uten at dette er godkjent av generalforsamlingen etter at tilbudet er kjent.

Dersom et bud fremmes på selskapets aksjer, bør styret avgi en uttalelse med en anbefaling om aksjeeierne bør akseptere eller ikke. I styrets uttalelse om tilbudet bør det fremkomme om vurderingen er enstemmig, og i motsatt fall på hvilket grunnlag enkelte styremedlemmer har tatt forbehold om styrets uttalelse. Styret bør innhente en verdivurdering fra en uavhengig sakkyndig. Verdivurderingen bør begrunnes og offentliggjøres senest samtidig med styrets uttalelse.

Transaksjoner som i realiteten innebærer avhendelse av selskapets virksomhet bør forelegges generalforsamlingen for beslutning.

15. Revisor

Revisor har i året framlagt for revisjonsutvalget hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet.

Revisor bør delta i styremøter som behandler årsregnskapet. I møtene bør revisor gjennomgå eventuelle vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, vurdering av vesentlige regnskapsestimater og alle vesentlige forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen.

Revisor har minst en gang i året gjennomgått med revisjonsutvalget selskapets interne kontroll, herunder identifiserte svakheter og forslag til forbedringer.

Styret og revisor har hatt ett møte i året uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen var til stede.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

I ordinær generalforsamling vil styret orientere om revisors godtgjørelse fordelt på revisjon og andre tjenester.

Hafslunds aksjeutvikling

Aksjekursutvikling for Hafslund A- og B-aksjer indeksert til 2. januar 2004, justert for utbytte, sammenliknet med utviklingen av hovedindeksen (OSEBX) på Oslo Børs

Aksjonærinformasjon

Hafslund har som mål å gi aksjonærene konkurransedyktig avkastning sammenliknet med alternative plasseringer med tilsvarende risiko. Slik avkastning søkes gjennom en kombinasjon av verdistigning og aksjeutbytte.

Aksjonærpolitikk og utbytte

Hafslund er opptatt av klar og god eierstyring og selskapsledelse for å fremme størst mulig verdiskaping over tid, og for å sikre god tillit til selskapets styre og ledelse. Rask, relevant og tilstrekkelig informasjon om selskapets virksomhet skal danne grunnlaget for en balansert og korrekt verdsetting av aksjen. Likebehandling og åpenhet er grunnleggende for Hafslunds kommunikasjon med aksjonærer.

Den langsiktige utbyttepolitikken for konsernet er å utbetale utbytte tilsvarende minst 50 prosent av årsresultat (resultat etter skatt) justert for ikke kontantgenererende poster i normalår. Utbetalt utbytte i 2011 var 7,50 kroner per aksje. Beløpet inkluderer ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner. Styrets forslag til utbytte for regnskapsåret 2011 er 2,50 kroner per aksje. Utbyttet vedtas av generalforsamlingen 24. april 2012.

Kursutvikling og omsetning

Hafslund har to aksjeklasser (HNA og HNB). Begge aksjeklassene er notert på Oslo Børs. Ved utgangen av 2011 var Hafslunds børsverdi 11,3 milliarder kroner. I 2011 hadde Hafslund-aksjene en totalavkastning på minus 6 prosent, inkludert utbetalt utbytte. Til sammenlikning falt OSEBX-indeksen 13,1 prosent, også denne er justert for utbytte. Ved utgangen av 2011 var kursen på Hafslunds A- og B-aksjer 58,0

kroner.

A-aksjens høyeste kurs var 78 kroner 4. mai 2011, mens B-aksjens høyeste kurs var 77,25 kroner samme dag. Laveste kurs for A-aksjen var 55 kroner 4. og 5. oktober 2011, mens B-aksjens laveste kurs var 53,50 kroner 2. november 2011. Det ble handlet 2,9 millioner Hafslund-aksjer i 2011, mot 5,02 millioner i 2010. 73 prosent av aksjeomsetningen 2011 fant sted i Hafslunds B-aksje, mot cirka 77 prosent i 2010. På bakgrunn av aksjeklassenes omsetning er både Hafslunds A-aksje og B-aksje klassifisert i OB Match ved Oslo Børs.

Aksjekapital og aksjonærstruktur

Hafslund ASA hadde per 31. desember 2011 en aksjekapital bestående av 195 186 264 aksjer, hvorav 115 427 759 A-aksjer og 79 758 505 B-aksjer. Pålydende per aksje for begge aksjeklassene er 1,00 krone. Oslo kommune er største eier med en samlet eierandel på 53,73 prosent, og Fortum Forvaltning AS, eid av energiselskapet Fortum notert på Helsingfors fondbørs, er nest største eier med 34,10 prosent. Det har ikke vært endringer i Oslo kommunes og Fortums eierskap gjennom året. Ved utgangen av 2011 var antall aksjeeiere 7082.

Stemmeretts- og eierforhold

A-aksjene gir én ordinær stemmerett per aksje. B-aksjene gir ikke ordinær stemmerett. Konsernet har ikke eierbegrensninger utover det som er fastlagt i norsk konsesjonslovgivning. Begge aksjeklassene har lik rett til utbytte.

Stemmerettsforskjellen har historisk vært reflektert i en prisdifferanse mellom aksjeklassene og innebærer en forskjellsbehandling av aksjonærene. Prisdifferansen har imidlertid blitt vesentlig redusert de siste årene. Styret har tidligere sondert muligheten for en sammenslåing av selskapets to aksjeklasser. Hafslunds største eier har imidlertid signalisert at de ikke vil støtte en sammenslåing.

Per 31. desember 2011 var selskapets beholdning av egne B-aksjer 397 361. Selskapet eide ingen A-aksjer. Dette tilsvarer 0,2 prosent av totalt antall utestående aksjer. Styret i Hafslund ASA hadde per 31. desember 2011 fullmakt til å foreta erverv av egne B-aksjer tilsvarende 2 prosent av selskapets aksjekapital. Fullmakten gjelder inntil ordinær generalforsamling i 2012. Styret i Hafslund ASA hadde per 31. desember 2011 ingen fullmakt til utstedelse av aksjer i Hafslund ASA.

Investor Relations

Hafslund holder aksjonærer, banker og finansmarkedet for øvrig orientert om viktige utviklingstrekk gjennom års- og kvartalsrapporter samt meldinger til børs og medier. I tillegg holder Hafslund jevnlig møter med investorer og analytikere og har egne investorsider på selskapets hjemmeside hafslund.no.

RISK – Hafslund-aksjen (gjelder kun norske aksjonærer)

RISK-justering av aksjer utgikk fra og med regnskapsåret 2006 og ble erstattet av aksjonærmodellen. Aksjonærmodellen går ut på at utbytte og gevinster som overstiger en viss avkastning (skjermingsrente) satt av Finansdepartementet, skal beskattes på aksjonærens hånd med 28 prosent. Skattemessig verdi utgjør kostpris for aksjen (eventuelt oppjustert inngangsverdi for aksjer ervervet før 1. januar 1989) pluss akkumulert RISK for eierperioden, eventuelt korrigert for utbytte i kjøps- og salgsåret. Aksjonærer som kan benytte seg av oppregulert inngangsverdi per 1. januar 1992, skal bruke 27,50 kroner for A-aksjen og 30,04 kroner for B-aksjen. Av kostpris for aksjer i tidligere Hafslund Nycomed ASA skal 20 prosent henføres til Hafslund ASA.

Hafslunds største aksjonærer per 31. desember 2011

	Navn	A-aksjer	B-aksjer	Totalbeholdning	% av total	Stemmeandel
1	Oslo kommune	67 524 647	37 342 907	104 867 554	53,7 %	58,5 %

2	Fortum Forvaltning AS	37 853 110	28 706 339	66 559 449	34,1 %	32,8 %
3	Østfold Energi	5 201 416	3 938	5 205 354	2,7 %	4,5 %
4	Odin Norge		3 879 549	3 879 549	2,0 %	0,0 %
5	MP Pensjon PK	4 500	1 579 000	1 583 500	0,8 %	0,0 %
6	Folketrygdfondet	85 000	885 214	970 214	0,5 %	0,1 %
7	Hafslund ASA		397 361	397 361	0,2 %	0,0 %
8	A/S Herdbred	107 000	275 917	382 917	0,2 %	0,1 %
9	New Alternatives Fund, Inc	328 074		328 074	0,2 %	0,3 %
10	Handelsbanken Helsinki	141 337	172 810	314 147	0,2 %	0,1 %
	Sum	111 245 084	73 243 035	184 488 119	94,5 %	96,4 %
	Sum øvrige	4 182 675	6 515 470	10 698 145	5,5 %	3,6 %
	Totalt antall aksjer	115 427 759	79 758 505	195 186 264	100,0 %	100,0 %

Kontaktinformasjon / Finansiell kalender

Analytikere som følger selskapet:

ABG Sundal & Collier
Petter Nystrøm, tlf. +47 22 01 61 35

Carnegie
Marius Gaard, tlf. +47 22 00 93 57

DNB Markets
Håkon Levy tlf. + 47 22 94 89 83

Fondsfinans
Arnbjörg Floten, tlf +47 23 11 30 36

SEB Enskilda
Truls K. Engene, tlf. +47 21 00 85 59

Swedbank First Securities
Bernt Olav Øvstebø, tlf. + 47 23 23 82 15

Terra Markets
Arvydas Noreika, tlf. + 370 52 46 19 69

Oppdatert kontaktinformasjon og e-postadresser finnes på Hafslunds hjemmeside
hafslund.no

Investorkontakt:

Morten J. Hansen
økonomidirektør
Tlf. +47 908 28 577
E-post: morten.j.hansen@hafslund.no

Finansiell kalender 2012:

Ordinær generalforsamling 2012: 24. april 2012
Rapport 1. kvartal 2012: 4. mai 2012
Rapport 2. kvartal 2012: 11. juli 2012
Rapport 3. kvartal 2012: 25. oktober 2012

Risikohåndtering

For å lykkes som leverandør av framtidens energiløsninger og infrastruktur for energi, er Hafslund avhengig av å være i forkant og ha et bevisst forhold til det risikobildet konsernet og virksomhetsområdene til enhver tid står overfor.

Målrettet risikostyring, velfungerende kriseberedskap og god intern kontroll er viktig for at Hafslund skal kunne realisere sine mål. Målet med risikostyringen i Hafslund er å identifisere risiko og muligheter og styre disse innenfor konsernets risikoappetitt og i tråd med vedtatte strategier. Tanken om å la investorene ta del i risikoeksponering mot kraftmarkedet er videreført, og Hafslund ligger i hovedsak åpent eksponert mot kraftpris i forhold til kontantstrøm fra produksjonsvirksomheten med noen grad av framtidig prissikring i terminmarkedet. Aktiv posisjonstaking i finansmarkedene forekommer kun i sammenheng med kraftprisrisiko.

Konsernet bidrar positivt til miljøet blant annet gjennom produksjon av elektrisitet og varme basert på rene og fornybare energikilder. Risikoforebygging i Hafslund skal innrettes mot å minimere negative konsekvenser først og fremst for mennesker og miljø, i tillegg til konsernets omdømme og økonomi. Risiko for miljøuhell skal kartlegges ved alle anlegg, og risikoreduserende tiltak gjennomføres om nødvendig. Hafslunds beredskap skal være godt dimensjonert og konsernets ansatte trenet for å håndtere et eventuelt miljøuhell. All virksomhet i Hafslund skal skje i henhold til gjeldende lov, og alle ansatte skal handle i tråd med konsernets kjerneverdier og etiske retningslinjer. Hafslund har også etiske retningslinjer når det gjelder forholdet til konsernets leverandører. Dersom brudd på lov eller retningslinjer likevel skulle forekomme, har Hafslund etablert rutiner for varsling, herunder en uavhengig varslingskanal.

Rammeverk, ansvar og organisering

Styret i Hafslund ASA legger de grunnleggende premisser for risikostyringen i konsernet gjennom årlig vedtak av retningslinjer og rammer. Overordnede retningslinjer omfatter prioriteringer, strategier og grunnprinsipper for styring av risiko, i tillegg til toleransegrenser for viktige risikoklasser. For sentrale finansielle risikofaktorer som kraft-, rente- og valutarisiko er risikotoleranse fastsatt i form av rammer for maksimal tillatt eksponering. Utnyttelse av risikorammer samt utviklingen i konsernets risikobilde rapporteres til ledelsen som et ledd i konsernets løpende ledelsesrapportering. Hovedprinsippet i Hafslund er at risikoansvar skal ligge nærmest mulig det sted der risiko oppstår. Den operative linjeledelsen har hovedansvaret for identifisering og oppfølging av risiko samt etterlevelse av rammer innenfor sin virksomhet. Ved å engasjere de enkelte forretningsenhetene i risikoarbeidet ønsker Hafslund å øke kunnskapsnivået og bevisstheten omkring risiko og aktuelle forbedringsbehov. Til hjelp i arbeidet med å identifisere, måle og sammenstille risiko har Hafslund utviklet og tatt i bruk en rapporteringsmodell for operasjonell risiko. Alle enheter over en viss størrelse rapporterer årlig inn et oppdatert risikobilde. Samtidig revideres konsernets kriseberedskapsplanverk, som på denne måten tar utgangspunkt i et levende risikobilde.

Finansielle risikofaktorer som kraftprisrisiko, renterisiko og valutarisiko har store likhetstrekk på tvers av forretningsområdene. Derfor er styring og utøvelse av risikomandater i tilknytning til denne type risiko tillagt Hafslunds sentrale økonomi og finansfunksjoner. Samlingen av kompetanse innenfor finansielle instrumenter og

markeder sikrer en effektiv risikoforvaltning.

Risk manager i Hafslund har ansvaret for etablering og utvikling av et felles rammeverk og begrepsapparat for risikostyring i konsernet. Risikostyringsfunksjonen har videre ansvar for overordnet oppfølging av finansiell risiko, samt for sammenstilling og rapportering av et helhetlig risikobilde til konsernledelsen, revisjonsutvalget og styret. I tillegg utføres det med ujevne mellomrom scenariobasert stresstesting av verdikjeden for å belyse konsernets grad av robusthet.

Risikofaktorer

Finansiell markedsrisiko

Hafslunds markedsrisiko er i stor grad knyttet til utviklingen i kraftpriser, rente og enkelte valutakurser. Hafslund driver ikke ren trading på de finansielle markedene, med unntak av en begrenset posisjonstaking i kraftmarkedet.

Flere av konsernets virksomhetsområder er eksponert for kraftpris. For Produksjon, Varme og Marked påvirkes driftsresultatet av kraftprisene. Spesielt for kraftproduksjonsvirksomheten er prisutviklingen viktig, da Hafslund i stor grad har valgt å la produksjonsvolumet ligge åpent eksponert i forhold til utviklingen i kraftprisene. Konsernet er i mindre grad eksponert for risiko i tilknytning til andre råvarer som olje og gass samt utslipprater.

Store deler av Hafslunds valutaeksponering ligger innenfor forretningsområdet Produksjon. Kraftproduksjonsvirksomheten selger sin produksjon i euro på Nord Pool Spot. Deler av denne valutaeksponeringen avsettes gjennom sikring. BioWood Norway får både inn- og utgående kontantstrømmer i ulike fremmede valutaer. Enkelte andre konsernselskaper foretar også innkjøp i fremmed valuta.

Konsernet er eksponert mot renterisiko gjennom renteendringer på selskapets lån, samt gjennom nettvirksomhetens inntektsramme som inneholder et vesentlig renteelement. Renterisiko styres for renteporteføljen som helhet, og målet er å holde sammensetningen av flytende og fast rente innenfor de rammer styret har godkjent. For en mer utførlig beskrivelse og kvantifisering av markedsrisiko samt øvrig finansielle risikofaktorer henvises til note 3 i årsregnskapet.

Øvrige innsatsfaktorer

Som følge av satsingen på fornybar energi er konsernet i økende grad eksponert for risiko i tilknytning til innsatsfaktorer med finansielt liknende karakter. Dette gjelder spesielt for forretningsområdet Varme og selskapet BioWood Norway. Varme er på ulike måter eksponert i markedet for avfall og avfallsbasert brensel. Det eksisterer ikke noen fungerende markeds plass (børs) for håndtering av denne type risiko. Inntil videre kan denne type risiko derfor kun avdekkes gjennom inngåelse av bilaterale avtaler, eller samarbeidsavtaler med leverandører.

Priser på flis, tre-råstoff og pellets vil også være av økende betydning for Hafslund framover. Hafslund har opprettet et tverrorganisatorisk diskusjonsforum i konsernet, der markedsutvikling og strategier for denne type faktorer spesielt er gjenstand for vurdering.

Likviditets- og kredittrisiko

Hafslund har til enhver tid betydelige utestående fordringer mot selskapets kunder. Kundemassen består hovedsakelig av mindre privatkunder, og tap på fordringer har historisk sett vært lave. For finansielle motparter har Hafslund fastsatt retningslinjer som angir minste kredittrating, og praktiserer som et supplement løpende vurdering av motparters sunnhet. I tillegg søker konsernet å spre transaksjoner på flere motparter.

Likviditetsrisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom kontantstrøm fra virksomheten og finansielle forpliktelser. Hafslunds kontantstrøm varierer naturlig med blant annet produksjonsvolum og kraftpriser. Det er derfor etablert en langsiktig kommittert trekkrettighet for å sikre likviditet i perioder hvor tilgang på finansiering i de normale lånemarkedene er mangelfull.

Regulatorisk risiko

Hafslunds virksomhet, og da særlig kraftproduksjons-, fjernvarme- og nettvirksomheten, er i stor grad gjenstand for offentlig regulering. Reguleringsendringer representerer risiko for konsernet. For produksjonsvirksomheten gjelder dette spesielt særskatter, avgifter og regulering av vassdragene, samt øvrige konsesjonsvilkår. For fjernvarmevirksomheten er det knyttet en viss risiko til prisbildet ved at pris settes ut fra kundens alternativkostnad ved elektrisk oppvarming. Det særegne for nettvirksomheten er at selskapets inntekter blir bestemt ut ifra en fastsatt inntektsramme.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) gjeldende økonomiske regulering gjør det vanskelig å forutsi framtidig inntektsramme, og dermed også framtidig avkastning på investeringer i nettet. Hafslund mener derfor at nåværende regime ikke er tilfredsstillende. Dette er en oppfatning som deles av bransjen. Myndighetenes svar på bransjens innvendinger er å gjøre justeringer i gjeldende modell. NVE har antydnet at aktuelle endringer skal iverksettes fra 2013. Det er per i dag ikke kjent hva de konkrete endringene vil være og hva de vil bety for det enkelte nettselskap.

Olje- og energidepartementet vedtok 10. mars 2011 den såkalte kompetanseforskriften for anleggs- og områdekonsesjonærer. Forskriften trådte i kraft 1. juli 2011, og alle selskaper må oppfylle forskriftens krav innen 1. juli 2013. Hafslund Nett oppfyller i stor grad kravene til den nye kompetanseforskriften allerede, og det er slik sett ingen dramatisk konsekvens for Hafslund, men noen tilpasninger må gjøres på områdene beredskap og driftskontroll. Det vil nå settes i gang et arbeid for å utrede nærmere hvilke konsekvenser den nye forskriften vil kunne få for Hafslund.

NVE har vedtatt i forskrift at alle nettkunder i Norge skal ha innført avanserte måle- og styringssystemer (AMS), og satt frister for den obligatoriske innføringen. Ved utgangen av 2015 skal 80 prosent av nettkundene ha fått installert AMS, og ved utgangen av 2016 skal AMS være på plass hos samtlige kunder. AMS omfatter selve målerne, tilhørende utstyr for kommunikasjon og styring ute hos kundene, løsninger for kommunikasjon mellom kundene og nettselskapet samt utstyr og systemer som må til for å kunne motta, lagre og prosessere måledataene i AMS-systemet. Hafslund Nett etablerte i 2011 et prosjekt med mandat å gjennomføre implementeringen av AMS i Hafslund Netts distribusjonsområde.

Operasjonell risiko

Hafslund kartlegger årlig risiko innenfor alle sentrale virksomhets- og stabsområder i konsernet. Risiko beregnes som kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens og kategoriseres i en tradisjonell risikomatrise. En full risikokartlegging ble sist gjennomført vår/sommer 2011, og det ble da innrapportert 188 risikoscenarier. Status for tiltak og effekt på risiko følges opp halvårlig, og det er allerede igangsatt eller gjennomført mange virkningsfulle risikoreduserende tiltak.

Innrapporterte risikoscenarier relaterer seg til en rekke større og mindre løpende problemstillinger i tilknytning til forretningsdriften i virksomhetene. Blant annet er følgende sentrale risikoforhold av operasjonell karakter av betydning for virksomheten i konsernet: Driftsavbrudd vil medføre en betydelig økonomisk risiko for flere av selskapene i konsernet. Et eksempel er skade på turbin i selskapets vannkraftproduksjonsanlegg, som vil kunne medføre at produksjonsvirksomheten ikke fullt ut får utnyttet vannressursen. Driftsavbrudd er likeledes forbundet med kostnader

for selskapets distribusjonsvirksomhet innenfor Varme og Nett. Driftsavbrudd, feil eller sikkerhetsbrudd hos sentrale stabsfunksjoner, som for eksempel IKT, kan være kritisk for operativ virksomhet i konsernet. Hafslund legger derfor vekt på klarlegging av ansvarsforhold og forebygging av avbrudd. Som et ledd i dette finnes blant annet en egen IKT-sikkerhetspolicy i konsernet.

Operasjonell risiko kan i større eller mindre grad avdekkes gjennom forsikring. Hafslund har blant annet forsikringer for utforutsette hendelser og ødeleggelser i egne produksjons- og nettanlegg forårsaket av for eksempel naturskader eller brann, ansvarsforsikringer for skade forvoldt overfor tredjepart og kriminalitetsforsikring som dekker formuestap som følge av straffbare handlinger.

Godtgjørelse

Her redegjøres for betingelser for konsernsjef og øvrig konsernledelse, samt godtgjørelse til styret og ledende ansatte i 2011.

Oppgitt beholdning av aksjer i Hafslund gjelder Hafslund B-aksjer med unntak for følgende personer med nærstående som også eier A-aksjer: Christian Berg (3000), Tore Schiøtz (6200), Finn Bjørn Ruyter (5000) og Kristin Bjella (800). Lånene som er ytt til ledende ansatte er rentefrie og nedskrives med en tidel av opprinnelig lånebeløp per år. Fordelen er inkludert i kolonnen fastlønn med mer, og rentefordelen blir innberettet. Samlet honorar til styret i Hafslund ASA for 2011 er 2,5 millioner kroner, inklusiv honorar for deltagelse i revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg.

Øvrige betingelser konsernsjef

Konsernsjefen har seks måneders oppsigelsestid. Ved opphør av arbeidsforholdet har han på visse vilkår, i tillegg til oppsigelsestiden, rett til lønn i 18 måneder (etter utløp av oppsigelsestid). Ved fratreden etter eget ønske tilkommer det konsernsjefen på visse vilkår et beløp tilsvarende nåverdien av en fripolise for pensjon av lønn over 12 G for tid tjenestegjort i stillingen. Pensjonsalderen er 67 år med gjensidig rett til å avslutte arbeidsforholdet med førtidspensjon ved fylte 60 år, forutsatt 10 års tjenestetid i stillingen. Førtidspensjon er fastsatt til 67 prosent av basislønnen fra fylte 60 år og fram til alderspensjonering. Konsernsjefen har rett til bonus begrenset oppad til 50 prosent av fastlønn. Bonusen fastsettes årlig basert på konsernmål, selskapsmål/virksomhetsmål, individuelle objektive mål og subjektiv individuell vurdering.

Betingelser øvrig konsernledelse

Øvrige i konsernledelsen har ved opphør av arbeidsforholdet på visse vilkår rett til lønn i 12-18 måneder. Ytelser består av fastlønn og bonusordning begrenset oppad til 30 prosent, 50 prosent eller 75 prosent av fastlønn. Bonusen fastsettes årlig basert på konsernmål, selskapsmål/virksomhetsmål, individuelle objektive mål og subjektiv individuell vurdering. Ytelser avviker, blant annet av historiske årsaker, i visse tilfeller fra konsernets retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. Konsernledelsen, med unntak av Finn Bjørn Ruyter, er medlem av de ordinære ytelsespensjonsordningene. Ruyter ble ansatt etter at ytelsespensjonsordningen ble lukket for nye medlemmer, og har samme innskuddsordning som øvrige nye ansatte.

Mer informasjon

For supplerende informasjon til redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse vises det til Hafslunds retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse som er tilgjengelige på hafslund.no.

Hafslunds retningslinjer for samfunnsansvar som er tilgjengelige på hafslund.no.

Konsernets vedtekter som er tilgjengelige på hafslund.no.

Godtgjørelse til styret og ledende ansatte i 2011

Navn	Stilling	Lønn og honorar	Bonus (2)	Sluttlønn (3)	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lån 31.12.11	Antall aksjer 31.12.11
Christian Berg (4)	Konsernsjef (tom. 6. januar 2012)	3 211 290	365 395		145 655	1 107 004	582 905	18 656
Finn Bjørn Ruyter (8)	Konserndirektør	2 478 565	316 045		146 116	50 208	530 000	5 000
Per Kristian Olsen (5)	Konserndirektør	2 296 207		4 467 167	90 186	1 017 002	562 905	10 856
Jan Presttun	Konserndirektør	1 983 567	203 406		121 760	134 339	462 905	3 056
Kari Ekelund Thørud	Konserndirektør	2 040 126	308 720		149 382	225 270	472 905	427
Tore Schiøtz (6)	Konserndirektør	2 237 479	1 461 300	4 640 004	440 670	1 048 449	452 905	9 429
Tove Pettersen	Konserndirektør	1 445 592		2 623 904	116 917	202 220	52 905	4 256
Karen Onsager	Konserndirektør	1 726 077	123 070		135 473	214 212	344 571	427
Anders Østby	Konserndirektør	1 182 229	203 571		80 619	249 286	233 333	437
Jens Auset	Konserndirektør	1 248 478	199 288		70 768	295 842	597 905	3 056
Birger Magnus (7)	Styreleder	446 000						
Ole Ertvaag	Styremedlem	210 500						
Hanne Harlem	Styremedlem (tom. april)	107 000						
Hans Kristian Rød (1)	Styremedlem	210 500						
Kristin Bjella (7)	Styremedlem	257 166						1 000
Maria Moræus Hanssen (7)	Styremedlem	224 000						
Susanne Jonsson (1) og (7)	Styremedlem	257 166						
Odd Håkon Hoelsæter	Styremedlem (fom. mai)	113 500						
Per Orfjell (7)	Styremedlem (ansattrepresentant)	1 029 300			79 156	176 788	182 905	252
Per Luneborg	Styremedlem (ansattrepresentant)	564 101			8 760	-		277
Tyra Marie Hetland (7)	Styremedlem (ansattrepresentant)	814 181			6 760	15 850		100

- Jonsson og Rød med nærstående eier ingen aksjer i Hafslund. Fortum, som Jonsson og Rød representerer, eier imidlertid 37 853 110 A-aksjer og 28 706 339 B-aksjer i Hafslund.
- Dette gjelder bonusopptjening for 2011 som utbetales i 2012.
- Beløpene utbetales i 2012 i forbindelse med av avslutning av ansettelsesforhold.
- Christian Berg fratrådte som konsernsjef 6. januar 2012 og avslutter sitt arbeidsforhold 9. april 2012. Berg mottar vanlig lønn frem til opphør av ansettelsesforholdet den 9. april. Opptjent driftspensjon som årlig er rapportert som opptjent pensjonskostnad i tabellen ovenfor er utbetalt i 2012.
- Per Kristian Olsen vil i tillegg til sluttlønn motta engangskompensasjon på kr 990 385 for pensjonsopptjening frem til 67 år. Beløpet inngår i kolonnen pensjonskostnad.
- I forbindelse med beslutningen om en kontrollert nedbygging av forretningsområdet Venture i slutten av 2010 ble det inngått en særskilt avtale med Tore Schiøtz. Hensikten med avtalen var å sikre mest mulig optimal kapitalfrigjøring av de verdier som var engasjert gjennom en "avkastningsbasert stay on bonus", i en periode hvor det var besluttet å bygge ned forretningsområdet. Denne avtalen erstattet den ordinære etterlønnssavtalen. Tore Schiøtz har i tillegg til sluttlønn (6 mnd oppsigelse + 18 mnd etterlønn) mottatt kompensasjon på kr 293 780 og

- kr 698 966 for bortfall av henholdsvis pensjonsopptjening og naturallytelser for 24 mnd. Beløpene inngår i kolonnene naturallytelser og pensjonskostnad over.
7. Inkluderer honorar for arbeid i revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg.
8. Konserndirektør Finn Bjørn Ruyter ble ansatt som konsernsjef den 20. mars 2012.

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Styret i Hafslund ASA vil for ordinær generalforsamling 2011 framlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Hafslund.

Styrets kompensasjonsutvalg

Styret i Hafslund ASA har et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilråding til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til konsernsjef. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for konsernsjef i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i betydelig grad, herunder Hafslunds bonussystem og pensjonsordning.

Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i Hafslund

Godtgjørelse til konsernsjef

Godtgjørelse til konsernsjef skal være konkurransedyktig i forhold til ansvarsforhold og industri. Godtgjørelsen skal videre gi insentiver til langsiktig verdiskapning gjennom virksomhetsutvikling, positiv resultat- og aksjekursutvikling, samt reflektere den ansattes erfaring og kompetansenivå. Godtgjørelsen skal bestå av fastlønn, ytelsesbasert lønn på inntil 50 prosent av grunnlønn, pensjon samt rente- og avdragsfritt lån. Konsernsjefen skal motta naturallytelser på nivå med øvrige ledende ansatte i konsernet. Oppsigelsestiden skal tilsvare minimum 6 måneder.

Godtgjørelse til ledende ansatte og øvrige ledere

Godtgjørelse til konsernledelsen vedtas av konsernsjef, dog slik at hvis godtgjørelsen fraviker disse retningslinjer skal dette framlegges for styret til godkjenning. Godtgjørelse til andre ledere vedtas av respektive konserndirektører. Godtgjørelse til ledende ansatte og øvrige ledere skal baseres på nedenstående retningslinjer.

Fastlønn

Fastlønn fastsettes basert på stillingsinnhold, ansvarsnivå, kompetanse og lengde i stilling. Lønnen skal være konkurransedyktig i forhold til ansvarsforhold og industrinivå.

Lån

Til bilhold kan det tildeles rentefrie lån som nedskrives over ti år innenfor vedtatte retningslinjer. I tillegg kan det tildeles et årlig driftstilskudd fastsatt av administrasjonen. Hvis den ledende ansatte ikke har behov for bil, kan lånet likevel tas ut på de samme betingelsene mot at annen tilfredsstillende sikkerhet stilles for lånet.

Naturallytelser

Naturallytelser skal i hovedsak knyttes til utgifter til bredbånd/ADSL (mulighet for å jobbe fra hjemmet), mobiltelefon og avis.

Ferie

Ledende ansatte har rett til ferie i samsvar med ferielovens bestemmelser og de til enhver tid gjeldende interne regler for konsernet. Feriepenger beregnes på grunnlag av grunnlønn. Tilleggsytelser inngår ikke i beregningsgrunnlaget.

Årlig bonus

For å gi insentiver til ekstra innsats og verdiskapning er det utarbeidet et årlig bonussystem. Bonus skal utbetales med utgangspunkt i den merverdi som den ansatte eller en gruppe av ansatte har skapt. Bonusordningen er begrenset oppad til 50 prosent av fastlønn avhengig av stillingsnivå. Hovedregelen er imidlertid et tak på 30 prosent av grunnlønn for konsernledelsen (nivå 1) i konsernet og et tak på 20 prosent av grunnlønn for nivå 2. Unntak fra hovedregel skal avtales særskilt med konsernsjef eller styre. Bonusen fastsettes årlig og konsernmål besluttet av styret. Målekriteriene utover konsernmål for den enkelte ansatte samt vekting av mål settes av overordnede basert på:

- Konsernmål X prosent av maks bonus.
- Selskapsmål/virksomhetsmål X prosent av maks bonus.
- Individuelle objektive mål X prosent av maks bonus.
- Subjektiv individuell vurdering inntil X prosent av maks bonus.

Målene og vektingen skal tilpasses behovene i det enkelte selskap/virksomhet.

Årlig bonus skal utbetales i etterkant av avlagt årsregnskap for konsernet. Utbetalt bonus inngår ikke i grunnlaget for beregning av feriepenger og pensjonsytelser. Dersom det skulle følge av ufravikelig lov at slike ytelser skal beregnes med grunnlag i lønn inklusive bonus, skal bonusen reduseres så mye som nødvendig for at bonus inklusive slike andre ytelser skal bli begrenset til den samlede verdi som framgår av bestemmelsene ovenfor.

Aksjeordninger

Konsernsjef og konsernledelse skal omfattes av aksjeordning for alle ansatte. For å styrke båndene mellom ansatte og konsernet skal det årlig vurderes å gi alle ansatte mulighet til å kjøpe aksjer i Hafslund. Aksjetilbudet skal sees i sammenheng med det totale lønnsoppgjøret for konsernet. Samtlige ansatte fikk i 2011 tilbud om å kjøpe 100 B-aksjer i Hafslund med 20 prosent rabatt, lånefinansiert med et rentefritt lån. 538 ansatte benyttet seg av tilbudet og aksjene ble tildelt på til en kurs på kr 62,50 pr stk.

Opsjonsordninger

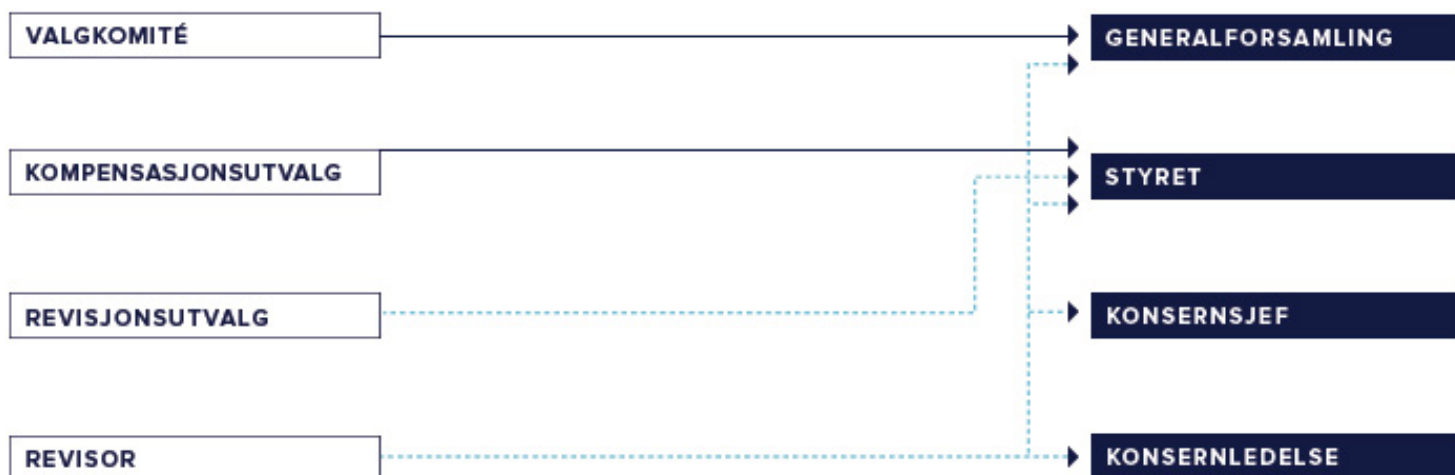
Konsernet benytter ikke opsjonsordninger.

Pensjon

Konsernsjef og konsernledelse skal ha en pensjonsordning i tråd med den til enhver tid gjeldende pensjonsordning i konsernet, så sant annet ikke avtales særskilt med styret. Pensjonsalderen for disse skal som hovedregel være 67 år. Konsernsjef og konsernledelse har rett til tidligere fratreden i samsvar med den til enhver tid gjeldende AFP-avtale.

Oppsigelsestid og etterlønn

Konsernsjef og konsernledelse skal ha en oppsigelsestid på seks måneder. I utvalgte tilfeller og avhengig av stilling kan etterlønn på 12 til 18 måneder benyttes. Så vidt gjelder gjennomføringen av konsernets lederlønnspolitik for 2010, ble konsernets retningslinjer sist vedtatt 20. mars 2007. Retningslinjene ble første gang vedtatt 27. oktober 2006. Etter at retningslinjene ble vedtatt, har konsernet iverksatt arbeidet med å gjennomføre disse, men respekterer tidligere inngåtte avtaler. Lønn, bonus og andre ytelser til ledende ansatte for 2011 er gjengitt i årsrapporten.

Hafslunds styrende organer

Generalforsamlingen er Hafslunds øverste organ, og styret er ansvarlig for forvaltningen av Hafslund. Konsernsjefen står for den daglige ledelsen av Hafslunds virksomhet.

Generalforsamling

Aksjonærene utøver primært sine rettigheter gjennom deltakelse og stemmegivning på generalforsamlingen, som er Hafslunds øverste organ. Generalforsamlingen behandler saker i henhold til norsk lov, blant annet godkjenning av årsregnskap og årsberetning, utdeling av utbytte, valg av underkomiteer og revisor samt vedtektsendringer.

Likebehandling av aksjonærene er et grunnleggende prinsipp. Innkallingen og saksdokumenter til generalforsamlingen, inkludert valgkomiteens innstilling, skal så sant mulig gjøres tilgjengelig på selskapets hjemmeside senest 21 dager før generalforsamlingen avholdes. Hafslund ASA skal sende ut innkalling, inklusive eventuelle saksdokumenter og valgkomiteens innstilling, til alle som er registrert som aksjonærer senest innen 14 dager før generalforsamlingen avholdes.

Valgkomité

Valgkomiteen velges av generalforsamlingen og avgir innstilling til generalforsamling om valg av styrets aksjonærvalgte medlemmer, om fastsettelse av styrets godtgjørelse og fastsettelse av styrekomiteenes godtgjørelse. Komiteen består av tre medlemmer som velges for to år av gangen.

Revisor

Selskapets revisor velges av generalforsamlingen og har blant annet som formål å granske styrets og ledelsens forvaltning av selskapet. Revisor skal være uavhengig. Revisor rapporterer til generalforsamlingen, deltar i styremøter når årsregnskapet behandles, og framlegger sitt syn på konsernets regnskapsprinsipper og internkontroll for styret.

Styret

Styret er etter norsk lov ansvarlig for forvaltningen av Hafslund. Det skal sørge for en forsvarlig organisering av virksomheten, føre tilsyn med den daglige ledelsen og vedta planer, budsjetter og nødvendige retningslinjer for konsernet og dets datterselskaper.

Medlemmene av styret velges for to år av gangen og tilfredsstillende krav til uavhengighet. Ingen av styrets aksjonærvalgte medlemmer er ansatt i selskapet. Styret består av åtte representanter, hvorav tre valgt blant de ansatte. To styremedlemmer representerer nest største eier, Fortum. Styret gjennomfører årlig evaluering av styrets arbeid.

Kompensasjonsutvalg

Kompensasjonsutvalget er etablert av styret for å behandle saker som vedrører godtgjørelse til konsernsjefen. Utvalget skal holde seg orientert om alle vederlagsordninger for ledende ansatte i konsernet. Utvalget består av tre styrerepresentanter, hvorav én ansattrepresentant.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget er valgt av og blant styrets medlemmer. Utvalget er et saksforberedende organ for styret, som skal støtte styret i utøvelsen av sitt ansvar for regnskapsrapportering, revisjon, internkontroll og risikostyring.

Konsernsjefen

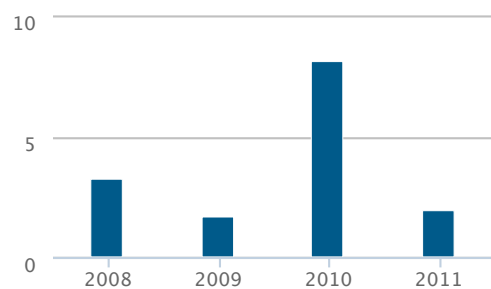
Konsernsjefen står for den daglige ledelsen av Hafslunds virksomhet. Ansvarsfordelingen mellom styret og konsernsjefen er definert i styrets styreinstruks.

Konsernledelsen

Konsernledelsen i Hafslund består av konsernsjefen og konserndirektørene for forretningsområdene og for stabsfunksjonene. Konserndirektørene bistår konsernsjefen med oppfølgingen av forretningsområdene og rapportering til styret.

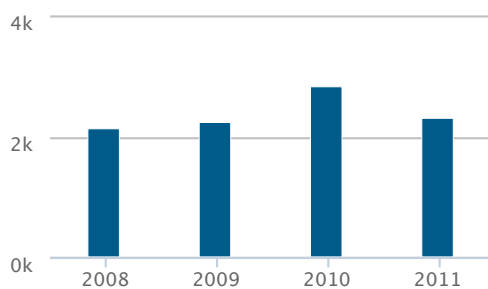
Resultat per aksje ekskl. REC

Kroner

EBITDA kjernevirksomhet

mill. kroner

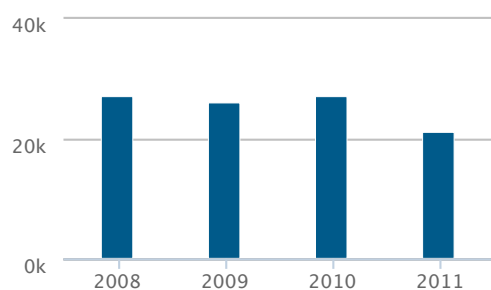

VIS STØRRE GRAF

VIS STØRRE GRAF

Engasjert kapital konsern

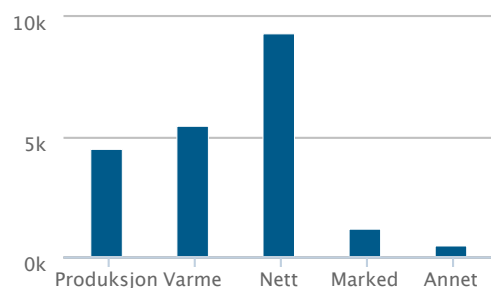
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Engasjert kapital per forr.område

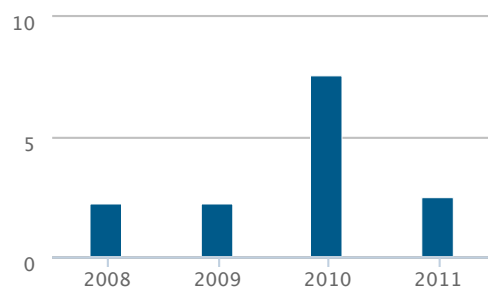
mill. kroner

VIS STØRRE GRAF

Utbytte per aksje

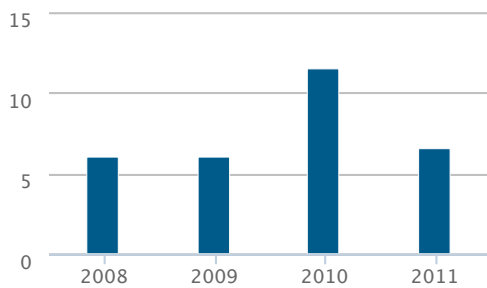
Kroner

VIS STØRRE GRAF

Avkastning engasjert kapital

Prosent

VIS STØRRE GRAF

Analytisk informasjon

Hovedtall for forretningsområdene

	Kraftproduksjon			Varme			Nett		
Millioner kroner	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009
RESULTAT									
Salgsinntekter	1 024	1 220	866	1 120	1 259	796	4 202	4 804	3 385
Andre (tap)/gevinster netto	(24)	20	(4)						
Varekostnader				(598)	(727)	(406)	(1 909)	(2 608)	(1 217)
Personalkostnader	(37)	(34)	(35)	(67)	(47)	(49)	(166)	(64)	(177)
Andre driftskostnader	(194)	(205)	(176)	(196)	(171)	(133)	(1 143)	(1 054)	(956)
EBITDA	769	1 001	651	259	314	208	983	1 077	1 035
Av- og nedskrivninger	(45)	(43)	(43)	(157)	(151)	(136)	(514)	(546)	(542)
Driftsresultat	724	958	608	102	163	72	469	532	493

ANDRE NØKKELTALL

Driftsinvesteringer	62	170	174	463	518	572	444	489	528
Engasjert kapital	4 464	4 395	4 314	5 464	5 280	4 756	9 257	9 668	9 396
Antall ansatte	42	40	37	71	72	67	212	203	198

	Marked			Annen virksomhet & elimineringer			Konsern		
Millioner kroner	2011	2010	2009	2011	2010	2009	2011	2010	2009

RESULTAT

Salgsinntekter	7 275	8 289	5 062	84	257	562	13 704	15 829	10 670
Andre (tap)/gevinster netto	(85)	16	19	(940)	(971)	(72)	(1 050)	(934)	(57)

Varekostnader	(6 297)	(7 323)	(4 292)	(211)	(213)	(449)	(9 015)	(10 871)	(6 364)
Personalkostnader	(233)	(173)	(154)	(360)	(264)	(357)	(864)	(582)	(772)
Andre driftskostnader	(366)	(350)	(278)	269	261	143	(1 630)	(1 520)	(1 401)
EBITDA	293	460	356	(1 159)	(930)	(174)	1 145	1 923	2 076
Av- og nedskrivninger	(16)	(17)	(12)	(70)	(513)	(149)	(803)	(1 270)	(882)
Driftsresultat	277	442	344	(1 228)	(1 442)	(323)	343	653	1 194

ANDRE NØKKELTALL

Driftsinvesteringer	107	11	10	139	345	375	1 215	1 533	1 663
Engasjert kapital	1 215	3 391	2 080	519	4 294	5 324	20 919	27 028	25 870
Antall ansatte	492	447	293	390	361	384	1 207	1 123	979

Hovedtall for konsernet

	Definisjon	Enhet	2011	2010	2009
RESULTAT EKSKLUSIVE REC					
Salgsinntekter		millioner kroner	13 704	15 829	10 670
EBITDA		millioner kroner	2 235	3 914	2 213
Driftsresultat		millioner kroner	1 433	2 644	1 331
Resultat før skatt og avhendet virksomhet		millioner kroner	849	2 173	670
Årsresultat		millioner kroner	388	1 583	335
REC effekt driftsresultat		millioner kroner	(1 090)	(1 991)	(137)
REC effekt årsresultat		millioner kroner	(1 086)	(1 975)	(137)

KONTANTSTRØM

Netto kontantstrøm fra driften	1	millioner kroner	3 510	565	1 879
Drifts-, og ekspansjonsinvesteringer		millioner kroner	1 215	1 702	1 698

AVKASTNING EKSKLUSIVE REC

Egenkapitalavkastning (ROE)	2	prosent	4,2	16,4	2,9
Avkastning engasjert kapital (ROCE)	3	prosent	6,6	11,5	6,0

KAPITALFORHOLD PR. 31.12.

Totalkapital		millioner kroner	24 710	29 613	28 918
Engasjert kapital	4	millioner kroner	20 919	27 028	25 870
Egenkapital		millioner kroner	8 131	10 464	11 154
Børsverdi		millioner kroner	11 321	13 603	13 537
Egenkapitalandel	5	prosent	33	35	39
Netto rentebærende gjeld	6	millioner kroner	9 321	13 067	11 601
Netto rentebærende gjeld / EBITDA			4,2	3,3	5,2

Ubenyttede trekkfasiliteter	millioner kroner	4 400	3 692	4 558
Andel flytende lån	prosent	53	67	58

AKSJERELATERTE NØKKELTALL

Antall A-aksjer		i tusen	115 428	115 428	115 465
Antall B-aksjer		i tusen	79 759	79 759	79 759
Antall egne B-aksjer		i tusen	397	451	451
Aksjekurs per 31.12. A-aksje		kroner	58,00	70,00	69,75
Aksjekurs per 31.12. B-aksje		kroner	58,00	69,25	68,75
Resultat per aksje eksklusive REC	7	kroner	1,99	8,11	1,71
Kontantstrøm per aksje fra driften	8	kroner	17,98	2,89	9,62
Utbytte per aksje		kroner	2,50	7,50	2,25
Utdelingsforhold eksklusive REC	9	prosent	126	92	131

Kraftproduksjon

Salgspris		øre/kWh	32	39	27
Produksjonsvolum		GWh	3 135	3 041	3 018
Produksjon i % av normalproduksjon	10	prosent	101	101	97

Varme

Fjernvarmepris (inkludert distribusjon)		øre/kWh	71	72	61
Fjernvarme produksjonskostnad		øre/kWh	36	39	28
Fjernvarme dekningsbidrag		øre/kWh	35	33	33
Fjernvarmeproduksjon		GWh	1 548	1 782	1 382
Industrivarmer		GWh	280	246	93
Salgspris industrivarmer		øre/kWh	26	25	
Avfall industrivarmer		tusen tonn	129	114	57

Nett

NVE-kapital 31.12.	millioner kroner	6 063	6 160	6 045
NVE-rente	prosent	5,3	5,6	6,2
Inntektsramme eks. overføringskostnader	millioner kroner	2 312	2 891	2 461
Regulert dekningsbidrag	millioner kroner	1 916	2 287	2 106
Resultateffekt mer/(mindreinntekt)	millioner kroner	212	(203)	(16)
Akkumulert mer/(mindreinntekt) per 31.12	millioner kroner	155	(57)	143
Antall kunder 31.12	i tusen	552	545	541

Marked

Salgsvolum strømsalg	GWh	15 474	15 867	13 238
Antall hel og deleide kunder strømsalg	i tusen	878	850	656
Brutto margin strømsalg	øre/kWh	4,2	4,2	3,7

Annen virksomhet - driftsresultat

Stab og støttejenester	(133)	(104)	(151)
BioWood	(80)	(384)	(8)
Embriq	(1)	(49)	(52)
Finansielle aktiva med mer (bl.a. REC)	(1 014)	(954)	(59)
Øvrig	-??	49	(53)
Sum driftsresultat	(1 228)	(1 442)	(323)

DEFINISJON

1. Netto kontantstrøm fra driften = som definert i konsernets kontantstrømanalyse
 2. Egenkapitalavkastning = Årsresultat / Gjennomsnittlig egenkapital inkl minoriteter
 3. Avkastning engasjert kapital = Driftsresultat / Gjennomsnittlig engasjert kapital
 4. Engasjert kapital = Egenkapital + netto rentebærende gjeld + netto skatteposisjoner
 5. Egenkapitalandel = Egenkapital / Totalkapital
 6. Netto rentebærende gjeld = Rentebærende gjeld - rentebærende fordringer og likvider
 7. Resultat per aksje = Årsresultat / Gj.sn. antall aksjer
 8. Kontantstrøm per aksje fra driften = Netto kontantstrøm fra driften / Gj.sn. antall aksjer
 9. Utdelingsforhold = Utbytte per aksje / Resultat per aksje
 10. Produksjon i forhold til gjennomsnittlig produsert volum de siste ti årene justert for effektivitetsforbedringer
-